

IV

(Informacje)

INFORMACJE INSTYTUCJI, ORGANÓW I JEDNOSTEK ORGANIZACYJNYCH
UNII EUROPEJSKIEJ

KOMISJA EUROPEJSKA

KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY I TRYBUNAŁU
OBRAHUNKOWEGO

ROCZNE SPRAWOZDANIE FINANSOWE UNII EUROPEJSKIEJ

ROK BUDŻETOWY 2009

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe i skonsolidowane sprawozdanie z wykonania budżetu

(2010/C 308/01)

SPIS TREŚCI

	<i>Strona</i>
Informacja dodatkowa załączona do skonsolidowanego sprawozdania finansowego	2
Budżet UE – wykonanie i rachunkowość	3
CZĘŚĆ I –Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Unii Europejskiej i informacja dodatkowa	9
A. Bilans	10
B. Rachunek wyniku ekonomicznego	11
C. Rachunek przepływów pieniężnych	12
D. Zestawienie zmian w aktywach netto	13
E. Informacja dodatkowa do sprawozdania finansowego	14
CZĘŚĆ II –Skonsolidowane sprawozdanie z wykonania budżetu Unii Europejskiej i informacja dodatkowa	95
SEKCJA A – Skonsolidowane sprawozdanie z wykonania budżetu	96
SEKCJA B – Informacja dodatkowa do skonsolidowanego sprawozdania z wykonania budżetu	118

INFORMACJA DODATKOWA ZAŁĄCZONA DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

Skonsolidowane roczne sprawozdanie finansowe Unii Europejskiej za 2009 r. sporządzono na podstawie informacji przedstawionych przez instytucje i organy na mocy art. 129 ust. 2 rozporządzenia finansowego mającego zastosowanie do budżetu ogólnego Unii Europejskiej. Niniejszym oświadczam, że sprawozdanie to zostało sporządzone zgodnie z tytułem VII tego rozporządzenia finansowego oraz z zasadami, regułami i metodami rachunkowości określonymi w informacji dodatkowej do sprawozdania finansowego.

Księgowi tych instytucji i organów przekazali mi wszystkie informacje niezbędne w celu sporządzenia sprawozdania finansowego prezentującego aktywa i pasywa Unii Europejskiej oraz wykonanie budżetu, jak również potwierdzili ich wiarygodność.

Niniejszym poświadczam, że w oparciu o wyżej wymienione informacje oraz kontrole, które uznałem za niezbędne przed popisaniem sprawozdania finansowego Komisji Europejskiej, mam wystarczającą pewność, że sprawozdanie finansowe prawidłowo i rzetelnie przedstawia sytuację finansową Unii Europejskiej we wszystkich istotnych aspektach.

Philippe TAVERNE
Księgowy Komisji

BUDŻET UE — WYKONANIE I RACHUNKOWOŚĆ

1. OPRACOWANIE BUDŻETU ROCZNEGO

Z budżetu Unii Europejskiej (UE) finansowany jest szereg strategii politycznych i programów w całej UE. Zgodnie z priorytetami określonymi przez państwa członkowskie Komisja realizuje konkretne programy, działania i projekty. Mogą one obejmować wsparcie projektów edukacyjnych na rzecz mobilności uczniów i nauczycieli, projektów ukierunkowanych na poprawę środowiska pracy dla pracowników w UE, a także mających na celu poprawę kontroli na granicach zewnętrznych.

Ponad 90 % środków budżetowych UE przypada na finansowanie strategii politycznych i działań UE, na które zgodziły się wszystkie państwa członkowskie. Bezpośrednie powiązanie między budżetem rocznym i strategiami politycznymi UE jest zapewnione dzięki budżetowi zadaniowemu (ABB). Nomenklatura budżetu zadaniowego, wprowadzona po raz pierwszy w budżecie na 2004 r., pozwala na jednoznaczną identyfikację obszarów polityki Unii Europejskiej oraz łącznych kwot zasobów przydzielonych na te obszary.

Obszary polityki podzielone są na około 200 zadań (przy czym ponad 110 z nich obejmuje pozycje operacyjne), które w nomenklaturze budżetowej stanowią poszczególne rozdziały budżetu. Obszary polityki mają zasadniczo charakter operacyjny, ponieważ beneficjentami głównych zadań realizowanych w ich ramach są osoby trzecie, odpowiednio w ich zakresie działalności. Natomiast pozostałe obszary polityki, jak na przykład „Koordynacja i doradztwo prawne” czy „Budżet”, mają charakter horyzontalny i zapewniają właściwe funkcjonowanie Komisji. Struktura zadaniowa zapewnia wspólne ramy koncepcyjne dla ustalania priorytetów, planowania, budżetowania, monitorowania i sprawozdawczości, przy czym przede wszystkim ma ona zwiększać wydajność, gospodarność i efektywność wykorzystywania zasobów.

Wewnętrzna procedura przyjęcia projektu budżetu rozpoczyna się od jego przygotowania przez Komisję, po czym jest on przekazywany do Rady, która może wprowadzić zmiany, jeżeli uzna to za niezbędne. Zaktualizowany budżet trafia następnie do Parlamentu Europejskiego, który może zaproponować poprawki bądź przyjąć lub odrzucić przedłożony projekt. Po osiągnięciu porozumienia w sprawie wszystkich poprawek i aktualizacji (w tym w sprawie całkowicie nowego projektu, który w razie konieczności jest przedkładany przez Komisję) Parlament przyjmuje budżet w połowie grudnia. Przewodniczący Parlamentu Europejskiego ogłasza przyjęcie budżetu, po czym można rozpocząć jego wykonanie.

2. W JAKI SPOŚÓB FINANSOWANA JEST UNIA EUROPEJSKA?

UE dysponuje dwoma podstawowymi rodzajami finansowania: dochodami z tytułu zasobów własnych i dochodami różnymi.

2.1 Dochody z tytułu zasobów własnych oraz należności

Dochody z tytułu zasobów własnych przysługują automatycznie UE, co umożliwia jej finansowanie swojego budżetu bez konieczności podejmowania przez władze państw członkowskich jakichkolwiek dodatkowych decyzji. Całkowita kwota zasobów własnych niezbędna do sfinansowania budżetu wynika z łącznej kwoty wydatków pomniejszonej o pozostałe dochody. Całkowita kwota zasobów własnych nie może przekroczyć 1,24 % (począwszy od 2010 r. 1,23 %) dochodu narodowego brutto (DNB) całej UE. Zasoby własne można podzielić na następujące kategorie:

- (1) Tradycyjne zasoby własne (TZW), na które składają się cła i opłaty wyrównawcze od cukru. Te zasoby własne pochodzą od podmiotów gospodarczych. Pobierają je państwa członkowskie w imieniu UE. Niemniej jednak państwa członkowskie zatrzymują 25 % na pokrycie kosztów poboru. Cła nakładają się na przywóz produktów pochodzących z państw trzecich, według stawek opartych na Wspólnej Taryfie Celnej. Opłaty wyrównawcze od cukru wpłacane są przez producentów cukru w celu finansowania refundacji wywozowych na cukier. TZW stanowią zwykle około 13 % kwoty dochodów z tytułu zasobów własnych.
- (2) Zasoby własne oparte na podatku od wartości dodanej (VAT) pochodzą z obciążeń podstaw opodatkowania VAT w państwach członkowskich. Podstawy VAT zostały w tym celu ujednoczone zgodnie z zasadami UE i są obciążane według jednakowej stawki procentowej dla wszystkich państw członkowskich. Niemniej podstawa VAT uwzględniana w tej kalkulacji jest ograniczana do 50 % DNB każdego państwa członkowskiego. Zasoby oparte na VAT zwykle stanowią około 12 % dochodów z tytułu zasobów własnych.

- (3) Zasoby oparte na dochodzie narodowym brutto (DNB) wykorzystywane są do zrównoważenia dochodów i wydatków, tj. do sfinansowania tej części budżetu, która nie jest objęta żadnym innym rodzajem dochodów. DNB każdego państwa członkowskiego obciążone jest taką samą stawką procentową, ustaloną zgodnie z zasadami UE. Zasoby oparte na DNB zwykle stanowią około 75 % dochodów z tytułu zasobów własnych.

W odniesieniu do płatności tych kwot, na odrębnym rachunku wykazuje się tradycyjne zasoby własne, które zgodnie z art. 6 ust. 3 lit. b) rozporządzenia Rady (WE, Euratom) nr 1150/2000 zostały ustalone przez państwa członkowskie, lecz nie zostały udostępnione UE, ponieważ nie zostały jeszcze odzyskane lub nie przewidziano dla nich zabezpieczenia albo są kwestionowane. Każde państwo członkowskie przesyła Komisji kwartalne sprawozdanie dotyczące tych rachunków, zawierające następujące informacje dotyczące każdego rodzaju zasobów:

- nieuregulowane saldo za poprzedni kwartał,
- kwoty odzyskane w danym kwartale,
- korekty podstawy (poprawki/anulowania) w danym kwartale,
- kwoty umorzone,
- saldo pozostające do odzyskania na koniec danego kwartału.

Odzyskane tradycyjne zasoby własne wykazane na odrębnym rachunku należy udostępnić Komisji najpóźniej w pierwszym dniu roboczym następującym po 19. dniu drugiego miesiąca następującego po miesiącu, w którym należności zostały odzyskane.

Należy dokonać odpisu aktualizującego wartość umorzoną należności na odrębnych rachunkach, tak aby uwzględnić sytuacje, w których faktyczne odzyskanie jest mało prawdopodobne. Odpis ten oparty jest na szacunkach państw członkowskich zgodnie z art. 6 ust. 4 lit. b) rozporządzenia Rady (WE, Euratom) nr 1150/2000, który stanowi, że „wraz z ostatnim sprawozdaniem kwartalnym za dany rok państwa członkowskie przekazują szacunkowe obliczenie całkowitej ilości należności, których ściągnięcie jest mało prawdopodobne, wykazanych na odrębnym rachunku na dzień 31 grudnia danego roku”.

W oparciu o szacunki przesłane przez państwa członkowskie odpis aktualizujący wartość umorzoną odlicza się od pozycji „należności od państw członkowskich” w bilansie po stronie aktywów. Nie oznacza to jednak, że Komisja zamierza odstąpić od odzyskania kwot objętych tą korektą wartości. Nawet w przypadku gdy odzyskanie kwot wydaje się mało prawdopodobne lub wręcz niemożliwe, nie oznacza to zawsze utraty przedmiotowych środków w ramach tradycyjnych zasobów własnych w budżecie UE. Nieodzyskane należności uznaje się za utracone jedynie wówczas, gdy dane państwo członkowskie wyczerpało wszystkie wymagane środki w celu zapewnienia odzyskania środków. W przeciwnym razie państwo członkowskie ponosi odpowiedzialność finansową i musi wpłacić przedmiotową kwotę do budżetu UE zgodnie z art. 17 ust. 2 rozporządzenia Rady (WE, Euratom) nr 1150/2000.

2.2 Dochody różne

Dochody różne wynikające z działań Unii Europejskiej stanowią na ogół mniej niż 10 % łącznej kwoty dochodów. Pochodzą one przykładowo z grzywnien za naruszenie zasad konkurencji oraz nakazów odzyskania środków wystawionych dłużnikom prywatnym i publicznym w odniesieniu do zarządzania projektami UE. Do tej kategorii zaliczają się także kary pieniężne nałożone przez Trybunał Sprawiedliwości na państwa członkowskie, które nie zastosowały się do danego wyroku. Każdego roku Komisja zarządza setkami tysięcy projektów i wystawia rocznie około 13 000 nakazów odzyskania środków. Do każdego niespłaconego w terminie długu dolicza się odsetki za zwłokę. W przypadku gdy długi osób trzecich, innych niż państwa członkowskie, pozostają niespłacone, decyzje Komisji (i Rady) nakładające obowiązek zapłaty podlegają bezpośredniemu wykonaniu zgodnie z przepisami z zakresu postępowania cywilnego obowiązującymi na terytorium państwa, w którym decyzje te mają zostać wykonane. Dochodzeniem należności od zalegających ze spłatami dłużników zajmuje się Służba Prawna z pomocą zewnętrznych firm prawniczych.

3. W JAKI SPOSÓB ZARZĄDZANE I WYDAWANE SĄ ŚRODKI BUDŻETOWE UE

3.1 Podstawowe wydatki operacyjne

Wydatki operacyjne Unii Europejskiej obejmują różne działy ram finansowych oraz przyjmują różne formy, w zależności od sposobu wypłacania środków pieniężnych i zarządzania nimi. Zgodnie z rozporządzeniem finansowym Komisja wykonuje budżet ogólny, stosując następujące metody:

Bezpośrednie zarządzanie scentralizowane: gdy budżet jest wykonywany bezpośrednio przez służby Komisji.

Pośrednie zarządzanie scentralizowane: gdy Komisja powierza zadania związane z wykonaniem budżetu organom przewidzianym prawem UE lub prawem krajowym, takim jak unijne agencje prawa publicznego czy agencje z obowiązkiem świadczenia usługi publicznej.

Zarządzanie zdecentralizowane: gdy Komisja powierza określone zadania w zakresie wykonania budżetu państwom trzecim.

Zarządzanie dzielone: w ramach tej metody zarządzania realizację zadań w zakresie wykonania budżetu powierza się państwom członkowskim. Większość wydatków objęta jest metodą „zarządzania dzielonego”, która zakłada oddelegowywanie zadań państwom członkowskim i dotyczy takich dziedzin jak wydatki rolne oraz działania strukturalne.

Zarządzanie wspólne: w ramach tej metody Komisja powierza określone zadania w zakresie wykonania budżetu organizacjom międzynarodowym.

3.2 Różni uczestnicy działań finansowych

Kolegium komisarzy ponosi zbiorową odpowiedzialność polityczną, jednak w praktyce nie wykonuje samodzielnie przyznanego mu uprawnień w zakresie wykonania budżetu. Każdego roku kolegium powierza te zadania związane z wykonaniem budżetu poszczególnym urzędnikom, którzy odpowiadają przed kolegium komisarzy oraz podlegają przepisom rozporządzenia finansowego i regulaminu pracowniczego. Odnośni pracownicy, z reguły dyrektorzy generalni i szefowie służb, pełnią funkcję tzw. delegowanych urzędników zatwierdzających. Oni z kolei mogą przekazać zadania związane z wykonaniem budżetu tzw. subdelegowanym urzędnikom zatwierdzającym.

Kompetencje **urzędników zatwierdzających** obejmują cały proces zarządzania, poczynając od określenia co należy zrobić, aby zrealizować cele polityki ustalone przez daną instytucję, aż po zarządzanie podjętymi działaniami pod względem operacyjnym, jak i budżetowym, w tym podpisywanie zobowiązań prawnych, monitorowanie wykonania, dokonywanie płatności, a w razie konieczności także odzyskiwanie środków. Urzędnicy zatwierdzający muszą również dbać o to, aby przeprowadzane były oceny w celu dokonania analizy wykonalności ich propozycji (ocena *ex ante*) oraz podsumowania pozytywnych wyników i opłacalności realizowanych programów (oceny okresowe i *ex post*). Wyniki tych ocen wykorzystuje się do usprawnienia procesu decyzyjnego oraz zwiększenia przejrzystości, rozliczalności i opłacalności działań UE.

W każdej dyrekcji generalnej zapewnia się należyte zarządzanie finansami oraz właściwą rozliczalność poprzez oddzielenie kontroli zarządzania (za co odpowiedzialni są urzędnicy zatwierdzający) od audytu wewnętrznego i kontroli zgodności na podstawie jasnych norm kontroli wewnętrznej (opartych na międzynarodowych normach COSO), kontrole *ex ante* i *ex post*, niezależne audyty wewnętrzne na podstawie ocen ryzyka oraz regularne sprawozdania z prowadzonych działań sporządzane dla poszczególnych komisarzy.

Księgowy wykonuje polecenia zapłaty i nakazy odzyskania środków sporządzone przez urzędników zatwierdzających oraz odpowiada za zarządzanie finansami, ustanawia zasady i metody rachunkowości, zatwierdza systemy księgowe, prowadzi księgi oraz sporządza sprawozdanie roczne odnośnej instytucji. Ponadto księgowy ma obowiązek podpisania sprawozdania finansowego, poświadczając przy tym, że prawidłowo i rzetelnie przedstawia ono sytuację finansową.

Audytór wewnętrzny, niebędący uczestnikiem działań finansowych w ścisłym tego słowa znaczeniu, powoływany jest przez instytucję lub organ w celu zweryfikowania właściwego funkcjonowania systemów i procedur wykonania budżetu; ma on także doradzać w kwestiach dotyczących zarządzania ryzykiem. Wydaje on niezależne opinie o jakości systemów zarządzania i kontroli oraz przedstawia zalecenia dotyczące tego, w jaki sposób można poprawić procedury operacyjne oraz propagować należyte zarządzanie finansami.

3.3 Zaciąganie zobowiązań w celu uruchomienia środków z budżetu UE

Po tym jak budżet zostanie zatwierdzony, DG ds. Budżetu za pośrednictwem systemu rachunkowości Komisji udostępnia środki finansowe poszczególnym służbom Komisji oraz instytucjom i innym organom zgodnie z ich kompetencjami politycznymi w ramach systemu zwanego budżetowaniem zadaniowym. Przykładowo Komisja powierza odpowiedzialność za zarządzanie pozycjami w budżecie dotyczącymi środowiska szefowi – lub dyrektorowi generalnemu – DG ds. Środowiska (który w tym kontekście staje się delegowanym urzędnikiem zatwierdzającym w odniesieniu do przedmiotowych pozycji w budżecie).

Zaciągnięcie zobowiązania prawnego (w formie np. umowy o udzielenie zamówienia lub umowy w sprawie przyznania dotacji) wobec osoby trzeciej możliwe jest pod warunkiem, że w rocznym budżecie przewidziano pozycję, w oparciu o którą przedmiotowe działanie może zostać zrealizowane. W takiej pozycji w budżecie muszą być także zapisane środki wystarczające na pokrycie odnośnych wydatków. Jeżeli te warunki są spełnione, wymagane środki muszą zostać zarezerwowane w budżecie w drodze zobowiązania budżetowego ujętego w systemie rachunkowym.

Pieniądze z budżetu UE mogą zostać wydane dopiero wtedy, gdy Komisja lub inny organ UE oraz potencjalny beneficjent unijnych środków dokonają zobowiązania prawnego w formie pisemnej. W ramach bezpośredniego zarządzania scentralizowanego takie zobowiązanie prawne ma postać albo umowy z wykonawcą albo umowy z beneficjentem w sprawie przyznania dotacji.

Po zatwierdzeniu zobowiązanie budżetowe ujmowane jest w systemie rachunkowości budżetowej, a środki są odpowiednio wykorzystywane. Nie ma to jednak wpływu na konta główne (czyli księgę główną), jako że nie nastąpiło jeszcze obciążenie. Dzieje się tak dlatego, że system rachunkowości Unii Europejskiej składa się z dwóch oddzielnych, ale powiązanych ze sobą elementów:

- (a) kont budżetowych, które zawierają szczegółowy zapis wykonania budżetu;
- (b) kont głównych, wykorzystywanych do sporządzenia bilansu i rachunku wyniku ekonomicznego.

3.4 Dokonywanie płatności

3.4.1 Zasady ogólne

Płatności mogą zostać dokonane dopiero po zatwierdzeniu zobowiązania budżetowego przez urzędnika zatwierdzającego zajmującego się daną operacją.

Kiedy płatność zostaje zatwierdzona w systemie rachunkowości, w kolejnym etapie należy dokonać przelewu na rachunek beneficjenta.

Komisja dokonuje ponad 1,7 miliona płatności rocznie. Komisja uczestniczy w systemie SWIFT (Stowarzyszenie Międzynarodowej Teletransmisji Danych Finansowych).

3.4.2 Zaliczkowanie, zestawienia poniesionych wydatków oraz kwalifikowalność wydatków

Zaliczkowanie jest formą płatności z wyprzedzeniem na rzecz beneficjenta, mającą na celu zapewnienie jego płynności finansowej. Może być ono rozбите na szereg płatności w okresie wskazanym w danej umowie w sprawie zaliczkowania. Płatność lub zaliczka mogą być wykorzystane albo na realizację celów, na które były przeznaczone, w okresie wskazanym w umowie, bądź podlegają zwrotowi – w przypadku gdy beneficjent nie ponosi kosztów kwalifikowalnych, ma on obowiązek dokonania zwrotu do budżetu Unii

Europejskiej przyznanej zaliczki. Tym samym wypłacone kwoty zaliczek nie stanowią ostatecznego wydatku, dopóki nie zostaną spełnione odnośne warunki umowne, a zatem w bilansie UE wykazuje się je po stronie aktywów w momencie dokonania płatności początkowej. Kwotę zaliczek zmniejsza się (całkowicie lub częściowo) o zatwierdzone koszty kwalifikowalne i zwrócone kwoty.

Kwoty zaliczek wycenia się według szacowanej kwoty podlegającej odzyskaniu, biorąc pod uwagę istnienie powiązanej gwarancji towarzyszącej danej kwocie zaliczek. Kwotą zaliczek uznaną za nieściągalną obciąża się rachunek wyniku ekonomicznego; kwotę tę ujmuje się także w bilansie jako zmniejszenie wartości bilansowej zaliczek. Zasadniczo wypłacone kwoty zaliczek przynoszą zysk w postaci odsetek (z wyjątkiem kwot wypłaconych państwu członkowskiemu lub w ramach pomocy przedakcesyjnej).

Po upływie pewnego czasu od płatności kwoty zaliczek do właściwego organu UE wpływa zestawienie poniesionych wydatków, poświadczające, w jaki sposób beneficjent wykorzystał kwotę zaliczek zgodnie z warunkami umownymi. Zestawienia poniesionych wydatków przesyłane są w różnych terminach w ciągu roku, w zależności od rodzaju finansowanego działania oraz warunków umownych, i nie zawsze są one otrzymywane na koniec roku.

Kryteria kwalifikowalności określone są w aktach podstawowych, w zaproszeniach do składania ofert, innych materiałach informacyjnych przeznaczonych dla beneficjentów dotacji lub we właściwych klauzulach wpisanych do umów w sprawie przyznania dotacji. Po dokonaniu analizy koszty kwalifikowalne przesuwane są do obciążeń, natomiast beneficjent zostaje poinformowany o kwotach niekwalifikowalnych. Zatem kwota w pozycji „kwalifikowalność wymagająca sprawdzenia” stanowi odzwierciedlenie otrzymanych zestawień poniesionych wydatków, w przypadku których kwalifikowalność nie została jeszcze sprawdzona, a zatem nie wystąpiło jeszcze zdarzenie powodujące realizację danego wydatku.

3.4.3 Zakończenie księgowania na koniec danego roku (procedury cut-off)

Nierozliczone na koniec roku kwoty zaliczek wycenia się według pierwotnie wypłaconej kwoty pomniejszonej o: zwrócone kwoty, rozliczone kwoty kwalifikowalne, szacunkowe kwoty kwalifikowalne nierozliczone na koniec roku oraz obniżenia wartości.

Zestawienia poniesionych wydatków, które nie wpłynęły na koniec roku, są uwzględniane w procedurach zakończenia księgowania na koniec roku. Należy w szczególności oszacować koszty kwalifikowalne poniesione przez beneficjentów środków unijnych, które nie zostały jeszcze zgłoszone UE. Aby jak najlepiej oszacować te kwoty, stosowane są różne metody w zależności od rodzaju działalności i dostępnych informacji. Po zakończeniu księgowania (cut-off) szacunkowe kwoty kwalifikowalne ujmuje się jako rozliczenia międzyokresowe bierne, natomiast szacowana niekwalifikowalna część kosztów pozostaje otwarta na rachunkach w pozycji „kwalifikowalność wymagająca sprawdzenia”. Kwoty te ujmowane są jako zobowiązania krótkoterminowe, aby uniknąć zawyżania aktywów i pasywów.

3.5 Odzyskiwanie środków w wyniku wykrycia nieprawidłowości

Rozporządzenie finansowe i inne właściwe prawodawstwo, zwłaszcza dotyczące polityki rolnej i spójności, uprawnia do kontrolowania wydatków wiele lat po ich dokonaniu. W przypadku wykrycia nieprawidłowości przeprowadza się odzyskiwanie środków i korekty finansowe. Wykrycie nieprawidłowości i ich korygowanie są ostatnimi etapami funkcjonowania systemów kontroli i mają zasadnicze znaczenie dla wykazania należytego zarządzania finansami.

Kwalifikowalność wydatków finansowanych z budżetu jest weryfikowana przez właściwe służby UE, lub — w przypadku zarządzania dzielonego — przez służby państw członkowskich na podstawie dokumentów uzupełniających określonych w stosownych przepisach lub warunkach dotyczących poszczególnych dotacji. W celu optymalizacji stosunku kosztów systemów kontroli do korzyści z nich wynikających, weryfikacja dokumentów dotyczących ostatecznych roszczeń jest bardziej szczegółowa niż dokumentów dotyczących roszczeń okresowych, i tym samym pozwala na wykrycie błędów w zakresie płatności okresowych, które koryguje się poprzez korektę płatności końcowej. Ponadto UE lub państwo członkowskie mogą sprawdzić rzetelność dokumentów uzupełniających w ramach kontroli w siedzibie strony występującej z roszczeniem podczas realizacji finansowanych działań lub w trybie *ex post*. W obowiązującym prawodawstwie przewidziano różne procedury stosowane w odniesieniu do nieprawidłowości stwierdzonych przez Komisję i państwa członkowskie —szczegółowe informacje na ten temat znajdują się w nocie 6.

4. SPRAWOZDAWCZOŚĆ NA KONIEC ROKU

4.1 Roczne sprawozdanie finansowe

Do obowiązków księgowego Komisji należy przygotowanie rocznego sprawozdania finansowego oraz zagwarantowanie, że prawidłowo i rzetelnie przedstawia ono sytuację finansową UE. Roczne sprawozdanie finansowe obejmuje sprawozdanie finansowe i sprawozdanie z wykonania budżetu. Jest ono przyjmowane przez Komisję, przedkładane Trybunałowi Obrachunkowemu w celu przeprowadzenia przez niego kontroli, a następnie Radzie i Parlamentowi w celu udzielenia przez te instytucje absolutorium.

4.2 Roczne sprawozdania z działalności

Każdy urzędnik zatwierdzający ma obowiązek przygotowania rocznego sprawozdania z działalności dotyczącego działań wchodzących w zakres jego kompetencji. Składając takie roczne sprawozdanie z działalności, urzędnik zatwierdzający przedstawia wyniki realizacji polityki i zdaje sprawę co do wystarczającej jego zdaniem pewności, że środki przeznaczone na działalność opisaną w sporządzonym przez niego sprawozdaniu były wykorzystywane zgodnie z ich przeznaczeniem oraz zgodnie z zasadami należytego zarządzania finansami oraz że obowiązujące procedury kontroli dają niezbędną gwarancję zgodności z prawem i prawidłowości transakcji podstawowych.

5. KONTROLA I ABSOLUTORIUM

5.1 Kontrola

Roczne sprawozdanie finansowe i zarządzanie zasobami UE podlegają zewnętrznego organu kontroli, Europejskiego Trybunału Obrachunkowego, który sporządza sprawozdanie roczne dla Rady i Parlamentu Europejskiego. Głównym zadaniem Trybunału jest przeprowadzanie zewnętrznej, niezależnej kontroli rocznego sprawozdania finansowego Unii Europejskiej. W ramach swojej działalności Trybunał Obrachunkowy sporządza:

- (1) roczne sprawozdanie dotyczące działań finansowanych z budżetu ogólnego, przedstawiając w nim swoje uwagi odnoszące się do rocznego sprawozdania finansowego i transakcji podstawowych;
- (2) opinię, opartą na wynikach swoich kontroli i zawartą w rocznym sprawozdaniu w postaci poświadczenia wiarygodności, dotyczącą: (i) wiarygodności sprawozdania; oraz (ii) legalności i prawidłowości transakcji podstawowych, obejmujących zarówno dochody pochodzące od podatników, jak i płatności na rzecz beneficjentów końcowych;
- (3) specjalne sprawozdania zawierające wyniki kontroli obejmujących określone obszary zarządzania.

Trybunał Obrachunkowy ma prawo wglądu we wszystkie dokumenty niezbędne w związku z przeprowadzaną przez niego kontrolą. Trybunał przeprowadza kontrole wszystkich obszarów działań UE, w tym bada legalność i prawidłowość poszczególnych transakcji i płatności. Ponadto przeprowadza kontrolę samego sprawozdania finansowego i w razie konieczności bada poszczególne bilanse i rachunki wyniku ekonomicznego, jak również całościową prezentację sprawozdania finansowego. W ten sposób Trybunał może przedstawić swoją opinię nie tylko w odniesieniu do danych liczbowych, ale także istniejącego systemu i procedur kontrolnych.

5.2 Absolutorium

Ostatnia kontrola ma miejsce w ramach procedury udzielenia absolutorium z wykonania budżetu za dany rok budżetowy. W ramach UE organem udzielającym absolutorium jest Parlament Europejski. Oznacza to, że po kontroli i sporządzeniu rocznego sprawozdania finansowego Rada wydaje zalecenie, a następnie Parlament podejmuje decyzję w sprawie udzielenia Komisji i innym organom UE absolutorium z wykonania budżetu UE za poprzedni rok budżetowy. Decyzja ta oparta jest na przeglądzie sprawozdania oraz na rocznym sprawozdaniu Trybunału Obrachunkowego (zawierającym formalne poświadczenie wiarygodności) oraz na odpowiedziach Komisji, jak również uwzględnia pytania i prośby o udzielenie dodatkowych informacji skierowane do Komisji.

Absolutorium odzwierciedla polityczne aspekty zewnętrznej kontroli wykonania budżetu i stanowi decyzję, przy pomocy której Parlament Europejski, działając na zalecenie Rady, „zwalnia” Komisję z odpowiedzialności za zarządzanie danym budżetem, ogłaszając zakończenie tego budżetu. Procedura udzielenia absolutorium może zakończyć się na dwa sposoby: udzieleniem lub przesunięciem terminu udzielenia absolutorium. Przy udzielaniu absolutorium Parlament może zwrócić szczególną uwagę na spostrzeżenia, które uznaje za ważne, wydając często zalecenia dla Komisji dotyczące podjęcia działań w związku z tymi kwestiami. Komisja opisuje podjęte środki w sprawozdaniu z działań następczych i planie działań, które następnie wysyła zarówno do Parlamentu, jak i do Rady.

CZĘŚĆ I

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE UNII EUROPEJSKIEJ I INFORMACJA
DODATKOWA

SPIS TREŚCI

	<i>Strona</i>
A. Bilans	10
B. Rachunek wyniku ekonomicznego	11
C. Rachunek przepływów pieniężnych	12
D. Zestawienie zmian w aktywach netto	13
E. Informacja dodatkowa do sprawozdania finansowego:	14
1. Istotne zasady (polityki) rachunkowości	14
2. Informacja dodatkowa do bilansu	26
3. Informacja dodatkowa do rachunku wyniku ekonomicznego	50
4. Informacja dodatkowa do rachunku przepływów pieniężnych	62
5. Pozycje pozabilansowe	62
6. Odzyskanie nienależnych płatności	70
7. Zarządzanie ryzykiem finansowym	86
8. Informacje ujawniane na temat podmiotów powiązanych	94
9. Zdarzenia następujące po dniu bilansowym	95
10. Jednostki objęte konsolidacją	96
11. Jednostki nieobjęte konsolidacją	98

A. BILANS

		mln EUR	
	Nota	31.12.2009	31.12.2008
AKTYWA TRWAŁE:			
Wartości niematerialne i prawne	2.1	72	56
Rzeczowe aktywa trwałe	2.2	4 859	4 881
Inwestycje długoterminowe	2.3	2 379	2 078
Pożyczki	2.4	10 764	3 565
Zaliczkowanie długoterminowe	2.5	39 750	29 023
Należności długoterminowe	2.6	55	45
		57 879	39 648
AKTYWA OBROTOWE:			
Zapasy	2.7	77	85
Inwestycje krótkoterminowe	2.8	1 791	1 553
Zaliczkowanie krótkoterminowe	2.9	9 077	10 262
Należności krótkoterminowe	2.10	8 663	11 920
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	2.11	23 372	23 724
		42 980	47 544
Aktywa ogółem		100 859	87 192
ZOBOWIĄZANIA DŁUGOTERMINOWE:			
Świadczenia pracownicze	2.12	(37 242)	(37 556)
Rezerwy długoterminowe	2.13	(1 469)	(1 341)
Finansowe zobowiązania długoterminowe	2.14	(10 559)	(3 349)
Inne zobowiązania długoterminowe	2.15	(2 178)	(2 226)
		(51 448)	(44 472)
ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE:			
Rezerwy krótkoterminowe	2.16	(213)	(348)
Finansowe zobowiązania krótkoterminowe	2.17	(40)	(119)
Zobowiązania wobec wierzycieli	2.18	(93 884)	(89 677)
		(94 137)	(90 144)
Zobowiązania ogółem		(145 585)	(134 616)
AKTYWA NETTO		(44 726)	(47 424)
Kapitały rezerwowe	2.19	3 323	3 115
Kwoty, do wniesienia których należy wezwać państwa członkowskie	2.20		
Świadczenia pracownicze (*)		(37 242)	(37 556)
Inne kwoty (**)		(10 807)	(12 983)
AKTYWA NETTO		(44 726)	(47 424)

(*) Zgodnie z art. 83 regulaminu pracowniczego (rozporządzenie Rady EWG nr 259/68 z dnia 29 lutego 1968 r. z późn. zm.) państwa członkowskie wspólnie gwarantują wypłacanie świadczeń emerytalnych i rentowych.

(**) W dniu 17 grudnia 2009 r. Parlament Europejski przyjął budżet, który zapewnia zapłatę zobowiązań krótkoterminowych UE z zasobów własnych, które zostaną pobrane lub do pokrycia których wezwie się państwa członkowskie w 2010 r.

B. RACHUNEK WYNIKU EKONOMICZNEGO

		<i>mln EUR</i>	
	Nota	2009	2008
PRZYCHODY OPERACYJNE			
Przychody z tytułu zasobów własnych i składek	3.1	110 537	112 713
Pozostałe przychody operacyjne	3.2	7 532	9 731
		118 069	122 444
KOSZTY OPERACYJNE			
Koszty administracyjne	3.3	(8 133)	(7 720)
Koszty operacyjne	3.4	(104 934)	(97 214)
		(113 067)	(104 934)
NADWYŻKA Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ			
Przychody finansowe	3.5	835	698
Koszty finansowe	3.6	(594)	(467)
Zmiany w zakresie zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych	2.12	(683)	(5 009)
Udział w deficycie netto jednostek stowarzyszonych i wspólnych przedsiębiorstw	3.7	(103)	(46)
WYNIK EKONOMICZNY ZA ROK		4 457	12 686

C. RACHUNEK PRZEPIYWÓW PIENIĘŻNYCH

		mln EUR	
	Nota	2009	2008 (*)
Wynik ekonomiczny za rok		4 457	12 686
<i>Działalność operacyjna</i>	4.2		
Amortyzacja wartości niematerialnych i prawnych		22	19
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych		447	302
Straty z tytułu utraty wartości inwestycji (lub ich odwrócenie)		(16)	3
Zmiana stanu pożyczek		(7 199)	(1 759)
Zmiana stanu zaliczkowania długoterminowego		(10 727)	(15 008)
Zmiana stanu należności długoterminowych		(10)	82
Zmiana stanu zapasów		8	3
Zmiana stanu zaliczkowania krótkoterminowego		1 185	10 321
Zmiana stanu należności krótkoterminowych		3 257	131
Zmiana stanu rezerw długoterminowych		128	262
Zmiana stanu długoterminowych zobowiązań finansowych		7 210	1 775
Zmiana stanu innych długoterminowych zobowiązań		(48)	237
Zmiana stanu rezerw krótkoterminowych		(135)	(21)
Zmiana stanu krótkoterminowych zobowiązań finansowych		(79)	(16)
Zmiana stanu zobowiązań wobec wierzycieli		4 207	(5 703)
Nadwyżka budżetowa za poprzedni rok ujęta jako przychód niepieniężny		(1 796)	(1 529)
Pozostałe przepływy niepieniężne		37	37
<i>Zmiana stanu zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych</i>		(314)	4 076
<i>Działalność inwestycyjna</i>	4.3		
Zmiana stanu wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych aktywów trwałych		(463)	(689)
Zmiana stanu inwestycji długoterminowych		(284)	(108)
Zmiana stanu inwestycji krótkoterminowych		(239)	(133)
PRZEPIYWY PIENIĘŻNE NETTO		(352)	4 968
Zwiększenie stanu środków pieniężnych i innych aktywów pieniężnych netto		(352)	4 968
Środki pieniężne i inne aktywa pieniężne na początek roku	2.11	23 724	18 756
Środki pieniężne i inne aktywa pieniężne na koniec roku	2.11	23 372	23 724

(*) W sprawozdaniu z 2008 r. środki pieniężne Funduszu Gwarancyjnego ujęto jako środki pieniężne a nie inwestycje

D. ZESTAWIENIE ZMIAN W AKTYWACH NETTO

mln EUR

	Kapitał rezerwowy (A)		Kwoty, do których wniesienia należy wezwać państwa członkowskie (B)		Aktywa netto =(A)+(B)
	Kapitał rezerwowy z aktualizacji wyceny według wartości godziwej	Inne kapitały rezerwowe	Skumulowana nadwyżka/(deficyt)	Wynik ekonomiczny za rok	
STAN NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2007 R.	7	2 799	(68 888)	7 462	(58 620)
Zmiany stanu kapitału rezerwowego Funduszu Gwarancyjnego		158	(158)		0
Zmiany wartości godziwej	34				34
Inne		113	(108)		5
Alokacja wyniku ekonomicznego za 2007 r.		4	7 458	(7 462)	0
Wynik budżetowy za 2007 r. przypisany państwom członkowskim			(1 529)		(1 529)
Wynik ekonomiczny za rok				12 686	12 686
STAN NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2008 R.	41	3 074	(63 225)	12 686	(47 424)
Zmiany stanu kapitału rezerwowego Funduszu Gwarancyjnego		196	(196)		0
Zmiany wartości godziwej	28				28
Inne		(1)	10		9
Alokacja wyniku ekonomicznego za 2008 r.		(15)	12 701	(12 686)	0
Wynik budżetowy za 2008 r. przypisany państwom członkowskim			(1 796)		(1 796)
Wynik ekonomiczny za rok				4 457	4 457
STAN NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2009 R.	69	3 254	(52 506)	4 457	(44 726)

E. INFORMACJA DODATKOWA DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

1. ISTOTNE ZASADY (POLITYKI) RACHUNKOWOŚCI

1.1 PODSTAWA PRAWNA I ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Unii Europejskiej obejmuje sprawozdanie Unii Europejskiej, Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej i Europejskiej Wspólnoty Węgla i Stali (w likwidacji). Księgi rachunkowe prowadzone są zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE, Euratom) nr 1605/2002 z dnia 25 czerwca 2002 r. (Dz.U. L 248 z 16.9.2002) w sprawie rozporządzenia finansowego mającego zastosowanie do budżetu ogólnego Unii Europejskiej oraz zgodnie z rozporządzeniem Komisji (WE, Euratom) nr 2342/2002 z dnia 23 grudnia 2002 r. ustanawiającym szczegółowe zasady wykonania ww. rozporządzenia finansowego.

Zgodnie z art. 133 rozporządzenia finansowego Unia Europejska przygotowała swoje skonsolidowane sprawozdanie finansowe za 2009 r. w oparciu o system rachunkowości memoriałowej bazujący na Międzynarodowych standardach rachunkowości dla sektora publicznego (IPSAS) lub na Międzynarodowych standardach sprawozdawczości finansowej (IFRS). Wspomniane zasady rachunkowości przyjęte przez księgowego Komisji mają być stosowane we wszystkich instytucjach i organach UE objętych konsolidacją, co pozwala na wprowadzenie jednolitych zasad rachunkowości oraz wyceny i prezentacji sprawozdań finansowych w celu harmonizacji procesu sporządzania sprawozdań finansowych i konsolidacji. Wspomniane księgi rachunkowe prowadzone są w euro w układzie roku kalendarzowego.

1.2 ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Celem sprawozdania finansowego jest dostarczenie przydatnych dla szerokiego kręgu odbiorców informacji o sytuacji finansowej, wynikach i przepływach pieniężnych danego podmiotu. W przypadku UE jako podmiotu sektora publicznego bardziej konkretnym celem jest dostarczenie informacji przydatnych w procesie decyzyjnym oraz wykazanie, że podmiot rozlicza się z powierzonych mu środków. Niniejszy dokument został sporządzony w oparciu o wyżej wymienione cele. Artykuł 124 rozporządzenia finansowego określa zasady rachunkowości, zgodnie z którymi należy sporządzać sprawozdania finansowe:

- kontynuacja działalności;
- ostrożność;
- jednolite metody rachunkowości;
- porównywalność informacji;
- istotność;
- zakaz kompensat;
- nadrzędność treści nad formą;
- zasada memoriałowa.

Sporządzenie skonsolidowanego sprawozdania finansowego zgodnie z wyżej wymienionymi zasadami wymaga, aby zarządzanie obejmowało szacunki, które mają wpływ na kwoty wykazywane w niektórych pozycjach skonsolidowanego bilansu i skonsolidowanego rachunku wyniku ekonomicznego, a także związane z nimi pozycje aktywów i zobowiązań warunkowych.

1.3 KONSOLIDACJA

Wpływ traktatu z Lizbony

W związku z wejściem w życie Traktatu Lizbońskiego w dniu 1 grudnia 2009 r. roczne sprawozdanie finansowe zatytułowane jest obecnie „roczne sprawozdanie finansowe Unii Europejskiej”. Zmiana ta nie miała wpływu na zakres konsolidacji. Agencje powołane w ramach dawnego drugiego filara UE nie spełniają kryteriów konsolidacji, podobnie jak Europejski Bank Centralny (EBC), chociaż zgodnie z Traktatem Lizbońskim stanowi on instytucje europejską. Podmioty te – podobnie jak w poprzednich latach - zostają poza zakresem konsolidacji.

Co się tyczy agencji w ramach dawnego trzeciego filara Unii Europejskiej, dwie z nich, które otrzymują dotacje z budżetu ogólnego Unii Europejskiej, objęto konsolidacją podobnie jak w latach poprzednich (zob. także nota 10). Agencja pozostająca w ramach tego filara, Europol, stanie się organem UE począwszy od 2010 r.

Zakres konsolidacji

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe UE obejmuje wszystkie znaczące jednostki kontrolowane (instytucje i agencje), jednostki stowarzyszone i wspólne przedsiębiorstwa, co stanowi 40 jednostek kontrolowanych, 3 jednostki stowarzyszone i 4 wspólne przedsiębiorstwa. Pełna lista jednostek objętych konsolidacją znajduje się w nocie 10. W porównaniu z 2008 r. zakres konsolidacji powiększył się o dwie agencje wykonawcze, dwie jednostki stowarzyszone i jedno wspólne przedsiębiorstwo, natomiast jedną agencję zlikwidowano w dniu 31 grudnia 2008 r. Wpływ poszerzenia zakresu konsolidacji na skonsolidowane sprawozdanie finansowe jest nieznaczący.

Jednostki kontrolowane

Decyzja o objęciu jednostki konsolidacją opiera się na koncepcji kontroli. Jednostki kontrolowane to jednostki, o których polityce finansowej i operacyjnej bezpośrednio lub pośrednio decyduje Unia Europejska, aby móc czerpać korzyści z ich działalności. Wykonywanie tego typu uprawnień musi być możliwe na bieżąco. Jednostki kontrolowane są w pełni objęte konsolidacją. Konsolidacja rozpoczyna się od samego początku objęcia kontroli, a kończy się z momentem zakończenia sprawowania kontroli.

Najpowszechniejszymi wskaźnikami sprawowania kontroli w ramach Unii Europejskiej są: utworzenie na mocy traktatów ustanawiających lub prawa wtórnego, finansowanie z budżetu ogólnego, posiadanie praw głosu w organach zarządzających, przeprowadzanie kontroli przez Europejski Trybunał Obrachunkowy i udzielanie absolutorium przez Parlament Europejski. Oczywiście jest, że należy dokonać oceny na poziomie jednostki, aby móc zdecydować, czy jedno z wyżej wymienionych kryteriów lub wszystkie z nich są wystarczające do stwierdzenia faktu sprawowania kontroli.

Zgodnie z tym podejściem uznaje się, że instytucje UE (poza EBC) oraz agencje (poza agencjami wchodzącymi w skład dawnego drugiego filara i Europol) są pod wyłączną kontrolą UE, a zatem są objęte konsolidacją. Za jednostkę kontrolowaną uznaje się również Europejską Wspólnotę Węgla i Stali w likwidacji (EWWiS).

Wszystkie transakcje i salda pomiędzy jednostkami kontrolowanymi przez UE podlegają wyeliminowaniu, a niezrealizowane zyski i straty z transakcji pomiędzy jednostkami nie są istotne, więc nie zostały wyeliminowane.

Jednostki stowarzyszone

Jednostki stowarzyszone to jednostki, na które Unia Europejska bezpośrednio lub pośrednio wywiera znaczący wpływ, lecz nie ma kontroli nad ich strategicznymi decyzjami finansowymi i operacyjnymi. Przyjmuje się, że znaczący wpływ występuje wtedy, gdy Komisja Europejska posiada bezpośrednio lub pośrednio przynajmniej 20 % praw głosu.

Udział finansowy w jednostkach stowarzyszonych wykazywany jest zgodnie z metodą praw własności i jest początkowo ujmowany według kosztu. Udział Unii Europejskiej w wynikach jednostek stowarzyszonych jest ujmowany w rachunku wyniku ekonomicznego UE, a jej udział w zmianach stanu kapitału rezerwowego jest ujmowany w kapitale rezerwowym UE. Wartość księgową jednostki stowarzyszonej w sprawozdaniu finansowym UE w dniu bilansowym jest równa kosztowi początkowemu wraz ze wszystkimi zmianami (dalsze wkłady, udział wyników i zmian stanu kapitału rezerwowego, utraty wartości oraz dywidendy). Otrzymane wypłaty od jednostek stowarzyszonych obniżają wartość bilansową aktywów. Niezrealizowane zyski i straty z transakcji pomiędzy Unią Europejską a jej jednostkami stowarzyszonymi nie są znaczące, w związku z czym nie zostały wyeliminowane.

Zasady rachunkowości stosowane przez jednostki stowarzyszone mogą różnić się od zasad przyjętych przez Unię Europejską dla tych samych transakcji i zdarzeń w podobnych okolicznościach. W przypadku gdy Unia Europejska posiada przynajmniej 20 % funduszu kapitału podwyższonego ryzyka, UE stara się nie wywierać znaczącego wpływu. Fundusze te traktuje się zatem jako instrumenty finansowe sklasyfikowane jako dostępne do sprzedaży, w związku z czym nie stosuje się metody praw własności.

Wspólne przedsiębiorstwa

Wspólne przedsiębiorstwo jest wynikiem ustaleń umownych, na mocy których Unia Europejska i jedna lub więcej stron („wspólnicy”) podejmują działalność gospodarczą podlegającą wspólnej kontroli. Wspólna kontrola jest to określony w umowie podział bezpośredniej lub pośredniej kontroli nad działalnością z możliwością świadczeń.

Udziały we wspólnych przedsiębiorstwach wykazywane są zgodnie z metodą praw własności i są początkowo ujmowane według kosztu. Udział Unii Europejskiej w wynikach wspólnie kontrolowanych jednostek jest ujmowany w rachunku wyniku ekonomicznego UE, a jej udział w zmianach stanu kapitału rezerwowego jest ujmowany w kapitale rezerwowym UE. Wartość księgową wspólnego przedsiębiorstwa w sprawozdaniu finansowym UE w dniu bilansowym jest równa kosztowi początkowemu wraz ze wszystkimi zmianami (dalsze wkłady, udział wyników i zmian stanu kapitału rezerwowego, utraty wartości oraz dywidendy).

Niezrealizowane zyski i straty z transakcji pomiędzy Unią Europejską a jej wspólnie kontrolowaną jednostką nie są znaczące, w związku z czym nie zostały wyeliminowane. Zasady rachunkowości stosowane przez wspólne przedsiębiorstwa mogą różnić się od zasad przyjętych przez Unię Europejską dla tych samych transakcji i zdarzeń w podobnych okolicznościach.

Jednostki nieobjęte konsolidacją, których funduszami zarządza Komisja

Funduszami programu ubezpieczeń zdrowotnych dla pracowników Unii Europejskiej, Europejskiego Funduszu Rozwoju oraz funduszu gwarancyjnego dla uczestników zarządza w ich imieniu Komisja, jednak z uwagi na to, że jednostki te nie są kontrolowane przez Unię Europejską, nie są one też ujęte w jej skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym – bardziej szczegółowe informacje na temat odpowiednich kwot znajdują się w nocie 11.

1.4 PODSTAWA SPORZĄDZENIA SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

1.4.1 Waluta i zasady przeliczania

Waluta funkcjonalna i sprawozdawcza

Sprawozdanie finansowe prezentowane jest w mln euro, przy czym euro jest walutą funkcjonalną i sprawozdawczą Unii Europejskiej.

Transakcje i salda

Transakcje w walutach obcych przelicza się na euro według kursu obowiązującego w dniu transakcji. Dodatkowo i ujemne różnice kursowe wynikające z rozliczenia transakcji w walutach obcych oraz z przeliczenia na koniec roku kursów wymiany pieniężnych składników aktywów i zobowiązań denominowanych w walutach obcych ujmuje się w rachunku wyniku ekonomicznego.

Inne metody przeliczania mają zastosowanie do następujących pozycji:

- rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne i prawne zachowują wartość w euro według kursu na dzień zakupu; oraz
- kwoty zaliczek wypłacone w ramach Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji są przeliczane według kursów wymiany obowiązujących na dziesiąty dzień miesiąca następującego po miesiącu, w którym zostały przyznane.

Stan na koniec roku pieniężnych składników aktywów i zobowiązań denominowanych w walutach obcych przelicza się na euro według kursu obowiązującego na dzień 31 grudnia:

Kurs wymiany EUR

Waluta	31.12.2009	31.12.2008
BGN	1,9558	1,9558
CZK	26,4730	26,8750
DKK	7,4418	7,4506
EEK	15,6466	15,6466
GBP	0,8881	0,9525
HUF	270,4200	266,7000

Waluta	31.12.2009	31.12.2008
LVL	0,7093	0,7083
LTL	3,4528	3,4528
PLN	4,1045	4,1535
RON	4,2363	4,0225
SEK	10,2520	10,8700
CHF	1,4836	1,4850
JPY	133,1600	126,1400
USD	1,4406	1,3917

Zmiany w wartości godziwej papierów wartościowych reprezentujących wartości pieniężne, denominowanych w walucie obcej i sklasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży, które powiązane są z różnicami kursowymi, ujmuje się w rachunku wyniku ekonomicznego. Różnice kursowe dotyczące niepieniężnych składników aktywów i zobowiązań finansowych, wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, ujmowane są w rachunku wyniku ekonomicznego. Różnice kursowe dotyczące niepieniężnych składników aktywów finansowanych zaklasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży wykazywane są w kapitale rezerwowym z aktualizacji wyceny według wartości godziwej.

1.4.2 Wykorzystanie szacunków

Zgodnie z IPSAS i z ogólnie przyjętymi zasadami rachunkowości kwoty wykazane w sprawozdaniu finansowym muszą zostać ujęte zgodnie z szacunkami i założeniami zarządu w oparciu o możliwie jak najbardziej wiarygodne dostępne informacje. Istotne szacunki dotyczą m.in. kwot na świadczenia pracownicze, rezerw, ryzyka finansowego związanego z zapasami i należnościami, naliczonych dochodów i rozliczeń międzyokresowych biernych kosztów, aktywów i zobowiązań warunkowych oraz stopnia utraty wartości w przypadku wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych aktywów trwałych. Rzeczywiste wyniki mogą nie pokrywać się z szacunkami. Zmiany w zakresie szacunków znajdują odzwierciedlenie w okresie, w którym stają się one wiadome.

1.5 BILANS

1.5.1 Wartości niematerialne i prawne

Zakupione licencje na oprogramowanie komputerowe wykazywane są według kosztu historycznego pomniejszonego o umorzenie i odpisy z tytułu utraty wartości. Te aktywa amortyzuje się metodą liniową przez szacowany okres ich użytkowania, tj. 4 lata. Wartości niematerialne i prawne wytworzone wewnętrznie ujmowane są w rachunku wyniku ekonomicznego. Koszty związane z opracowaniem lub utrzymaniem oprogramowania komputerowego ujmowane są jako koszty okresu, w którym zostały poniesione, podobnie jak koszty związane z badaniami naukowymi i rozwojem.

1.5.2 Rzeczowe aktywa trwałe

Wszystkie rzeczowe aktywa trwałe wykazywane są według kosztu historycznego pomniejszonego o umorzenie i odpisy z tytułu utraty wartości. Koszt historyczny obejmuje wydatki, które można bezpośrednio przypisać do nabycia lub budowy składnika aktywów.

Późniejsze koszty włączane są do wartości bilansowej składnika aktywów lub ujmowane jako odrębny składnik aktywów, jedynie gdy jest prawdopodobne, że przyszłe korzyści ekonomiczne lub świadczenia związane z danym składnikiem aktywów wpłyną do Unii Europejskiej oraz pod warunkiem, że możliwa jest wiarygodna wycena kosztu tego składnika aktywów. Koszty związane z naprawą i utrzymaniem wykazywane są w rachunku wyniku ekonomicznego w okresie obrachunkowym, w którym zostały poniesione. Ponieważ Unia Europejska nie zaciąga pożyczek pieniężnych w celu sfinansowania zakupu rzeczowych aktywów trwałych, nie istnieją żadne koszty takich pożyczek powiązane z tego rodzaju zakupami.

Grunty i dzieła sztuki nie podlegają amortyzacji, jako że uznaje się, że mają one nieokreślony okres użytkowania. Środki trwałe w budowie nie podlegają amortyzacji, ponieważ aktywa te nie są jeszcze dostępne do użytku. Inne składniki aktywów amortyzowane są metodą liniową w celu alokacji ich kosztu do ich wartości rezydualnej przez szacunkowy okres ich użytkowania:

Stawki amortyzacji

Aktywa	Stawka amortyzacji metodą liniową
Budynki	4 %
Urządzenia, maszyny i narzędzia	10 % do 25 %
Meble	10 % do 25 %
Wyposażenie i instalacje	10 % do 33 %
Samochody	25 %
Sprzęt komputerowy	25 %
Inne rzeczowe aktywa trwałe	10 % do 33 %

Zyski i straty ze zbycia ustala się, porównując wpływy, pomniejszone o koszty sprzedaży, z wartością bilansową zbywanego składnika aktywów. Są one wykazywane w rachunku wyniku ekonomicznego.

Leasing

Leasing rzeczowych aktywów trwałych, w przypadku którego zasadniczo całe ryzyko oraz korzyści związane z własnością przypadają na Unię Europejską, uznaje się za leasing finansowy. Leasing finansowy ujmuje się w kwotach równych wartości godziwej przedmiotu leasingu, ustalonej na dzień rozpoczęcia leasingu, lub w kwotach równych wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych, jeżeli jest ona niższa od wartości godziwej. Każdą opłatę leasingową wykazuje się w podziale na zobowiązanie i koszty finansowe, aby uzyskać stałą stopę w stosunku do nieuregulowanego salda zobowiązań finansowych. Zobowiązania z tytułu opłat leasingowych bez uwzględnienia kosztów finansowych ujmuje się w innych zobowiązaniach (długo- i krótkoterminowych.) Odsetki od kosztów finansowych ujmuje się w rachunku wyniku ekonomicznego przez okres leasingu, tak aby uzyskać stałą okresową stopę procentową w stosunku do nieuregulowanego salda zobowiązania w każdym z okresów. Aktywa posiadane na podstawie leasingu finansowego amortyzuje się przez okres użytkowania składnika aktywów lub przez okres leasingu, w zależności od tego, który z nich jest krótszy.

Leasing, w przypadku którego leasingodawca zachowuje znaczącą część ryzyka i korzyści związanych z własnością, jest leasingiem operacyjnym. W przypadku leasingu operacyjnego opłaty wykazuje się metodą liniową w rachunku wyniku ekonomicznego przez okres leasingu.

1.5.3 Utrata wartości aktywów niefinansowych

Aktywa o nieokreślonym okresie użytkowania nie są amortyzowane i są corocznie kontrolowane pod kątem utraty wartości. Amortyzowane składniki aktywów są analizowane pod kątem utraty wartości, gdy zdarzenia lub zmiana okoliczności wskazują, że wartość bilansowa może nie zostać odzyskana. Stratę z tytułu utraty wartości wykazuje się w kwocie, o którą wartość bilansowa składnika aktywów przewyższa jego wartość odzyskiwalną. Wartość odzyskiwalna to wartość godziwa składnika aktywów pomniejszona o koszty sprzedaży lub wartość użytkowa, w zależności od tego która z tych wartości jest wyższa.

Wartość rezydualna i okres użytkowania wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych aktywów trwałych są analizowane i w razie konieczności korygowane najrzadziej raz do roku. Wartość bilansowa składnika aktywów jest natychmiast odpisywana do jego wartości odzyskiwalnej, jeżeli wartość bilansowa składnika aktywów jest wyższa niż jego szacunkowa wartość odzyskiwalna. Jeżeli uznane w poprzednich latach przyczyny utraty wartości nie mają już zastosowania, odpisy z tytułu utraty wartości są odpowiednio odwracane.

1.5.4 Inwestycje

Udziały w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsiębiorstwach

Udziały w jednostkach stowarzyszonych i we wspólnych przedsiębiorstwach wykazywane są metodą praw własności. Koszty kapitału własnego są korygowane w taki sposób, aby odzwierciedlały udział zmniejszeń lub zwiększeń aktywów netto jednostek stowarzyszonych i wspólnych przedsiębiorstw, które można

przypisać Unii Europejskiej po pierwotnym ujęciu, jeżeli występują oznaki utraty wartości, i w razie konieczności dokonuje się odpisu do niższej wartości odzyskiwalnej. Wartość odzyskiwalną określa się zgodnie z zasadami opisanymi w części 1.5.3. Jeżeli przyczyny utraty wartości przestają mieć zastosowanie w późniejszym terminie, odpis z tytułu utraty wartości odwraca się do wartości bilansowej, jaka zostałaby określona, gdyby nie dokonano żadnego odpisu z tytułu utraty wartości.

Inwestycje w funduszach kapitału podwyższonego ryzyka

Klasyfikacja i wycena

Inwestycje w funduszach kapitału podwyższonego ryzyka klasyfikuje się jako aktywa dostępne do sprzedaży (zob. 1.5.5), zatem wykazuje się je w wartości godziwej z zyskami i stratami wynikającymi ze zmian wartości godziwej (wraz z różnicami kursowymi) ujętymi w kapitale rezerwowym z aktualizacji wyceny według wartości godziwej.

Zapłata według wartości godziwej

Inwestycje w funduszach kapitału podwyższonego ryzyka nie są notowane na aktywnym rynku. Z tego powodu inwestycje te wycenia się w rozbiciu na poszczególne pozycje po koszcie lub według wartości aktywów netto („NAV”) podanej przez organ zarządzający funduszem do dnia bilansowego, w zależności od tego, która z tych wartości jest niższa, co eliminuje wszelkie niezrealizowane zyski w ramach portfela inwestycji. Inwestycje w funduszach kapitału podwyższonego ryzyka na wczesnym etapie wycenia się w oparciu o te same zasady, z wyjątkiem niezrealizowanych strat wynikających wyłącznie z kosztów administracyjnych, w którym to przypadku niezrealizowane straty nie są brane pod uwagę.

Niezrealizowane zyski z wyceny według wartości godziwej ujmuje się w kapitale rezerwowym, a niezrealizowane straty ocenia się pod kątem utraty wartości w celu ustalenia, czy należy je ująć jako odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości w rachunku wyniku ekonomicznego lub jako zmiany stanu kapitału rezerwowego z aktualizacji wyceny według wartości godziwej. Wartość aktywów netto wycenioną według wartości godziwej określa się poprzez zastosowanie własnościowego udziału Unii Europejskiej w funduszu do wartości aktywów netto z ostatniego sprawozdania lub, w możliwym zakresie, do dokładnej wartości akcji/udziału na ten sam dzień, przedłożonej przez odpowiedni organ zarządzający funduszem.

1.5.5 Aktywa finansowe

Klasyfikacja

Unia Europejska dzieli swoje aktywa finansowe na następujące kategorie: aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy; pożyczki i należności; inwestycje utrzymywane do terminu zapadalności; oraz aktywa finansowe dostępne do sprzedaży. Klasyfikacja instrumentów finansowych ustalana jest w momencie ujęcia początkowego i podlega ponownej wycenie na każdy dzień bilansowy.

(i) Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Składnik aktywów zalicza się do tej kategorii, jeżeli został nabyty w celu sprzedaży w perspektywie krótkoterminowej lub jeżeli został do niej zaklasyfikowany przez Unię Europejską. W kategorii tej ujmuje się również instrumenty pochodne. Należące do tej kategorii aktywa uznaje się za aktywa obrotowe, jeżeli ich realizacja przewidziana jest w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego.

(ii) Pożyczki i należności

Pożyczki i należności to aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi ze stałymi lub ustalonymi płatnościami, nienotowane na aktywnym rynku. Powstają one, gdy UE przekazuje środki pieniężne, towary lub usługi bezpośrednio dłużnikowi i nie ma zamiaru wprowadzać należności do obrotu. Są wykazywane w aktywach trwałych, z wyjątkiem składników, których termin wymagalności przypada w terminie 12 miesięcy od dnia bilansowego.

(iii) Inwestycje utrzymywane do terminu zapadalności

Inwestycje utrzymywane do terminu zapadalności to aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi ze stałymi lub ustalonymi płatnościami i stałymi terminami zapadalności, które Unia Europejska ma zamiar i może utrzymywać do terminu zapadalności. W ciągu ostatniego roku budżetowego Unia Europejska nie utrzymywała żadnych inwestycji zaliczających się do tej kategorii.

(iv) Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży to aktywa niebędące instrumentami pochodnymi, które zostały przypisane do niniejszej kategorii lub które nie zaliczają się do żadnej z pozostałych kategorii. Klasyfikuje się je jako aktywa obrotowe lub trwałe, w zależności od tego, w jakim terminie UE planuje je zbyć. Inwestycje w jednostkach nieobjętych konsolidacją oraz inne inwestycje kapitałowe (np. transakcje związane z kapitałem podwyższonego ryzyka) nieujmowane metodą praw własności również klasyfikuje się jako aktywa finansowe dostępne do sprzedaży.

Ujęcie początkowe i wycena

Zakup i sprzedaż aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, utrzymywanych do terminu zapadalności i dostępnych do sprzedaży wykazuje się na dzień transakcji, czyli dzień, w którym Unia Europejska zobowiązała się kupić lub sprzedać składnik aktywów. Pożyczki wykazuje się w dniu przekazania środków pieniężnych pożyczkobiorcom. Instrumenty finansowe w ujęciu początkowym wykazuje się w wartości godziwej powiększonej o koszty transakcji w przypadku wszystkich aktywów finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy. Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy w ujęciu początkowym wykazuje się w wartości godziwej, a koszty transakcji ujmuje się w rachunku wyniku ekonomicznego.

W ujęciu początkowym wartość godziwa składnika aktywów finansowych odpowiada zwykle cenie transakcji (tj. wartości godziwej otrzymanej zapłaty). Jednakże wartość godziwą przyznanej długoterminowej pożyczki, która jest nieoprocenowana lub oprocentowana poniżej rynkowych stóp procentowych, ustala się jako wartość bieżącą wszystkich przyszłych wpływów środków pieniężnych dyskontowanych w oparciu o obowiązującą stopę procentową dla podobnego instrumentu o podobnym ratingu kredytowym.

W przypadku pożyczek udzielonych z pożyczonych funduszy, operacji równoległych (*back-to-back operations*), różnice między warunkami i kwotami udzielonych i zaciągniętych pożyczek są nieznaczące, a koszt alternatywny nie odgrywa roli, gdyż UE nie ma prawa inwestować na rynkach kapitałowych. Z tych względów wspomniane pożyczki wycenia się według ich kwoty nominalnej. Poniesione przez UE koszty transakcji, którymi następnie obciążono beneficjenta pożyczki, są bezpośrednio ujmowane w rachunku wyniku ekonomicznego.

Instrumenty finansowe usuwa się ze sprawozdania finansowego w przypadku wygaśnięcia lub przeniesienia prawa do otrzymywania wpływów pieniężnych z inwestycji oraz w przypadku gdy Unia Europejska przeniosła zasadniczo całe ryzyko i korzyści związane z własnością.

Późniejsza wycena

Aktywa finansowe w wartości godziwej przez wynik finansowy są następnie wykazywane w wartości godziwej. Zyski i straty wynikające ze zmiany wartości godziwej instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy ujmuje się w rachunku wyniku ekonomicznego w okresie, w którym powstały.

Pożyczki i należności oraz inwestycje utrzymywane do terminu zapadalności ujmuje się po zamortyzowanym koszcie w oparciu o metodę efektywnej stopy procentowej. W przypadku pożyczek udzielonych z pożyczonych funduszy ta sama efektywna stopa procentowa stosowana jest do udzielonych i zaciągniętych pożyczek, gdyż pożyczki te mają cechy operacji równoległych, a różnice między warunkami i wysokościami kwot pożyczek udzielonych i zaciągniętych nie są istotne. Poniesione przez UE koszty transakcji, którymi następnie obciążono beneficjenta pożyczki, są bezpośrednio ujmowane w rachunku wyniku ekonomicznego.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są następnie wyceniane w wartości godziwej. Zyski i straty wynikające ze zmiany wartości godziwej aktywów dostępnych do sprzedaży ujmuje się w kapitale rezerwowym z aktualizacji wyceny według wartości godziwej. W przypadku sprzedaży lub utraty wartości aktywów sklasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży, skumulowane korekty wartości godziwej ujęte uprzednio w kapitale rezerwowym z aktualizacji wyceny według wartości godziwej ujmuje się w rachunku wyniku ekonomicznego. Odsetki od aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży obliczone w oparciu o metodę efektywnej stopy procentowej ujmuje się w rachunku wyniku ekonomicznego. Dywidendy od instrumentów kapitałowych dostępnych do sprzedaży ujmuje się po uznaniu prawa UE do otrzymania płatności.

Wartość godziwą inwestycji notowanych na aktywnych rynkach ustala się w oparciu o bieżące oferowane ceny zakupu. W przypadku składników aktywów finansowych, dla których nie ma aktywnego rynku (i w przypadku nienotowanych papierów wartościowych), Unia Europejska określa wartość godziwą w oparciu o metody wyceny. Obejmują one wykorzystanie niedawnych transakcji na warunkach rynkowych, odniesienie do innych analogicznych instrumentów, analizę zdyskontowanych przepływów pieniężnych, modele wyceny opcji oraz inne metody wyceny powszechnie stosowane przez uczestników rynku.

W przypadku gdy nie można w wiarygodny sposób wycenić wartości godziwej inwestycji w instrumenty kapitałowe, które nie są notowane na aktywnym rynku, inwestycje te wycenia się po koszcie pomniejszonym o utratę wartości.

Utrata wartości aktywów finansowych

Na każdy dzień bilansowy Unia Europejska ocenia, czy istnieją obiektywne dowody utraty wartości danego składnika aktywów finansowych. Tylko i wyłącznie wtedy, gdy istnieją obiektywne dowody utraty wartości w związku z jednym lub większą liczbą zdarzeń, które miały miejsce po początkowym ujęciu składnika aktywów, oraz gdy zdarzenie (lub zdarzenia) będące przyczyną straty mają wpływ na szacunkowe przyszłe przepływy pieniężne związane z danym składnikiem aktywów, który można w wiarygodny sposób oszacować, następuje utrata wartości danego składnika aktywów finansowych i dokonywany jest odpis z tytułu utraty wartości.

(i) Aktywa wykazywane po zamortyzowanym koszcie

Jeżeli istnieją obiektywne dowody utraty wartości pożyczek i należności lub inwestycji utrzymywanych do terminu zapadalności wykazywanych po zamortyzowanym koszcie, kwotę odpisu wycenia się jako różnicę między wartością bilansową składnika aktywów a wartością bieżącą szacunkowych przyszłych przepływów pieniężnych (z wyłączeniem przyszłych strat kredytowych, które nie zostały poniesione) zdyskontowaną według pierwotnej efektywnej stopy procentowej dla składnika aktywów finansowych. Wartość bilansowa składnika aktywów jest zmniejszana, a kwota odpisu ujmowana jest w rachunku wyniku ekonomicznego. Jeżeli pożyczka lub inwestycja utrzymywana do terminu zapadalności ma zmienne oprocentowanie, w celu wyceny odpisu z tytułu utraty wartości przyjmuje się stopę dyskontową odpowiadającą bieżącej efektywnej stopie procentowej określonej w umowie. Wartość bieżącą szacunkowych przyszłych przepływów pieniężnych z tytułu zabezpieczonego składnika aktywów finansowych oblicza się na podstawie przepływów pieniężnych, które mogą wynikać z zajęcia, pomniejszonych o koszty uzyskania i sprzedaży zabezpieczenia, bez względu na prawdopodobieństwo zajęcia. Jeżeli w kolejnym okresie kwota odpisu z tytułu utraty wartości ulegnie zmniejszeniu oraz jeżeli zmniejszenie to można w obiektywny sposób powiązać ze zdarzeniem mającym miejsce po ujęciu utraty wartości, uprzednio ujęty odpis z tytułu utraty wartości odwraca się w rachunku wyniku ekonomicznego.

(ii) Aktywa wykazywane w wartości godziwej

W przypadku inwestycji kapitałowych sklasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży, podczas ustalania, czy nie nastąpiła utrata wartości papierów wartościowych, należy wziąć pod uwagę istotny lub trwały (dłużej trwający) spadek wartości godziwej papierów wartościowych poniżej ich kosztu. Jeżeli istnieją tego rodzaju dowody dla aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, łączny odpis – wyceniany jako różnica między kosztem nabycia a bieżącą wartością godziwą, pomniejszony o wszelkie odpisy z tytułu utraty wartości tego składnika aktywów finansowych ujęte uprzednio w rachunku wyniku ekonomicznego – usuwa się z kapitału rezerwowego i ujmuje się w rachunku wyniku ekonomicznego. Odpisów z tytułu utraty wartości instrumentów kapitałowych ujętych w rachunku wyniku ekonomicznego nie odwraca się w rachunku wyniku ekonomicznego. Jeżeli w kolejnym okresie wartość godziwa instrumentu dłużnego sklasyfikowanego jako dostępny do sprzedaży wzrośnie i jeżeli wzrost ten w obiektywny sposób można powiązać ze zdarzeniem mającym miejsce po ujęciu odpisu z tytułu utraty wartości, należy dokonać odwrócenia odpisu z tytułu utraty wartości w rachunku wyniku ekonomicznego.

1.5.6 Zapasy

Zapasy należy wyceniać według kosztu lub według wartości netto możliwej do uzyskania, w zależności od tego, która z tych kwot jest niższa. Koszt ustala się z zastosowaniem metody FIFO („pierwsze weszło, pierwsze wyszło”). Koszt wyrobów gotowych i produkcji w toku obejmuje koszty surowców, robocizny bezpośredniej, inne koszty, które można bezpośrednio przypisać oraz powiązane koszty produkcji (przy normalnej zdolności produkcyjnej). Możliwa do uzyskania wartość netto stanowi szacunkową cenę sprzedaży w toku zwykłej działalności gospodarczej pomniejszoną o koszty realizacji i koszty sprzedaży. Zapasy utrzymywane nieodpłatnie lub za stawkę nominalną w celu dystrybucji wycenia się według kosztu lub aktualnego kosztu odtworzenia, w zależności od tego, która z tych wartości jest niższa. Aktualny koszt odtworzenia stanowi koszt, który Unia Europejska musiałaby ponieść, aby nabyć składnik aktywów na dzień sprawozdawczy.

1.5.7 Kwoty zaliczek

Zaliczkowanie jest formą płatności z wyprzedzeniem na rzecz beneficjenta, mającą na celu zapewnienie jego płynności finansowej. Może być ono rozbite na szereg płatności w okresie wskazanym w danej umowie w sprawie zaliczkowania. Płatność lub zaliczka podlega zwrotowi lub musi zostać wykorzystana na cele, na które była przeznaczona, w okresie wskazanym w umowie. Beneficjent, który nie poniesie kosztów kwalifikowalnych, zobowiązany jest do zwrotu Unii Europejskiej zaliczki przyznanej tytułem zaliczkowania. Kwotę zaliczek zmniejsza się (całkowicie lub częściowo) o zatwierdzone koszty kwalifikowalne i kwoty zwrócone, a kwota ta jest ujęta jako koszt.

Nierozliczone na koniec roku kwoty zaliczek wycenia się według pierwotnej wypłaconej kwoty pomniejszonej o: zwrócone kwoty, wykazane kwoty kwalifikowalne, szacunkowe kwoty kwalifikowalne nierozliczone na koniec roku oraz obniżenia wartości.

Odsetki od zaliczek ujmuje się w chwili ich uzyskania zgodnie z przepisami odnośnej umowy. Szacunek dochodu z tytułu naliczonych odsetek dokonywany jest na koniec roku w oparciu o najbardziej wiarygodne dane, a następnie uwzględniany jest w bilansie.

1.5.8 Należności

Należności wykazuje się w kwocie początkowej pomniejszonej o odpis z tytułu utraty wartości. Odpisu z tytułu utraty wartości należności dokonuje się, gdy istnieją obiektywne dowody na to, że Unia Europejska nie będzie w stanie odzyskać wszystkich należnych kwot zgodnie z pierwotnymi warunkami. Kwota odpisu stanowi różnicę między wartością bilansową składnika aktywów a wartością odzyskiwalną stanowiącą wartość bieżącą spodziewanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowaną według rynkowej stopy procentowej obowiązującej podobnych pożyczkobiorców. Kwota odpisu ujmowana jest w rachunku wyniku ekonomicznego. Ujmowany jest również ogólny odpis dla nierozliczonych nakazów odzyskania środków nieobjętych jeszcze żadnym określonym odpisem. W nocie 1.5.14 poniżej przedstawiono bardziej szczegółowe informacje dotyczące podejścia do naliczonych przychodów ujętych na koniec roku.

1.5.9 Środki pieniężne i inne aktywa pieniężne

Środki pieniężne i inne aktywa pieniężne to instrumenty finansowe, które definiuje się jako aktywa obrotowe. Obejmują one środki pieniężne w kasie, depozyty bankowe płatne na żądanie, inne krótkoterminowe wysoce płynne inwestycje o pierwotnym terminie zapadalności do trzech miesięcy oraz kredyty w rachunku bieżącym.

1.5.10 Świadczenia pracownicze

Zobowiązania emerytalne i rentowe

Programy emerytalne Unii Europejskiej to programy określonych świadczeń. Pracownicy wnoszą z wynagrodzenia jedną trzecią spodziewanego kosztu tych świadczeń, jednak zobowiązanie nie jest finansowane kapitałowo. Zobowiązanie ujęte w bilansie w odniesieniu do programów emerytalnych określonych świadczeń jest wartością bieżącą zobowiązań z tytułu określonych świadczeń na dzień bilansowy. Zobowiązania z tytułu określonych świadczeń obliczają aktuariusz w oparciu o metodę prognozowanych uprawnień jednostkowych. Wartość bieżącą zobowiązania z tytułu określonych świadczeń określa się, dyskontując szacunkowe przyszłe wypływy środków pieniężnych w oparciu o stopy zwrotu z obligacji rządowych denominowanych w walucie, w której zostaną wypłacone świadczenia, i których termin wykupu jest zbliżony do terminu realizacji powiązanych zobowiązań emerytalnych i rentowych.

Zyski i straty aktuarialne wynikające z korekt założeń aktuarialnych i zmian założeń aktuarialnych wykazuje się bezzwłocznie w rachunku wyniku ekonomicznego. Koszty przeszłego zatrudnienia wykazuje się bezzwłocznie w rachunku wyniku ekonomicznego, chyba że zmiany w programie emerytalnym uzależnione są od utrzymania zatrudnienia pracowników przez określony czas (okres gromadzenia uprawnień). W takim przypadku koszty przeszłego zatrudnienia amortyzuje się metodą liniową przez okres gromadzenia uprawnień.

Świadczenia chorobowe po okresie zatrudnienia

Unia Europejska zapewnia swoim pracownikom świadczenia chorobowe poprzez zwrot kosztów leczenia. Stworzono odrębny fundusz („RCAM”) na potrzeby bieżącej administracji. Z systemu korzystają obecni pracownicy, emeryci, wdowy lub wdowcy oraz uprawnieni do ubezpieczenia członkowie ich rodzin.

Świadczenia przyznane osobom nieaktywnym zawodowo (emerytom, sierotom itp.) uznaje się za „świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia”. Z uwagi na charakter tych świadczeń niezbędne jest dokonanie obliczeń aktuarialnych. Zobowiązania ujęte w bilansie ustala się w podobny sposób jak zobowiązania emerytalne i rentowe (zob. powyżej).

1.5.11 **Rezerwy**

Rezerwy ujmuje się, gdy Unia Europejska związana jest prawnym lub zwyczajowo oczekiwanym zobowiązaniem wobec osób trzecich w wyniku przeszłych zdarzeń, gdy prawdopodobieństwo, że w celu realizacji zobowiązania konieczne będzie zmniejszenie stanu środków, jest większe niż prawdopodobieństwo, że nie będzie to konieczne, oraz gdy kwoty można wiarygodnie oszacować. Nie ujmuje się rezerw na przyszłe straty operacyjne. Kwotę rezerwy ustala się poprzez najlepsze możliwe oszacowanie spodziewanych wydatków, które będą konieczne w celu realizacji bieżącego zobowiązania na dzień sprawozdawczy. W przypadkach, w których rezerwa odnosi się do zbioru wielu pozycji, przy szacunkowym określaniu kwoty zobowiązania uwzględnia się wszystkie możliwe wyniki oraz odpowiadające im prawdopodobieństwa (metoda „oczekiwanej wartości”).

1.5.12 **Zobowiązania finansowe**

Zobowiązania finansowe są klasyfikowane jako zobowiązania finansowe w wartości godziwej przez wynik finansowy lub zobowiązania finansowe ujmowane po zamortyzowanym koszcie (zaciągnięte pożyczki). Zaciągnięte pożyczki obejmują pożyczki od instytucji kredytowych i zobowiązania potwierdzone certyfikatami. Zaciągnięte pożyczki w ujęciu początkowym wykazuje się w wartości godziwej, czyli w wysokości wpływów z tytułu uzyskania pożyczki (wartości godziwej otrzymanej zapłaty) po odliczeniu poniesionych kosztów transakcji, a następnie wykazuje się je po zamortyzowanym koszcie w oparciu o metodę efektywnej stopy procentowej; wszelkie różnice pomiędzy wpływami (po odliczeniu kosztów transakcji) a wartością wykupu ujmuje się w rachunku wyniku ekonomicznego w okresie pożyczkowym w oparciu o metodę efektywnej stopy procentowej.

Wykazuje się je jako zobowiązania długoterminowe, z wyjątkiem składników, których termin wymagalności przypada w terminie krótszym niż 12 miesięcy od dnia bilansowego. W przypadku pożyczek udzielonych z pożyczonych funduszy metody efektywnej stopy procentowej nie można stosować do udzielonych i zaciągniętych pożyczek ze względu na zasadę istotności. Poniesione przez Unię Europejską koszty transakcji, którymi następnie obciążono beneficjenta, są bezpośrednio ujmowane w rachunku wyniku ekonomicznego.

Zobowiązania finansowe ujęte w wartości godziwej przez wynik finansowy obejmują instrumenty pochodne, o ile ich wartość godziwa jest ujemna. Są księgowane w taki sam sposób jak aktywa finansowe ujmowane w wartości godziwej przez wynik finansowy; zob. nota 1.5.5.

1.5.13 **Zobowiązania bieżące**

Znacząca kwota zobowiązań bieżących UE nie jest związana z zakupem towarów lub usług i obejmuje niezapłacone kwoty roszczeń z tytułu zestawień poniesionych wydatków od beneficjentów dotacji lub innych form finansowania przez UE. Są one wykazywane jako zobowiązania bieżące w wysokości kwoty stanowiącej przedmiot roszczenia w chwili otrzymania zestawienia poniesionych wydatków, a, po weryfikacji, są zatwierdzane jako kwalifikowalne przez właściwe podmioty finansowe. Na tym etapie wyceniane są w wysokości zatwierdzonej i kwalifikowalnej kwoty.

Zobowiązania z tytułu zakupu towarów i usług ujmowane są w momencie otrzymania faktury w wysokości kwoty początkowej, a powiązane koszty ujmowane są w momencie realizacji i akceptacji dostaw i usług przez Unię Europejską.

1.5.14 **Rozliczenia międzyokresowe przychodów i kosztów**

Zgodnie z zasadami rachunkowości Unii Europejskiej transakcje i zdarzenia ujmuje się w sprawozdaniu finansowym w okresie, do którego się odnoszą. Na koniec okresu obrachunkowego rozliczenia międzyokresowe bierne kosztów są ujmowane w oparciu o szacowaną kwotę zobowiązań przypadających na dany okres. Kalkulacji rozliczeń międzyokresowych biernych kosztów dokonuje się zgodnie z wydanymi przez Komisję szczegółowymi wytycznymi operacyjnymi i praktycznymi, które mają gwarantować, że sprawozdanie finansowe prawidłowo i rzetelnie przedstawia sytuację.

Również przychody ujmuje się w okresie, do którego się odnoszą. Na koniec roku, w przypadku gdy faktura nie została jeszcze wystawiona, a usługa lub dostawa została zrealizowana przez UE lub w przypadku istnienia zobowiązania umownego (tj. poprzez odniesienie do traktatu), w sprawozdaniu finansowym ujmuje się naliczone przychody.

Ponadto w przypadku gdy faktura została wystawiona, a usługi lub dostawy nie zostały jeszcze zrealizowane, przychody uznaje się za przychody przyszłych okresów i ujmuje w kolejnym okresie obrachunkowym.

1.6 RACHUNEK WYNIKU EKONOMICZNEGO

1.6.1 *Dochody*

Dochody o charakterze podatków i opłat

Dochody te stanowią większość dochodów UE i obejmują głównie podatki pośrednie i bezpośrednie oraz zasoby własne. Poza podatkami Unia Europejska może również otrzymywać płatności od innych osób, w postaci np. cła, grzywny i darowizny.

Zasoby własne oparte na DNB oraz zasoby własne oparte na VAT

Dochody ujmuje się za okres, za który Unia Europejska wysyła do państw członkowskich wezwanie do zapłaty należnych od nich składek. Wykazywane są w wysokości „kwoty, do której wniesienia wezwano”. Ponieważ zasoby oparte na VAT i DNB bazują na szacunkach za dany rok budżetowy, można wprowadzać do nich zmiany do czasu podania ostatecznych danych przez państwa członkowskie. Wpływ zmian w zakresie wartości szacunkowych uwzględnia się przy ustalaniu nadwyżki lub deficytu netto za okres, w którym nastąpiła zmiana.

Tradycyjne zasoby własne

Należności i powiązane dochody ujmuje się w chwili otrzymania właściwego miesięcznego sprawozdania z rachunku A (obejmującego pobrane cła i należne gwarantowane i niekwestionowane kwoty) od państw członkowskich. Na dzień sprawozdawczy dochody pobrane przez państwa członkowskie za dany okres, lecz niewypłacone jeszcze Unii Europejskiej, szacuje się i ujmuje jako naliczone przychody. Kwartalne sprawozdania z rachunku B (obejmujące cła niepobrane i niezabezpieczone, jak również kwoty zabezpieczone zakwestionowane przez dłużnika) otrzymane od państw członkowskich ujmuje się jako dochody pomniejszone o koszty poboru (25 %). Ponadto w rachunku wyniku ekonomicznego ujmuje się zmniejszenie wartości w wysokości szacunkowych nieodzyskanych środków.

Grzywny

Dochód z tytułu grzywien ujmuje się po podjęciu przez UE decyzji o nałożeniu grzywny i oficjalnym powiadomieniu o takiej decyzji jej adresata. W razie wątpliwości co do wypłacalności przedsiębiorstwa ujmuje się zmniejszenie wartości należnej kwoty. Po podjęciu decyzji o nałożeniu grzywny, od daty powiadomienia dłużnicy mają dwa miesiące na:

- zaakceptowanie decyzji – wówczas zobowiązani są do uiszczenia grzywny we wskazanym terminie, a kwota zostaje ostatecznie pobrana przez UE; lub na
- odrzucenie decyzji — wówczas składają odwołanie na mocy prawa UE.

Jednak, nawet w wypadku złożenia odwołania, kwota główna grzywny musi zostać zapłacona we wskazanym terminie trzech miesięcy, ponieważ skargi wniesione do Trybunału Sprawiedliwości nie mają skutku zawieszającego (art. 278 Traktatu UE) lub - w pewnych okolicznościach i za zgodą księgowego Komisji - może zamiast tego przedłożyć gwarancję bankową na odnośną kwotę.

Jeżeli przedsiębiorstwo zaskarży decyzję i dokona tymczasowej zapłaty grzywny, kwotę ujmuje się jako zobowiązane warunkowe. Jednak ponieważ zaskarżenie decyzji UE nie ma skutku zawieszającego, otrzymane środki pieniężne wykorzystywane są w celu rozliczenia należności. Jeśli zamiast płatności otrzymana zostanie gwarancja, grzywna pozostaje należnością. Jeśli wydaje się prawdopodobne, że Sąd nie wyda wyroku korzystnego dla UE, wówczas konieczne jest ujęcie rezerwy na związane z tym ryzyko. W przypadku gdy przedłożona została gwarancja, nieuregulowane należności należy odpowiednio umorzyć. Uzyskane przez Unię Europejską skumulowane odsetki z rachunków bankowych, na których zdeponowane były płatności, ujmuje się jako dochody i odpowiednio zwiększa wszelkie zobowiązania warunkowe.

Dochody pozapodatkowe

Dochody ze sprzedaży towarów i usług ujmuje się, gdy znaczące ryzyko oraz korzyści wynikające z posiadania towarów zostają przeniesione na kupującego. Dochody związane ze świadczeniem usług ujmuje się poprzez odniesienie do etapu realizacji transakcji na dzień sprawozdawczy.

Dochody i koszty z tytułu odsetek

Dochody i koszty z tytułu odsetek ujmuje się w rachunku wyniku ekonomicznego w oparciu o metodę efektywnej stopy procentowej. Jest to metoda obliczenia zamortyzowanego kosztu składnika aktywów lub zobowiązań finansowych oraz alokacji przychodów lub kosztów z tytułu odsetek przez dany okres. Obliczając efektywną stopę procentową Unia Europejska szacuje przepływy środków pieniężnych przy uwzględnieniu wszystkich warunków umownych dotyczących danego instrumentu finansowego (na przykład opcji wcześniejszego rozliczenia), lecz nie bierze pod uwagę przyszłych strat kredytowych. W obliczeniach uwzględniane są wszystkie wynagrodzenia i opłaty zapłacone lub uzyskane przez strony umowy, które stanowią integralną część efektywnej stopy procentowej, koszty transakcji oraz wszelkie inne premie lub dyskonta.

Po odpisaniu składnika aktywów finansowych lub grupy podobnych składników aktywów finansowych z tytułu utraty wartości, dochody z tytułu odsetek ujmuje się w oparciu o stopę procentową, za pomocą której dyskontuje się przyszłe przepływy środków pieniężnych w celu wyceny odpisu z tytułu utraty wartości.

Dochody z tytułu dywidend

Dochody z tytułu dywidend ujmuje się z chwilą powstania uprawnienia do otrzymania płatności.

1.6.2 Wydatki

Koszty pozapodatkowe wynikające z zakupu towarów i usług ujmuje się z chwilą realizacji i akceptacji dostaw przez Unię Europejską. Wyceniane są po koszcie początkowym określonym w fakturze. Koszty niezwiązane z podatkami i opłatami są charakterystyczne dla Unii Europejskiej i stanowią większość jej wydatków. Odnoszą się do transferów na rzecz beneficjentów i mogą obejmować: wierzycelności, transfery na mocy umów oraz dotacje, składki i darowizny w dowolnej wysokości.

Transfery ujmuje się jako koszty w okresie, w którym miały miejsce zdarzenia leżące u ich podstaw, pod warunkiem że przepisy (rozporządzenie finansowe, regulamin pracowniczy lub inne przepisy) dopuszczają tego rodzaju transfer lub została podpisana umowa dopuszczająca transfer, beneficjent spełnia wszelkie kryteria kwalifikowalności oraz możliwe jest wiarygodne oszacowanie kwoty.

Otrzymany wniosek o płatność lub zestawienie poniesionych wydatków spełniające kryteria ujmowania wykazywane są jako koszt w wysokości kwalifikowalnej kwoty. Na koniec roku poniesione koszty kwalifikowalne należne beneficjentom, lecz jeszcze niezgłoszone, wycenia i ujmuje się jako rozliczenia międzyokresowe bierne.

1.7 AKTYWA I ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE

1.7.1 Aktywa warunkowe

Składnik aktywów warunkowych to składnik aktywów, który może powstać na skutek zdarzeń, które miały miejsce w przeszłości i którego istnienie zostanie potwierdzone dopiero w momencie wystąpienia lub niewystąpienia jednego lub większej liczby niepewnych przyszłych zdarzeń, które nie w pełni są zależne od Unii Europejskiej. Informacje o aktywach warunkowych ujawnia się, jeśli wpływ korzyści ekonomicznych lub innych świadczeń jest prawdopodobny.

1.7.2 Zobowiązania warunkowe

Zobowiązanie warunkowe to zobowiązanie, które może powstać na skutek zdarzeń mających miejsce w przeszłości, i którego istnienie zostanie potwierdzone dopiero w momencie wystąpienia lub niewystąpienia jednego lub większej liczby niepewnych przyszłych zdarzeń, które nie w pełni są zależne od Unii Europejskiej, lub obecne zobowiązanie, które powstaje na skutek zdarzeń przeszłych, ale nie jest ujmowane w sprawozdaniu, ponieważ: nie jest prawdopodobne, aby w celu realizacji zobowiązania konieczny był wypływ środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne lub świadczenia lub, w rzadkich przypadkach, gdy kwoty zobowiązania nie można wycenić wystarczająco wiarygodnie.

2. INFORMACJA DODATKOWA DO BILANSU

AKTYWA TRWAŁE

2.1 WARTOŚCI NIEMATERIALNE I PRAWNE

mln EUR	
	Kwota
Wartość bilansowa brutto na dzień 31 grudnia 2008 r.	134
Zwiększenia	39
Zbycie	(3)
Przesunięcia między kategoriami aktywów	0
Inne zmiany	1
Wartość bilansowa brutto na dzień 31 grudnia 2009 r.	171
Umorzenie na dzień 31 grudnia 2008 r.	78
Odpisy amortyzacyjne za rok	22
Zbycie	(1)
Przesunięcia między kategoriami aktywów	0
Inne zmiany	0
Umorzenie na dzień 31 grudnia 2009 r.	99
WARTOŚĆ BILANSOWA NETTO NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2009 R.	72
Wartość bilansowa netto na dzień 31 grudnia 2008 r.	56

Kwoty te odnoszą się przede wszystkim do oprogramowania komputerowego.

2.2 RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE

W niektórych krajach niemożliwe jest wyodrębnienie wartości gruntu i wartości budynku, ponieważ zakupiono je jako całość. Wartość gruntu, która nie podlega amortyzacji, będzie wyceniana oddzielnie tylko w przypadku, gdy stanie się to niezbędne, przykładowo w związku z przyszłymi wydatkami na budowę nowej nieruchomości lub częściową sprzedażą.

Aktywa związane z europejskim systemem wspomagania satelitarne (EGNOS) uwzględnia się w rzeczowych aktywach trwałych na dzień 31 grudnia 2009 r. po przeniesieniu ich na rzecz Komisji w ciągu 2009 r. Wartość księgowa netto rzeczonych aktywów we wspomnianym dniu wynosi 11 mln EUR (wartość brutto 40 mln EUR pomniejszona o umorzenie w wysokości 29 mln EUR).

RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE

mln EUR								
	Grunty i budynki	Urządzenia i wyposażenie	Meble i środki transportu	Sprzęt komputerowy	Inne rzeczowe aktywa	Leasing finansowy	Środki trwałe w budowie	OGÓLEM
Wartość bilansowa brutto na dzień 31 grudnia 2008 r.	3 902	368	205	466	151	2 621	122	7 835
Zwiększenia	39	89	20	57	17	29	141	392
Zbycie	(1)	(15)	(20)	(56)	(6)	0	0	(98)
Przesunięcia między kategoriami aktywów	31	(2)	0	0	3	0	(32)	0
Inne zmiany	1	20	10	8	17	5	0	61
Wartość bilansowa brutto na dzień 31 grudnia 2009 r.	3 972	460	215	475	182	2 655	231	8 190
Umorzenie na dzień 31 grudnia 2008 r.	1 616	300	149	349	92	448		2 954

mln EUR

	Grunty i budynki	Urządzenia i wyposażenie	Meble i środki transportu	Sprzęt komputerowy	Inne rzeczowe aktywa	Leasing finansowy	Środki trwałe w budowie	OGÓŁEM
Odpisy amortyzacyjne za rok	127	66	16	60	17	163		449
Korekty amortyzacji	0	0	0	(2)	0	0		(2)
Zbycie	(1)	(13)	(14)	(52)	(5)	0		(85)
Przesunięcia między kategoriami aktywów	0	(1)	0	0	1	0		0
Inne zmiany	0	3	4	4	3	1		15
Umorzenie na dzień 31 grudnia 2009 r.	1 742	355	155	359	108	612		3 331
WARTOŚĆ BILANSOWA NETTO NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2009 R.	2 230	105	60	116	74	2 043	231	4 859
Wartość bilansowa netto na dzień 31 grudnia 2008 r.	2 286	68	56	117	59	2 173	122	4 881

Opłaty pozostające do zapłaty w związku z leasingiem finansowym lub podobnymi prawami ujmuje się w bilansie jako zobowiązania długo- i krótkoterminowe (zob. również noty 2.15 i 2.18.1). Dzieli się je na:

LEASING FINANSOWY

mln EUR

Opis	Skumulowane koszty (A)	Kwoty do zapłaty w przyszłości				Wartość ogółem A + B	Przyszłe wydatki na aktywa (C)	Wartość składnika aktywów A + B + C	Amortyzacja (E)	Wartość bilansowa netto = A + B + C + E
		< 1 rok	> 1 rok	> 5 lat	Zobowiązania ogółem (B)					
Grunty i budynki	785	51	257	1 465	1 773	2 558	61	2 619	(598)	2 021
Inne rzeczowe aktywa trwałe	14	8	13	1	22	36	0	36	(14)	22
Ogółem na dzień 31.12.2009 r.	799	59	270	1 466	1 795	2 594	61	2 655	(612)	2 043
<i>Ogółem na dzień 31.12.2008 r.</i>	<i>738</i>	<i>52</i>	<i>250</i>	<i>1 520</i>	<i>1 822</i>	<i>2 560</i>	<i>61</i>	<i>2 621</i>	<i>(448)</i>	<i>2 173</i>

2.3 INWESTYCJE DŁUGOTERMINOWE

mln EUR

	Nota	31.12.2009	31.12.2008
Udziały w jednostkach stowarzyszonych	2.3.1	382	278
Udziały we wspólnych przedsiębiorstwach	2.3.2	196	145
Fundusz Gwarancyjny	2.3.3	1 240	1 091
Aktywa dostępne do sprzedaży	2.3.4	561	564
Inwestycje ogółem		2 379	2 078

Pozycja ta obejmuje inwestycje zrealizowane w celu wspierania działań UE. Obejmuje ona również aktywa netto Funduszu Gwarancyjnego.

2.3.1 Udziały w jednostkach stowarzyszonych

	mln EUR			
	EFI	ARTEMIS	„Czyste niebo”	Ogółem
Stan na dzień 31 grudnia 2008 r.	278	0	0	278
Nabycie	26	10	75	111
Udział w nadwyżce / (deficycie) netto	(2)	(3)	(1)	(6)
Inne zmiany stanu kapitału	(1)	0	0	(1)
Stan na dzień 31 grudnia 2009 r.	301	7	74	382

Udział finansowy w jednostkach stowarzyszonych wykazywany jest zgodnie z metodą praw własności – dodatkowe informacje znajdują się w nocie 1.3. Następujące wartości bilansowe można przypisać UE w oparciu o procentowy udział w jednostkach stowarzyszonych:

	mln EUR	
	31.12.2009	31.12.2008
Aktywa	420	295
Pasywa	(38)	(17)
Dochody	17	23
Nadwyżka/(deficyt)	(6)	10

Europejski Fundusz Inwestycyjny (EFI)

Europejski Fundusz Inwestycyjny (EFI) jest instytucją finansową Unii Europejskiej specjalizującą się w inwestycjach kapitałowych podwyższonego ryzyka oraz w gwarancjach na rzecz MSP. Na dzień 31 grudnia 2009 r. Komisja objęła udziały w kapitale zakładowym EFI na łączną kwotę 861 mln EUR (z 2 940 mln EUR). Stanowi to 29,29 % kapitału zakładowego EFI ogółem. Komisja wpłaciła 20 %, w związku z czym pozostałe saldo wkładów na poczet kapitału, do których wniesienia jeszcze nie wezwano, wynosi 689 mln EUR – zob. również nota 5.13.2. Na mocy umowy między Komisją a Europejskim Bankiem Inwestycyjnym (EBI) podpisanej w 2005 r. Komisja ma prawo do sprzedaży w dowolnym terminie swoich udziałów na rzecz EBI po cenie odpowiadającej wycenie EFI podzielonej przez łączną liczbę wyemitowanych udziałów. Wartość opcji sprzedaży jest bliska zeru, ponieważ wzór użyty do określenia ceny sprzedaży udziałów jest podobny do wzoru użytego do określenia kapitału własnego netto EFI. Udziały UE wyceniono na 29,29 % aktywów netto EFI, które na dzień 31 grudnia 2009 r. wynosiły 301 mln EUR (w 2008 r.: 278 mln EUR), z czego 2 mln EUR odnosi się do wyniku za 2009 r. (strata). W 2009 r. otrzymano dywidendę w wysokości 4 mln EUR za rok budżetowy 2008.

Wspólne inicjatywy technologiczne

Partnerstwa publiczno-prywatne w postaci wspólnych inicjatyw technologicznych, które zrealizowano za pośrednictwem wspólnych przedsiębiorstw w rozumieniu art. 171 Traktatu, utworzono w celu wdrażania celów programu wzrostu gospodarczego i zatrudnienia zawartego w strategii lizbońskiej. Wspólne inicjatywy technologiczne są partnerstwami publiczno-prywatnymi utworzonymi na szczeblu europejskim, zajmującymi się strategicznymi dziedzinami, w których kwestia badań i innowacji jest kluczowa dla konkurencyjności europejskiej gospodarki. Wspólne inicjatywy technologiczne, które są nowym elementem siódmego programu ramowego w zakresie badań i rozwoju technologicznego, są realizowane w celu wspierania prowadzonych na dużą skalę międzynarodowych projektów badawczych. Jednocześnie one partnerów z sektora publicznego i prywatnego w pracy nad określeniem wspólnych celów o szerokim znaczeniu społecznym oraz pozwalają łączyć środki finansowe i wiedzę w celu realizowania tych celów. Wspólne inicjatywy technologiczne są nową metodą współpracy na rzecz osiągnięcia celów określonych przez przywódców UE w strategii lizbońskiej na rzecz wzrostu i zatrudnienia. W 2009 r. rozpoczęto pierwsze trzy wspólne inicjatywy technologiczne: wspólne przedsiębiorstwo ARTEMIS i wspólne przedsiębiorstwo „Czyste niebo” opisane poniżej oraz Wspólne przedsiębiorstwo na rzecz realizacji wspólnej inicjatywy technologicznej w zakresie leków innowacyjnych, uznane za wspólne przedsiębiorstwo i opisane w nocie 2.3.2. Mimo że z prawnego punktu widzenia ARTEMIS i „Czyste niebo” są wspólnymi przedsiębiorstwami, z punktu widzenia rachunkowości należy je traktować jako jednostki stowarzyszone, gdyż Komisja wywiera na nie znaczny wpływ.

Wspólne przedsiębiorstwo ARTEMIS

Jednostkę tę utworzono w celu wdrożenia wraz z sektorem prywatnym wspólnej inicjatywy technologicznej w zakresie systemów wbudowanych. Udział własnościowy Unii Europejskiej, reprezentowanej przez Komisję, na dzień 31 grudnia 2009 r. wynosi 100 % lub 7 mln EUR. Maksymalny indykatywny wkład UE wynosi 420 mln EUR.

Wspólne przedsiębiorstwo „Czyste niebo”

Celem tej jednostki jest przyspieszenie prac dotyczących opracowania, zatwierdzenia i demonstracji w UE czystych technologii transportu lotniczego, a zwłaszcza stworzenie całkowicie innowacyjnego systemu transportu lotniczego, który pozwoliłby zmniejszyć oddziaływanie transportu lotniczego na środowisko. Udział własnościowy Unii Europejskiej, reprezentowanej przez Komisję, na dzień 31 grudnia 2009 r. wynosi 99,41 % lub 74 mln EUR. Maksymalny indykatywny wkład UE w to przedsiębiorstwo wynosi 800 mln EUR.

2.3.2 Udziały we wspólnych przedsiębiorstwach

	<i>mln EUR</i>				
	WPG	SESAR	ITER	ILI	Ogółem
Stan na dzień 31.12.2008 r.	0	103	42	0	145
Nabycie	0	28	39	81	148
Udział w wyniku finansowym netto	0	(51)	(46)	0	(97)
Stan na dzień 31.12.2009 r.	0	80	35	81	196

Udział finansowy we wspólnych przedsiębiorstwach wykazywany jest zgodnie z metodą praw własności – dodatkowe informacje znajdują się w nocie 1.3. Następujące wartości bilansowe można przypisać UE w oparciu o procentowy udział we wspólnych przedsiębiorstwach:

	<i>mln EUR</i>	
	31.12.2009	31.12.2008
Aktywa trwałe	48	0
Aktywa obrotowe	192	154
Zobowiązania długoterminowe	0	0
Zobowiązania krótkoterminowe	(44)	(9)
Dochody	72	37
Koszty	(169)	(93)

Wspólne przedsiębiorstwo Galileo (WPG) w likwidacji

Wspólne przedsiębiorstwo Galileo (WPG) zostało postawione w stan likwidacji pod koniec 2006 r. i proces ten trwa nadal. Na koniec roku wartość aktywów netto WPG w likwidacji wyniosła 0 EUR. Ponieważ jednostka ta w 2009 r. nie prowadziła działalności i była w stanie likwidacji, nie odnotowano przychodów ani kosztów. Wartość inwestycji na dzień 31 grudnia 2009 r. (i 31 grudnia 2008 r.) wynosiła 0 EUR (inwestycja w wysokości 585 mln EUR pomniejszona o udział w skumulowanej stracie w wysokości 585 mln EUR).

Organ Nadzoru Europejskiego GNSS, agencja UE utworzona w 2004 r. i objęta skonsolidowanym sprawozdaniem UE, pierwotnie przejęła odpowiedzialność od WPG w dniu 1 stycznia 2007 r. W związku z wejściem w życie rozporządzenia (WE) nr 683/2008 Komisja przejęła od Organu Nadzoru Europejskiego GNSS rolę zarządzającego programem nad europejskimi programami GNSS. Przeniesienie tych działań i zadań z zakresu obowiązków Organu Nadzoru Europejskiego GNSS na Komisję nastąpiło w dniu 1 stycznia 2009 r.

Wspólne przedsięwzięcie SESAR

To wspólne przedsięwzięcie ma na celu zapewnienie modernizacji europejskiego systemu zarządzania ruchem lotniczym oraz szybkie wdrożenie centralnego planu zarządzania ruchem lotniczym w Europie, poprzez skoordynowanie i skoncentrowanie wszystkich działań badawczo-rozwojowych z tej dziedziny w UE. Na dzień 31 grudnia 2009 r. Komisja posiada 87,4 % lub 80 mln EUR (w 2008 r. 103 mln EUR) udziałów własnościowych w przedsięwzięciu SESAR. Łączny (indykacyjny) wkład UE przewidziany dla SESAR (od 2007 do 2013 r.) wynosi 700 mln EUR.

Międzynarodowa Organizacja Energii Termojądrowej ITER (organizacja ITER)

Organizacja ITER obejmuje UE oraz Chiny, Indie, Rosję, Koreę, Japonię i Stany Zjednoczone. Organizację ITER utworzono w celu zarządzania obiektami ITER, zachęcania laboratoriów, innych instytucji oraz personelu uczestniczącego w programach badawczo-rozwojowych członków w dziedzinie energii termojądrowej do wykorzystywania obiektów ITER, podejmowania działań w celu pozyskania społecznego zrozumienia i akceptacji dla energii termojądrowej oraz wszelkich innych działań niezbędnych do osiągnięcia wyznaczonych celów.

Przekazywany za pośrednictwem wspólnego przedsięwzięcia „Fusion for Energy” wkład UE (Euratom) na rzecz organizacji ITER zawiera także wkłady państw członkowskich i Szwajcarii. Łączny wkład jest z prawnego punktu widzenia traktowany jako wkład Euratomu na rzecz organizacji ITER; państwa członkowskie i Szwajcaria nie posiadają udziałów własnościowych w organizacji ITER. Ze względu na prawne posiadanie udziałów we wspólnym przedsięwzięciu jakim jest organizacja ITER, UE musi ująć ten udział w swoim skonsolidowanym sprawozdaniu.

Na dzień 31 grudnia 2009 r. Euratom posiada 47 % lub 35 mln EUR (w 2008 r. 42 mln EUR) udziałów własnościowych w przedsięwzięciu ITER. Łączny (indykacyjny) wkład Euratomu przewidziany na rzecz ITER (od 2007 do 2041 r.) wynosi 7 649 mln EUR.

Wspólna inicjatywa technologiczna w zakresie leków innowacyjnych (ILI)

Wspólne przedsiębiorstwo ILI, trzecią wspólną inicjatywę technologiczną, zapoczątkowano w 2009 r. Wspiera ona przedkonkurencyjne prace badawczo-rozwojowe w branży farmaceutycznej w państwach członkowskich i krajach stowarzyszonych, aby zwiększyć inwestycje w badania w sektorze biofarmaceutycznym oraz działa na rzecz zaangażowania małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) w prowadzone przez nią działania. Udział własnościowy Unii Europejskiej, reprezentowanej przez Komisję, na dzień 31 grudnia 2009 r., wynosi 99,1 % lub 81 mln EUR. Maksymalny indykacyjny wkład UE do dnia 31 grudnia 2017 r. wynosi 1 mld EUR.

2.3.3 Fundusz Gwarancyjny

Aktywa netto Funduszu Gwarancyjnego

	<i>mln EUR</i>	
	31.12.2009	31.12.2008
Aktywa dostępne do sprzedaży	1 050	887
Środki pieniężne i inne aktywa pieniężne	191	205
Aktywa ogółem	1 241	1 092
Zobowiązania ogółem	(1)	(1)
Aktywa netto	1 240	1 091

Fundusz Gwarancyjny dla działań zewnętrznych dotyczy pożyczek gwarantowanych przez UE na podstawie decyzji Rady, w szczególności pożyczek udzielanych przez Europejski Bank Inwestycyjny (EBI) poza Unią Europejską oraz pożyczek udzielanych w ramach pomocy makrofinansowej (pożyczek MFA), jak również pożyczek Euratomu poza Unią Europejską. Jest to długoterminowy instrument służący pokryciu niespłaconych pożyczek objętych gwarancją UE, zatem można go traktować jako inwestycję długoterminową. Świadczy o tym fakt, że prawie 76 % aktywów dostępnych do sprzedaży ma zapadalność od 1 do 10

lat. Środki funduszu pochodzą z wpłat z budżetu ogólnego UE, stanowiących 9 % kapitałowej wartości operacji, wpływów z odsetek od zainwestowanych środków funduszu oraz kwot odzyskanych od zalegających ze spłatami dłużników, w odniesieniu do których fundusz musiał już uruchomić gwarancję. Każda roczna nadwyżka zostaje zwrócona do budżetu ogólnego UE, w którym zostanie ujęta w specjalnej pozycji w zestawieniu dochodów.

UE ma obowiązek przewidzieć rezerwę gwarancyjną na pożyczki dla państw trzecich. Rezerwa ta jest przeznaczona na pokrycie potrzeb Funduszu Gwarancyjnego oraz, w razie potrzeby, uruchomionych gwarancji przekraczających kwotę dostępną w funduszu, tak aby tymi kwotami można było obciążyć budżet. Rezerwa w wysokości 1 472 mln EUR odpowiada kwocie docelowej w wysokości 9 % kwoty pożyczek pozostających do spłaty na dzień 31 grudnia 2009 r. Aktywa netto funduszu na dzień 31 grudnia 2009 r. wynosiły 1 240 mln EUR. Różnica między aktywami netto a kwotą kapitału rezerwowego odpowiada kwocie w wysokości 232 mln EUR podlegającej zapłacie z budżetu UE do funduszu. Zmiany wartości godziwej portfela dłużnych papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży wykazano w kapitale własnym w 2009 r. w kwocie wysokości 16 mln EUR (w 2008 r.: 15 mln EUR).

2.3.4 Aktywa dostępne do sprzedaży

W pozycji tej ujmuje się inwestycje i udziały zakupione, aby pomóc beneficjentom rozwijać działalność gospodarczą.

Aktywa długoterminowe dostępne do sprzedaży

	mln EUR					
	EBOR	RCO	Uruchamianie ETF	EFSE	Inne	Ogółem
Stan na dzień 31.12.2008 r.	157	204	133	67	3	564
Nabycie	0	11	52	26	19	108
Likwidacja / wycofanie	0	(26)	(4)	0	0	(30)
Nadwyżka/ (deficyt) z aktualizacji wyceny przeniesiona(-y) do kapitału własnego	0	(14)	(14)	3	0	(25)
Ujemne różnice kursowe	0	(42)	0	0	0	(42)
Odpisy z tytułu utraty wartości	0	(1)	(13)	0	0	(14)
Stan na dzień 31.12.2009 r.	157	132	154	96	22	561

Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju (EBOR)

Kapitał EBOR wynosi 20 mld EUR, z czego 3 % zostało objęte przez Komisję. Na dzień bilansowy kwota, do której wniesienia wezwano, wynosiła 157 mln EUR i została opłacona w całości. Nieuregulowane płatności związane z kapitałem, do którego wniesienia nie wezwano, wynoszą 443 mln EUR (zob. także nota 5.13.1). Ponieważ EBOR nie jest notowany na żadnej giełdzie oraz w związku z ograniczeniami umownymi zawartymi w jego akcie założycielskim odnoszącymi się, między innymi, do sprzedaży udziałów kapitałowych ograniczonej do kosztów nabycia i zarezerwowanej wyłącznie dla obecnych udziałowców, udział Komisji wycenia się po kosztach pomniejszonych o wszelkie odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Transakcje związane z kapitałem podwyższonego ryzyka (RCO)

W ramach transakcji związanych z kapitałem podwyższonego ryzyka pośrednicy finansowi otrzymują kwoty na finansowanie inwestycji kapitałowych. Są one finansowane w ramach europejskiej polityki sąsiedztwa, a zarządza nimi Europejski Bank Inwestycyjny.

Pozostałe inwestycje

Najbardziej znaczące kwoty dotyczą programu na rzecz wzrostu i zatrudnienia oraz programu MAP i programu CIP, nadzorowanych przez EFI i promujących tworzenie i finansowanie rozpoczynających działalność MŚP poprzez inwestycje w odpowiednich specjalistycznych funduszach kapitału podwyższonego ryzyka (154 mln EUR). Ujęto także kwotę 96 mln EUR powiązaną z Europejskim Funduszem na rzecz Europy Południowo-Wschodniej (EFSE), mającym strukturę spółki inwestycyjnej o zmiennym kapitale (SICAV). Głównym celem EFSE jest przyspieszenie rozwoju gospodarczego i zwiększenie dobrobytu w Europie Południowo-Wschodniej poprzez stałe zapewnienie dodatkowych środków na finansowanie rozwoju poprzez lokalnych pośredników finansowych. W 2009 r. dodano nową inwestycję w kwocie wysokości 19 mln EUR dotyczącą funduszu na rzecz efektywności energetycznej w Europie Południowo-Wschodniej.

2.4 POŻYCZKI

W pozycji tej ujęto kwoty pożyczek należne Unii Europejskiej, o okresie spłaty powyżej jednego roku.

<i>mln EUR</i>			
	Nota	31.12.2009	31.12.2008
Pożyczki udzielone z budżetu UE oraz przez EWWiS	2.4.1	169	179
Pożyczki udzielone z pożyczonych środków	2.4.2	10 595	3 386
Razem pożyczki		10 764	3 565

2.4.1 Pożyczki udzielone z budżetu Unii Europejskiej oraz przez EWWiS w likwidacji

<i>mln EUR</i>			
	Pożyczki na specjalnych warunkach	EWWiS w likwidacji	Ogółem
Ogółem na dzień 31.12.2008 r.	150	29	179
Kwoty spłacone	(19)	(5)	(24)
Zmiany wartości bilansowej	12	2	14
Ogółem na dzień 31.12.2009 r.	143	26	169

Pożyczki na specjalnych warunkach

Pozycja ta obejmuje pożyczki na specjalnych warunkach z preferencyjnym oprocentowaniem udzielane w ramach współpracy z państwami trzecimi. Dla wszystkich kwot okres wymagalności przypada później niż 12 miesięcy od dnia bilansowego. Efektywne stopy procentowe tych pożyczek wynoszą od 7,73 % do 12,36 %.

Pożyczki na budownictwo czynszowe udzielone przez EWWiS w likwidacji (EWWiS)

Pożyczki na budownictwo czynszowe to pożyczki udzielone przez EWWiS z jej własnych środków zgodnie z art. 54 i 54 ust. 2 Traktatu EWWiS. Pożyczki te zostały udzielone ze stałą stopą oprocentowania na poziomie 1 % i tym samym uważa się je za pożyczki z preferencyjnym oprocentowaniem. Efektywne stopy procentowe tych pożyczek wynoszą 2,806 % - 22,643 %. Ze względów praktycznych i przy uwzględnieniu istotności za wartość godziwą tych pożyczek na dzień zawarcia transakcji przyjmuje się cenę transakcji, niezależnie od preferencyjnego oprocentowania.

2.4.2 Pożyczki udzielone z pożyczonych środków

<i>mln EUR</i>					
	Pożyczki MFA	Pożyczki Euratomu	Pomoc na wsparcie bilansu płatniczego	EWWiS w likwidacji	Ogółem
Ogółem na dzień 31.12.2008 r.	663	494	2 004	338	3 499
Nowe pożyczki	25	7	7 200	0	7 232
Kwoty spłacone	(95)	(11)	0	(88)	(194)
Różnice kursowe	0	(1)	0	16	15
Zmiana wartości bilansowej	(6)	(5)	99	(5)	83
Ogółem na dzień 31.12.2009 r.	587	484	9 303	261	10 635
Wymagalne < 1 roku	40	0	0	0	40
Wymagalne > 1 roku	547	484	9 303	261	10 595

Pożyczki w ramach pomocy makrofinansowej (MFA)

Pomoc makrofinansowa jest opartym na założeniach politycznych instrumentem finansowym niewiązanej i nieokreślonej pomocy w ramach wsparcia bilansu płatniczego lub wsparcia budżetowego dla partnerskich państw trzecich geograficznie bliskich terytorium UE. Pomoc ta przyjmuje formę średnio- bądź długoterminowych pożyczek lub dotacji, albo stanowi formę pośrednią pomiędzy nimi, i zasadniczo służy uzupełnieniu finansowania zapewnianego w ramach wspieranego przez MFW programu zmian i reform. Komisja nie otrzymała gwarancji osób trzecich na te pożyczki, lecz są one objęte gwarancjami Funduszu Gwarancyjnego (zob. nota 2.3.3).

Pożyczki Euratomu

Euratom jest jednostką prawną UE reprezentowaną przez Komisję Europejską. Udziela on państwom członkowskim pożyczek na finansowanie projektów inwestycyjnych w państwach członkowskich powiązanych z produkcją przemysłową energii elektrycznej w elektrowniach jądrowych oraz z przemysłowymi urządzeniami cyklu paliwowego. Udziela on także pożyczek państwom trzecim z przeznaczeniem na podnoszenie poziomu bezpieczeństwa i wydajności elektrowni jądrowych oraz urządzeń jądrowego cyklu paliwowego — działających bądź powstających.

W związku z tymi pożyczkami Komisja otrzymała gwarancje na kwotę 481 mln EUR (w 2008 r.: 486 mln EUR) od poręczyteli będących osobami trzecimi.

Pożyczki na wsparcie bilansu płatniczego

Instrument wsparcia bilansu płatniczego jest opartym na założeniach politycznych instrumentem finansowym, który przywrócono w celu zapewnienia średnioterminowego wsparcia finansowego państwom członkowskim UE podczas obecnego kryzysu gospodarczego i finansowego. Umożliwia on udzielanie pożyczek państwom członkowskim, które mają trudności lub są poważnie zagrożone trudnościami z bieżącym bilansem płatniczym lub przepływem kapitału. Z tego instrumentu mogą korzystać wyłącznie państwa członkowskie, które nie przyjęły euro. Dozwolona maksymalna łączna kwota pożyczek wynosi 50 mld EUR; pożyczki te objęte są gwarancjami z budżetu ogólnego UE.

W okresie od listopada 2008 r. do końca 2009 r. udzielono pożyczek na kwotę 14,6 mld EUR. Pożyczki na wsparcie finansowe bilansu płatniczego w wysokości 6,5 mld EUR udzielono Węgrom, z czego 2 mld EUR wypłacono w 2008 r., a termin zapadalności przypada w grudniu 2011 r. Dalsze 3,5 mld EUR wypłacono w 2009 r. (terminy zapadalności: listopad 2014 r. oraz kwiecień 2016 r.). W 2009 r. udzielono Łotwie pożyczki na wsparcie bilansu płatniczego w wysokości 3,1 mld EUR, z czego 2,2 mld EUR wypłacono w 2009 r. (terminy zapadalności przypadają w kwietniu 2014 r. i styczniu 2015 r.), a 0,5 mld EUR wypłacono w marcu 2010 r. (termin zapadalności: maj 2019 r.). W 2009 r. udostępniono także 5 mld EUR na rzecz Rumunii, z czego 1,5 mld EUR wypłacono w 2009 r. (termin zapadalności: styczeń 2015 r., a kolejny 1 mld EUR wypłacono w marcu 2010 r. (termin zapadalności: maj 2019 r.).

Pożyczki EWWiS w likwidacji

W pozycji tej ujęto przede wszystkim udzielone przez EWWiS w likwidacji pożyczki z pożyczonych funduszy zgodnie z art. 54 i 56 Traktatu EWWiS, jak również trzy nienotowane dłużne papiery wartościowe wyemitowane przez Europejski Bank Inwestycyjny (EBI) jako substytut zapłaty od dłużnika zalegającego ze spłatami. Wspomniane dłużne papiery wartościowe będą utrzymywane do upływu ostatecznego terminu ich zapadalności (2017 r. i 2019 r.), tak aby pokryć koszty obsługi powiązanych zaciągniętych pożyczek. Zmiany wartości bilansowej odpowiadają zmianom narosłych odsetek, z doliczeniem amortyzacji rocznej zapłaconych premii i kosztów transakcji poniesionych w momencie jej zawarcia, obliczonych zgodnie z metodą efektywnej stopy procentowej.

Efektywne stopy procentowe (wyrażone jako przedział stóp procentowych) przedstawiały się następująco:

Pożyczki	31.12.2009	31.12.2008
Pomoc makrofinansowa (MFA)	0,9625 %–4,54 %	3,022 %–5,29 %
Euratom	1,071 %–5,76 %	3,428 %–5,76 %

Pożyczki	31.12.2009	31.12.2008
Bilans płatniczy	3,125 %–3,625 %	3,25 %
EWWiS w likwidacji	0,346%–5,8103%	3,072%–5,8103% (*)

(*) wyższe granice wartości dotyczą pożyczek ze stałą stopą procentową objętych swapem procentowym

2.5 ZALICZKOWANIE DŁUGOTERMINOWE

Okres ściągalności lub wykorzystania zaliczkowania decyduje o tym, czy wykazywane jest ono w aktywach jako zaliczkowanie krótkoterminowe czy długoterminowe. Wykorzystanie jest określane w porozumieniu dotyczącym danego projektu. Wszystkie spłaty lub wykorzystanie o terminie wymagalności krótszym niż dwanaście miesięcy od dnia sprawozdawczego wykazuje się jako zaliczkowanie krótkoterminowe, a zatem jako aktywa obrotowe. Saldo jest długoterminowe.

Zaliczkowanie ogółem

	<i>mln EUR</i>	
	31.12.2009	31.12.2008
Zaliczkowanie długoterminowe (zob. niżej)	39 750	29 023
Zaliczkowanie krótkoterminowe (zob. nota 2.9)	9 077	10 262
Zaliczkowanie ogółem	48 827	39 285

Gwarancje otrzymane w związku z zaliczkowaniem

Są to gwarancje, których Unia Europejska wymaga w niektórych przypadkach od beneficjentów przy wypłacie płatności zaliczkowych (przy zaliczkowaniu). W przypadku tego rodzaju gwarancji wykazuje się dwie wartości – „wartość nominalną” i „wartość bieżącą”. W przypadku „wartości nominalnej” zdarzenie generujące jest związane z istnieniem gwarancji. W przypadku „wartości bieżącej” zdarzeniem generującym gwarancji jest płatność z tytułu zaliczkowania lub późniejsze rozliczenia. Na dzień 31 grudnia 2009 r. „wartość nominalna” gwarancji otrzymanych w związku z zaliczkowaniem wynosiła 936 mln EUR. „Wartość bieżąca” tych gwarancji wynosiła 724 mln EUR. Na dzień 31 grudnia 2008 r. wartości te wynosiły odpowiednio 968 mln EUR i 769 mln EUR. Różnica ta w istocie stanowi zabezpieczenie płatności zaliczkowych, które zostały rozliczone i ujęte w kosztach, lecz które być może będą musiały zostać odzyskane w przyszłości.

Niektóre kwoty w ramach zaliczkowania wypłacone w ramach siódmego programu ramowego w zakresie badań i rozwoju technologicznego (7. PR) są w istocie pokrywane z Funduszu Gwarancyjnego dla Uczestników (PGF) – na dzień 31 grudnia 2009 r. kwota wypłaconego zaliczkowania wynosiła 2,7 mld EUR. Jest to instrument ukierunkowany na wzajemne korzyści, ustanowiony w celu zabezpieczenia ryzyka finansowego ponoszonego przez UE i uczestników w trakcie realizacji działań pośrednich w ramach 7. PR, przy czym jego kapitał oraz odsetki stanowią zabezpieczenie wykonania. Wszyscy uczestnicy działań pośrednich mających postać dotacji (a zatem zaliczkowania w księgach Komisji) wnoszą wkład stanowiący 5 % łącznego wkładu UE na poczet kapitału tego funduszu na okres trwania działania. Uczestnicy są właścicielami PGF, a UE (reprezentowana przez Komisję) działa jako ich przedstawiciel wykonawczy. Po zakończeniu danego działania pośredniego uczestnicy odzyskują w całości swój wkład wniesiony na poczet kapitału, chyba że PGF poniesie straty spowodowane niewypełnieniem przez beneficjentów swoich zobowiązań; w takim przypadku uczestnicy odzyskują co najmniej 80 % swojego wkładu. Fundusz Gwarancyjny dla Uczestników zabezpiecza interesy finansowe zarówno UE, jak i uczestników. Na dzień 31 grudnia 2009 r. uczestnicy wnieśli łącznie na rzecz PGF kwotę 561 mln EUR (w 2008 r.: 274 mln EUR) – zob. także nota 11.

Zaliczkowanie długoterminowe

	<i>mln EUR</i>	
Rodzaj zarządzania	31.12.2009	31.12.2008
Bezpośrednie zarządzanie scentralizowane	1 148	1 351
Pośrednie zarządzanie scentralizowane	486	275

Rodzaj zarządzania	mln EUR	
	31.12.2009	31.12.2008
Zarządzanie zdecentralizowane	347	90
Zarządzanie dzielone	37 199	26 764
Zarządzanie wspólne	568	543
Realizowane przez inne instytucje i agencje	2	0
Zaliczkowanie długoterminowe ogółem	39 750	29 023

Najznaczniesze kwoty zaliczkowania długoterminowego odnoszą się głównie do działań strukturalnych na okres programowania 2007-2013: Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS), Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW), Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Rybackiego. Ponieważ wiele z tych projektów ma charakter długoterminowy, powiązane z nimi zaliczki są dostępne przez okres dłuższy niż jeden rok. Tym samym takie kwoty zaliczek wykazuje się jako aktywa długoterminowe. Kwota powyższego zaliczkowania długoterminowego, za którą UE jest uprawniona do otrzymywania odsetek od beneficjentów, wynosi 1 607 mln EUR.

Zwiększenie, jakie miało miejsce w 2009 r., jest spowodowane głównie wypłaceniem na rzecz państw członkowskich trzeciej transzy zaliczkowania na łączną kwotę 5 mld EUR: 2,6 mld EUR na Fundusz Spójności, 1,8 mld EUR na EFRR i 0,6 mld na EFS. Ponadto na rzecz każdego programu dokonano ze względu na kryzys gospodarczy płatności w ramach pakietu środków naprawczych dodatkowo na łączną kwotę 6,2 mld EUR: 3,9 mld EUR na rzecz Funduszu Spójności i EFRR oraz 2,3 mld EUR na EFS. Zwiększenie kwot dotyczących zarządzania zdecentralizowanego jest związane głównie z kwotami zaliczek wypłaconych krajom kandydującym w związku z programami w ramach IPA.

2.6 NALEŻNOŚCI DŁUGOTERMINOWE

	mln EUR	
	31.12.2009	31.12.2008
Należne od państw członkowskich	26	24
Pożyczki personelu EWWiS	10	13
Inne	2	2
Gwarancje i zabezpieczenia	17	6
Ogółem	55	45

Kwoty, które mają być otrzymane od państw członkowskich, odnoszą się do kwot należnych EWWiS w likwidacji od byłych krajów przystępujących.

AKTYWA OBROTOWE

2.7 ZAPASY

	mln EUR	
	31.12.2009	31.12.2008
Materiały naukowe	62	73
Inne	15	12
Ogółem	77	85

Zapasy obejmujące wyposażenie naukowe są w posiadaniu i pod zarządem Wspólnego Centrum Badawczego. Większą część stanowią zapasy materiałów odniesienia, jądrowych i niejądrowych, zlokalizowane w Geel. Zapasy te mają charakter strategiczny i są utrzymywane w celu zapewnienia zdolności reakcji na nieprzewidziane przyszłe zapotrzebowanie w sytuacjach kryzysowych. Inne zapasy obejmują zapasy na potrzeby projektu EGNOS, zapasy publikacji przechowywane lub zarządzane przez Urząd Publikacji oraz zapasy szczepionek.

2.8 INWESTYCJE KRÓTKOTERMINOWE

Na inwestycje krótkoterminowe składają się dostępne do sprzedaży aktywa finansowe, które są nabywane z uwagi na ich rentowność lub zwrot z takiej inwestycji, bądź w celu ustanowienia określonej struktury aktywów lub dodatkowego źródła płynności, i tym samym mogą być sprzedane w przypadku konieczności zwiększenia płynności bądź zmian stóp procentowych. W 2008 r. w ramach tej pozycji wykazywano także aktywa finansowe przeznaczone do obrotu na kwotę w wysokości 7 mln EUR.

Aktywa dostępne do sprzedaży

<i>mln EUR</i>			
	EWWiS w likwidacji	Inne	Ogółem
Stan na dzień 31.12.2008 r.	1 464	82	1 546
Nabycie	560	255	815
Zbycie i wycofanie	(573)	(32)	(605)
Korekta do zamortyzowanego kosztu	(1)	0	(1)
Zmiana wartości bilansowej	8	3	11
Nadwyżka z aktualizacji wyceny przeniesiona do kapitału własnego	25	0	25
Stan na dzień 31.12.2009 r.	1 483	308	1 791

Jeśli chodzi o EWWiS w likwidacji, wszystkie inwestycje dostępne do sprzedaży stanowią dłużne papiery wartościowe denominowane w euro i notowane na aktywnych rynkach. Na dzień 31 grudnia 2009 r. dłużne papiery wartościowe (wycenione w wartości godziwej), których ostateczny termin zapadalności przypada w 2010 r., opiewały na kwotę 242 mln EUR (w 2008 r.: 126 mln EUR).

Zwiększenie innych kwot jest spowodowane nabyciem nowych składników przez mechanizm finansowania oparty na podziale ryzyka (195 mln EUR) oraz Instrument Gwarancji Kredytowych dla Projektów TEN-T (LGTT) (60 mln EUR).

2.9 ZALICZKOWANIE KRÓTKOTERMINOWE

<i>mln EUR</i>		
Rodzaj zarządzania	31.12.2009	31.12.2008
Bezpośrednie zarządzanie scentralizowane	2 924	3 055
Pośrednie zarządzanie scentralizowane	1 990	930
Zarządzanie zdecentralizowane	700	326
Zarządzanie dzielone	2 550	5 304
Zarządzanie wspólne	832	608
Realizowane przez inne instytucje i agencje	81	39
Zaliczkowanie krótkoterminowe ogółem	9 077	10 262

Duży spadek zaliczkowania krótkoterminowego wynika z faktu, że w przypadku działań strukturalnych w ramach zarządzania dzielonego niektóre z finansowanych projektów są w fazie zakończenia (programy dotyczące lat 2000-2006), natomiast w przypadku nowych projektów (programów dotyczących lat 2007-2013) trzecią ratę zaliczek wypłacono w 2009 r., lecz ujęto ją w aktywach długoterminowych – zob. wyjaśnienie w nocie 2.5. Wzrost stanu prefinansowania krótkoterminowego w ramach pośredniego zarządzania scentralizowanego jest spowodowany przeniesieniem działań z Komisji na nowe agencje wykonawcze, głównie w dziedzinie badawczo-rozwojowej. Kwota zaliczkowania krótkoterminowego, od której Unia Europejska jest uprawniona do otrzymywania odsetek od beneficjentów, wynosi 4 629 mln EUR.

2.10 NALEŻNOŚCI KRÓTKOTERMINOWE

	mln EUR	
	31.12.2009	31.12.2008
Pożyczki krótkoterminowe	216	114
Należności bieżące	4 519	6 128
Należności różne	16	23
Naliczone dochody i rozliczenia międzyokresowe czynne	3 912	5 655
Ogółem	8 663	11 920

2.10.1 Pożyczki krótkoterminowe

Na kwoty te składają się pożyczki udzielone w kwocie 41 mln EUR z terminem zapadalności upływającym w okresie krótszym niż 12 miesięcy od dnia bilansowego (40 mln EUR dotyczy pożyczek MFA, zob. nota 2.4). W pozycji tej znajdują się również lokaty terminowe EWWiS w likwidacji.

Lokaty terminowe

	mln EUR
	Ogółem
Stan na dzień 31.12.2008 r.	0
Zwiększenie	174
Kwoty narosłe	1
Stan na dzień 31.12.2009 r.	175

2.10.2 Należności bieżące

Grupa	31.12.2009			31.12.2008		
	Kwota brutto	Odpis aktualizacyjny	Wartość netto	Kwota brutto	Odpis aktualizacyjny	Wartość netto
Klienci	277	(76)	201	243	(79)	164
Grzywny	3 370	(133)	3 237	4 590	(96)	4 494
Państwa członkowskie	2 198	(1 191)	1 007	2 576	(1 204)	1 372
Inne	76	(2)	74	111	(13)	98
Ogółem	5 921	(1 402)	4 519	7 520	(1 392)	6 128

Klienci

Pozycja ta obejmuje nakazy odzyskania środków ujęte na dzień 31 grudnia 2009 r. jako ustalone należności do odzyskania, które jeszcze nie zostały ujęte w innych pozycjach bilansowych po stronie aktywów.

Grzywny

Kwoty, które mają być odzyskane w związku z grzywnami nałożonymi przez Komisję, wynoszą 3 370 mln EUR. W odniesieniu do tej kwoty zastosowano odpis w wysokości 133 mln EUR. Zwiększenie tego odpisu tłumaczy się faktem, że niektóre nowe nałożone grzywny – w kontekście kryzysu gospodaczo-finansowego - nie mogły być pokryte za pomocą płatności tymczasowych ani gwarancji bankowych. Ponadto w przypadku niektórych grzywien toczą się nadal postępowania uproszczone przez Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Do dnia 31 grudnia 2009 r. otrzymano gwarancje na łączną kwotę 2 952 mln EUR (w 2008 r.: 2 403 mln EUR) w stosunku do tych należności, z zaznaczeniem, że osoba, na którą nałożono grzywnę, chce się odwołać od decyzji o jej nałożeniu. Należy zauważyć, że z wyżej wymienionej kwoty kwota 290 mln EUR nie była wymagalna na dzień 31 grudnia 2009 r.

Należności od państw członkowskich

	<i>mln EUR</i>	
	31.12.2009	31.12.2008
Należności — EFRG		
Należności — EFRG	627	684
Odpis aktualizacyjny	(350)	(392)
Ogółem	277	292
VAT zapłacony i podlegający odzyskaniu od państw członkowskich	38	36
Zasoby własne		
Zapisane na rachunku A	89	97
Zapisane na odrębnym rachunku	1 254	1 260
Odpis aktualizacyjny	(841)	(812)
Inne	25	16
Ogółem	527	561
Inne należności od państw członkowskich	165	483
Ogółem	1 007	1 372

Należności — EFRG

W pozycji tej wykazano kwoty należne od beneficjentów EFRG na dzień 31 grudnia 2009 r., na podstawie kwot zadeklarowanych i potwierdzonych przez państwa członkowskie na dzień 15 października 2009 r., pomniejszone o 20 % kwoty, które państwa członkowskie mogą zatrzymać na pokrycie kosztów administracyjnych. Należności powstałe w okresie po zadeklarowaniu tych kwot do dnia 31 grudnia 2009 r. podlegają oszacowaniu. Komisja dokonuje także oszacowania wartości umorzenia w odniesieniu do kwot należnych od beneficjentów, których odzyskanie jest mało prawdopodobne. Fakt, że dokonuje się takiej korekty, nie oznacza, że Komisja odstępuje od odzyskania tych kwot w przyszłości.

Zasoby własne

Należy zaznaczyć, że państwa członkowskie mogą zatrzymać tytułem kosztów poboru 25 % tradycyjnych zasobów własnych, w związku z czym powyższe dane liczbowe uwzględniają to odliczenie. W oparciu o szacunki przesłane przez państwa członkowskie umorzenie w wysokości 841 mln EUR odliczono od pozycji „należności od państw członkowskich”. Nie oznacza to jednak, że Komisja odstępuje od odzyskania kwot objętych tą korektą wartości.

Inne należności od państw członkowskich

Inne należności od państw członkowskich obejmują 72 mln EUR odzyskanych wydatków oraz zaliczki EFRG w wysokości 8 mln EUR, podczas gdy w 2008 r. kwoty te wynosiły odpowiednio 120 mln EUR oraz 244 mln EUR.

2.10.3 *Naliczone dochody i rozliczenia międzyokresowe czynne*

	<i>mln EUR</i>	
	31.12.2009	31.12.2008
Naliczone dochody	3 655	5 402
Rozliczenia międzyokresowe czynne	230	223
Inne	27	30
Ogółem	3 912	5 655

W pozycji tej największą kwotę stanowią naliczone dochody w wysokości 3 655 mln EUR.

Naliczone dochody	mln EUR	
	31.12.2009	31.12.2008
Zasoby własne	2 209	2 576
Dochody przeznaczone na rolnictwo - listopad i grudzień	940	1 261
Restrukturyzacja sektora cukru	0	911
EFRG: niewykonane decyzje dotyczące korekty w ramach zgodności rozliczeń	0	368
Fundusz Spójności i Fundusz Rozwoju Regionalnego: korekty finansowe	404	146
Europejski Fundusz Rybacki	0	32
Inne naliczone dochody	102	108
Naliczone dochody ogółem	3 655	5 402

W pozycji „inne naliczone dochody” ujęto głównie dochody z tytułu odsetek za zwłokę, naliczone odsetki bankowe oraz naliczone odsetki uzyskane z kwot wypłaconych tytułem zaliczkowania.

Ujęto w niej ponadto rozliczenia międzyokresowe czynne wynoszące ogółem 230 mln EUR, z czego główne kwoty to spodziewane płatności w wysokości 53 mln EUR wypłacane w ramach umów dwustronnych z państwami trzecimi dotyczących rybołówstwa, 36 mln EUR na szkoły europejskie, 44 mln EUR na wynajem biur, 22 mln EUR na przebudowę biur oraz kwota 17 mln EUR odsetek z tytułu leasingu/najmu środków trwałych.

2.11 ŚRODKI PIENIĘŻNE I INNE AKTYWA PIENIĘŻNE

	mln EUR	
	31.12.2009	31.12.2008
Środki pieniężne o nieograniczonej możliwości dysponowania:		
Rachunki – administracje finansowe i banki centralne	10 958	15 039
Rachunki bieżące	1 967	1 415
Rachunki pomocnicze typu <i>imprest</i>	42	35
Przesunięcia (środki pieniężne w drodze)	9	26
Depozyty krótkoterminowe i inne aktywa pieniężne	1 486	1 456
Ogółem	14 462	17 971
Środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania	8 910	5 753
Ogółem	23 372	23 724

2.11.1 Środki pieniężne o nieograniczonej możliwości dysponowania

W pozycji „środki pieniężne o nieograniczonej możliwości dysponowania” ujęto wszelkie środki UE znajdujące się na rachunkach w poszczególnych państwach członkowskich i państwach EFTA (administracja finansowa lub bank centralny), jak również na rachunkach bieżących, rachunkach pomocniczych typu *imprest*, depozytach krótkoterminowych oraz rachunkach środków podręcznych (*petty cash*).

Niższy stan pozycji „rachunki - administracje finansowe i banki centralne” wynika z faktu, że - na podstawie budżetu korygującego 10/2009 - na początku roku 2010 r. zwrócono państwu członkowskiemu kwotę 3,5 mld EUR w porównaniu z kwotą 6,6 mld EUR w ubiegłym roku. Odpowiednie zobowiązanie wykazane jest w zobowiązaniach krótkoterminowych – zob. również nota **2.18.2** poniżej. Na saldo gotówkowe na koniec roku wpływają także niewykorzystane jeszcze środki gotówkowe z dochodu przeznaczonego na określony cel w kwocie 2,7 mld EUR (w 2008 r.: 5,1 mld EUR), które nie mogą być zwrócone państwu członkowskiemu, oraz 1,4 mld EUR (w 2008 r.: 1,7 mld EUR) zatrzymane celem pokrycia środków na płatności przeniesionych na 2010 r. Nadwyżka budżetowa w wysokości 2,3 mld EUR również musi zostać zwrócona państwu członkowskiemu poprzez odliczenie od kwot należnych za 2010 r.

Kwoty wykazane jako depozyty krótkoterminowe odnoszą się głównie do kwot zarządzanych w imieniu UE przez powierników w celu wdrażania określonych programów finansowanych z budżetu UE.

2.11.2 Środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania

Środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania odnoszą się do kwot otrzymanych w związku z grzywami nałożonymi przez Komisję, w odniesieniu do których postępowanie jest w toku. Znajdują się one na specjalnych rachunkach depozytowych, które wykorzystywane są wyłącznie do tego celu.

ZOBOWIĄZANIA DŁUGOTERMINOWE

2.12 ŚWIADCZENIA PRACOWNICZE

	mln EUR	
	31.12.2009	31.12.2008
Świadczenia emerytalne i rentowe dla personelu	33 316	32 867
Świadczenia emerytalne i rentowe dla osób nienależących do personelu	663	696
Wspólny program ubezpieczeń zdrowotnych	3 263	3 993
Ogółem	37 242	37 556

2.12.1 Świadczenia emerytalne i rentowe dla personelu

Zgodnie z art. 83 regulaminu pracowniczego świadczenia przewidziane w pracowniczym systemie emerytalno-rentowym (PSEO: system emerytalno-rentowy urzędników europejskich) pokrywane są z budżetu UE. System ten nie jest finansowany, ale państwa członkowskie wspólnie gwarantują wypłacenie takich świadczeń zgodnie ze skalą ustanowioną w odniesieniu do finansowania tych wydatków. Ponadto urzędnicy ponoszą jedną trzecią kosztów długoterminowego finansowania tego systemu emerytalno-rentowego, wnosząc obowiązkową składkę. Kwotę tej składki poddaje się corocznemu przeglądowi i w razie potrzeby aktualizuje, aby zagwarantować, że składki te (obecnie 11,3 % wynagrodzenia podstawowego) są wystarczające do sfinansowania corocznie jednej trzeciej praw nabytych w danym roku.

Zobowiązania w ramach systemu emerytalno-rentowego wyceniono na podstawie danych dotyczących liczby objętych nim pracowników i pracowników emerytowanych na dzień 31 grudnia 2009 r. oraz na podstawie obowiązujących na ten dzień zasad określonych w regulaminie pracowniczym. Wycena ta uwzględniła świadczenia emerytalne, rentowe i pośmiertne (różne rodzaje świadczeń emerytalnych i rentowych oraz renty inwalidzkie). Została ona przeprowadzona w oparciu o metody określone w IPSAS 25 (a zatem zgodnie z 12. zasadą rachunkowości). Zgodnie z wyżej wymienionym standardem rachunkowości pracodawca zobowiązany jest do aktuarialnej wyceny swoich zobowiązań, przy uwzględnieniu zarówno świadczeń umownych w ciągu aktywnego życia zawodowego pracowników oraz prognozowanych podwyżek wynagrodzeń. Metoda wyceny aktuarialnej stosowana w celu obliczenia tej pozycji zobowiązań to tzw. metoda prognozowanych uprawnień jednostkowych (ang. *projected unit credit method*).

Do wyceny zastosowano następujące podstawowe założenia aktuarialne na dzień wyceny:

Założenia aktuarialne	31.12.2009	31.12.2008
Nominalna stopa dyskontowa	4,5 %	3,9 %
Spodziewana stopa inflacji	2,5 %	1,8 %
Rzeczywista stopa dyskontowa	2,0 %	2,1 %
Prawdopodobieństwo zawarcia małżeństwa: mężczyzna/kobieta	84 %/38 %	84 %/38 %
Ogólny wzrost wynagrodzeń/rewaloryzacja świadczeń emerytalno-rentowych	0 %	0,3 %

W obliczeniach wykorzystano tabelę z 2008 r. zawierającą dane dotyczące długości życia międzynarodowych urzędników służby cywilnej. Przejście na emeryturę powinno mieć miejsce w czasie, gdy urzędnik korzysta z pełni praw, z uwzględnieniem redukcji z tytułu wcześniejszego przejścia na emeryturę oraz ustalonych w Barcelonie zachęt do późniejszego przechodzenia na emeryturę, nie później jednak niż w wieku 65 lat. Kwoty brutto rent i emerytur oraz dodatków rodzinnych obliczono na podstawie przepisów regulaminu pracowniczego.

Zobowiązania obejmują uprawnienia uprzednio zdefiniowane dla wymienionych poniżej osób:

- (1) personel czynnie zatrudniony na dzień 31 grudnia 2009 r. we wszystkich instytucjach i agencjach objętych systemem emerytalno-rentowym;
- (2) personel znajdujący się w sytuacji odroczenia, tj. pracownicy, którzy czasowo bądź ostatecznie zaprzestali pracy w instytucjach, pozostawiając swoje prawa emerytalne i rentowe w systemie emerytalno-rentowym (wyłącznie pracownicy legitymujący się co najmniej dziesięcioletnim stażem pracy);
- (3) byli urzędnicy i inni pracownicy na emeryturze;
- (4) byli urzędnicy i inni pracownicy na rencie;
- (5) byli urzędnicy i inni pracownicy na rencie inwalidzkiej;
- (6) osoby pobierające rentę pośmiertną (wdowy lub wdowcy, sieroty, osoby pozostające na utrzymaniu).

Najważniejsze zmiany stanu od dnia 31 grudnia 2008 r. były następujące:

<i>mln EUR</i>	
Zmiana stanu zobowiązań emerytalno-rentowych	Kwota
Zobowiązania emerytalno-rentowe brutto na dzień 31.12.2008 r.	36 495
Koszty świadczeń	1 360
Koszty odsetek	1 456
Wyplacone świadczenia	(1 035)
Zyski aktuarialne	(1 248)
Zmiany związane z zatrudnieniem nowych pracowników	187
Zobowiązania emerytalno-rentowe brutto na dzień 31 grudnia 2009 r.	37 215

Pod uwagę należy wziąć następujące istotne fakty:

- zobowiązania aktuarialne brutto wyceniono na kwotę 37 215 mln EUR na dzień 31 grudnia 2009 r. (w 2008 r.: 36 495 mln EUR). Oprócz tego należy uwzględnić wpływ wskaźnika korygującego w wysokości 1 079 mln EUR (w 2008 r.: 1 277 mln EUR). Podatki należne od beneficjentów odlicza się od łącznych zobowiązań brutto w celu uzyskania zobowiązań netto wykazywanych w bilansie (podatek odlicza się od płatności emerytur i rent i zapisuje jako dochód UE w roku płatności). A zatem zobowiązania netto (zobowiązania brutto pomniejszone o podatki) na dzień 31 grudnia 2009 r. oszacowano na kwotę 33 316 mln EUR.
- Liczba osób objętych pracowniczym systemem emerytalno-rentowym wzrosła o 5 082 osób. Wzrost ten dotyczy głównie pracowników zatrudnionych na czas określony, pracowników kontraktowych, asystentów posłów do PE – ostatnią grupę włączono do systemu po raz pierwszy.

2.12.2 Świadczenia emerytalne i rentowe dla osób nienależących do personelu

Pozycja ta obejmuje zobowiązania powiązane z zobowiązaniami emerytalno-rentowymi wobec członków i byłych członków Komisji, Trybunału Sprawiedliwości (oraz Sądu), Trybunału Obrachunkowego, Sekretarzy Generalnych Rady, Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich, Europejskiego Inspektora Ochrony Danych oraz Sądu do spraw Służby Publicznej Unii Europejskiej. W pozycji tej ujęto również zobowiązanie powiązane ze świadczeniami emerytalno-rentowymi dla niektórych posłów do Parlamentu Europejskiego.

2.12.3 Wspólny program ubezpieczeń zdrowotnych

Dokonyje się również wyceny w celu oszacowania zobowiązań UE z tytułu składek do wspólnego programu ubezpieczeń zdrowotnych na rzecz emerytowanych pracowników. Te zobowiązania brutto wyceniono na 3 535 mln EUR. Aby otrzymać kwotę netto od tej kwoty zobowiązań brutto odejmuje się wartość aktywów programu, która wynosiła 272 mln EUR. Obliczenia uwzględniają aktywnych zawodowo urzędników i emerytów z różnych instytucji i agencji UE oraz ich rodziny, aktywnych zawodowo

i emerytowanych członków Komisji, Trybunału Obrachunkowego, Trybunału Sprawiedliwości, Rady, Europejskiego Inspektora Ochrony Danych i Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich. Stopa dyskontowa i ogólny wzrost wynagrodzeń wykorzystane w obliczeniach są takie same jak te wykorzystane przy wycenie świadczeń emerytalno-rentowych (zob. powyżej). Zyski aktuarialne wynikające ze zmian założeń aktuarialnych są głównymi przyczynami nieznacznego zmniejszenia się stanu zobowiązań.

<i>mln EUR</i>	
Zmiana stanu zobowiązań w ramach wspólnego programu ubezpieczeń zdrowotnych	Kwota
Zobowiązania brutto na dzień 31 grudnia 2008 r.	4 248
Koszty zwykłe	168
Koszty odsetek	169
Wyplacone świadczenia	(85)
Zyski aktuarialne	(965)
Zobowiązania brutto na dzień 31 grudnia 2009 r.	3 535
Minus aktywa programu	(272)
Zobowiązania netto na dzień 31 grudnia 2009 r.	3 263

2.13 REZERWY DŁUGOTERMINOWE

<i>mln EUR</i>							
	31.12.2008	Dodatkowe rezerwy	Niewykorzystane odwrócone kwoty	Kwoty wykorzystane	Kwoty przesunięte do/z rezerw krótkoterminowych	Zmiana w szacunkach	31.12.2009
Sprawy sądowe	421	54	(50)	(12)	0	0	413
Likwidacja obiektów jądrowych	819	0	0	0	(22)	111	908
Finansowe	12	67	0	0	(3)	0	76
Inne	89	45	(12)	(37)	(13)	0	72
Ogółem	1 341	166	(62)	(49)	(38)	111	1 469

Sprawy sądowe

W pozycji tej przedstawiono szacowane kwoty, które prawdopodobnie będzie należało wypłacić po 2010 r. w związku z toczącymi się sprawami sądowymi. Największa kwota (409 mln EUR) dotyczy toczących się spraw sądowych na dzień 31 grudnia 2009 r. w związku z korektami finansowymi dotyczącymi wydatków z EFRG i innych spraw sądowych dotyczących wydatków rolnych.

Likwidacja obiektów jądrowych

W 2008 r. zespół niezależnych ekspertów przeprowadził aktualizację swojej analizy z 2003 r. w celu ustalenia szacunkowych kosztów likwidacji obiektów jądrowych WCB oraz programu zarządzania odpadami. Po zrewidowaniu koszty te oszacowano na 1 222 mln EUR (poprzednio 1 145 mln EUR). Na ich podstawie ujęto stosowną rezerwę w sprawozdaniu finansowym. Zgodnie ze zasadami rachunkowości UE rezerwa ta jest indeksowana wskaźnikiem inflacji, a następnie dyskontowana do wartości bieżącej netto. Na dzień 31 grudnia 2009 r. kwota przeznaczona na rezerwę ogółem wyniosła zatem 930 mln EUR, podzielona na kwoty, których wypłacenie spodziewane jest w 2010 r. (22 mln EUR) i w kolejnych latach (908 mln EUR). Z uwagi na przewidywany czas trwania programu (około 30 lat) należy zaznaczyć, że dane szacunkowe nie są pewne i że ostateczny koszt może różnić się od obecnie ujętej kwoty.

Rezerwy finansowe

W ramach systemu poręczeń dla MŚP z 1998 r., systemu poręczeń dla MŚP z 2001 r. i systemu poręczeń dla MŚP z 2007 r. w ramach programu CIP, Europejski Fundusz Inwestycyjny (EFI) jest upoważniony do udzielania gwarancji we własnym imieniu, ale na rzecz i na odpowiedzialność Komisji. Istnieją jednak ograniczenia dotyczące ryzyka finansowego powiązanego z wykorzystanymi i niewykorzystanymi gwarancjami. Na dzień bilansowy rezerwy finansowe odpowiadają w przypadku obydwu wspomnianych systemów zobowiązaniom płatniczym wobec pośredników finansowych pomniejszonym o zapotrzebowania na płatności netto zgłoszone do tego dnia. Długoterminowe rezerwy finansowe są dyskontowane do ich wartości bieżącej netto.

Inne rezerwy

Znaczna część tej kwoty dotyczy szacowanych wkładów UE na rzecz różnych państw członkowskich w ramach funduszu nadzwyczajnego na schorzenia zwierząt w przypadku pojawienia się określonych chorób zwierząt i opieka na kwotę 60 mln EUR (w 2008 r.: 101 mln EUR) podzieloną na kwoty, których wypłacenie spodziewane jest w 2010 r. (25 mln EUR) i w kolejnych latach (35 mln EUR).

2.14 DŁUGOTERMINOWE ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE

2.14.1 Zaciągnięte pożyczki

mln EUR						
Nazwa	31.12.2008	Nowe pożyczki	Zwroty	Różnice kursowe	Zmiana wartości bilansowej	31.12.2009
Pomoc makrofinansowa	663	25	(95)	—	(6)	587
Bilans płatniczy	2 004	7 200	—	—	99	9 303
EURATOM	494	7	(11)	(1)	(5)	484
EWWiS w likwidacji	282	—	(67)	18	(8)	225
Ogółem	3 443	7 232	(173)	17	80	10 599

Zobowiązania z tytułu zaciągniętych pożyczek w podziale na długo- i krótkoterminowe

mln EUR			
Zaciągnięte pożyczki	Termin zapadalności < 1 roku	Termin zapadalności > 1 roku	Ogółem na dzień 31.12.2009 r.
Pomoc makrofinansowa	40	547	587
Bilans płatniczy	—	9 303	9 303
EURATOM	—	484	484
EWWiS w likwidacji	—	225	225
Ogółem	40	10 559	10 599

W pozycji tej ujęto pożyczki zaciągnięte przez Unię Europejską o okresie spłaty powyżej jednego roku. Zaciągnięte pożyczki obejmują zobowiązania potwierdzone certyfikatami, opiewające na kwotę 10 324 mln EUR (w 2008 r.: 3 131 mln EUR). Zmiany wartości bilansowej odpowiadają zmianom naliczonych odsetek, doliczając w przypadku EWWiS w likwidacji zaciągnięte pożyczki, amortyzację roczną wszelkich znaczących kosztów transakcji poniesionych w momencie ich zawarcia i obliczonych zgodnie z metodą efektywnej stopy procentowej. Efektywne stopy procentowe (wyrażone jako przedział stóp procentowych) przedstawiały się następująco:

Zaciągnięte pożyczki	31.12.2009	31.12.2008
Pomoc makrofinansowa (MFA)	0,9625 %–4,54 %	3,022 %–5,29 %
Euratom	0,9031 %–5,6775 %	3,348 %–5,6775 %
Bilans płatniczy	3,125 %–3,625 %	3,25 %
EWWiS w likwidacji	0,346 %–9,2714 %	4,939 %–11,875 % (*)

(*) wyższe granice wartości dotyczą pożyczek zaciągniętych ze stałą stopą procentową objętych swapem procentowym

2.15 INNE ZOBOWIĄZANIA DŁUGOTERMINOWE

	<i>mln EUR</i>	
	31.12.2009	31.12.2008
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	1 736	1 770
Budynki, których cena zakupu płacona jest w ratach	395	403
Inne	47	53
Ogółem	2 178	2 226

Pozycja ta obejmuje głównie zobowiązania z tytułu leasingu o okresie wymagalności przekraczającym jeden rok (zob. nota 2.2 powyżej). Obejmuje również kwoty dotyczące niektórych budynków, które Komisja nabyła i których cena nabycia zostanie uiszczona w ratach – nie są to umowy leasingowe, ponieważ tytuł własności przeszedł natychmiast na Komisję.

ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE

2.16 REZERWY KRÓTKOTERMINOWE

	<i>mln EUR</i>						
	31.12.2008	Dodatkowe rezerwy	Niewykorzystane odwrócone kwoty	Kwoty wykorzystane	Przesunięcia do/z innych pozycji	Zmiana w szacunkach	31.12.2009
Sprawy sądowe	16	18	(3)	(1)	0	0	30
Likwidacja obiektów jądrowych	89	0	0	(28)	22	(61)	22
Rezerwy finansowe	202	14	(50)	(41)	3	0	128
Inne	41	7	(23)	(5)	13	0	33
Ogółem	348	39	(76)	(75)	38	(61)	213

W niniejszej pozycji ujęto rezerwy podlegające realizacji w okresie krótszym niż jeden rok.

2.17 KRÓTKOTERMINOWE ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE

W pozycji tej ujęto zaciągnięte pożyczki (zob. nota 2.14.1) w wysokości **40 mln EUR** z terminem wymagalności upływającym w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego (w 2008 r.: 94 mln EUR oraz 25 mln EUR dotyczące zobowiązań przeznaczonych do obrotu).

2.18 ZOBOWIĄZANIA WOBEC WIERZYCIELI

	<i>mln EUR</i>	
	31.12.2009	31.12.2008
Bieżąca część zobowiązań długoterminowych	71	64
Zobowiązania krótkoterminowe wobec wierzycieli	15 260	12 026
Zobowiązania różne	133	115
Rozliczenia międzyokresowe bierne i dochody przyszłych okresów	78 420	77 472
Ogółem	93 884	89 677

2.18.1 Bieżąca część zobowiązań długoterminowych

	<i>mln EUR</i>	
	31.12.2009	31.12.2008
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	59	52
Inne	12	12
Ogółem	71	64

2.18.2 **Zobowiązania krótkoterminowe wobec wierzycieli**

<i>mln EUR</i>		
Rodzaj	31.12.2009	31.12.2008
Państwa członkowskie	14 903	11 386
Dostawcy i inni	944	1 175
Kwalifikowalność wymagająca sprawdzenia	(587)	(535)
Ogółem	15 260	12 026

Zobowiązania krótkoterminowe wobec wierzycieli obejmują zestawienia poniesionych wydatków otrzymane przez UE w ramach działań związanych z dotacjami. Są one ujmowane jako zobowiązania w kwocie roszczenia od momentu otrzymania wniosku. Jeśli beneficjentem jest państwo członkowskie, klasyfikuje się je jako zobowiązania państwa. Ta sama procedura obowiązuje w odniesieniu do faktur i not kredytowych dotyczących działań związanych z zamówieniami. Odpowiednie zestawienia poniesionych wydatków zostały uwzględnione przy procedurach zakończenia księgowania na koniec roku (procedurach *cut-off*). Po zakończeniu księgowania szacunkowe kwalifikowalne kwoty zostały zatem ujęte jako rozliczenia międzyokresowe bierne (zob. nota 2.18.3 poniżej), natomiast niekwalifikowalna część kwot pozostaje otwarta na rachunkach w pozycji „kwalifikowalność wymagająca sprawdzenia”. Aby uniknąć zawyżania aktywów i zobowiązań, zdecydowano o przedstawianiu kwoty netto podlegającej wypłacie w pozycji „zobowiązania krótkoterminowe”.

Państwa członkowskie

Główne elementy w tej pozycji obejmują 11 160 mln EUR (w 2008 r.: 4 660 mln EUR) niezapłaconych kwot na podstawie zestawień poniesionych wydatków za działania w ramach funduszy strukturalnych. Obejmują również 3 524 mln EUR zwrotu należnego państwom członkowskim zgodnie z budżetem korygującym sporządzonym na koniec 2009 r. (w 2008 r.: 6 627 mln EUR) – kwotę tę wypłacono państwom członkowskim w lutym 2010 r.

Dostawcy i inni

W niniejszej pozycji ujęto kwoty zobowiązań dotyczących działań związanych z dotacjami i zamówieniami, jak również zobowiązania krótkoterminowe wobec organów publicznych i jednostek nieobjętych konsolidacją (np. EFR).

Kwalifikowalność wymagająca sprawdzenia

Zobowiązania krótkoterminowe uległy zmniejszeniu o 587 mln EUR, co odnosi się do tej części otrzymanych, ale wymagających sprawdzenia wniosków o zwrot kosztów, której nie uznano za kwalifikowalną. Największe kwoty są związane z dyrekcjami generalnymi odpowiedzialnymi za działania strukturalne.

2.18.3 **Rozliczenia międzyokresowe bierne i dochody przyszłych okresów**

<i>mln EUR</i>		
	31.12.2009	31.12.2008
Rozliczenia międzyokresowe bierne	76 435	77 260
Przychody przyszłych okresów	1 976	50
Inne	9	162
Ogółem	78 420	77 472

Rozliczenia międzyokresowe bierne mają następującą strukturę:

Rozliczenia międzyokresowe bierne

<i>mln EUR</i>		
	31.12.2009	31.12.2008
Rozliczenia międzyokresowe bierne dotyczące EFRG:		
Wydatki od 16.10.2009 do 31.12.2009	32 087	30 415
Pomoc bezpośrednia	12 195	12 682

	<i>mln EUR</i>	
	31.12.2009	31.12.2008
Restrukturyzacja sektora cukru	735	3 787
Inne	(55)	(13)
EFRG ogółem	44 962	46 871
Rozliczenia międzyokresowe bierne dotyczące działań strukturalnych:		
EFRRROW i Sekcja gwarancji EFOGR	9 076	7 004
EFRR i działania innowacyjne	11 777	10 687
Fundusz Spójności	980	2 810
ISPA	3	4
EFS	5 411	4 596
Fundusze strukturalne ogółem:	27 247	25 101
Inne rozliczenia międzyokresowe bierne:		
Badania i rozwój	1 687	1 978
Inne	2 539	3 310
Inne ogółem:	4 226	5 288
Rozliczenia międzyokresowe bierne ogółem	76 435	77 260

Po powolnym przebiegu fazy początkowej w poprzednich latach programy w ramach działań strukturalnych na lata 2007-2013 osiągnęły jednak normalny poziom w 2009 r., co wyjaśnia zwiększenie stanów w pozycji powyżej. Wzrost ten jest kompensowany zmniejszeniem stanu rozliczeń międzyokresowych biernych dotyczących restrukturyzacji sektora cukru; wydaje się, że część tych środków nie zostanie wykorzystana.

Znaczny wzrost dochodów przyszłych okresów wynika z płatności zaliczkowej w ramach składek na 2010 r. dwóch państw członkowskich na poczet zasobów własnych.

AKTYWA NETTO

2.19 KAPITAŁY REZERWOWE

	<i>mln EUR</i>	
	31.12.2009	31.12.2008
Kapitał rezerwowo z aktualizacji wyceny według wartości godziwej	69	41
Inne kapitały rezerwowe:		
Fundusz Gwarancyjny	1 472	1 276
Kapitał rezerwowo z aktualizacji wyceny	57	57
Operacje zaciągania i udzielania pożyczek	1 511	1 528
Inne	214	213
Ogółem	3 254	3 074
Ogółem	3 323	3 115

2.19.1 Kapitał rezerwowo z aktualizacji wyceny według wartości godziwej

Zgodnie z zasadami rachunkowości korekta do wartości godziwej aktywów dostępnych do sprzedaży jest ujmowana w kapitale rezerwowym z wyceny według wartości godziwej.

2.19.2 *Inne kapitały rezerwowe*

Fundusz Gwarancyjny

Zob. także nota 2.3.3 odnosząca się do funkcjonowania Funduszu Gwarancyjnego. Ten kapitał rezerwowy stanowi kwotę docelową w wysokości 9 % nieuregulowanych kwot zobowiązań gwarantowanych przez fundusz wymaganą do zatrzymania jako aktywa.

Kapitał rezerwowy z aktualizacji wyceny

Kapitał rezerwowy z aktualizacji wyceny obejmuje aktualizację wyceny rzeczowych aktywów trwałych. Saldo na koniec roku w wysokości 57 mln EUR odnosi się do aktualizacji wyceny gruntów i budynków Komisji, która miała miejsce przed przejściem na nowe zasady rachunkowości.

Kapitał rezerwowy na działalność w zakresie zaciągania i udzielania pożyczek

Kwota ta dotyczy kapitału rezerwowego EWWiS w likwidacji na aktywa Funduszu Badawczego Węgla i Stali. Ten kapitał rezerwowy utworzono w związku z likwidacją EWWiS.

2.20 KWOTY, DO WNIESIENIA KTÓRYCH NALEŻY WEZWAĆ PAŃSTWA CZŁONKOWSKIE

<i>mln EUR</i>	
	Kwota
Kwoty, do wniesienia których należy wezwać państwa członkowskie, na dzień 31 grudnia 2008 r.	50 539
Zwrot nadwyżki budżetowej za 2008 r. państwom członkowskim	1 796
Zmiany stanu kapitału rezerwowego Funduszu Gwarancyjnego	196
Inne zmiany stanu kapitału rezerwowego	(10)
EWWiS w likwidacji: przydział wyniku finansowego za 2008 r.	(15)
Wynik finansowy (nadwyżka) za rok	(4 457)
Ogółem kwoty, do wniesienia których należy wezwać państwa członkowskie, na dzień 31 grudnia 2009 r.	48 049
W jej skład wchodzi:	
Świadczenia pracownicze	37 242
Inne kwoty	10 807

Kwota ta to ta część wydatków poniesionych już przez UE do dnia 31 grudnia 2009 r., która będzie musiała zostać sfinansowana z przyszłych budżetów. Wiele wydatków ujmowanych jest zgodnie z zasadami rachunkowości memoriałowej w roku N, choć mogą one zostać faktycznie poniesione w roku N + 1 i zostać sfinansowane z budżetu na rok N + 1. W związku z ujęciem w sprawozdaniu finansowym tych zobowiązań oraz ze względu na fakt, że odpowiednie kwoty są finansowane z przyszłych budżetów, na koniec roku zobowiązania znacząco przekraczają poziom aktywów. Najbardziej znaczące kwoty, na które należy zwrócić uwagę, odnoszą się do działań EFRG. Kwota płatności należnych państwom członkowskim za okres od dnia 16 października do dnia 31 grudnia 2009 r. wyniosła 32 mld EUR. W większości kwoty, do wniesienia których należy wezwać, są w rzeczywistości wpłacane przez państwa członkowskie w okresie krótszym niż 12 miesięcy od końca danego roku budżetowego jako część budżetu na kolejny rok.

W porównaniu z poprzednim rokiem nastąpił spadek innych kwot, do których wniesienia należy wezwać państwa członkowskie; wynoszą one 10,8 mld EUR w porównaniu z 13 mld EUR w 2008 r. Główną przyczyną tego zmniejszenia jest wzrost zaliczkowania o 9,5 mld EUR (noty 2.5 i 2.9), skompensowany zwiększeniem zobowiązań wobec wierzycieli o 4,2 mld EUR (zob. nota 2.18) oraz zmniejszeniem się stanu należności krótkoterminowych o 3,3 mld EUR (nota 2.10).

Zasadniczo tylko w przypadku świadczeń pracowniczych UE jest zobowiązana wobec swojego personelu do ich wypłacania przez dłuższy czas, przy czym należy zauważyć, że finansowanie płatności emerytalno-rentowych z rocznych budżetów gwarantowane jest przez państwa członkowskie. Poniżej, jedynie do celów informacyjnych, przedstawiono szacunkowy podział przyszłych płatności świadczeń pracowniczych:

<i>mln EUR</i>	
	Kwota
Krótkoterminowa: kwoty do wypłacenia w 2010 r.	1 214
Długoterminowa: kwoty do wypłacenia po 2010 r.	36 028
Świadczenia pracownicze ogółem na dzień 31.12.2009 r.	37 242

Należy również zauważyć, że nie ma to wpływu na wynik budżetu - dochody budżetowe powinny zawsze być równe wydatkom budżetowym lub je przewyższać, a każda nadwyżka dochodów zwracana jest państwu członkowskiemu.

3. INFORMACJA DODATKOWA DO RACHUNKU WYNIKU EKONOMICZNEGO

3.1 PRZYCHODY Z TYTUŁU ZASOBÓW WŁASNYCH I WKŁADÓW

<i>mln EUR</i>			
	Nota	2009	2008
Przychody z tytułu zasobów własnych	3.1.1		
Zasoby własne oparte na DNB		81 978	74 479
Zasoby własne oparte na VAT		12 795	19 008
Tradycyjne zasoby własne:			
Opłaty rolne		0	1 184
Cła		14 002	15 196
Opłaty wyrównawcze od cukru		130	702
Tradycyjne zasoby własne ogółem		14 132	17 082
Dostosowania budżetowe	3.1.2	1 399	1 930
Wkład państw trzecich (w tym państw EFTA)		233	214
Ogółem		110 537	112 713

Przychody z tytułu zasobów własnych stanowią zasadniczą część przychodów operacyjnych Unii Europejskiej. Tym samym większość wydatków finansowana jest z zasobów własnych, a inne dochody stanowią jedynie niewielką część finansowania ogółem.

3.1.1 Przychody z tytułu zasobów własnych

Wyróżnia się trzy kategorie zasobów własnych: tradycyjne zasoby własne, zasoby oparte na VAT oraz zasoby oparte na DNB. Tradycyjne zasoby własne obejmują opłaty wyrównawcze od cukru i cła. Częścią systemu zasobów własnych jest również mechanizm korekty nierównowagi budżetowej (rabat brytyjski) oraz obniżka brutto rocznych składek Niemiec i Szwecji opartych na DNB. Państwa członkowskie zatrzymują — na poczet kosztów poboru — 25 % tradycyjnych zasobów własnych, a powyższe kwoty to kwoty uwzględniające to odliczenie.

Zasoby własne oparte na VAT wynikają z zastosowania jednolitej stawki, ustalonej na 0,30 %, dla wszystkich państw członkowskich (oprócz okresu 2007-2013, w którym stawka poboru dla Austrii wynosi 0,225 %, dla Niemiec: 0,15 %, a dla Niemiec i Szwecji: 0,10 %) do zharmonizowanej podstawy VAT, która to podstawa nie może przekraczać 50 % DNB dla każdego państwa członkowskiego. Zasoby oparte na DNB to zasoby zmienne, mające zapewnić dochody wymagane w danym roku w celu pokrycia wydatków przekraczających kwotę uzyskaną z tradycyjnych zasobów własnych, zasobów opartych na VAT i dochodów różnych. Dochody te wynikają z zastosowania jednolitej stawki do sumy DNB wszystkich państw członkowskich.

W stosunku do 2008 r. nastąpił spadek przychodów z tytułu zasobów opartych na VAT o 6,2 mld EUR, który został skompensowany z nadwyżką wzrostem przychodów z tytułu zasobów własnych opartych na DNB o 7,5 mld EUR. Te zmiany stanu tłumaczy się głównie innymi przepisami określonymi w decyzji Rady 2007/436/WE, Euratom z dnia 7 czerwca 2007 r. w sprawie systemu zasobów własnych Unii Europejskiej (DZW z 2007 r.), które zastąpiły przepisy poprzedniej decyzji w sprawie zasobów własnych z 2000 r. W 2009 r. nie ujęto przychodów z tytułu opłat rolnych, gdyż - w związku z wejściem w życie w 2009 r. DZW z 2007 r. - opłaty te są uznawane za cła. Znaczny spadek wartości przywozów w 2009 r. w stosunku do 2008 r. w UE 27 spowodował zmniejszenie się o 1,1 mld EUR kwoty ceł oraz zmniejszenie się o 572 mln EUR kwoty opłat wyrównawczych od cukru, gdyż w 2008 r. odnotowano dodatkowe dochody związane z jednorazowymi opłatami za dodatkowe kwoty cukru.

3.1.2 Dostosowania budżetowe

Dostosowania budżetowe obejmują nadwyżkę budżetową z 2008 r. (1 796 mln EUR), która została pośrednio zwrócona państwom członkowskim poprzez odliczenie kwot zasobów własnych, które państwa te muszą przekazać UE w kolejnym roku — tym samym stanowi ona przychód w 2009 r. Zgodnie z DZW z 2007 r. w odniesieniu do Zjednoczonego Królestwa stosowany jest mechanizm korekty nierównowagi budżetowej. Ponieważ kwota ta finansowana jest przez pozostałe państwa członkowskie, nie ma ona wpływu na wynik budżetu ani na rachunek wyniku ekonomicznego. Niemniej jednak w pozycji tej ujęto kwotę 319 mln EUR, która wynika z różnic między kursem euro stosowanym dla celów budżetowych (zob. art. 10 ust. 3 rozporządzenia Rady (WE, Euratom) nr 1150/2000) a kursem obowiązującym w dniu faktycznej realizacji płatności przez państwa członkowskie nienależące do UGW.

3.2 POZOSTAŁE PRZYCHODY OPERACYJNE

		<i>mln EUR</i>	
	Nota	2009	2008
Grzywny	3.2.1	2 648	3 171
Opłaty rolne	3.2.2	705	2 299
Odzyskanie wydatków:	3.2.3		
Bezpośrednie zarządzanie scentralizowane		63	61
Pośrednie zarządzanie scentralizowane		6	4
Zarządzanie zdecentralizowane		41	90
Zarządzanie dzielone		1 066	1 349
Ogółem		1 176	1 504
Przychody z działalności administracyjnej:	3.2.4		
Personel		1 010	974
Przychody powiązane z rzeczowymi aktywami trwałymi		33	25
Pozostałe przychody administracyjne		165	149
Ogółem		1 208	1 148
Różne przychody operacyjne:	3.2.5		
Dostosowania/rezerwy		150	71
Dodatkowe różnice kursowe		618	269
Inne		1 027	1 269
Ogółem		1 795	1 609
Ogółem		7 532	9 731

3.2.1 Grzywny

Przychody te odnoszą się do grzywien nałożonych przez Komisję za naruszenie zasad konkurencji. Należności i powiązane przychody ujmuje się po podjęciu przez Komisję decyzji o nałożeniu grzywny i oficjalnym powiadomieniu o takiej decyzji jej adresata.

3.2.2 Opłaty rolne

Kwoty te obejmują opłaty wyrównawcze w sektorze mleka w wysokości 99 mln EUR (w 2008 r.: 338 mln EUR) oraz opłaty wyrównawcze od cukru w wysokości 606 mln EUR (w 2008 r.: 1 961 mln EUR). Opłaty wyrównawcze w sektorze mleka są instrumentem zarządzania rynkiem i mają na celu karanie tych producentów mleka, którzy przekroczyli swoje ilości referencyjne. Jako że nie są one powiązane z wcześniejszymi płatnościami dokonanymi przez Komisję, w praktyce uznaje się je za dochody przeznaczone na określony cel. Spadek przychodów z tytułu opłat wyrównawczych tłumaczy się wycofywaniem kwot mlecznych. Począwszy od roku 2008/2009 w rolnictwie kwoty będą zwiększane o 1 % rocznie aż do ich zniesienia w 2015 r.

Opłaty wyrównawcze od cukru powiązane są z funduszem restrukturyzacji sektora cukru, przy czym w związku z reformą sektora cukru obniżono cenę cukru na rynku wewnętrznym, tak aby zmniejszyć różnicę między ceną w UE i ceną międzynarodową. Aby zachęcić mniej konkurencyjnych producentów cukru do opuszczenia tego rynku, utworzono samofinansujący się fundusz restrukturyzacji, finansowany z przychodów pochodzących z tymczasowego podatku nałożonego na producentów cukru, ujmowanych jako dochody przeznaczone na określony cel. Płatności w ramach programu będą trwały do września 2012 r., tymczasem państwa członkowskie zadeklarowały już wszystkie dochody związane z funduszem restrukturyzacji sektora cukru w dniu 31 grudnia 2009 r.

3.2.3 Odzyskanie wydatków

Ta pozycja obejmuje wystawione przez Komisję nakazy odzyskania środków oraz zmniejszenie kolejnych płatności, zaksięgowane w systemie rachunkowości Komisji, w celu odzyskania kwot uprzednio wypłaconych z budżetu ogólnego (w oparciu o kontrole, zakończone audyty lub analizy kwalifikowalności), jak również nakazy odzyskania środków wystawione przez państwa członkowskie beneficjentom EFRG. Obejmuje ona także zmianę szacunków dotyczących naliczonych przychodów na koniec poprzedniego roku w porównaniu z rokiem bieżącym. Pozycja ta nie odzwierciedla jednakże w pełni odzyskanych wydatków UE, w szczególności istotnych pozycji wydatków w obszarze działań strukturalnych, w przypadku których istnieją specjalne mechanizmy, które zapewniają zwrot niekwalifikowalnych kwot i które w większości przypadków nie wymagają wystawienia nakazu odzyskania środków. Odzyskane kwoty zaliczek - zgodnie z zasadami rachunkowości UE - również nie są ujmowane jako przychód.

Główna kwota, 1 066 mln EUR, odnosi się do zarządzania dzielonego i składa się z kwoty 453 mln EUR dotyczącej Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) oraz 613 mln EUR na działania strukturalne.

(a) Rolnictwo: EFRG

W odniesieniu do rolnictwa kwoty ujęte w ramach tej pozycji jako przychód za dany rok wyniosły 453 mln EUR i zostały się na nie następujące elementy:

- korekty w ramach procedury zapewnienia zgodności rozliczeń, co do których decyzje podjęto w ciągu roku, na kwotę 347 mln EUR;
- nieprawidłowości i nadużycia finansowe na kwotę 106 mln EUR; kwoty zwrotów zgłoszone przez państwa członkowskie i odzyskane w ciągu roku o wartości 163 mln EUR, pomniejszone o nieuregulowane kwoty zgłoszone przez państwa członkowskie podlegające odzyskaniu na koniec roku, dotyczące przypadków nieprawidłowości i nadużyć finansowych, mniejsze o 57 mln EUR (627 mln EUR na koniec 2009 r. w porównaniu z 684 mln EUR na koniec 2008 r.) – zob. również nota 2.10.2.

Na dzień 31 grudnia 2009 r. kwota wydatków w ramach EFRG, która zostanie poddana korektom po zakończeniu kontroli, wynosiła 2,8 mld EUR (zob. nota 6.4.1).

(b) *Działania strukturalne:*

Kwota odzyskanych wydatków w ramach działań strukturalnych ujętych w niniejszej pozycji wyniosła 613 mln EUR (2008 r.: 349 mln EUR). Pozycja ta obejmuje nakazy odzyskania środków na kwotę 406 mln EUR wystawione przez Komisję w celu odzyskania nienależnych wydatków dokonanych w uprzednich latach oraz zmianę stanu (wzrost) naliczonych przychodów na koniec roku (206 mln EUR).

Nakazy odzyskania środków wystawiane są jedynie w następujących przypadkach:

- formalne decyzje o korekcie finansowej podejmowane przez Komisję w przypadku wykrycia nieprawidłowych wydatków w kwotach roszczeń państw członkowskich;
- korekty po zakończeniu programu skutkujące zmniejszeniem wkładu UE, w przypadku gdy państwo członkowskie nie zadeklarowało wystarczających wydatków kwalifikowalnych uzasadniających całą kwotę zaliczek i dokonane płatności okresowe; tego rodzaju działania nie wymagają formalnej decyzji Komisji, w przypadku gdy jest na nie zgoda ze strony państwa członkowskiego;
- zwrot odzyskanych kwot po zamknięciu programu i po zakończeniu postępowania sądowego będącego w toku na dzień zamknięcia programu.

Pozostałe nakazy odzyskania środków wystawione w związku z działaniami strukturalnymi dotyczą odzyskania zaliczek. Kwoty te nie zostały ujęte jako przychód, natomiast zapisano je w bilansie w pozycji dotyczącej zaliczek.

Szacuje się, że na dzień 31 grudnia 2009 r. kwota powiązana z potencjalnymi korektami finansowymi, co do których podejmowane są decyzje, opiewa na 1,1 mld EUR, szczegółowe informacje - zob. nota **6.4.2**.

3.2.4 *Przychody z działalności administracyjnej*

Przychody te wynikają głównie z odliczeń od wynagrodzeń pracowników i obejmują zasadniczo dwie kwoty: składki emerytalne i podatki dochodowe.

3.2.5 *Różne przychody operacyjne*

Kwota 376 mln EUR (w 2008 r.: 321 mln EUR) obejmuje kwoty otrzymane od krajów przystępujących. Wzrost różnych przychodów operacyjnych w porównaniu z poprzednim rokiem wynika przede wszystkim ze zwiększenia się dodatnich różnic kursowych (zob. niżej). Zostało to częściowo zrównoważone spadkiem starych kwot zaliczkowania wykazanych w bilansie po raz pierwszy, co zostało wykazane w niniejszej pozycji (5 mln EUR w porównaniu z 241 mln EUR w 2008 r.).

Dodatnie różnice kursowe, z wyjątkiem zysków z działalności finansowej opisanych w nocie **3.5** poniżej, są również ujęte w niniejszej pozycji. Wynikają one z codziennej działalności i powiązanych operacji przeprowadzanych w walutach innych niż euro, jak również z aktualizacji wyceny na koniec roku, której przeprowadzenie konieczne jest w celu sporządzenia sprawozdania finansowego. Obejmują one zarówno zrealizowane, jak i niezrealizowane dodatnie różnice kursowe.

W ujęciu netto wystąpiła w roku budżetowym dodatnia różnica kursowa w wysokości 185 mln EUR (w 2008 r.: strata netto w wysokości 504 mln EUR). Obejmuje ona kwoty zrealizowane, jak i niezrealizowane i Komisja wykazała wszystkie te kwoty:

Niezrealizowane dodatnie różnice kursowe netto:

Dodatnie różnice kursowe netto w wysokości 132 mln EUR są wynikiem przeszacowania na koniec roku nieuregulowanych sald w walutach obcych. Większość tych dodatnich różnic kursowych (87 mln EUR) dotyczy funta brytyjskiego i korony szwedzkiej, które się wzmocniły w stosunku do euro w porównaniu z 2009 r.

Na rachunkach bankowych zasobów własnych Komisja posiadała na koniec roku znaczne salda w walutach obcych, w tym w funtach brytyjskich i koronach szwedzkich. Zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE, Euratom) nr 1150/2000 Komisja przechowuje te środki na rachunkach zasobów własnych, na które państwa członkowskie przekazują środki na poczet zasobów własnych i z których pobiera się je w zakresie niezbędnym do pokrycia potrzeb Komisji w zakresie środków pieniężnych związanych z wykonaniem budżetu.

Zrealizowane dodatnie różnice kursowe netto:

Większość ogólnych dodatnich różnic kursowych w wysokości 53 mln EUR wynika z operacji księgowych dotyczących kwot na poczet zasobów własnych wpłacanych w walutach krajowych innych niż euro przez państwa członkowskie nienależące do strefy euro. Wynikają one z różnicy między księgowym kursem wymiany, po którym Komisja zaksięgowała te kwoty po ich otrzymaniu a rynkowym kursem wymiany, po którym są one przeliczane na euro przed wykorzystaniem ich w celu pokrycia płatności Komisji. Księgowy kurs wymiany na dany miesiąc jest ustalany w oparciu o rynkowy kurs wymiany z przedostatniego dnia poprzedniego miesiąca. Zasoby własne ujmuje się po kursach księgowych w momencie ich otrzymania, a następnie przelicza się je na euro po kursach rynkowych w późniejszym terminie.

W 2009 r. znacznie się wzmocniło kilka walut europejskich, zwłaszcza funt brytyjski i lej rumuński. W wyniku tego rynkowe kursy wymiany stosowane w niektórych okresach do przeliczania zasobów własnych Komisji w tych walutach były zazwyczaj wyższe niż księgowe kursy wymiany, po których zasoby te zostały zaksięgowane. Pozostała część występującej różnicy związana jest z innymi operacjami księgowymi, w tym z płatnościami wykonywanymi przez Komisję w innych walutach niż euro.

Zmiana w ogólnych różnicach kursowych między 2008 a 2009 r. z ujemnych różnic kursowych netto na dodatnie wynika ze znacznych zmian w kursach walut w tych dwóch latach. W 2008 r. kilka europejskich walut ulegało deprecjacji względem euro, podczas gdy w 2009 r. tendencja ta częściowo się odwróciła.

3.3 KOSZTY ADMINISTRACYJNE

	<i>mln EUR</i>	
	2009	2008
Wydatki na personel	4 898	4 563
Amortyzacja i utrata wartości	436	330
Pozostałe koszty administracyjne	2 799	2 827
Ogółem	8 133	7 720

Do wydatków tych należą wydatki administracyjne poniesione w ramach działalności UE, obejmujące koszty osobowe i inne koszty związane z funkcjonowaniem instytucji i agencji (takie jak koszty wynajmu, utrzymania, szkoleń oraz dostawy, itp.).

3.4 KOSZTY OPERACYJNE

	<i>mln EUR</i>		
	Nota	2009	2008
Podstawowe koszty operacyjne:	3.4.1		
Bezpośrednie zarządzanie scentralizowane		8 744	7 998
Pośrednie zarządzanie scentralizowane		3 605	3 077
Zarządzanie zdecentralizowane		137	1 278
Zarządzanie dzielone		89 681	81 839
Zarządzanie wspólne		1 655	1 188
Ogółem		103 822	95 380
Inne koszty operacyjne:	3.4.2		
Dostosowania/rezerwy		199	278
Ujemne różnice kursowe		432	773
Inne		481	783
Ogółem		1 112	1 834
Ogółem		104 934	97 214

3.4.1 Podstawowe koszty operacyjne

Koszty operacyjne Unii Europejskiej obejmują różne działy perspektywy finansowej oraz przyjmują różne formy, w zależności od sposobu wypłacania środków pieniężnych i zarządzania nimi. Większość wydatków (86 %) objęta jest pozycją „zarządzanie dzielone”, które zakłada przekazywanie zadań państwom członkowskim i dotyczy takich zagadnień, jak wydatki w ramach EFRG oraz działania strukturalne (Fundusz Rozwoju Regionalnego, Fundusz Społeczny, Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, Fundusz Spójności i Europejski Fundusz Rybacki).

Wzrost w 2009 r. związany jest głównie z działaniami strukturalnymi na okres programowania 2007-2013. Po powoli przebiegającej fazie początkowej w poprzednich latach programy te osiągnęły normalny poziom w 2009 r., gdy tymczasem działania na okres 2000-2006 dobiegają końca.

3.4.2 Inne koszty operacyjne

Ujemne różnice kursowe, z wyjątkiem tych wynikających z działalności finansowej opisanej poniżej w nocie 3.6, wynikają z codziennej działalności i powiązanych operacji przeprowadzanych w walutach innych niż euro, jak również z aktualizacji wyceny na koniec roku, której przeprowadzenie konieczne jest przy sporządzaniu sprawozdania finansowego – obejmują one zarówno zrealizowane, jak i niezrealizowane ujemne różnice kursowe.

3.5 PRZYCHODY FINANSOWE

	<i>mln EUR</i>	
	2009	2008
Przychody z tytułu dywidend (z funduszy kapitału podwyższonego ryzyka)	14	22
Przychody z tytułu odsetek:		
z tytułu zaliczek	59	50
z tytułu zaległych płatności	132	26
z tytułu transakcji zamiennych (swap)	2	13
z tytułu aktywów dostępnych do sprzedaży	100	102
z tytułu pożyczek	265	105
z tytułu środków pieniężnych i innych aktywów pieniężnych	158	349
Inne	3	3
Ogółem	719	648
Inne przychody finansowe:		
Zrealizowany zysk ze sprzedaży aktywów finansowych	10	4
Inne	76	11
Ogółem	86	15
Zmiany wartości bieżącej	10	3
Dodatnie różnice kursowe	6	10
Ogółem	835	698

3.6 KOSZTY FINANSOWE

	<i>mln EUR</i>	
	2009	2008
Koszty z tytułu odsetek:		
leasing	95	91
z tytułu transakcji zamiennych (swap)	2	10
z tytułu pożyczek	248	90

	<i>mln EUR</i>	
	2009	2008
Inne	20	9
Ogółem	365	200
Inne koszty finansowe:		
zmiany rezerw finansowych	39	12
koszty finansowe instrumentów budżetowych	73	50
zrealizowana strata ze sprzedaży aktywów finansowych	0	8
strata z tytułu utraty wartości aktywów finansowych	15	11
Inne	57	56
Ogółem	184	137
Zmiana wartości bieżącej	0	118
Ujemne różnice kursowe	45	12
Ogółem	594	467

3.7 UDZIAŁ W NADWYŻCIE/(DEFICYCIE) NETTO JEDNOSTEK STOWARZYSZONYCH I WSPÓLNYCH PRZEDSIĘBIORSTW

Zgodnie z metodą praw własności UE w swoim rachunku wyniku ekonomicznego ujmuje swój udział w nadwyżce/deficycie netto swoich jednostek stowarzyszonych oraz wspólnych przedsiębiorstw/przedsięwzięć (zob. również noty 2.3.1 i 2.3.2).

3.8 SPRAWOZDAWCZOŚĆ DOTYCZĄCA SEGMENTÓW DZIAŁALNOŚCI

W sprawozdaniu dotyczącym segmentów działalności przychody i koszty operacyjne przedstawiono w rozbiciu na poszczególne obszary polityki Komisji, w oparciu o strukturę budżetu zadaniowego. Do celów prezentacji w sprawozdaniu finansowym obszary te można przyporządkować do trzech większych działań – działalność w Unii Europejskiej, działalność poza Unią Europejską oraz usługi i inne.

„Działalność w Unii Europejskiej” jest najobszerniejszym spośród nich, ponieważ obejmuje wiele obszarów polityki w ramach Unii Europejskiej. „Działalność poza Unią Europejską” obejmuje obszary polityki realizowanej poza UE, jak np. handel i pomoc. W zakres działu „Usługi i inne” wchodzi działania wewnętrzne i horyzontalne niezbędne dla funkcjonowania instytucji i organów UE.

Objęte konsolidacją agencje są uwzględnione w różnych obszarach polityki. Inne instytucje — nie licząc Komisji — są zgrupowane w konkretnym obszarze polityki. Dla poszczególnych obszarów polityki podane są dane liczbowe brutto przed wyłączeniami konsolidacyjnymi, a wyłączenia konsolidacyjne dokonywane są zbiorczo w jednej kolumnie.

Należy zaznaczyć, że zasoby własne i wkłady nie są podzielone pomiędzy różne działania, ponieważ są one obliczane, pobierane i zarządzane przez centralne służby Komisji. Zostały one wykazane w niniejszym sprawozdaniu finansowym, aby umożliwić porównanie wyniku netto z rachunkiem wyniku ekonomicznego.

SPRAWOZDAWCZOŚĆ DOTYCZĄCA SEGMENTÓW DZIAŁALNOŚCI — ZESTAWIENIE

mln EUR

	Działalność w UE	Działalność poza UE	Usługi i inne	EWWiS w likwidacji	Inne instytucje	Wyłączenia konsolidacyjne	OGÓŁEM
Pozostałe przychody operacyjne:							
Grzywny	2 648	0	0	0	0	0	2 648
Opłaty rolne	705	0	0	0	0	0	705
Odzyskanie wydatków	1 110	64	2	0	0	0	1 176
Przychody z działalności administracyjnej	79	37	840	0	377	(125)	1 208
Pozostałe przychody operacyjne	1 930	81	707	2	1	(926)	1 795
POZOSTAŁE PRZYCHODY OPERACYJNE	6 472	182	1 549	2	378	(1 051)	7 532
Koszty administracyjne:							
Wydatki na personel	(1 732)	(737)	(1 151)	0	(1 287)	9	(4 898)
Wydatki związane z wartościami niematerialnymi i prawnymi i ze środkami trwałymi	(70)	(18)	(118)	0	(230)	0	(436)
Pozostałe koszty administracyjne	(658)	(311)	(853)	0	(1 225)	248	(2 799)
	(2 460)	(1 066)	(2 122)	0	(2 742)	257	(8 133)
Koszty operacyjne:							
Bezpośrednie zarządzanie scentralizowane	(6 279)	(2 843)	(278)	0	0	656	(8 744)
Pośrednie zarządzanie scentralizowane	(2 971)	(616)	(4)	0	0	(14)	(3 605)
Zarządzanie zdecentralizowane	(32)	(105)	0	0	0	0	(137)
Zarządzanie dzielone	(89 546)	(9)	(126)	0	0	0	(89 681)
Zarządzanie wspólne	(368)	(1 287)	0	0	0	0	(1 655)
Inne koszty operacyjne	(726)	(9)	(468)	(61)	0	152	(1 112)
	(99 922)	(4 869)	(876)	(61)	0	794	(104 934)
KOSZTY OPERACYJNE OGÓŁEM	(102 382)	(5 935)	(2 998)	(61)	(2 742)	1 051	(113 067)
KOSZTY OPERACYJNE NETTO	(95 910)	(5 753)	(1 449)	(59)	(2 364)	0	(105 535)
Przychody z tytułu zasobów własnych i wkładów							110 537
Nadwyżka z działalności operacyjnej							5 002
Przychody finansowe netto							241
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych							(683)
Udział wyniku jednostek stowarzyszonych/wspólnych przedsiębiorstw							(103)
Wynik ekonomiczny za rok							4 457

SPRAWOZDAWCZOŚĆ DOTYCZĄCA SEGMENTÓW DZIAŁALNOŚCI – DZIAŁALNOŚĆ W UNII EUROPEJSKIEJ

mln EUR

	Sprawy gospodarcze i finansowe	Przedsiębiorstwa i przemysł	Konkurencja	Zatrudnienie	Rolnictwo	Transport i energia	Środowisko	Badania	Spółeczeństwo informacyjne
Pozostałe przychody operacyjne:									
Grzywny	0	8	2 626	0	0	2	10	0	0
Opłaty rolne	0	0	0	0	705	0	0	0	0
Odzyskanie wydatków	3	5	0	60	492	3	1	6	12
Przychody z działalności administracyjnej	0	9	0	0	0	17	0	1	4
Pozostałe przychody operacyjne	7	261	0	33	84	203	35	513	5
POZOSTAŁE PRZYCHODY OPERACYJNE	10	283	2 626	93	1 281	225	46	520	21
Koszty administracyjne:	(53)	(243)	(74)	(102)	(108)	(265)	(100)	(292)	(127)
Wydatki na personel	(46)	(161)	(68)	(75)	(88)	(178)	(74)	(197)	(96)
Wydatki związane z wartościami niematerialnymi i prawnymi i ze środkami trwałymi	0	(15)	0	(1)	0	(9)	(1)	(2)	0
Pozostałe koszty administracyjne	(7)	(67)	(6)	(26)	(20)	(78)	(25)	(93)	(31)
Koszty operacyjne:	(35)	(358)	(16)	(8 153)	(55 539)	(1 726)	(192)	(3 646)	(1 220)
Bezpośrednie zarządzanie scentralizowane	(35)	(159)	0	(182)	(43)	(607)	(173)	(2 647)	(1 108)
Pośrednie zarządzanie scentralizowane	0	(39)	0	0	0	(667)	(4)	(922)	(103)
Zarządzanie zdecentralizowane	0	0	0	(3)	(8)	(11)	0	0	0
Zarządzanie dzielone	0	0	0	(7 952)	(55 427)	0	0	0	0
Zarządzanie wspólne	0	(68)	0	0	0	(285)	0	0	0
Inne koszty operacyjne	0	(92)	(16)	(16)	(61)	(156)	(15)	(77)	(9)
KOSZTY OPERACYJNE OGÓLEM	(88)	(601)	(90)	(8 255)	(55 647)	(1 991)	(292)	(3 938)	(1 347)
KOSZTY OPERACYJNE NETTO	(78)	(318)	2 536	(8 162)	(54 366)	(1 766)	(246)	(3 418)	(1 326)
	Wspólne Centrum Badawcze	Rybołówstwo	Rynek wewnętrzny	Polityka regionalna	Podatki i cła	Edukacja i kultura	Ochrona zdrowia i konsumentów	Sprawiedliwość, wolność i bezpieczeństwo	Działalność w UE ogółem
Pozostałe przychody operacyjne:									
Grzywny	0	0	2	0	0	0	0	0	2 648
Opłaty rolne	0	0	0	0	0	0	0	0	705
Odzyskanie wydatków	0	23	0	497	0	4	1	3	1 110
Przychody z działalności administracyjnej	45	0	0	0	0	1	1	1	79
Pozostałe przychody operacyjne	159	8	190	(1)	1	156	136	140	1 930

	Wspólne Centrum Badawcze	Rybołówstwo	Rynek wewnętrzny	Polityka regionalna	Podatki i cła	Edukacja i kultura	Ochrona zdrowia i konsumentów	Sprawiedliwość, wolność i bezpieczeństwo	Działalność w UE ogółem
POZOSTAŁE PRZYCHODY OPERACYJNE	204	31	192	496	1	161	138	144	6 472
Koszty administracyjne:	(308)	(39)	(161)	(69)	(49)	(177)	(177)	(116)	(2 460)
Wydatki na personel	(226)	(32)	(105)	(55)	(40)	(88)	(120)	(83)	(1 732)
Wydatki związane z wartościami niematerialnymi i prawnymi i ze środkami trwałymi	(28)	0	(4)	0	(2)	(1)	(4)	(3)	(70)
Pozostałe koszty administracyjne	(54)	(7)	(52)	(14)	(7)	(88)	(53)	(30)	(658)
Koszty operacyjne:	(143)	(544)	(36)	(25 789)	(65)	(1 341)	(495)	(624)	(99 922)
Bezpośrednie zarządzanie scentralizowane	(29)	(282)	(7)	(37)	(65)	(157)	(395)	(353)	(6 279)
Pośrednie zarządzanie scentralizowane	0	0	0	(17)	0	(1 179)	(40)	0	(2 971)
Zarządzanie zdecentralizowane	0	0	0	(10)	0	0	0	0	(32)
Zarządzanie dzielone	0	(260)	0	(25 710)	0	0	0	(197)	(89 546)
Zarządzanie wspólne	0	0	0	(15)	0	0	0	0	(368)
Inne koszty operacyjne	(114)	(2)	(29)	0	0	(5)	(60)	(74)	(726)
KOSZTY OPERACYJNE OGÓŁEM	(451)	(583)	(197)	(25 858)	(114)	(1 518)	(672)	(740)	(102 382)
KOSZTY OPERACYJNE NETTO	(247)	(552)	(5)	(25 362)	(113)	(1 357)	(534)	(596)	(95 910)

SPRAWOZDAWCZOŚĆ DOTYCZĄCA SEGMENTÓW DZIAŁALNOŚCI – DZIAŁALNOŚĆ POZA UNIĄ EUROPEJSKĄ

mln EUR

	Stosunki zewnętrzne	Handel	Rozwój	Rozszerzenie	Pomoc humanitarna	Działalność poza UE ogółem
Pozostałe przychody operacyjne:						
Odzyskanie wydatków	14	0	9	39	2	64
Przychody z działalności administracyjnej	37	0	0	0	0	37
Pozostałe przychody operacyjne	81	0	(1)	1	0	81
POZOSTAŁE PRZYCHODY OPERACYJNE	132	0	8	40	2	182
Koszty administracyjne:	(799)	(50)	(146)	(45)	(26)	(1 066)
Wydatki na personel	(511)	(45)	(129)	(36)	(16)	(737)
Wydatki związane z wartościami niematerialnymi i prawnymi i ze środkami trwałymi	(18)	0	0	0	0	(18)
Pozostałe koszty administracyjne	(270)	(5)	(17)	(9)	(10)	(311)
Koszty operacyjne:	(2 924)	(12)	(939)	(142)	(852)	(4 869)

mln EUR

	Stosunki zewnętrzne	Handel	Rozwój	Rozszerzenie	Pomoc humanitarna	Działalność poza UE ogółem
Bezpośrednie zarządzanie scentralizowane	(1 514)	(6)	(610)	(296)	(417)	(2 843)
Pośrednie zarządzanie scentralizowane	(563)	0	(1)	(52)	0	(616)
Zarządzanie zdecentralizowane	(185)	0	(122)	202	0	(105)
Zarządzanie dzielone	(26)	0	17	0	0	(9)
Zarządzanie wspólne	(634)	(6)	(218)	6	(435)	(1 287)
Inne koszty operacyjne	(2)	0	(5)	(2)	0	(9)
KOSZTY OPERACYJNE OGÓŁEM	(3 723)	(62)	(1 085)	(187)	(878)	(5 935)
KOSZTY OPERACYJNE NETTO	(3 591)	(62)	(1 077)	(147)	(876)	(5 753)

SPRAWOZDAWCZOŚĆ DOTYCZĄCA SEGMENTÓW DZIAŁALNOŚCI – USŁUGI I INNE

mln EUR

	Prasa i komunikacja	Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych	Koordinacja	Personel i administracja	Eurostat	Budżet	Kontrola	Języki	Inne	Usługi i inne ogółem
Pozostałe przychody operacyjne:										
Odzyskanie wydatków	1	0	0	1	0	0	0	0	0	2
Przychody z działalności administracyjnej	0	6	0	692	0	50	0	92	0	840
Pozostałe przychody operacyjne	(2)	0	6	54	(1)	(2)	0	47	605	707
POZOSTAŁE PRZYCHODY OPERACYJNE	(1)	6	6	747	(1)	48	0	139	605	1 549
Koszty administracyjne:	(96)	(49)	(148)	(1 360)	(65)	(51)	(8)	(380)	35	(2 122)
Wydatki na personel	(61)	(36)	(129)	(564)	(60)	(38)	(8)	(290)	35	(1 151)
Wydatki związane z wartościami niematerialnymi i prawnymi i ze środkami trwałymi	(2)	0	0	(116)	0	0	0	0	0	(118)
Pozostałe koszty administracyjne	(33)	(13)	(19)	(680)	(5)	(13)	0	(90)	0	(853)
Koszty operacyjne:	(98)	(13)	0	(36)	(30)	(261)	0	(14)	(424)	(876)
Bezpośrednie zarządzanie scentralizowane	(94)	(13)	0	(32)	(29)	(109)	0	(1)	0	(278)
Pośrednie zarządzanie scentralizowane	(4)	0	0	0	0	0	0	0	0	(4)
Zarządzanie dzielone	0	0	0	0	0	(126)	0	0	0	(126)
Inne koszty operacyjne	0	0	0	(4)	(1)	(26)	0	(13)	(424)	(468)
KOSZTY OPERACYJNE OGÓŁEM	(194)	(62)	(148)	(1 396)	(95)	(312)	(8)	(394)	(389)	(2 998)
KOSZTY OPERACYJNE NETTO	(195)	(56)	(142)	(649)	(96)	(264)	(8)	(255)	216	(1 449)

4. INFORMACJA DODATKOWA DO RACHUNKU PRZEPIYWÓW PIENIĘŻNYCH

4.1 CEL I SPORZĄDZENIE RACHUNKU PRZEPIYWÓW PIENIĘŻNYCH

Na podstawie informacji o przepływie środków pieniężnych przeprowadza się ocenę zdolności UE do generowania środków pieniężnych i innych aktywów pieniężnych oraz ocenę potrzeb UE w zakresie wykorzystywania tych przepływów pieniężnych.

Rachunek przepływów pieniężnych sporządzono wykorzystując metodę pośrednią. Oznacza to, że nadwyżka lub deficyt netto w danym roku budżetowym korygowana(-y) jest, aby uwzględnić wpływ transakcji bezgotówkowych, rozliczeń międzyokresowych wynikających z przeszłych lub przyszłych operacyjnych wpływów lub płatności gotówkowych oraz pozycji dochodów lub wydatków wynikających z inwestowania przepływów pieniężnych. Przepływy pieniężne wynikające z transakcji w obcej walucie są ujmowane w walucie sprawozdawczej UE (euro) poprzez przeliczanie kwoty w obcej walucie według kursu wymiany euro na obcą walutę obowiązującego w dniu przepływu pieniężnego.

W przedstawionej tabeli przepływu środków pieniężnych ujęto przepływy pieniężne w danym okresie według podziału na działalność operacyjną i inwestycyjną (UE nie prowadzi działalności finansowej).

4.2 DZIAŁALNOŚĆ OPERACYJNA

Działalność operacyjna UE to działalność, której nie zalicza się do działalności inwestycyjnej. Zalicza się do niej większość prowadzonych działań. Pożyczek udzielanych beneficjentom (w stosownych przypadkach również powiązanych zaciąganych pożyczek) nie uważa się za działalność inwestycyjną (ani finansową), ponieważ wpisują się one w cele ogólne i tym samym dotyczą codziennej działalności UE. Działalność operacyjna obejmuje również inwestycje, takie jak EFi, EBOR i fundusze kapitału podwyższonego ryzyka. Celem tych działań jest przyczynianie się do osiągnięcia celów wyznaczonych w różnych obszarach polityki.

4.3 DZIAŁALNOŚĆ INWESTYCYJNA

Do działalności inwestycyjnej zalicza się nabywanie i zbywanie wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych aktywów trwałych, jak również pozostałe inwestycje, których nie uwzględniono w innych aktywach pieniężnych. Do działalności inwestycyjnej nie zalicza się pożyczek udzielanych beneficjentom. W tej pozycji wykazane mają być rzeczywiste inwestycje, których dokonała UE.

Należy zauważyć, że salda środków pieniężnych i innych aktywów pieniężnych posiadanych przez UE, wynoszące 8 910 mln EUR, nie są dostępne do użytku UE. Są to środki pieniężne uzyskane w wyniku zapłaty nałożonych grzywien, w przypadku których druga strona odwołuje się od decyzji o nałożeniu grzywny. Kwoty te ujęto jako „środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania” w nocie 2.11 powyżej.

5. AKTYWA I ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE ORAZ INNE POZYCJE

AKTYWA WARUNKOWE

		<i>mln EUR</i>	
	Nota	31.12.2009	31.12.2008
Uzyskane gwarancje	5.1	279	260
Aktywa warunkowe związane z przypadkami nadużyć finansowych oraz nieprawidłowości	5.2	1 944	2 010
Korekty finansowe w toku (w oczekiwaniu na ostateczną decyzję)	5.3	0	4 390
Inne aktywa warunkowe	5.4	18	43
Aktywa warunkowe ogółem		2 241	6 703

ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE

<i>mln EUR</i>			
Zobowiązania warunkowe	Nota	31.12.2009	31.12.2008
Udzielone gwarancje	5.5	19 330	17 510
Grzywny – odwołania do Trybunału Sprawiedliwości	5.6	11 969	10 198
EFRG – w oczekiwaniu na wyrok Trybunału	5.7	1 945	1 609
Kwoty związane ze sprawami sądowymi i innymi sporami prawnymi	5.8	416	281
Inne zobowiązania warunkowe	5.9	12	18
Zobowiązania warunkowe ogółem		33 672	29 616

Wszelkie zobowiązania warunkowe, które staną się wymagalne, powinny być w kolejnych latach finansowane z budżetu UE. Budżet UE finansowany jest przez państwa członkowskie.

AKTYWA WARUNKOWE

5.1 UZYSKANE GWARANCJE

<i>mln EUR</i>		
	31.12.2009	31.12.2008
Gwarancje wykonania	252	239
Inne	27	21
Ogółem	279	260

Czasami wymaga się gwarancji wykonania, aby zagwarantować wywiązanie się przez beneficjentów finansowania UE ze zobowiązań przewidzianych w umowach zawartych z UE.

5.2 NADUŻYCIA FINANSOWE I NIEPRAWIDŁOŚCI

W poniższej tabeli przedstawiono potencjalne kwoty, jakie państwa członkowskie mogą odzyskać w związku z wykryciem nieprawidłowości dotyczących wniosków o finansowanie z funduszy strukturalnych. Tabelę tę opracowano w oparciu o sprawozdania przekazane przez państwa członkowskie zgodnie z rozporządzeniem Komisji (WE) nr 1681/94.

Aktywa warunkowe - Przypadki nadużyć finansowych i nieprawidłowości

<i>mln EUR</i>		
Państwo członkowskie	31.12.2009	31.12.2008
Austria	8	13
Belgia	2	16
Republika Czeska	13	13
Dania	2	10
Estonia	3	2
Finlandia	2	3
Francja	15	12
Niemcy	468	581
Grecja	25	62
Węgry	6	5

Państwo członkowskie	mln EUR	
	31.12.2009	31.12.2008
Irlandia	1	1
Włochy	436	441
Łotwa	5	4
Litwa	5	2
Malta	1	1
Niderlandy	15	14
Polska	18	13
Portugalia	82	114
Słowacja	39	9
Słowenia	7	1
Hiszpania	277	279
Szwecja	2	2
Zjednoczone Królestwo	347	257
Ogółem	1 779	1 855

Dane w tabeli powyżej to teoretyczne kwoty maksymalne, a nie rzeczywiste kwoty, które trafią do budżetu UE, ponieważ:

- państwa członkowskie nie zawsze przedstawiają w sprawozdaniach wyniki działań mających na celu odzyskanie kwot;
- chociaż państwa członkowskie zobowiązane są informować Komisję o prawdopodobieństwie odzyskania kwot, niemożliwe jest określenie, jaka część kwot do odzyskania zostanie faktycznie odzyskana. W niektórych państwach przepisy krajowe przewidują trzydziestoletni okres przedawnienia, w związku z czym władze krajowe odraczają odpisanie wierzytelności, nawet jeżeli szanse odzyskania są znikome. W odniesieniu do działań strukturalnych państwa członkowskie mają obecnie obowiązek przesłać Komisji raz do roku informację o aktualnym stanie kwot do odzyskania (art. 8 rozporządzenia nr 438/2001) w celu lepszego zilustrowania rzeczywistej sytuacji;
- nawet jeżeli postępowanie w celu odzyskania środków zostaje wszczęte przez dane państwo członkowskie w terminie, nie ma gwarancji, że przyniesienie ono zamierzone wyniki. Dotyczy to w szczególności nakazów odzyskania środków kwestionowanych w sądzie;
- projekty indywidualne są współfinansowane w ramach programów wieloletnich. Określenie dokładnej kwoty do odzyskania jest niemożliwe przed zamknięciem programu wieloletniego, ponieważ kwoty wykorzystane na pokrycie nieprawidłowych wydatków mogą w pewnych okolicznościach zostać ponownie przydzielone na inne zgodne z prawem projekty oraz ponieważ płatności kolejnych rat, w szczególności płatności salda końcowego, mogą być czasami wykorzystywane jako sposób korygowania płatności z tytułu wcześniejszych nieprawidłowych wydatków. Dane liczbowe podane w tabelach to dane tymczasowe, które opracowano w oparciu o uzyskane sprawozdania oraz które przetwarzano do końca lutego 2010 r.; mogą one ulec zmianie po wpłynięciu kolejnych sprawozdań.

Informacje przekazane przez państwa członkowskie nie pozwalają na wystarczająco dokładną ocenę możliwości odzyskania kwot w indywidualnych przypadkach. Od 2008 r. zmiany stanu zasadniczo oznaczają zwiększenie środków w odniesieniu do dziesięciu nowych państw członkowskich. Wdrażanie polityki spójności rozpoczęto w pełni w 2004 r. i od tego momentu – w związku z postępowaniem wdrażania i bardziej wnikliwymi kontrolami współfinansowanych operacji – rośnie liczba odnotowywanych nieprawidłowości. Główna różnica w stosunku do 2008 r. dotyczy Zjednoczonego Królestwa. Odnotowało ono w swoich sprawozdaniach rosnącą liczbę nieprawidłowości wykrytych w wyniku szczegółowych kontroli finansowanych operacji.

Pozycja ta obejmuje również kwotę 165 mln EUR dotyczącą EFRG (w 2008 r.: 153 mln EUR). Państwa członkowskie poinformowały Komisję o kwotach zapisanych w ich księgach należności oraz o kwotach, które nadal były na wstępnym etapie kontroli. W niniejszej pozycji ujęto właśnie te kwoty wstępne.

5.3 KOREKTY FINANSOWE W TOKU, W OCZEKIWANIU NA OSTATECZNĄ DECYZJĘ

Informacje te dotyczące odzyskanych wydatków UE wykazane są obecnie wraz z powiązаныmi informacjami w notcie 6 niniejszego sprawozdania finansowego.

5.4 INNE AKTYWA WARUNKOWE

Pozycja ta obejmuje inne, mniejsze kwoty aktywów warunkowych nieujęte w powyższych pozycjach.

ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE

5.5 UDZIELONE GWARANCJE

5.5.1 Na pożyczki udzielone przez Europejski Bank Inwestycyjny (EBI) z zasobów własnych

	Podział ryzyka 31.12.2009	Bez podziału ryzyka 31.12.2009		Nieuregulowane na dzień 31.12.2009 Ogółem	Nieuregulowane na dzień 31.12.2008
		Organ publiczny	Prywatne przedsiębiorstwo		
Gwarancja 65 %	3 127	9 126	2 692	14 945	12 429
Gwarancja 70 %	109	1 981	506	2 596	2 908
Gwarancja 75 %	0	617	233	850	1 049
Gwarancja 100 %	0	625	196	821	1 008
Ogółem	3 236	12 349	3 627	19 212	17 394

mln EUR

Gwarancje z budżetu UE obejmują pożyczki, na które umowy zostały podpisane przez EBI i które zostały przyznane z jego własnych zasobów państwom trzecim według stanu na dzień 31 grudnia 2009 r. (w tym pożyczki udzielone państwom członkowskim przed ich przystąpieniem do UE). Jednakże unijna gwarancja ograniczona jest do określonego procentowego pułapu zatwierdzonej wysokości linii kredytowej: 65 %, 70 %, 75 % lub 100 %. W przypadku gdy pułap ten nie zostaje osiągnięty, gwarancja unijna obejmuje pełną kwotę. Na dzień 31 grudnia 2009 r. nieuregulowana kwota wynosiła 19 212 mln EUR i jest to kwota odpowiadająca maksymalnemu poziomowi ryzyka ponoszonego przez UE.

W przypadku pożyczek objętych gwarancją z budżetu UE, EBI uzyskuje również gwarancje od osób trzecich (państw, publicznych lub prywatnych instytucji finansowych); wówczas Komisja jest gwarantem wtórnym. Gwarancja z budżetu UE pokrywa jedynie polityczne ryzyko gwarancji udzielonych w ramach pozycji „podział ryzyka”. W przypadku gdy gwarant główny nie jest w stanie wywiązać się ze swoich zobowiązań, pozostałe rodzaje ryzyka pokrywa EBI. W przypadku gwarancji udzielonych w ramach pozycji „bez podziału ryzyka” wszystkie rodzaje ryzyka pokrywa się z budżetu UE, w razie gdy gwarant główny nie wywiąże się ze swoich zobowiązań. Jeżeli gwarant główny jest organem władzy publicznej, ryzyko jest zasadniczo ograniczone do ryzyka politycznego, lecz gdy gwarancji udziela instytucja lub prywatna spółka, wówczas konieczne może okazać się pokrycie z budżetu UE także ryzyka handlowego.

5.5.2 Inne udzielone gwarancje

	mln EUR	
	31.12.2009	31.12.2008
Mechanizm finansowania oparty na podziale ryzyka	94	48
MEDA: gwarancje marokańskie	17	66

	mln EUR	
	31.12.2009	31.12.2008
Instrument Gwarancji Kredytowych dla Projektów TEN-T (LGTT)	6	1
Inne	1	1
Ogółem	118	116

W ramach mechanizmu finansowania opartego na podziale ryzyka (RSFF) wykorzystuje się wkład Komisji w celu pokrycia ryzyka finansowego w przypadku pożyczek i gwarancji udzielonych przez EBI na rzecz kwalifikowalnych projektów badawczych. Łącznie na lata 2007-2013 przewidziano udział budżetowy Komisji w wysokości do 1 mld EUR, z czego środki do 800 mln EUR pochodzą z programu szczegółowego „Współpraca”, a środki do 200 mln EUR z programu szczegółowego „Możliwości”. EBI zobowiązał się do zapewnienia takiej samej kwoty środków. Komisja zablokowała kwotę 94 mln EUR jako „przydział kapitału”. Ten przydział kapitału przeznaczony jest na pokrycie nieoczekiwanych strat w związku z pożyczkami i gwarancjami udzielonymi przez EBI w ramach mechanizmu RSFF. Kwota tego przydziału stanowi maksymalną wysokość strat, jakie Komisja może ponieść w przypadku braku spłaty udzielonych pożyczek lub niewywiązania się ze zobowiązań w ramach udzielonych gwarancji. Jest to maksymalna kwota gwarancji udzielonej przez Komisję w odniesieniu do RSFF, i tym samym uważa się ją za zobowiązanie warunkowe UE.

W ramach programu MEDA Komisja stworzyła mechanizm gwarancji za pośrednictwem specjalnego funduszu, który przyniesie korzyści dwóm marokańskim organizacjom, mianowicie Caisse Centrale de Garantie oraz Fonds Dar Ad-Damane. Na dzień 31 grudnia 2009 r. gwarancją Komisji objęte było 17 mln EUR.

Instrument gwarancji kredytowych dla projektów TEN-T (LGTT) (na lata 2007-2013) służy udzielaniu gwarancji mających na celu łagodzenie ryzyka utraty przychodów we wczesnych latach realizacji projektów TEN-Transport. Owe gwarancje stanowiłyby całkowite zabezpieczenie rezerwowych linii kredytowych, a korzystanie z nich ograniczone byłoby do przypadków, kiedy przepływy środków pieniężnych w ramach projektu byłyby niewystarczające do obsługi długu nadrzędnego. Instrument ten będzie wspólnym produktem finansowym Komisji i EBI, na który przydzielona zostanie kwota 500 mln EUR z budżetu UE. EBI przeznaczy dodatkowo 500 mln EUR, więc łącznie dostępna kwota wyniesie 1 mld EUR. Uwzględniona tu kwota, czyli 6 mln EUR, stanowi wkład na pokrycie nieoczekiwanych strat związanych z operacjami w ramach instrumentu LGTT.

5.6 GRZYWNY

Kwoty te dotyczą grzywien nałożonych przez Komisję za naruszenie zasad konkurencji, które to grzywny wstępnie uiszczono, jak również grzywny, w sprawie których wniesiono odwołanie, oraz takie, w przypadku których nie wiadomo, czy odwołanie zostanie wniesione. Zobowiązanie warunkowe zostanie utrzymane do czasu wydania przez Trybunał Sprawiedliwości ostatecznej decyzji. Dochody z tytułu odsetek od płatności tymczasowych (460 mln EUR) ujęto w wyniku finansowym za dany rok oraz jako zobowiązania warunkowe, tak aby uwzględnić brak pewności co do tytułu prawnego Komisji do tych kwot.

5.7 EFRG – W OCZEKIWANIU NA WYROK TRYBUNAŁU

Są to uzależnione od wyroku Trybunału Sprawiedliwości zobowiązania warunkowe wobec państw członkowskich związane z decyzjami dotyczącymi zgodności odnośnie do EFRG. Ustalenie ostatecznej kwoty zobowiązania oraz roku, w którym kwota wynikająca z pomyślnego odwołania się od decyzji przed Trybunałem Sprawiedliwości, zostanie zapisana w budżecie, zależeć będzie od czasu trwania postępowania w Trybunale. Szacunkowa wartość kwot, które prawdopodobnie zostaną wypłacone, została ujęta w bilansie jako rezerwa długoterminowa (zob. nota 2.13).

5.8 KWOTY ZWIĄZANE ZE SPRAWAMI SĄDOWYMI I INNYMI SPORAMI PRAWNYMI

Pozycja ta odnosi się do powództw o odszkodowanie obecnie wniesionych przeciwko UE, innych sporów prawnych oraz szacunkowych kosztów obsługi prawnej.

Kwoty dotyczą sporów z dostawcami, wykonawcami i byłymi pracownikami. Należy zauważyć, że w przypadku powództwa o odszkodowanie na mocy art. 288 Traktatu WE strona skarżąca musi udowodnić, że instytucja dopuściła się wystarczająco poważnego naruszenia przepisu prawa przynajmniej uprawniając osobom fizycznym oraz wykazać faktyczne szkody poniesione przez stronę skarżącą, jak również istnienie związku przyczynowo-skutkowego między bezprawnym działaniem a szkodą.

5.9 INNE ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE

Pozycja ta obejmuje inne, mniejsze kwoty zobowiązań warunkowych nieujęte w powyższych pozycjach.

INNE ISTOTNE POZYCJE

5.10 DZIAŁALNOŚĆ FINANSOWA ZWIĄZANA ZE ZOBOWIĄZANAMI NIWYKORZYSTANYMI

	<i>mln EUR</i>	
	31.12.2009	31.12.2008
Działalność finansowa związana ze zobowiązaniami niewykorzystanymi	5 733	4 885

Są to umowy w sprawie pożyczek oraz umowy w zakresie inwestycji kapitałowych zawarte przez Komisję (nieobjęte RAL), jednak jeszcze niewykorzystane przez drugą stronę przed końcem roku. Główne kwoty dotyczą umów w sprawie pożyczek na wsparcie bilansu płatniczego podpisanych w 2008 r. i w 2009 r., ale jeszcze nie wypłaconych przed końcem roku (5,4 mld EUR na dzień 31 grudnia 2009 r.).

5.11 ZACIĄGNIĘTE ZOBOWIĄZANIA BUDŻETOWE, PŁATNOŚCI OCZEKUJĄCE NA DOKONANIE

	<i>mln EUR</i>	
	31.12.2009	31.12.2008
Zaciągnięte zobowiązania budżetowe, płatności oczekujące na dokonanie	134 689	120 023

Zobowiązania budżetowe pozostające do spłaty (fr. *Reste à Liquider* — RAL) to kwota nieuregulowanych zobowiązań, w przypadku których nie dokonano jeszcze płatności lub anulowania. Jest to normalna konsekwencja istnienia programów wieloletnich. Na dzień 31 grudnia 2009 r. kwota RAL wynosiła 177 272 mln EUR. Powyższa kwota stanowi budżetowe RAL, pomniejszone o powiązane kwoty (które ujęto w rachunku wyniku ekonomicznego za 2009 r. jako koszty), co daje ogółem powyższą kwotę.

5.12 ISTOTNE ZOBOWIĄZANIA PRAWNE

	<i>mln EUR</i>	
	31.12.2009	31.12.2008
Działania strukturalne	275 761	332 995
Protokoły z krajami śródziemnomorskimi	263	263
Umowy w zakresie rybołówstwa	249	401
Program Galileo	1 517	2 023
Program GMES	556	624
TEN-T	4 289	4 571
Inne zobowiązania umowne	1 325	983
Ogółem	283 960	341 860

Przedmiotowe zobowiązania warunkowe powstały, ponieważ UE zaciągnęła długoterminowe zobowiązania prawne w odniesieniu do kwot, które nie miały jeszcze pokrycia w budżecie w środkach na zobowiązania. Może to dotyczyć programów wieloletnich, takich jak działania strukturalne lub kwot, które w przyszłości Unia Europejska zobowiązana jest zapłacić na mocy umów administracyjnych istniejących w dniu bilansowym (np. dotyczących świadczenia usług w zakresie ochrony, sprzątnięcia itp., ale także zobowiązań umownych dotyczących konkretnych projektów, np. prac budowlanych). Nie wszystkie programy wieloletnie generują zobowiązania wymagające ujęcia w niniejszej pozycji, jako że wydatki w kolejnych latach zależą od rocznych decyzji władzy budżetowej lub zmian w zakresie stosownych zasad.

5.12.1 Działania strukturalne

W poniższej tabeli przedstawiono porównanie między zobowiązaniami prawnymi, w odniesieniu do których nie zaciągnięto jeszcze zobowiązań budżetowych, a maksymalnymi zobowiązaniami w powiązaniu z kwotami przewidzianymi w ramach finansowych na lata 2007–2013. Działania strukturalne obejmują pomoc planowaną na lata 2007–2013. Forma i cele ram finansowych na okres, który rozpoczął się w 2007 r., są inne niż w poprzednim okresie.

mln EUR

	Kwoty w perspektywie finansowej na lata 2007–2013 (A)	Zaciągnięte zobowiązania prawne (B)	Zobowiązania budżetowe na lata 2007–2009 (C)	Zobowiązania prawne pomniejszone o zobowiązania budżetowe (=B-C)	Maksymalne zobowiązanie (=A-C)
Fundusze polityki spójności	346 543	346 136	140 318	205 818	206 225
Zasoby naturalne	100 624	98 388	39 533	58 855	61 091
Instrument pomocy przedakcesyjnej	10 958	5 195	2 513	2 682	8 445
Ogółem	458 125	449 719	182 364	267 355	275 761

5.12.2 Protokoły z krajami śródziemnomorskimi

Zobowiązania te wynoszą ogółem 263 mln EUR i dotyczą protokołów finansowych z śródziemnomorskimi państwami trzecimi. Ujęta kwota stanowi różnicę między całkowitą kwotą określoną w podpisanych protokołach a kwotą zobowiązań budżetowych ujętą w księgach. Protokoły są międzynarodowymi traktatami, które można rozwiązać wyłącznie na mocy porozumienia obu stron, choć procedura ta jest w toku.

5.12.3 Porozumienia w sprawie połowów

Są to zobowiązania o wartości 249 mln EUR zaciągnięte względem państw trzecich na działania w ramach międzynarodowych porozumień w sprawie połowów.

5.12.4 Program Galileo

Galileo jest globalnym systemem nawigacji satelitarnej (GNSS), nad którego budową pracują aktualnie Unia Europejska i Europejska Agencja Kosmiczna (ESA). Program Galileo jest obecnie finansowany w całości z budżetu UE, a zarządzaniem programem w imieniu UE zajmuje się Komisja. Oczekuje się, że pierwsza faza programu, faza testów orbitalnych (*In Orbit Validation – IOV*) zostanie ukończona w 2012 r. i wtedy też nastąpi przeniesienie powstałych aktywów na Komisję.

Należy zauważyć, że do końca 2009 r. i uwzględniając poprzednią inwestycję w WPG Komisja przekazała 1 028 mln EUR na finansowanie fazy IOV programu Galileo. Ponieważ program ten znajduje się obecnie nadal w fazie badań, zgodnie z zasadami rachunkowości UE środki zostały wydatkowane, lecz nie wykazuje się ich jeszcze jako wartości niematerialne i prawne. Łączny (orientacyjny) wkład Komisji przewidziany na następną fazę programu Galileo (od 2008 do 2013 r.) wynosi 2 645 mln EUR.

5.12.5 Program GMES

Komisja zawarła umowę z ESA na okres od 2008 do 2013 r. na wdrażanie elementu Globalnego monitoringu środowiska i bezpieczeństwa (GMES) dotyczącego przestrzeni kosmicznej. Łączna orientacyjna kwota na ten okres wynosi 624 mln EUR. Kwota wypłacona na rzecz ESA w 2009 r. wyniosła 68 mln EUR.

5.12.6 Zobowiązania dotyczące TEN-T

Kwota ta odnosi się do dotacji w dziedzinie transeuropejskiej sieci transportowej (TEN-T) na okres od 2007 do 2013 r. Program dotyczy projektów uznanych za istotne z punktu widzenia rozwoju transeuropejskiej sieci transportowej, mających wspierać zarówno projekty w zakresie infrastruktury, jak i w zakresie badań i innowacji oraz przyspieszać wdrażanie nowych technologii i innowacyjnych procesów w kontekście oddawania do użytku nowej infrastruktury transportowej. Łączna orientacyjna kwota przeznaczona na ten program wynosi 8 013 mln EUR.

5.12.7 *Inne zobowiązania umowne*

Ujęte kwoty odpowiadają kwotom zobowiązań, których płatność ma nastąpić w okresie objętym umowami. W pozycji tej ujęto nieregulowane zobowiązania umowne związane z umowami na budowę budynków Rady (117 mln EUR) oraz związane z umowami na budowę budynków Parlamentu (441 mln EUR). Wśród innych znaczących kwot ujętych w niniejszej pozycji należy wymienić kwotę 480 mln EUR dotyczącą umów w sprawie zamówień zawartych między agencją Europejskie Wspólne Przedsięwzięcie na rzecz Realizacji Projektu ITER i Rozwoju Energii Termojądrowej (tzw. „Fusion for Energy”) a ITER International oraz kwotę 165 mln EUR dotyczącą umów w sprawie zamówień zawartych między wspomnianą europejską agencją, Japońską Agencją Energii Atomowej (JAEA) a ITER International.

5.13 WKŁADY NA RZECZ ORGANIZACJI POWIĄZANYCH

Kwota ujęta w niniejszej pozycji to płatności nieregulowane w związku z kapitałem subskrybowanym przez Komisję, do którego opłacenia nie wezwano.

5.13.1 *Kapitał, do którego opłacenia nie wezwano: EBOR*

<i>mln EUR</i>		
EBOR	Kapitał EBOR ogółem	Kapitał subskrybowany przez Komisję
Kapitał	19 794	600
Opłacony	(5 198)	(157)
Kapitał, do którego opłacenia nie wezwano	14 596	443

5.13.2 *Kapitał, do którego opłacenia nie wezwano: EFI*

<i>mln EUR</i>		
EFI	Kapitał EFI ogółem	Kapitał subskrybowany przez Komisję
Kapitał	2 940	861
Opłacony	(588)	(172)
Kapitał, do którego opłacenia nie wezwano	2 352	689

W związku z wyemitowaniem przez EFI 1 000 nowych udziałów w 2007 r., UE objęła w 2009 r. kolejne 75 udziałów o wartości nominalnej jednego udziału wynoszącej 1 mln EUR; z czego 20 % kwoty nominalnej wraz z premią wpłacono w 2009 r. Uczestnictwo UE jest ograniczone do 900 udziałów (900 mln EUR). Zob. również nota 2.3.1.

5.14 ZOBOWIĄZANIA — LEASING OPERACYJNY

Opis	<i>mln EUR</i>			
	Kwoty do zapłaty w przyszłości			
	< 1 roku	1 - 5 lat	> 5 lat	Ogółem
Budynki	334	1 236	842	2 412
Sprzęt IT i inne wyposażenie	6	7	0	13
Ogółem	340	1 243	842	2 425

Niniejsza pozycja obejmuje budynki i wyposażenie użytkowane na podstawie umów leasingu operacyjnego, które nie spełniają warunków wymaganych w celu ich ujęcia w bilansie po stronie aktywów. Podane kwoty odpowiadają zobowiązaniom pozostającym do spłaty w okresie objętym umową.

W 2009 r. kwotę 364 mln EUR ujęto jako koszt w rachunku wyniku ekonomicznego w odniesieniu do leasingu operacyjnego.

6. KOREKTY FINANSOWE I ODZYSKIWANIE ŚRODKÓW W ZWIĄZKU Z WYKRYCIEM NIEPRAWIDŁOWOŚCI

W związku z wykonywaniem budżetu UE konieczne jest zapewnienie zapobiegania nieprawidłowościom i nadużyciom finansowym oraz ich wykrywania i korygowania. W niniejszej notce zamieszczono przegląd poszczególnych procedur przewidzianych w obowiązującym prawodawstwie stosowanych w odniesieniu do nieprawidłowości stwierdzonych przez Komisję i państwa członkowskie oraz przedstawiono najlepsze możliwe oszacowanie wysokości łącznej kwoty. Jest to ostatni etap przewidziany w stosowanych systemach kontroli; ma on zasadnicze znaczenie dla wykazania należytego zarządzania finansami.

6.1 WPROWADZENIE

6.1.1 *Przegląd procedur korekty finansowej i odzyskiwania środków w zależności od rodzaju zarządzania*

Odzyskiwanie środków i korekty finansowe mogą być wynikiem kontroli i audytów na różnych poziomach systemu kontroli, kontroli na poziomie UE (przeprowadzonych przez Komisję lub Europejski Trybunał Obrachunkowy bądź OLAF) lub przez państwa członkowskie w przypadku zarządzania dzielonego. Wprawdzie nieprawidłowości mogą pojawić się na każdym etapie projektu, odkryć je można na etapie końcowym, kiedy beneficjent przysłał swój wniosek o płatność końcową, który jest - w większości przypadków - sprawdzany na miejscu lub poświadczony przez niezależnego audytora. Nie należy jednak mylić procedur odzyskiwania środków i korekty finansowej, odzwierciedlających różnice w metodach zarządzania, co określono w stosownym prawodawstwie sektorowym.

Odzyskanie środków

Zgodnie z art. 71 ust. 3 rozporządzenia finansowego, kwoty wypłacone omyłkowo podlegają odzyskaniu. W tym kontekście odzyskanie jest faktycznym odzyskaniem środków pieniężnych przez Komisję lub państwo członkowskie, dokonany w wyniku wykrycia nienależnych lub nieprawidłowych wydatków.

Korekty finansowe

Jak określono w stosownym prawodawstwie sektorowym, w wielu dziedzinach wydatków UE (głównie w ramach zarządzania dzielonego) korekty nieprawidłowości dokonuje się przy użyciu mechanizmu zwanego korektą finansową. Celem korekt finansowych, dokonywanych przez Komisję lub przez państwo członkowskie, jest przywrócenie sytuacji, w której 100% wydatków deklarowanych do finansowania lub współfinansowania (polityka spójności) odpowiada stosownym zasadom i przepisom krajowym oraz unijnym.

W obszarze zarządzania dzielonego główną odpowiedzialność za dokonywanie korekt finansowych koniecznych w związku z jednostkowymi lub systematycznymi nieprawidłowościami wykrytymi w programach operacyjnych ponoszą państwa członkowskie. Zadaniem Komisji jest dopilnowanie, aby systemy ustanowione przez władze krajowe były skuteczne, a także – w przypadku nieskuteczności tych systemów – nałożenie korekt finansowych na państwa członkowskie.

Kiedy w wyniku kontroli unijnych ustalone zostaną nienależne płatności na rzecz beneficjentów, korekty finansowe można postrzegać jako pierwszy krok na drodze do faktycznego odzyskania środków, gdyż obowiązujące prawodawstwo zobowiązuje państwa członkowskie do stosowania się do nałożonych na nie korekt finansowych oraz do samodzielnego odzyskiwania środków pieniężnych od beneficjentów końcowych. Także w przypadku kontroli dokonywanych przez organy krajowe państwa członkowskie są prawnie zobowiązane podjąć działania na rzecz odzyskania środków na poziomie beneficjentów końcowych.

Poniżej przedstawiono zestawienie poszczególnych procedur odzyskiwania środków i korekty finansowej oraz ich wpływu na rachunki UE w zależności od rodzaju zarządzania.

6.1.2 *Zarządzanie bezpośrednie*

Kiedy Komisja zarządza budżetem w sposób bezpośredni, niekwalifikowalne wydatki są odzyskiwane od beneficjenta albo odliczane od kolejnego zestawienia poniesionych wydatków. Jeśli beneficjent dokona odliczenia przez przed przesłaniem zestawienia poniesionych wydatków, informacja ta nie jest ujmowana w systemie rachunkowości. Bardzo często też się tak zdarza, gdyż przed dokonaniem płatności końcowej od większości beneficjentów żąda się, aby ostateczne zestawienie poniesionych kosztów było poświadczone lub poddane kontroli. To poświadczone zestawienie powinno uwzględniać korekty wszelkich zauważonych nieprawidłowości.

6.1.3 Zarządzanie dzielone

Komisja Europejska i państwa członkowskie zarządzają wspólnie około 80 % środków z budżetu UE, głównie w zakresie wydatków na rolnictwo i rozwój obszarów wiejskich, politykę spójności i rybołówstwo.

W przypadku wydatków objętych zarządzaniem dzielonym, zadanie związane z wykonaniem i odpowiedzialność są przeniesione na państwa członkowskie, na których spoczywa główna odpowiedzialność za wykrywanie i korygowanie nieprawidłowości popełnionych przez beneficjentów, a w związku z tym także za zapewnienie prawidłowości wydatków zgłaszanych Komisji. Państwa członkowskie dokonują zatem korekt finansowych, a także – w przypadkach kiedy w wyniku ich własnych kontroli lub kontroli UE wykryte zostaną nienależne płatności na rzecz beneficjentów – ciąży na nich prawny wymóg wszczęcia postępowania w celu odzyskania środków od tych beneficjentów.

Komisja Europejska sprawuje funkcję nadzorczą: sprawdza, czy systemy zarządzania i kontroli stosowane przez państwa członkowskie są skuteczne i – jeśli stwierdzi, że tak nie jest – podejmuje środki naprawcze w ramach spoczywającej na niej odpowiedzialności za wykonanie budżetu (art. 53b ust. 4 rozporządzenia finansowego). Komisja może także sama podjąć oficjalną decyzję o zastosowaniu korekt finansowych w odniesieniu do państwa członkowskiego, w przypadku gdy samo państwo członkowskie nie dokonało niezbędnych korekt lub gdy systemy zarządzania i kontroli wykazują poważne niedociągnięcia mogące prowadzić do nieprawidłowości systemowych.

Komisja nakłada korekty finansowe w związku z pojedynczymi nieprawidłowościami, które zostaną wykryte, jest jednak także uprawniona do stosowania korekt ekstrapolowanych lub ryczałtowych. Ekstrapolację stosuje się w przypadku, gdy wyniki dla reprezentatywnej próby dokumentów świadczą o istnieniu nieprawidłowości systemowej. Korekty ryczałtowe mają zastosowanie w przypadku pojedynczych naruszeń lub nieprawidłowości systemowych, których skutek finansowy nie może być precyzyjnie określony liczbowo i gdzie koszt administracyjny ustalenia precyzyjnej kwoty byłby niewspółmiernie wysoki. W obu przypadkach, nawet kiedy odzyskanie środków od beneficjentów jest niemożliwe, korekty te są ważne, aby naprawić niedociągnięcia systemów stosowanych przez państwa członkowskie i w ten sposób zapobiec nieprawidłowym płatnościom na rzecz beneficjentów lub wykryć i odzyskać od beneficjentów takie płatności.

6.1.4 Inne rodzaje zarządzania

W przypadku wydatków objętych zarządzaniem zdecentralizowanym i pośrednim zarządzaniem scentralizowane odpowiedzialność za odzyskiwanie niewłaściwie dokonanych płatności jest przeniesiona na państwa członkowskie, państwa trzecie i agencje. W przypadku wydatków objętych zarządzaniem wspólnym mechanizmy korekcyjne są określone w umowach zawartych z organizacjami międzynarodowymi. Tak jak w przypadku zarządzania dzielonego, w przypadku nieprawidłowego zastosowania reguł dotyczących systemów wydatków UE, Komisja może dokonać ostatecznych korekt.

6.1.5 Odzyskanie środków i korekty finansowe w 2009 r. - zestawienie

Odzyskanie środków i korekty finansowe, które potwierdzono/stwierdzono w 2009 r. - zestawienie

<i>mln EUR</i>			
Korekty finansowe	Nota	2009	2008
EFOGR/EFRG/EAFRD	6.2.2	462	917
Polityka spójności (praca organów UE)			
– Programy na lata 1994-1999	6.2.4	521	414
– Programy na lata 2000-2006	6.2.4	1 890	1 173
– Polityka spójności razem		2 411	1 587
Korekty finansowe ogółem		2 873	2 504

mln EUR			
Odzyskanie środków	Nota	2009	2008
EFOGR/EFRG/EAFRD (wykryte przez państwa czł.)	6.3	163	360
Polityka spójności (praca organów UE)	6.3	102	31
Inne rodzaje zarządzania	6.3	181	72
Odzyskane kwoty ogółem		446	463
Ochrona budżetu UE ogółem		3 319	2 967

Powyższa tabela nie zawiera informacji o odzyskanych środkach i wycofaniach w ramach polityki spójności, dokonywanych przez państwa członkowskie w związku z ich własnymi kontrolami. Pomimo obowiązku dostarczania Komisji informacji nt. wycofań i odzyskanych środków, nie są one zobowiązane – na mocy przepisów odnoszących się do programów na lata 2000-2006 – do wyszczególniania środków odzyskanych w wyniku własnych kontroli. Z tego względu i w celu uniknięcia nakładania się z korektami finansowymi, odzyskania środków i wycofania dokonywane przez państwa członkowskie (na kwotę 1 233 mln EUR w 2009 r.) nie są zostały ujęte (zob. nota 6.5).

Odzyskanie środków i korekty finansowe wykonane w 2009 r. - zestawienie

mln EUR				
Korekty finansowe	Nota	Potwierdzone w 2009 r.	Potwierdzone przed 2009 r.	Ogółem
EFOGR/EFRG/EAFRD	6.2.2	274	429	703
Polityka spójności				
– Programy na lata 1994-1999	6.2.4	163	137	300
– Programy na lata 2000-2006	6.2.4	313	96	409
– Polityka spójności razem		476	233	709
Korekty finansowe ogółem		750	662	1 412

mln EUR				
Odzyskanie środków	Nota	Potwierdzone w 2009 r.	Potwierdzone przed 2009 r.	Ogółem
EFOGR/EFRG/EAFRD	6.3.	117	31	148
Polityka spójności	6.3.	102	0	102
Inne rodzaje zarządzania	6.3.	147	34	181
Odzyskane kwoty ogółem		366	65	431
Ochrona budżetu UE ogółem		1 116	727	1 843

6.2 KOREKTY FINANSOWE W RAMACH ZARZĄDZANIA DZIELONEGO

W ramach zarządzania dzielonego korekty finansowe mogą odbywać się w trzech głównych etapach:

- (1) Kwota jest ostatecznie ustalana w drodze procedur prawnych i procedury kontryktoryjności („w toku” – zob. niżej nota 6.4);
- (2) kwota jest określana i ostatecznie ustalana („stwierdzana” w drodze decyzji Komisji lub „potwierdzana”: uzgadniana wraz z państwem członkowskim w ramach zarządzania dzielonego); oraz
- (3) kwota jest faktycznie odzyskiwana w postaci środków gotówkowych otrzymanych od państwa członkowskiego (stwierdzona korekta) albo też w postaci odliczenia (wycofania/odzyskania) od przyszłego wniosku o płatność dokonywanego przez państwo członkowskie („dokonana”); informacje na temat korekt finansowych jeszcze nie wykonanych znajdują się w nocie 6.2.4.

6.2.1 Rolnictwo i rozwój obszarów wiejskich

W ramach EFRG i EFRROW, które zastąpiły Sekcję Gwarancji EFOGR, obowiązujące prawodawstwo przewiduje, że korekty finansowe są dokonywane przez Komisję w ramach procedury rozliczania rachunków.

Procedura rozliczania rachunków

Procedura rozliczania rachunków przeprowadzana jest przez Komisję i obejmuje roczne finansowe rozliczenie rachunków w przypadku każdej agencji płatniczej oraz wieloletnią kontrolę zgodności rozliczeń w celu sprawdzenia zgodności wydatków zgłoszonych przez państwa członkowskie z zasadami UE. W przypadku EFRG wszystkie te kwoty ujmują się w rachunku wyniku ekonomicznego Komisji jako przychód. W przypadku EFRROW kwoty odzyskane przez same państwa członkowskie, jak również kwoty ustalone w toku procedury rocznego finansowego rozliczenia rachunków mogą z zasady być ponownie wykorzystane na użytek danego programu.

Finansowe rozliczanie rachunków: Komisja przyjmuje decyzję w sprawie rocznego rozliczenia rachunków, którą oficjalnie zatwierdza sprawozdania finansowe agencji płatniczych w oparciu o weryfikacje zarządzania oraz poświadczenia i sprawozdania przedłożone przez jednostki certyfikujące.

Kontrola zgodności rachunków ma na celu wykluczenie z finansowania UE wydatków dokonanych niezgodnie z zasadami UE. Kontrola zgodności rachunków nie jest zatem mechanizmem umożliwiającym odzyskanie nieprawidłowych płatności bezpośrednio od beneficjentów końcowych. Stanowi ona raczej istotne narzędzie zachęcania państw członkowskich do usprawnienia swoich systemów zarządzania i kontroli, a tym samym zapobiegania nieprawidłowym płatnościom na rzecz beneficjentów końcowych, a także ich wykrywania i odzyskiwania. Ponadto korekta w ramach procedury zapewnienia zgodności rachunków nie zwalnia państw członkowskich z odpowiedzialności za podejmowanie działań w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami. Kontrole zgodności rachunków nie odbywają się w cyklu rocznym, gdyż obejmują wydatki poniesione w więcej niż jednym roku budżetowym.

Finansowe rozliczenie płatności dokonanych z naruszeniem terminów określonych w przepisach: Przestrzeganie ustalonych terminów płatności na rzecz beneficjentów przez państwa członkowskie jest systematycznie sprawdzane trzy razy do roku, zgodnie z art. 9 rozporządzenia Komisji (WE) nr 883/2006. W przypadku nieprzestrzegania terminów Komisja dokonuje zmniejszenia kwot, przy uwzględnieniu szczególnych i wyjątkowych okoliczności, jak również w sposób proporcjonalny. Wspomniane korekty finansowe traktuje się jako „ujemne płatności” i wykazuje w rachunku zysków i strat jako zmniejszenie kosztów.

6.2.2 Korekty finansowe dotyczące rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich w 2009 r.

Korekty finansowe dotyczące rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich, co do których podjęto decyzje w 2009 r., ogółem

	<i>mln EUR</i>	
	2009	2008
Procedura rozliczania rachunków:		
Rozliczenie finansowe i nieprzestrzegane terminy płatności	103	58
Kontrola zgodności	359	859
Ogółem	462	917

Powyższe kwoty dotyczą EFRG, a w odniesieniu do EFRROW w 2009 r. korekty finansowe opiewały tylko na ok. 0,4 mln EUR. Kwoty te zostały wykazane w rachunku wyniku ekonomicznego. Powyższe kwoty w rozbiu na poszczególne państwa członkowskie przedstawiono w załączniku 1.

Powodem zmniejszenia w zakresie kontroli zgodności między 2008 r. a 2009 r. były niewykonane decyzje w ramach kontroli zgodności na koniec 2008 r., opiewające na 368 mln EUR.

Korekty finansowe dotyczące rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich wykonane w 2009 r.

<i>mln EUR</i>	
	Wykonanie w 2009 r.
Procedura rozliczania rachunków	
Rozliczenie finansowe i nieprzestrzegane terminy płatności	103
Kontrola zgodności	600
Ogółem	703

Powyższe kwoty w rozbiciu na poszczególne państwa członkowskie przedstawiono w załączniku 2.

6.2.3 Polityka spójności

Prawodawstwo obowiązujące w zakresie polityki spójności przewiduje, że działania mające na celu przeprowadzenie korekt finansowych są podejmowane zarówno przez państwa członkowskie, jak i Komisję.

- Państwa członkowskie mogą przeprowadzać korekty finansowe na dwa sposoby. Mianowicie:
 - wycofują natychmiast przedmiotową kwotę wydatków z programu, odejmując ją od następnego zestawienia wydatków przedstawianego Komisji i tym samym uwalniając natychmiast środki finansowe UE na zobowiązania na inne operacje; albo
 - pozostawiają na razie wydatki w ramach programu w oczekiwaniu na wynik procedury odzyskiwania nienależnie wypłaconej kwoty od beneficjentów. Odzyskanie następuje albo poprzez uzyskanie spłaty przedmiotowych kwot albo poprzez pomniejszenie kwot przyszłych płatności na rzecz tego samego beneficjenta o kwoty należne do spłacenia. Dalsze informacje na temat takiego odzyskiwania środków znajdują się niżej w pkt. 6.5.
- Państwa członkowskie są proszone o dostarczanie Komisji danych na temat korekt finansowych w postaci kwot wycofanych ze współfinansowania i kwot odzyskanych. Te dwa zestawy danych są różne i uzupełniają się, gdyż jedynie wydatki wycofane bez oczekiwania na wynik postępowania mającego na celu odzyskanie środków ujmują się w wycofaniach i jedynie wydatki, których nie wycofano na początku i które pozostawiono w deklarowanych wydatkach do czasu odzyskania, ujmują się w odzyskaniach po dokonaniu odzyskania. Państwa członkowskie nie są zobowiązane określać oddzielnie korekt dokonanych w wyniku prac UE oraz korekt dokonanych w wyniku ich własnych kontroli. Wspomniany wniosek dotyczący sprawozdawczości został wprowadzony tylko w odniesieniu do okresu programowania 2007-2013.
- Korekty finansowe wynikające z audytów i kontroli UE przeprowadzane są w następujący sposób:
 - w przypadku gdy osiągnięte zostanie porozumienie z państwem członkowskim co do przeprowadzenia korekty w wyniku kontroli lub audytu przeprowadzonych przez UE, może ono wycofać te już zgłoszone nieprawidłowo dokonane wydatki z kolejnego wniosku o płatność (rozlicza się je łącznie dla każdego programu lub projektu w ramach Funduszu Spójności oddzielnie) i ponownie wykorzystać uwolnione środki finansowe z UE na pokrycie innych kwalifikowalnych wydatków w ramach danego programu, jednak wydatki te nie mogą być związane z działaniem lub działaniami, których dotyczyła korekta.
 - Komisja wystawia nakazy odzyskania środków w celu wykonania korekt finansowych w następujących przypadkach:
 - po oficjalnych decyzjach o zastosowaniu korekt finansowych;
 - po zakończeniu programu; oraz
 - po zakończeniu programu w następstwie odzyskania środków od beneficjentów przez państwo członkowskie.

W takich przypadkach nakazy odzyskania środków mają wpływ na rachunki Komisji.

- W innych przypadkach korekt finansowych Komisja nie wystawia nakazów odzyskania środków, zwłaszcza kiedy państwo członkowskie akceptuje i wykonuje korektę finansową. W takim przypadku odnośna informacja nie jest ujmowana w systemie rachunkowości Komisji.

6.2.4 Korekty finansowe dotyczące polityki spójności w 2009 r.

Należy zwrócić uwagę, że w powyższej tabeli nie uwzględniono wyników przeprowadzonych przez same państwa członkowskie kontroli wydatków w ramach działań strukturalnych.

Korekty finansowe potwierdzone w 2009 r.

	mln EUR					
	EFRR	FS	EFS	IFOR	EFOGR Sekcja Orientacji	OGÓLEM
Korekty finansowe w latach 1994-1999:						
wykonane	87	10	21	41	4	163
jeszcze nie dokonane	358	0	0	0	0	358
Okres 1994-1999 razem	445	10	21	41	4	521
Korekty finansowe w latach 2000-2006:						
wykonane	82	63	141	2	25	313
jeszcze nie wykonane	1 534	13	18	3	9	1 577
Okres 2000-2006 razem	1 616	76	159	5	34	1 890
Korekty finansowe w 2009 r. ogółem	2 061	86	180	46	38	2 411
Korekty finansowe w 2008 r. ogółem	949	92	522	19	5	1 587

Uwaga: w danych liczbowych dotyczących korekt finansowych potwierdzonych w 2009 r. ujęto korekty finansowe stwierdzone/potwierdzone w 2008 r. uprzednio nie zgłoszone opiewające na kwotę 90 mln EUR.

Wzrost w 2009 r. w stosunku do 2008 r. w zakresie korekt potwierdzonych w odniesieniu do EFRR wynika ze zdecydowanych działań podjętych w ramach planu działania na rzecz umocnienia nadzoru Komisji nad działaniami strukturalnymi w ramach zarządzania dzielonego (COM(2010)52) i zaakceptowania w listopadzie 2009 r. znacznej korekty finansowej w przypadku Hiszpanii.

Zmniejszenie w zakresie korekt potwierdzonych odnoszących się do EFS w 2009 r. w porównaniu z kwotami zgłoszonymi za 2008 r. jest związane z wprowadzeniem w życie w 2008 r. wyżej wspomnianego planu działań Komisji, którego celem było przyspieszenie procedur podejmowania decyzji w odniesieniu do korekt finansowych w toku, co z kolei zmniejszyło liczbę korekt, które należało wykonać w 2009 r. Należy zauważyć, że z kwoty 522 mln EUR korekt finansowych potwierdzonych w 2008 r., wykonanie korekt finansowych za tenże rok w odniesieniu do EFS opiewa na 518 mln EUR.

Dane liczbowe przedstawione w poprzednich tabelach ustalono według metody memoriałowej, co oznacza, że w przypadku niektórych z tych kwot wykonanie nastąpiło już w 2009 r. (709 mln EUR dla wszystkich funduszy), podczas gdy w przypadku pozostałych wykonanie nastąpi w kolejnych latach.

Korekty finansowe potwierdzone – łączne dane liczbowe

	mln EUR		
	Okres 2000-2006	Okres 1994-1999	Ogółem
	31.12.2009	31.12.2009	31.12.2009
Fundusz Spójności	233	273	506
EFRR	3 797	1 633	5 430

	<i>mln EUR</i>		
	Okres 2000-2006	Okres 1994-1999	Ogółem
	31.12.2009	31.12.2009	31.12.2009
EFS	1 130	392	1 522
IFOR	7	97	104
Sekcja Orientacji EFOGR	36	121	157
Ogółem	5 203	2 516	7 719

Powyższe kwoty w rozbiciu na poszczególne państwa członkowskie przedstawiono w załączniku 3.

Korekty finansowe potwierdzone na dzień 31 grudnia 2009 r., lecz jeszcze nie wykonane na dzień 31 grudnia 2009 r. (łącznie dane liczbowe)

Jeżeli w przypadku odzyskania środków lub korekty finansowej mówi się, że „wykonanie jeszcze nie nastąpiło”, oznacza to, że podjęto już wobec nich decyzję lub potwierdzono je, ale odnośnej kwoty jeszcze nie odzyskano, nie odjęto ani nie wycofano.

Do wykonania na dzień 31.12.2009 r.	<i>mln EUR</i>					Ogółem
	EFRR	FS	EFS	IFOR	EFOGR Sekcja Orientacji	
Korekty finansowe w latach 1994-1999:	359	11	1	0	0	371
Korekty finansowe w latach 2000-2006:	1 904	23	22	3	9	1 961
Ogółem do wykonania na dzień 31.12.2009 r.	2 263	34	23	3	9	2 332

Niewielka kwota wykonana dotycząca decyzji z 2009 r. odnosi się do EFRR.

Jeśli chodzi o okres programowania 1994-1999, większość korekt finansowych jeszcze nie wykonanych w 2009 r. stanowią decyzje dotyczące korekt finansowych przyjęte w czwartym kwartale 2009 r. Wykonanie nastąpi w pierwszym kwartale 2010 r.

Jeśli chodzi o okres programowania 2000-2006, w przypadku, jeśli państwo członkowskie godzi się dokonać korekt w wyniku kontroli UE polegających na wykonaniu korekty finansowej, może ono wycofać kwotę nieprawidłowych wydatków z kolejnego zestawienia wydatków i zamienić ją w ramach tego samego programu na inny kwalifikowalny wydatek. Jako że w przypadku większości programów EFRR i projektów w ramach Funduszu Spójności (2000-2006) osiągnięto pułap płatności, odliczenie niekwalifikowalnych wydatków znajdzie odzwierciedlenie jedynie w dokumentach związanych z zakończeniem (ostateczne poświadczenie wydatków, poświadczenie zamknięcia i ostateczne sprawozdanie z wykonania), które mają zostać złożone przez państwa członkowskie w nadchodzących miesiącach.

Korekty finansowe wykonane w 2009 r. (potwierdzone w 2009 r. i latach poprzednich)

	<i>mln EUR</i>					
	EFRR	FS	EFS	IFOR	EFOGR Sekcja Orientacji	Ogółem
Korekty finansowe w latach 1994-1999:						
potwierdzone w 2009 r.	87	10	21	40	5	163
potwierdzone w poprzednich latach	131	0	0	6	0	137
Okres 1994-1999 razem	218	10	21	46	5	300
Korekty finansowe w latach 2000-2006:						
potwierdzone w 2009 r.	82	63	141	2	25	313

mln EUR

	EFRR	FS	EFS	IFOR	EFOGR Seksja Orientacji	Ogółem
potwierdzone w poprzednich latach	34	16	44	2	0	96
Okres 2000-2006 razem	116	79	185	4	25	409
Korekty finansowe wykonane w 2009 r. ogółem	334	89	206	50	30	709

Powyższe kwoty w rozbiściu na poszczególne państwa członkowskie przedstawiono w załączniku 4.

6.3 ODZYSKANIE ŚRODKÓW PRZEZ KOMISJĘ LUB PAŃSTWA CZŁONKOWSKIE

Pozycja ta dotyczy odzyskiwania kwot nienależnie wypłaconych w związku z błędami lub nieprawidłowościami wykrytymi przez Komisję, państwa członkowskie, Europejski Trybunał Obrachunkowy albo też OLAF.

Odzyskanie środków potwierdzone w 2009 r.

mln EUR

	2009	2008
Zarządzanie dzielone		
Rolnictwo: EFOGR/EFRG	163	360
Polityka spójności	102	31
Razem	265	391
Inne rodzaje zarządzania:		
— działania zewnętrzne	81	32
— polityki wewnętrzne	100	40
Razem	181	72
Ogółem	446	463

Odzyskanie środków wykonane w 2009 r.

mln EUR

	Potwierdzone w 2009 r.	Potwierdzone przed 2009 r.	Ogółem
Zarządzanie dzielone			
Rolnictwo: EFOGR/EFRG/EAFRD	117	31	148
Polityka spójności	102	0	102
Razem	219	31	250
Inne rodzaje zarządzania:			
— działania zewnętrzne	60	21	81
— polityki wewnętrzne	87	13	100
Razem	147	34	181
Ogółem	366	65	431

6.3.1 Rolnictwo: odzyskanie środków w przypadkach nieprawidłowości wykrytych przez państwa członkowskie

Państwa członkowskie mają obowiązek ustalenia i odzyskania kwot utraconych w wyniku nieprawidłowości zgodnie ze swoimi krajowymi przepisami i procedurami. W odniesieniu do działań finansowanych z EFRG, jeżeli uda im się odzyskać odnośne kwoty od beneficjentów, to kwoty te zapisywane są na dobro rachunku Komisji i ujmowane w rachunku wyniku ekonomicznego jako przychód. Jeśli chodzi o EFFROW, odzyskane kwoty są odliczane od następnego wniosku o płatność, a zatem odnośna kwota EFFROW może być

ponownie wykorzystana w ramach programu. Jeżeli państwo członkowskie nie podejmuje działań na rzecz odzyskania lub nie wykazuje staranności w swoich działaniach, Komisja może postanowić o podjęciu interwencji przy pomocy procedury kontroli zgodności rachunków oraz o nałożeniu na dane państwo członkowskie korekty finansowej.

Zmniejszenie dochodów z tytułu nieprawidłowości wynika głównie z pozytywnego wpływu skuteczniejszych systemów kontroli w państwach członkowskich, w tym także skutków klauzuli 50 % w kontekście procedury kontroli zgodności (art. 32 ust. 5 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1290/2005).

6.3.2 *Polityka spójności*

Główna odpowiedzialność za zapobieganie nieprawidłowościom, ich wykrywanie i korygowanie oraz w stosownych przypadkach odzyskiwanie kwot nienależnie wypłaconych wraz z odsetkami za zwłokę spoczywa na państwach członkowskich. Kwoty środków odzyskanych przez państwa członkowskie nie są ujęte w znajdującej się wyżej tabeli (zob. wyjaśnienie w pkt 6.5). Ujęta w tej pozycji kwota środków odzyskanych dotyczy środków odzyskanych bezpośrednio przez Komisję.

6.3.3 *Inne rodzaje zarządzania*

Odzyskanie środków w przypadku nieprawidłowości wykrytych w ramach innych rodzajów zarządzania następuje poprzez wystawienie nakazu odzyskania środków lub poprzez zmniejszenie kolejnej płatności. W przypadku kiedy występuje się do beneficjenta o przysłanie poprawionego ostatecznego zestawienia wydatków, kwota dotyczące nieprawidłowości niekoniecznie jest ujmowana w systemie rachunkowości Komisji.

6.4 KOREKTY FINANSOWE W TOKU W WYNIKU KONTROLI UE

6.4.1 *Rolnictwo*

mln EUR

	Korekty finansowe w toku na dzień 31.12.2008	Nowe korekty finansowe w toku w 2009 r.	Korekty finansowe stwierdzone w 2009 r.	Korekty do korekt finansowych stwierdzonych lub w toku na dzień 31.12.2008	Korekty finansowe w toku na dzień 31.12.2009
EFOGR	1 733	657	- 317	690	2 763

Komisja co roku określa środki i państwa członkowskie, które zostaną poddane kontroli pod względem zgodności w oparciu o roczną analizę ryzyka różnych wydatków rolnych. Procedura kontroli zgodności trwa kilka lat; na koniec 2009 r. prace w zakresie kontroli zgodności dotyczące wydatków dokonanych przez 2003 r. zostały w dużej części ukończone. Obecnie trwają kontrole w odniesieniu do lat od 2003 r. do 2009 r.

Zgodnie ze swoim systemem rachunkowości i ogólnie przyjętymi zasadami rachunkowości, do przygotowania rocznego sprawozdania finansowego Komisja może wykorzystać dane szacunkowe. Tak jest w przypadku kwoty wydatków, co do której istnieje prawdopodobieństwo wyłączenia z finansowania przez UE na mocy takich przyszłych decyzji w ramach procedury kontroli zgodności. Szacunek ten uwzględnia możliwie jak najbardziej wiarygodne dostępne informacje. Z uwagi na fakt, że w stosunku do korekt w ramach EFRG decyzje podejmuje się w odniesieniu do roku budżetowego, możliwe jest zatem obliczenie średnich korekt za zamknięty rok finansowy i ekstrapolowanie tego odsetka na bardziej niedawne lata budżetowe, w odniesieniu do których kontrole są nadal w toku. Wiarygodność tego szacunku ocenia się na podstawie porównania z kwotami „korekt w toku” w przypadku lat, dla których informacja ta jest dostępna, i weryfikowana z wynikami kontroli zgodności przeprowadzonych w danym roku. Należy ponadto zwrócić uwagę, że średnia korekt za zamknięty rok budżetowy jest stosunkowo stała i wynosi od 1,1 % do 1,9 %.

Kwota 2 763 mln EUR jest szacunkiem kwoty, jaka ma zostać otrzymana w związku z przyszłymi decyzjami w ramach procedury kontroli zgodności, podejmowanymi w ramach kontroli wydatków za lata 2003-2009. W ramach tej kwoty, 2,1 mld EUR stanowi korekty finansowe w toku, w stosunku do których kwota jest obliczana na podstawie kontroli będących w toku (które dotyczą zwłaszcza wydatków od roku budżetowego 2003 do roku budżetowego 2007 r.).

Zwiększenie się powyższego szacunku wynika ze zwiększenia się (w stosunku do lat poprzednich) średniego odsetek korekt w stosunku do wydatków z 1,1 % do 1,5 %. Najnowsze dane dotyczące „korekt w toku” za 2003, 2004, 2005, 2006 i 2007 r. potwierdzają ten odsetek i wskazują wręcz na wyższy średni odsetek korekt niż 1,5 %. Finansowe konsekwencje wprowadzenia systemu płatności jednolitych w 2005 r. są na razie trudne do przewidzenia. Z jednej strony można przyjąć, że w danej liczbie przypadków będzie mniej korekt; z drugiej strony korekty ryczałtowe wobec środków w ramach systemu płatności jednolitych mogą mieć większy wpływ finansowy. Ponieważ wysokość tych kwot nie jest jeszcze ostateczna, nie ujęto ich w bilansie.

6.4.2 Działania strukturalne

mln EUR

	Korekty finansowe w toku na dzień 31.12.2008	Nowe korekty finansowe w toku w 2009 r.	Korekty finansowe potwierdzone w 2009 r.	Korekty do korekt finansowych potwierdzonych lub w toku na dzień 31.12.2008	Korekty finansowe w toku na dzień 31.12.2009
Fundusze strukturalne i Fundusz Spójności (programy w latach 1994-1999 i 2000-2006)					
EFRR	1 771	89	- 1 087	- 343	430
Fundusz Spójności	178	98	- 80	- 47	149
EFS	630	2	- 56	- 250	326
IFOR	35	0	- 33	0	2
Sekcja Orientacji EFOGR + EAFRD	4	221	- 38	4	191
Ogółem	2 618	410	- 1 294	- 636	1 098

Powyzsza kwota opiera się na ustaleniach kontroli Komisji i Trybunału Obrachunkowego lub OLAF-u, wobec których to ustaleń podejmowane są we wszystkich przypadkach działania następcze przez odpowiednią dyrekcję generalną na drodze postępowania sądowego i toczących się procedur kontryktoryjności wobec odnośnych państw członkowskich. Jest ona wynikiem możliwie najlepszego oszacowania, przy czym pod uwagę wzięto stan działań następczych związanych z ustaleniami kontroli oraz wydane pisma zawierające ostateczne stanowiska (lub pisma zawiadamiające o możliwości wstrzymania płatności) na dzień 31 grudnia 2009 r. Wysokość tej kwoty ulegnie zmianie w następstwie procedury kontryktoryjności dotyczącej zawieszenia płatności i dokonywania korekt finansowych, w ramach której państwa członkowskie mają możliwość przedłożenia dalszych dowodów na poparcie swoich roszczeń.

6.5 DZIAŁANIA PAŃSTW CZŁONKOWSKICH W ZAKRESIE ODZYSKIWANIA ŚRODKÓW I KOREKT FINANSOWYCH W PRZYPADKU DZIAŁAŃ STRUKTURALNYCH LUB POLITYKI SPÓJNOŚCI

Korekty w dziedzinie polityki spójności dokonane przez państwa członkowskie w wyniku ich własnych kontroli lub kontroli Komisji nie są ujmowane w systemie rachunkowości Komisji, gdyż państwa członkowskie mogą ponownie wykorzystać te kwoty na inne wydatki kwalifikowalne. Od państw członkowskich żąda się jednak przekazywania Komisji aktualnych informacji o wycofaniach, odzyskanych środkach i toczących się procedurach w celu odzyskania środków w związku z funduszami strukturalnymi zarówno za 2009 r., jak i łącznie za całe okresy obejmujące lata 2000-2006 i 2007-2013, w odniesieniu do wszystkich czterech funduszy (EFRR, EFS, Sekcja Orientacji EFOGR i IFOR). Nie są one jednak zobowiązane określać oddzielnie korekt dokonanych w wyniku prac UE. Z tego względu korekty finansowe dokonane przez państwa członkowskie nie są dodawane do korekt Komisji.

Kwoty środków wycofanych i odzyskanych w 2009 r. na podstawie danych zgłoszonych przez państwa członkowskie zgodnie z wymogami zawartymi w rozporządzeniach nr 438/2001 i nr 448/2001 wynoszą odpowiednio 986 mln EUR i 247 mln EUR, czyli ogółem 1 233 mln EUR. Kwoty te uwzględniają wyniki pierwszej analizy Komisji, która doprowadziła do korekt niektórych danych. Przeglądy na miejscu danych z państw członkowskich przeprowadzone przez Komisję w 2009 r. w dziewięciu państwach członkowskich (w dziesięciu państwach członkowskich w 2008 r.) wykazały, że systemy rejestrowania i raportowania danych nie są jeszcze w pełni wiarygodne we wszystkich państwach członkowskich,

choć widać poprawę jakości oraz wystąpiły pewne ulepszenia w porównaniu z poprzednimi latami. Ponadto niektóre dane liczbowe są niepełne, zwłaszcza jeśli chodzi o dane za cały okres programowania, gdyż niektóre duże państwa członkowskie nie przekazały jeszcze informacji o korektach przeprowadzonych we wcześniejszych latach danego okresu. Jednak nawet jeśli chodzi o kompletność, sytuacja w stosunku do poprzednich lat poprawiła się i państwa członkowskie zgodziły się podać pełne informacje przy zamknięciu.

W przypadku okresu obejmującego lata 2000-2006 istnieje ryzyko pokrywania się kwot zgłoszonych w odniesieniu do korekt finansowych wynikających z prac organów UE (kontroli Komisji, kontroli Trybunału Obrachunkowego i dochodzeń OLAF-u) i kwot zgłoszonych przez państwa członkowskie w wyniku ich własnych prac. Wynika to z faktu, że duża część korekt finansowych wynikających z prac organów UE jest akceptowana przez państwa członkowskie i wykonywana przez nie bez formalnej decyzji Komisji, poprzez wycofywanie odnośnych wydatków z deklaracji wydatków. Ponieważ państwa członkowskie nie są zobowiązane do rozróżniania korekt wynikających z prac organów UE i korekt wynikających z ich własnych kontroli i audytów, trudno precyzyjnie określić, w jakim zakresie kwoty te pokrywają się. Ponadto faktyczne wykonanie przez państwo członkowskie może następować nie w tym samym roku, w którym akceptuje ono korektę finansową. Dlatego ewentualne pokrywanie się pozostaje jedynie w szacunkach. Z porównania danych liczbowych poszczególnych państw członkowskich za 2009 r. i kwot korekt wynikających z prac organów UE, które państwa członkowskie zaakceptowały za ten sam rok, wynika, że kwota wartości pokrywających się nie może przekraczać 465 mln EUR. W 2008 r. kwota wartości pokrywających się nie mogła przekraczać 600 mln EUR.

W okresie programowania obejmującym lata 2007-2013 Komisja włączyła roczną sprawozdawczość do swoich systemów informatycznych. Będzie to oznaczać, że dane będą do niej napływać elektronicznie bezpośrednio od państw członkowskich. Na mocy regulacji sektorowych państwa członkowskie mają także obowiązek oddzielnie określać korekty wynikające z pracy organów UE, aby uniknąć jakiegokolwiek pokrywania się danych.

Nota 6 – załącznik 1: Korekty finansowe i odzyskania dotyczące rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich stwierdzone w 2009 r., ogółem

W podziale na poszczególne państwa członkowskie

mln EUR

Państwo członkowskie	Finansowe rozliczenie rachunków	Kontrola zgodności	Zgłoszone nieprawidłowości	Ogółem
Belgia	0	12	2	15
Bułgaria	0	0	5	5
Republika Czeska	0	0	0	1
Dania	0	101	4	104
Niemcy	0	2	15	17
Estonia	0	0	0	0
Irlandia	- 2	3	2	4
Grecja	2	18	1	21
Hiszpania	7	62	38	106
Francja	3	73	35	111
Włochy	- 3	5	13	15
Cypr	0	0	0	0
Łotwa	0	0	0	0
Litwa	0	2	1	4
Luksemburg	0	0	0	0
Węgry	6	13	2	22

mln EUR

Państwo członkowskie	Finansowe rozliczenie rachunków	Kontrola zgodności	Zgłoszone nieprawidłowości	Ogółem
Malta	0	0	0	0
Niderlandy	1	30	5	36
Austria	0	2	1	3
Polska	0	11	2	13
Portugalia	0	9	8	18
Rumunia	5	0	9	14
Słowenia	0	1	0	2
Słowacja	0	0	1	1
Finlandia	2	0	0	2
Szwecja	0	0	2	2
Zjednoczone Królestwo	83	12	14	109
Ogółem, wobec których podjęto decyzję	103	359	163	625

Uwaga: powyższe dane liczbowe są zaokrąglone do milionów euro, a kwoty wykazane jako 0 oznaczają kwoty, które w rzeczywistości wynoszą mniej niż 500 000 EUR.

Nota 6 – załącznik 2: Korekty finansowe i odzyskania dotyczące rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich wykonane w 2009 r., ogółem

W podziale na poszczególne państwa członkowskie

mln EUR

Państwo członkowskie	Finansowe rozliczenia rachunków i nieprzestrzegane terminy płatności	Kontrola zgodności	Nieprawidłowości zgłoszone przez państwa członkowskie (kwoty zwrócone do budżetu UE)	Ogółem
Belgia	0	12	2	14
Bułgaria	0	—	1	1
Republika Czeska	0	—	0	0
Dania	0	101	4	105
Niemcy	0	1	16	18
Estonia	0	0	0	0
Irlandia	-2	5	2	5
Grecja	2	189	5	196
Hiszpania	7	23	30	59
Francja	3	46	34	82
Włochy	-3	167	13	177
Cypr	—	0	0	1
Łotwa	0	0	0	0
Litwa	0	0	2	2
Luksemburg	0	—	0	0
Węgry	6	—	3	9
Malta	—	—	0	0

mln EUR

Państwo członkowskie	Finansowe rozliczenia rachunków i nieprzestrzegane terminy płatności	Kontrola zgodności	Nieprawidłowości zgłoszone przez państwa członkowskie (kwoty zwrócone do budżetu UE)	Ogółem
Niderlandy	1	2	6	9
Austria	0	—	1	1
Polska	0	—	2	2
Portugalia	0	0	7	7
Rumunia	5	—	7	12
Słowenia	0	1	0	2
Słowacja	0	0	0	0
Finlandia	2	0	1	2
Szwecja	0	12	2	14
Zjednoczone Królestwo	83	41	9	133
Ogółem wykonane	103	600	148	851

Uwaga: powyższe dane liczbowe są zaokrąglone do milionów euro, a kwoty wykazane jako 0 oznaczają kwoty, które w rzeczywistości wynoszą mniej niż 500 000 EUR.

Nota 6 – załącznik 3: Korekty finansowe dotyczące działań strukturalnych potwierdzone w 2009 r. ogółem

W podziale na poszczególne państwa członkowskie

mln EUR

Państwo członkowskie	Łącznie w 2008 r.	Korekty finansowe potwierdzone w 2009 r.						Łącznie w 2009 r.
		EFRR	FS	EFS	IFOR	Sekcja Orientacji EFOGR	Ogółem	
1994-1999	1 995	445	10	21	41	4	521	2 516
Belgia	5	—	—	0	—	—	0	5
Dania	3	0	—	—	—	—	0	3
Niemcy	286	49	—	—	—	4	53	339
Irlandia	42	0	—	—	—	—	0	42
Grecja	526	—	—	—	—	0	0	526
Hiszpania	244	250	5	17	32	0	304	548
Francja	83	0	—	0	—	—	1	84
Włochy	442	63	—	—	—	—	63	505
Luksemburg	1	0	—	4	—	—	4	5
Niderlandy	168	1	—	—	9	—	9	177
Austria	2	0	—	—	—	0	0	2
Portugalia	113	19	5	—	—	—	24	137
Finlandia	1	—	—	0	—	0	0	1
Szwecja	1	0	—	—	—	—	0	1
Zjednoczone Królestwo	77	54	—	—	—	—	54	131
INTERREG	1	9	—	—	—	—	9	10
2000-2006	3 313	1 616	76	159	5	34	1 890	5 203

		mln EUR							
	Łącznie w 2008 r.	Korekty finansowe potwierdzone w 2009 r.						Łącznie w 2009 r.	
Państwo członkowskie		EFRR	FS	EFS	IFOR	Sekcja Orientacji EFOGR	Ogółem		
Belgia	5	2	—	3	—	—	5	10	
Bułgaria	—	—	2	—	—	—	2	2	
Republika Czeska	—	—	0	—	—	—	0	0	
Dania	—	—	—	0	0	—	0	0	
Niemcy	10	0	—	2	—	—	2	12	
Estonia	—	0	—	—	—	—	0	0	
Irlandia	26	16	—	—	—	—	16	42	
Grecja	867	37	2	14	—	—	53	920	
Hiszpania	1 246	1 200	22	24	3	8	1 257	2 503	
Francja	249	3	—	9	0	—	12	261	
Włochy	608	135	—	80	2	—	217	825	
Cypr	—	—	—	—	—	—	—	—	
Łotwa	3	1	—	0	—	—	1	4	
Litwa	1	—	1	—	—	—	1	2	
Luksemburg	—	—	—	2	—	—	2	2	
Węgry	—	4	41	7	—	0	52	52	
Malta	—	—	—	—	—	—	—	—	
Niderlandy	1	0	—	—	—	1	1	2	
Austria	—	—	—	—	—	—	—	—	
Polska	37	85	—	12	0	11	108	145	
Portugalia	95	31	0	0	—	—	31	126	
Rumunia	2	—	8	—	—	14	22	24	
Słowenia	2	—	—	0	—	—	0	2	
Słowacja	1	38	—	—	—	—	38	39	
Finlandia	—	0	—	—	0	0	0	0	
Szwecja	11	—	—	0	—	—	0	11	
Zjednoczone Królestwo	149	63	—	5	—	—	68	217	
INTERREG	—	1	—	—	—	—	1	1	
Ogółem potwierdzone	5 308	2 061	86	180	46	38	2 411	7 719	

Uwaga: powyższe dane liczbowe są zaokrąglone do milionów euro, a kwoty wykazane jako 0 oznaczają kwoty, które w rzeczywistości wynoszą mniej niż 500 000 EUR.

Nota 6 – załącznik 4: Korekty finansowe wykonane w 2009 r. ogółem: działania strukturalne
W podziale na poszczególne państwa członkowskie

mln EUR

Państwo członkowskie	Decyzje wykonane w 2009 r.					Ogółem
	EFRR	FS	EFS	IFOR	Sekcja Orientacji EFOGR	
Okres 1994-1999	218	10	21	46	5	300
Belgia	—	—	0	—	—	0
Dania	2	—	—	—	—	2
Niemcy	109	—	—	0	4	113
Irlandia	0	—	—	0	—	1
Grecja	—	—	—	—	0	0
Hiszpania	3	5	17	32	0	57
Francja	1	—	0	5	—	6
Włochy	41	—	—	—	—	41
Luksemburg	0	—	4	—	—	4
Niderlandy	7	—	—	9	—	16
Austria	0	—	—	—	0	0
Portugalia	1	5	—	—	—	6
Finlandia	—	—	0	—	0	0
Szwecja	0	—	—	—	—	0
Zjednoczone Królestwo	52	—	—	—	—	52
INTERREG	2	—	—	—	—	2
Okres 2000-2006	116	79	185	4	25	409
Belgia	—	—	3	—	—	3
Bułgaria	—	3	—	—	—	3
Republika Czeska	—	0	—	—	—	0
Dania	—	—	—	—	—	—
Niemcy	—	—	—	—	—	—
Estonia	—	0	—	—	—	0
Irlandia	—	—	—	—	—	—
Grecja	47	5	14	—	—	66
Hiszpania	7	14	38	0	—	59
Francja	1	—	0	—	—	2
Włochy	10	—	80	4	—	93
Cypr	—	—	—	—	—	—
Łotwa	—	—	0	—	—	0
Litwa	—	1	—	—	—	1
Luksemburg	—	—	2	—	—	2
Węgry	—	40	1	—	0	41

mln EUR

Państwo członkowskie	Decyzje wykonane w 2009 r.					Ogółem
	EFRR	FS	EFS	IFOR	Sekcja Orientacji EFOGR	
Malta	—	—	—	—	—	—
Niderlandy	—	—	—	—	—	—
Austria	—	—	—	—	—	—
Polska	42	—	42	—	11	95
Portugalia	9	9	—	—	—	18
Rumunia	—	6	—	—	14	20
Słowenia	—	—	—	—	—	—
Słowacja	—	—	—	—	—	—
Finlandia	—	—	—	—	0	0
Szwecja	—	—	—	—	—	—
Zjednoczone Królestwo	—	—	5	—	—	5
INTERREG	0	—	—	—	—	0
Ogółem wykonane	334	89	206	50	30	709

Uwaga: powyższe dane liczbowe są zaokrąglone do milionów euro, a kwoty wykazane jako 0 oznaczają kwoty, które w rzeczywistości wynoszą mniej niż 500 000 EUR.

7. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM FINANSOWYM

Poniższe informacje odnoszące się do zarządzania ryzykiem finansowym Unii Europejskiej (UE) dotyczą:

- operacji finansowych przeprowadzonych przez Komisję Europejską w celu wykonania budżetu;
- działalności w zakresie udzielania i zaciągania pożyczek prowadzonej przez Komisję Europejską w ramach pomocy makrofinansowej (MFA), instrumentu wsparcia bilansu płatniczego i działań Euratomu;
- Funduszu Gwarancyjnego dla działań zewnętrznych; oraz
- działalności w zakresie udzielania i zaciągania pożyczek oraz działalności finansowej prowadzonej przez Unię Europejską w ramach Europejskiej Wspólnoty Węgla i Stali (w likwidacji).

7.1. POLITYKA ZARZĄDZANIA RYZYKIEM

7.1.1. Operacje finansowe

Reguły i zasady dotyczące zarządzania operacjami finansowymi Komisji określono w rozporządzeniu (WE, Euratom) nr 1150/2000 (zmienionym rozporządzeniem (WE, Euratom) nr 2028/2004) i w rozporządzeniu finansowym (rozporządzeniu (WE, Euratom) nr 1605/2002 zmienionym rozporządzeniem (WE, Euratom) nr 1995/2006) oraz przepisach wykonawczych do tego rozporządzenia (rozporządzenie (WE, Euratom) nr 2342/2002 zmienione rozporządzeniem (WE, Euratom) nr 478/2007).

Na podstawie wspomnianych rozporządzeń obowiązują następujące zasady:

- państwa członkowskie wpłacają środki na poczet zasobów własnych na rachunki otwarte w tym celu w imieniu Komisji przez administrację finansową lub organ wyznaczony przez każde państwo członkowskie; Komisja może korzystać ze wspomnianych rachunków jedynie w celu pokrycia swoich potrzeb w zakresie środków pieniężnych;

- państwa członkowskie wpłacają środki na poczet zasobów własnych w swojej walucie krajowej, natomiast płatności Komisji są denominowane głównie w EUR;
- nie można przekraczać stanu rachunków bankowych otwartych w imieniu Komisji;
- środki pieniężne na rachunkach prowadzonych w walutach innych niż euro są wykorzystywane do płatności w tych samych walutach lub okresowo przeliczane na euro.

Oprócz rachunków przeznaczonych na potrzeby zasobów własnych istnieją rachunki, które Komisja otwiera w bankach centralnych i bankach komercyjnych w celu dokonywania płatności i otrzymywania wpływów innych niż z tytułu składek państw członkowskich do budżetu.

Operacje finansowe i płatnicze są w dużej mierze zautomatyzowane i opierają się na nowoczesnych systemach informatycznych. Aby zagwarantować bezpieczeństwo systemu oraz zapewnić rozdział obowiązków zgodnie z przepisami rozporządzenia finansowego, standardami kontroli wewnętrznej i zasadami audytu Komisji stosuje się określone procedury.

Zarządzanie operacjami finansowymi i płatniczymi regulują wytyczne i procedury, które mają na celu ograniczenie ryzyka operacyjnego i finansowego oraz zapewnienie odpowiedniego poziomu kontroli. Wspomniane wytyczne i procedury odnoszą się do różnych obszarów działań (np.: wykonywanie płatności i zarządzanie środkami pieniężnymi, prognozy przepływów pieniężnych, ciągłość działania itd.), a ich przestrzeganie jest regularnie sprawdzane. Ponadto DG ds. BUDŻETU i DG ds. GOSPODARCZYCH I FINANSOWYCH spotykają się w celu omawiania wymiany informacji w zakresie zarządzania ryzykiem i najlepszych praktyk.

7.1.2 *Operacje zaciągania i udzielania pożyczek (MFA, bilans płatniczy i Euratom)*

UE dokonuje operacji udzielania i zaciągania pożyczek oraz zarządza związanymi z nimi finansami zgodnie z odpowiednimi decyzjami Rady oraz w stosownych przypadkach zgodnie z wewnętrznymi wytycznymi. Odpowiednie jednostki operacyjne korzystają z opracowanych podręczników dotyczących procedur w zakresie poszczególnych dziedzin, takich jak zaciąganie i udzielanie pożyczek czy zarządzanie finansami. Ryzyko finansowe i operacyjne określa się i ocenia, a ponadto regularnie weryfikuje się przestrzeganie wewnętrznych wytycznych i procedur. Co do zasady nie prowadzi się działalności w celu zrównoważenia wahań stopy procentowej lub zmian wartości obcej waluty (działalności zabezpieczającej), gdyż operacje udzielania pożyczek finansowane są za pomocą pożyczek równoległych (*back-to-back*), które nie powodują powstawania otwartych pozycji stopy procentowej czy otwartych pozycji walutowych.

7.1.3 *Fundusz Gwarancyjny*

Zasady zarządzania aktywami Funduszu Gwarancyjnego (zob. nota 2.3.3) określono w porozumieniu zawartym przez Komisję Europejską i Europejski Bank Inwestycyjny (EBI) dnia 25 listopada 1994 r. oraz jego kolejnych zmianach z dni 17– 23 września 1996 r., 8 maja 2002 r. i 25 lutego 2008 r. Fundusz Gwarancyjny jest obsługiwany wyłącznie w euro. Inwestycje dokonuje się jedynie w tej walucie, aby uniknąć wszelkiego ryzyka walutowego. Zarządzanie aktywami opiera się na tradycyjnych zasadach ostrożności, stosowanych w przypadku działalności finansowej. Przy zarządzaniu funduszem konieczne jest zwracanie szczególnej uwagi na ograniczanie ryzyka i dbałość o to, aby zbywanie i przenoszenie aktywów, którymi zarządza fundusz, następowało bez większych opóźnień, przy uwzględnieniu stosownych zobowiązań.

7.1.4 *EWWiS w likwidacji*

Komisja Europejska zarządza likwidacją zobowiązań EWWiS; w przypadku EWWiS w likwidacji nie jest przewidywane udzielanie nowych pożyczek ani powiązane finansowanie. Nowe pożyczki zaciągane przez EWWiS są ograniczone do refinansowania w celu ograniczenia kosztu środków. Zarządzanie operacjami finansowymi odbywa się zgodnie z zasadami ostrożności w celu ograniczania ryzyka finansowego.

7.2 RYZYKO RYNKOWE

Ryzyko rynkowe polega na tym, że wartość godziwa instrumentu finansowego lub przyszłe przepływy środków pieniężnych z nim związane będą ulegać wahaniom ze względu na zmiany cen rynkowych. Ryzyko rynkowe niesie w sobie nie tylko potencjał strat, ale i potencjał zysków. Obejmuje ryzyko walutowe, ryzyko stopy procentowej i inne ryzyko cenowe. UE nie jest narażona na znaczącego inne ryzyko cenowe.

7.2.1 *Ryzyko walutowe*

Ryzyko walutowe polega na tym, że wartość operacji UE lub jej inwestycji jest uzależniona od wahań kursów obcych walut. Ryzyko wynika ze zmiany ceny jednej waluty w stosunku do drugiej.

7.2.1.1 *Operacje finansowe*

Środki na poczet zasobów własnych wpłacane przez państwa członkowskie w walutach innych niż euro są przechowywane na rachunkach przeznaczonych na potrzeby zasobów własnych, zgodnie z rozporządzeniem w sprawie zasobów własnych. Są one przeliczane na euro, w przypadku gdy są potrzebne do wykonania płatności. Procedury stosowane do zarządzania tymi środkami są określone w wyżej wymienionym rozporządzeniu. W ograniczonej liczbie przypadków środki te są bezpośrednio wykorzystywane do wykonania płatności w danych walutach.

Komisja posiada w bankach komercyjnych szereg rachunków w walutach państw UE innych niż euro, a także w USD w celu wykonywania płatności w danych walutach. Środki na tych rachunkach są uzupełniane w zależności od kwoty płatności, jakie mają zostać wykonane; ich salda przez noc utrzymuje się na bardzo niskim poziomie, aby ograniczyć do minimum ryzyko związane z wahaniami kursów walut obcych.

Wpływy różne (inne niż wpływy na poczet zasobów własnych) otrzymywane w walutach innych niż EUR, są przelewane na rachunki Komisji prowadzone w tej samej walucie, jeżeli są one niezbędne do wykonania płatności, albo przeliczane na EUR i przekazywane na rachunki prowadzone w EUR. Środki na rachunkach zaliczkowych prowadzonych w walutach innych niż euro są uzupełniane w zależności od szacowanej kwoty lokalnych płatności krótkoterminowych, które mają być wykonane w tej samej walucie. Salda na tych rachunkach nie mogą przekraczać odnośnych pułapów.

Ponieważ wszystkie tymczasowo zainkasowane grzywny są nakładane i wpłacane w euro, nie ma w ich przypadku ryzyka walutowego.

7.2.1.2 *Operacje zaciągania i udzielania pożyczek (MFA, bilans płatniczy i Euratom)*

Ponieważ większość aktywów i zobowiązań finansowych jest w euro, UE nie jest narażona na ryzyko walutowe. UE udziela jednak pożyczek w dolarach amerykańskich, wykorzystując w tym celu instrument finansowy Euratomu, a pożyczki te są finansowane pożyczkami zaciągniętymi na równoważną kwotę w dolarach amerykańskich (operacje równoległe – ang. *back-to-back*). Na dzień bilansowy UE nie jest narażona na ryzyko walutowe w odniesieniu do Euratomu.

7.2.1.3 *Fundusz Gwarancyjny*

Aktywa finansowe są w euro, ryzyko walutowe zatem nie istnieje.

7.2.1.4 *EWWiS w likwidacji*

EWWiS w likwidacji jest w ujęciu netto narażona w niewielkim stopniu na ryzyko walutowe wynoszące równowartość 2,2 mln EUR, wynikające z pożyczek na budownictwo czynszowe o równowartości 1,5 mln EUR i sald na rachunkach bieżących o równowartości 0,7 mln EUR.

7.2.2 *Ryzyko stopy procentowej*

Ryzyko stopy procentowej polega na możliwości spadku wartości papierów wartościowych, w szczególności zaś obligacji, na skutek wzrostu stóp procentowych. Ogólnie rzecz biorąc, wyższe stopy procentowe będą prowadzić do niższych cen obligacji o stałym oprocentowaniu i odwrotnie.

7.2.2.1 *Operacje finansowe*

Komisja nie zaciąga pożyczek pieniężnych, w związku z czym nie jest narażona na ryzyko stopy procentowej. Uzyskuje jednak dochody z tytułu odsetek od sald posiadanych na różnych rachunkach bankowych. Dlatego Komisja wprowadziła środki mające zagwarantować, że dochody z tytułu odsetek będą systematycznie odzwierciedlać rynkowe stopy procentowe, a także ich ewentualne wahania. Rachunki otwarte przed administracje finansowe państw członkowskich lub w narodowych bankach centralnych na potrzeby wpływów na poczet zasobów własnych nie generują odsetek i są prowadzone nieodpłatnie. W

przypadku wszelkich innych rachunków ulokowanych w narodowych bankach centralnych opłaty zależą od warunków zaproponowanych przez dany bank; obowiązują zmienne stopy procentowe korygowane w zależności od wahań rynkowych.

Salda przez noc posiadane na rachunkach w bankach komercyjnych generują codziennie dochody z tytułu odsetek. Opiera się to na zmiennym oprocentowaniu rynkowym, do którego stosuje się marżę umowną (dodatnią lub ujemną). W przypadku większości rachunków obliczanie odsetek jest powiązane ze stopą krańcową EBC dla jego głównych operacji refinansowania i obliczenie to jest korygowane w celu uwzględnienia wszelkich wahań tej stopy. W przypadku niektórych innych rachunków obliczanie odsetek powiązane jest z stopą EONIA (referencyjna stopa międzybankowych operacji depozytowych typu O/N (z dnia na dzień) na rynku pieniężnym strefy euro). W związku z tym nie istnieje ryzyko, aby Komisja uzyskała dochody z tytułu odsetek po stopach niższych niż rynkowe.

7.2.2.2 *Operacje zaciągania i udzielania pożyczek (MFA, bilans płatniczy i Euratom)*

Zaciągane i udzielane pożyczki o zmiennej stopie procentowej

Ze względu na charakter działalności UE w zakresie zaciągania i udzielania pożyczek, znaczna część jej aktywów i zobowiązań jest oprocentowana. Pożyczki MFA i Euratomu o zmiennym oprocentowaniu narażają UE na ryzyko stopy procentowej. Jednak ryzyko związane z oprocentowaniem wynikające z zaciągniętych pożyczek niwelują odpowiadające im pożyczki udzielane na analogicznych warunkach (operacje równoległe). Na dzień bilansowy wartość udzielonych pożyczek UE (wyrażonych w kwotach nominalnych) o zmiennej stopie procentowej wynosiła 0,96 mld EUR (w 2008 r.: 1,05 mld EUR), przy czym co 6 miesięcy przeprowadza się ponowną wycenę.

Zaciągane i udzielane pożyczki o stałej stopie procentowej

UE dysponuje także pożyczkami MFA i Euratomu o stałym oprocentowaniu opiewającymi w 2009 r. na kwotę 110 mln EUR (w 2008 r.: 85 mln EUR), przy czym ich ostateczne terminy zapadalności wynoszą od roku do pięciu lat (25 mln EUR) i ponad pięć lat (85 mln EUR).

Co jeszcze bardziej istotne, UE dysponuje w 2009 r. sześcioma pożyczkami o stałej stopie procentowej udzielonymi w ramach instrumentu finansowego bilansu płatniczego, na łączną kwotę 9,2 mld EUR (w 2008 r.: 2 mld EUR), przy czym ich ostateczne terminy zapadalności wynoszą od roku do pięciu lat (5 mld EUR) i ponad pięć lat (4,2 mld EUR).

7.2.2.3 *Fundusz Gwarancyjny*

Dłużne papiery wartościowe o zmiennych stopach procentowych w ramach Funduszu Gwarancyjnego są narażone na skutki związane ze zmiennością tych stóp, podczas gdy dłużne papiery wartościowe o stałych stopach procentowych wiążą się z ryzykiem związanym z ich wartością godziwą. Na dzień bilansowy obligacje o stałym oprocentowaniu stanowią około 97 % portfela inwestycyjnego (w 2008 r.: 96 %).

7.2.2.4 *EWWiS w likwidacji*

Ze względu na charakter swojej działalności EWWiS w likwidacji jest narażona na ryzyko stopy procentowej. Ryzyko stopy procentowej wynikające z zaciągniętych pożyczek zasadniczo niwelują odpowiadające im pożyczki udzielane na analogicznych warunkach. Jeśli chodzi o operacje zarządzania aktywami, na dzień bilansowy obligacje o stałym oprocentowaniu stanowią około 97 % portfela papierów wartościowych (w 2008 r.: 97 %).

7.3 RYZYKO KREDYTOWE

Ryzyko kredytowe polega na ryzyku straty spowodowanej niespłaceniem przez dłużnika/pożyczkobiorcę pożyczki lub innej linii kredytowej (kwoty głównej lub odsetek (kuponu) lub obu) lub niewywiązaniem się w inny sposób z obowiązków umownych. Zdarzenia związane z niewykonaniem zobowiązania obejmują opóźnienia w dokonywaniu spłat, restrukturyzację spłat pożyczkobiorcy i upadłość.

7.3.1 *Operacje finansowe*

Większa część zasobów finansowych Komisji, zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE, Euratom) nr 1150/2000 w sprawie zasobów własnych, jest przechowywana na rachunkach otwartych przez państwa członkowskie w celu wpłacania swoich składek (na poczet zasobów własnych). Wszystkie tego rodzaju rachunki to rachunki otwarte przez administracje finansowe państw członkowskich lub rachunki prowadzone w narodowych bankach centralnych. Instytucje te niosą ze sobą najmniejsze ryzyko kredytowego (lub kontrahenta) dla Komisji, gdyż ekspozycja pozostaje po stronie danych państw członkowskich.

Jeśli chodzi o część zasobów finansowych Komisji przechowywaną w bankach komercyjnych, tak aby możliwe było dokonywanie płatności, zlecone jest, aby uzupełniać środki na tych rachunkach dopiero wtedy, kiedy jest to niezbędne, czym automatycznie zarządza system zarządzania środkami pieniężnymi. Na każdym rachunku utrzymywany jest minimalny stan środków pieniężnych, proporcjonalnie do średniej kwoty dziennych płatności z niego dokonywanych. W rezultacie kwoty utrzymywane przez noc na tych rachunkach pozostają stale na bardzo niskich poziomach (ogólnie średnio od 50 mln EUR do 150 mln EUR, rozłożonych na ponad 30 rachunków), dzięki czemu narażenie na ryzyko dla Komisji jest ograniczone. Kwoty te należy postrzegać w odniesieniu do ogólnych sald finansowych, które wahają się od 1 mld EUR do 35 mld EUR, przy ogólnej kwocie płatności dokonywanych w 2009 r. wynoszącej 130 mld EUR.

Dodatkowo przy wyborze banków komercyjnych zastosowanie mają szczegółowe wytyczne w celu dalszego zminimalizowania ryzyka kontrahenta, na które narażone jest Komisja.

- Wszystkie banki komercyjne są wybierane w drodze zaproszenia do składania ofert. Aby zostać dopuszczonym do udziału w procedurach przetargowych, wymagane jest posiadanie minimalnego krótkoterminowego ratingu kredytowego na poziomie P-1 przyznanego przez agencję ratingową Moody's lub na poziomie równoważnym (S&P A-1 lub Fitch F1). W szczególnych i należyście uzasadnionych okolicznościach może być wymagany niższy poziom ratingu.
- W przypadku banków specjalnie wybranych do zdeponowania tymczasowo zainkasowanych grzywien wymagany jest także co do zasady minimalny długoterminowy rating na poziomie AA (S&P) lub równoważny, i stosuje się specjalne środki w przypadku, gdy obniżony zostaje rating tych banków.
- W 2009 r. służby finansowe Komisji uruchomiły alternatywny system zarządzania tymczasowo zainkasowanymi grzywiami, czego głównym celem było zmniejszenie ryzyka w tym zakresie. W związku z decyzją Komisji C(2009) 4264 grzywiny nałożone od dnia 1 stycznia 2010 r. będą zarządzane zgodnie z nowym systemem i nie będą już zdeponowane w bankach komercyjnych.
- Rachunki zaliczkowe są ulokowane w lokalnych bankach wybranych w drodze uproszczonej procedury przetargowej. Wymagany poziom ratingu uzależniony jest od uwarunkowań lokalnych i może znacząco różnić się w zależności od kraju. Aby zmniejszyć narażenie na ryzyko, salda na tych rachunkach utrzymywane są na możliwie niskich poziomach (przy uwzględnieniu potrzeb operacyjnych), środki na tych rachunkach są regularnie uzupełniane, natomiast obowiązujące pułapy są poddawane przeglądowi w trybie rocznym.
- Ratingi kredytowe banków komercyjnych, w których Komisja posiada rachunki, są poddawane przeglądowi w trybie co najmniej miesięcznym, a w razie potrzeby częściej. W kontekście kryzysu finansowego przyjęto wzmożone środki monitorowania i utrzymywano je w trakcie całego 2009 r.

7.3.2 *Operacje zaciągania i udzielania pożyczek (MFA, bilans płatniczy i Euratom)*

Ekspozycją na ryzyko kredytowe zarządza się, uzyskując najpierw gwarancje od krajów (w przypadku Euratomu), a następnie za pomocą Funduszu Gwarancyjnego (MFA i Euratom) i wreszcie za pomocą budżetu UE (w przypadku bilansu płatniczego, a w przypadku, gdyby inne środki były nieskuteczne, MFA i Euratomu). W prawodawstwie dotyczącym zasobów własnych obowiązującym w 2009 r. określono pułap zasobów opartych na DNB na poziomie 1,24 % DNB państwa członkowskiego, a w 2009 r. 1,01 % faktycznie wykorzystano na pokrycie środków na płatności. Oznacza to, że na dzień 31 grudnia 2009 r. istniał dostępny margines wysokości 0,23 %, aby pokryć tę gwarancję. Należy zwrócić uwagę, że począwszy od 2010 r. pułap będzie wynosił 1,23 %. Fundusz Gwarancyjny dla działań zewnętrznych ustanowiono w 1994 r. w celu zabezpieczenia ryzyka niewywiązania się z zobowiązań, dotyczącego pożyczek zaciągniętych na sfinansowanie pożyczek udzielanych państwom spoza Unii Europejskiej. W każdym razie narażenie na ryzyko kredytowe jest łagodzone poprzez możliwość wykorzystania środków z budżetu UE, gdyby dłużnik nie był w stanie zwrócić w całości należnych kwot. W tym celu UE jest uprawniona do wezwania wszystkich państw członkowskich do przekazania środków w celu zapewnienia przestrzegania zobowiązań prawnych UE wobec jej pożyczkodawców.

Z tych pożyczek korzystają głównie Węgry, Łotwa i Rumunia. Pożyczki udzielone tym państwom stanowią odpowiednio około 54 %, 21 % i 18 % ogółu udzielonych pożyczek. Przy przeprowadzaniu operacji finansowych należy stosować się do wytycznych dotyczących wyboru kontrahentów. Tak więc jednostka operacyjna może przeprowadzać transakcje jedynie z bankami kwalifikującymi się i posiadającymi wystarczające limity ustalone dla kontrahentów.

7.3.3 *Fundusz Gwarancyjny*

Zgodnie z porozumieniem UE i EBI w sprawie zarządzania Funduszem Gwarancyjnym wszystkie inwestycje międzybankowe powinny mieć co najmniej rating P-1 przyznany przez agencję ratingową Moody's lub równoważny. Na dzień 31 grudnia 2009 r. wszystkie inwestycje (153 mln EUR) przeprowadzane były z takimi kontrahentami (w 2008 r.: 183 mln EUR). Na dzień 31 grudnia 2009 r. środki z funduszu zainwestowano w cztery krótkoterminowe instrumenty finansowe, a wszystkie inwestycje (37 mln EUR) przeprowadzono z kontrahentami mającymi co najmniej rating P-1 w agencji ratingowej Moody's lub równoważny. Wszystkie papiery wartościowe trzymane w portfelu dostępnym do sprzedaży są zgodne z wytycznymi dotyczącymi zarządzania.

7.3.4 EWWiS w likwidacji

Ekspozycją na ryzyko kredytowe zarządza się, przeprowadzając regularne analizy zdolności pożyczkobiorców do wypełnienia zobowiązań w zakresie spłaty odsetek i kapitału. Ekspozycją na ryzyko kredytowe zarządza się również, uzyskując zabezpieczenie oraz gwarancje od krajów, osób prawnych i fizycznych. 52 % ogólnej kwoty nieuregulowanych pożyczek jest objęte gwarancjami państw członkowskich lub równoważnych organizacji (np. instytucji publicznych). 36 % nieuregulowanych pożyczek udzielono bankom lub gwarancji na nie udzieliły banki. Przy przeprowadzaniu operacji finansowych należy stosować się do wytycznych dotyczących wyboru kontrahentów. Jednostka operacyjna może przeprowadzać transakcje jedynie z bankami kwalifikującymi się i posiadającymi wystarczające limity ustalone dla kontrahentów.

7.4 RYZYKO PŁYNNOŚCI

Ryzyko płynności jest ryzykiem, które wynika z trudności w sprzedaży składnika aktywów; np. ryzyko, że dany papier wartościowy lub składnik aktywów nie będzie można sprzedać na rynku na tyle szybko, aby uniknąć straty lub wywiązać się ze zobowiązań.

7.4.1 Operacje finansowe

Zasady budżetu UE zakładają, że ogólne zasoby środków pieniężnych na rok są zawsze wystarczające do pokrycia wszystkich płatności. Kwota składek państw członkowskich ogółem równa się kwocie środków na płatności na dany rok budżetowy. Składki państw członkowskich wpływają jednak w ciągu całego roku w postaci dwunastu miesięcznych transz, a tymczasem płatności charakteryzuje swoista sezonowość.

Aby zagwarantować, że zasoby finansowe będą zawsze wystarczające do pokrycia płatności, jakie mają zostać wykonane w danym miesiącu, istnieją procedury dotyczące regularnych prognoz w zakresie środków pieniężnych, a w pewnych warunkach można w razie potrzeby wezwać państwa członkowskie do przekazania środków na poczet zasobów własne z wyprzedzeniem.

Oprócz tego, w kontekście operacji finansowych Komisji wykonywanych na co dzień, automatyczne narzędzie zarządzania środkami pieniężnymi gwarantuje odpowiednią płynność na wszystkich rachunkach bankowych Komisji na co dzień.

7.4.2 Operacje zaciągania i udzielania pożyczek (MFA, bilans płatniczy i Euratom)

Ryzyko płynności wynikające z zaciągniętych pożyczek zasadniczo niwelują odpowiadające im pożyczki udzielane na analogicznych warunkach (operacje równoległe). W przypadku MFA i Euratomu Fundusz Gwarancyjny służy jako rezerwa płynności (lub zabezpieczenie) na wypadek braku płatności lub opóźnień w płatności ze strony pożyczkobiorcy. W przypadku bilansu płatniczego rozporządzenie Rady nr 431/2009 przewiduje procedurę zakładającą wystarczająco dużo czasu na uruchomienie środków poprzez budżet UE.

7.4.3 Fundusz Gwarancyjny

Zarządzanie funduszem opiera się na zasadzie, że aktywa mają mieć wystarczający stopień płynności i mobilizacyjności w stosunku do odpowiednich zobowiązań. Fundusz musi utrzymywać w portfelu minimalną kwotę 100 mln EUR o zapadalności poniżej 12 miesięcy, które mają być zainwestowane w instrumenty pieniężne. Na dzień 31 grudnia 2009 r. wartość tych inwestycji wyniosła 190 mln EUR. Ponadto co najmniej 20 % wartości nominalnej funduszu powinno obejmować instrumenty pieniężne, obligacje o stałym oprocentowaniu, w których przypadku okres pozostający do terminu zapadalności nie przekracza roku, oraz obligacje o zmiennej stopie procentowej. Na dzień 31 grudnia 2009 r. odsetek ten wynosił 27 %.

7.4.4 EWWiS w likwidacji

Ryzyko płynności wynikające z zaciągniętych pożyczek zasadniczo niwelują odpowiadające im pożyczki udzielane na analogicznych warunkach (operacje równoległe). Komisja zarządza wymogami w zakresie płynności aktywów i pasywów EWWiS w likwidacji w oparciu o prognozy wypłat opracowane w porozumieniu z odpowiednimi służbami Komisji.

7.5 UJAWNIECIE INFORMACJI O WARTOŚCI GODZIWEJ

7.5.1 Operacje zaciągania i udzielania pożyczek (MFA, bilans płatniczy i Euratom)

Sytuacja wyjściowa:

Należy zwrócić uwagę, że wyżej wspomniane pożyczki są początkowo ujmowane według ich kwoty nominalnej, zgodnie z 11. regułą rachunkowości UE. Gdyby zamiast tego zastosowano standard rachunkowości sektora prywatnego MSR 39, oznaczałoby to ujmowanie wspomnianych pożyczek według ich wartości godziwej. Różnicę między oboma sposobami księgowania w przypadku samych tylko pożyczek na wsparcie bilansu płatniczego wykazano, na dzień ich emisji, w poniższej tabeli:

mln EUR

	11. reguła rachunkowości UE (kwota nominalna)	MSR 39 (wartość godziwa)	Różnica w sposobach księgowania
Wycena pożyczek na wsparcie bilansu płatniczego przy emisji w 2009 r.	7 200	6 649	551
Wycena pożyczek na wsparcie bilansu płatniczego przy emisji w 2008 r.	2 000	1 767	233

Powody zastosowania sposobu księgowania zgodnie z 11. zasadą rachunkowości UE są następujące:

- między pożyczkami udzielonymi i zaciągniętymi występują efekty równoważące z uwagi na ich charakter równoległy. Stąd też efektywna stopa procentowa dla pożyczki udzielonej równa się efektywnej stopie procentowej powiązanych pożyczek zaciągniętych;
- pierwotna różnica odzwierciedla koszt alternatywny, jaki uzyskałoby się dzięki alternatywnej inwestycji na rynku kapitałowym. Z uwagi na fakt, że UE nie ma prawa inwestować na rynkach kapitałowych, wspomnianej opcji kosztu alternatywnego nie można zastosować, a zatem nie oddaje ona rzetelnie istoty transakcji;
- pierwotna różnica wskazana powyżej byłaby równoważona dochodem z tytułu odsetek w kolejnych latach.

Aktualna sytuacja na dzień 31.12.2009 r.

Szacowaną wartość godziwą ustala się w następujący sposób:

- w przypadku pożyczek udzielanych: przy użyciu metody zdyskontowanych przepływów pieniężnych poprzez zastosowanie krzywych dochodu właściwych dla poszczególnych krajów dostosowanych do okresu pozostałego do terminu zapadalności;
- w przypadku pożyczek zaciąganych: przy użyciu metody zdyskontowanych przepływów pieniężnych poprzez zastosowanie krzywych dochodu AAA dostosowanych do okresu pozostałego do terminu zapadalności;
- w przypadku pożyczek udzielanych o zmiennej stopie procentowej: zakłada się, że są one zbliżone do swojej kwoty nominalnej, ponieważ co sześć miesięcy dokonuje się ponownej wyceny według rynkowych stóp procentowych.

Poniższa tabela ukazuje szacowaną wartość godziwą na koniec roku udzielonych pożyczek MFA, pożyczek na wsparcie bilansu płatniczego i pożyczek Euratomu o stałej stopie procentowej w sposób umożliwiający porównanie jej z odpowiadającą jej wartością księgową w bilansie:

mln EUR

	Pożyczki udzielone na 31.12.2009	Pożyczki udzielone na 31.12.2008	Pożyczki zaciągnięte na 31.12.2009	Pożyczki zaciągnięte na 31.12.2008
Wartość godziwa	8 785	1 863	9 626	2 118
Wartość księgową	9 416	2 091	9 416	2 091
Różnica	(631)	(228)	210	27

Na dzień bilansowy pożyczki na wsparcie bilansu płatniczego stanowiły 98,8 % wspomnianych pożyczek udzielonych i zaciągniętych. Powyższa tabela odzwierciedla fakt, że z uwagi na to, że ponieważ rating kredytowy UE jest na poziomie AAA, a rynkowe stopy procentowe są obecnie wyższe niż stopy, po jakich UE zaciągnęła pożyczki, godziwa wartość jej zaciągniętych pożyczek jest wyższa niż ich kwota nominalna. Z uwagi na fakt, że ratingi Łotwy, Rumunii i Węgier głównych odbiorców tych pożyczek są niższe niż AAA, to mimo że rynkowe stopy procentowe są obecnie wyższe niż stopy, które UE zastosowała, udzielając pożyczek, godziwa wartość udzielonych pożyczek jest niższa niż ich kwota nominalna.

7.5.2 EWWiS w likwidacji

Szacowaną wartość godziwą udzielonych i zaciąganych pożyczek ustala się przy pomocy metody zdyskontowanych przepływów pieniężnych. Zgodnie z tym modelem przewidywane przyszłe przepływy pieniężne są dyskontowane przez zastosowanie krzywych dochodu AAA dostosowanych do okresu pozostałego do terminu zapadalności. Zakłada się, że szacowana wartość godziwa pożyczek o zmiennej stopie procentowej jest zbliżona do ich wartości bilansowej, ponieważ co trzy miesiące lub co sześć miesięcy dokonuje się ponownej wyceny według rynkowych stóp procentowych. Wartości godziwej udzielonych i zaciągniętych pożyczek o stałym oprocentowaniu nie można było oszacować i wykazać, ponieważ brakowało danych pozwalających na jej obliczenie.

Papiery wartościowe dostępne do sprzedaży ujęto według wartości godziwej, którą stanowi cena rynkowa powiększona o naliczone odsetki. Żadnych instrumentów finansowych nie wyceniano według wartości godziwej przy pomocy techniki wyceny, której nie można wesprzeć możliwymi do zaobserwowania rynkowymi cenami lub stopami procentowymi. Uznaje się, że wartość nominalna należności handlowych pomniejszona o rezerwę na utratę wartości oraz wartość nominalna zobowiązań handlowych są zbliżone do ich wartości godziwych. Wartość godziwą środków pieniężnych i innych aktywów pieniężnych łącznie z rachunkami bieżącymi i depozytami krótkoterminowymi (o terminie zapadalności krótszym niż trzy miesiące) stanowi ich wartość bilansowa.

8. UJAWNIENIE INFORMACJI NA TEMAT PODMIOTÓW POWIĄZANYCH

8.1 PODMIOTY POWIĄZANE

Do podmiotów powiązanych UE zalicza się jednostki objęte konsolidacją i przedstawiciele kadry kierowniczej najwyższego szczebla tych jednostek (zob. niżej). Transakcje między tymi podmiotami stanowią część normalnych operacji UE i jako takie - zgodnie z regułami rachunkowości UE - nie są objęte szczególnymi obowiązkami informacyjnymi. Wykaz jednostek objętych konsolidacją znajduje się w nocie **10**.

8.2 ŚWIADCZENIA PRZYSŁUGUJĄCE KADRZE KIEROWNICZEJ NAJWYŻSZEGO SZCZEBŁA

Do celów prezentacji informacji na temat transakcji podmiotów powiązanych dotyczących kadry kierowniczej najwyższego szczebla UE, osoby te pogrupowano w pięciu kategoriach:

Kategoria 1: przewodniczący Rady Europejskiej, przewodniczący Komisji i prezes Trybunału Sprawiedliwości,

Kategoria 2: wiceprzewodniczący Komisji i wysoki przedstawiciel Unii Europejskiej ds. wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa oraz inni wiceprzewodniczący Komisji,

Kategoria 3: Sekretarz Generalny Rady, członkowie Komisji, sędziowie i rzecznicy generalni Trybunału Sprawiedliwości, prezes i członkowie Sądu, prezes i członkowie Sądu do spraw Służby Publicznej Unii Europejskiej, Rzecznik Praw Obywatelskich i Europejski Inspektor Ochrony Danych,

Kategoria 4: prezes i członkowie Trybunału Obrachunkowego,

Kategoria 5: urzędnicy instytucji i agencji o najwyższym zaszerogowaniu.

Zestawienie przysługujących im przedstawiono poniżej – dalsze informacje znajdują się w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* (187 z 8.8.1967 ostatnio zmienionym rozporządzeniem (WE, Euratom) nr 202/2005 z 18.1.2005 (L 33 z 5.2.2005) i L 268 z 20.10.1977 ostatnio zmienionym rozporządzeniem (WE, Euratom) nr 1293/2004 z 30.4.2004 (L 243 z 15.7.2004)). Pozostałe informacje dostępne są także w opublikowanym na portalu Europa regulaminie pracowniczym, który stanowi oficjalny dokument opisujący prawa i obowiązki wszystkich urzędników UE. Przedstawiciele kadry kierowniczej najwyższego szczebla nie otrzymali od UE żadnych pożyczek o preferencyjnym oprocentowaniu.

Świadczenia finansowe przysługujące kadrze kierowniczej najwyższego szczebla

EUR

Świadczenie (na pracownika)	Kategoria 1	Kategoria 2	Kategoria 3	Kategoria 4	Kategoria 5
Wynagrodzenie zasadnicze (miesięcznie)	24 874,61	22 531,36 – 23 432,62	18 025,08 – 20 278,22	19 467,10 – 20 728,85	11 461,32 – 18 025,09
Dodatek mieszkaniowy/zagraniczny	15 %	15 %	15 %	15 %	16 %
Dodatki rodzinne:					
na gospodarstwo domowe (% wynagrodzenia)	2 % + 167,31	2 % + 167,31	2 % + 167,31	2 % + 167,31	2 % + 167,31
na dziecko pozostające na utrzymaniu	365,60	365,60	365,60	365,60	365,60
przedszkolny	89,31	89,31	89,31	89,31	89,31
szkolny lub	248,06	248,06	248,06	248,06	248,06
szkolny – gdy dziecko uczy się w szkole innej niż zapewniana przez zakład pracy rodzica	496,12	496,12	496,12	496,12	496,12
Dodatek dla sędziów-przewodniczących	Nie dotyczy	Nie dotyczy	500 - 810,74	Nie dotyczy	Nie dotyczy
Dodatek reprezentacyjny	1 418,07	0 - 911,38	500 - 607,71	Nie dotyczy	Nie dotyczy
Roczne koszty podróży	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Tak
Przelewy do państw członkowskich					
dodatek edukacyjny (*)	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak
% wynagrodzenia (*)	5 %	5 %	5 %	5 %	5 %
% wynagrodzenia bez zastosowania cc	maks. 25 %	maks. 25 %	maks. 25 %	maks. 25 %	maks. 25 %
Koszty reprezentacyjne	zwracane	zwracane	zwracane	Nie dotyczy	Nie dotyczy
Objęcie stanowiska:					
Koszty zagospodarowania	49 749,22	45 062,72 – 46 865,24	36 050,16 – 40 556,44	38 934,20 – 41 457,70	zwracane
Koszty podróży rodziny	zwracane	zwracane	zwracane	zwracane	zwracane
Koszty przeprowadzki	zwracane	zwracane	zwracane	zwracane	zwracane
Opuszczenie stanowiska:					
Koszty ponownego przesiedlenia	24 874,61	22 531,36 – 23 432,62	18 025,08 – 20 278,22	19 467,10 – 20 728,85	zwracane
Koszty podróży rodziny	zwracane	zwracane	zwracane	zwracane	zwracane
Koszty przeprowadzki	zwracane	zwracane	zwracane	zwracane	zwracane
Przeniesienie (% wynagrodzenia) (**)	40 % - 65 %	40 % - 65 %	40 % - 65 %	40 % - 65 %	Nie dotyczy
Ubezpieczenie zdrowotne	pokryte	pokryte	pokryte	pokryte	opcjonalnie
Emerytura (% wynagrodzenia, przed opodatkowaniem)	maksymalnie 70 %	maksymalnie 70 %	maksymalnie 70 %	maksymalnie 70 %	maksymalnie 70 %
Odliczenia:					
Podatek wspólnotowy	8 % - 45 %	8 % - 45 %	8 % - 45 %	8 % - 45 %	8 % - 45 %
Ubezpieczenie zdrowotne (% wynagrodzenia)	1,8 %	1,8 %	1,8 %	1,8 %	1,8 %
Specjalny podatek od wynagrodzenia	4,64 %	4,64 %	4,64 %	4,64 %	4,64 %
Odliczenie emerytalne	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	11,3 %
Liczba osób na dzień 31.12.2009	3	7	91	27	81

(*) przy zastosowaniu współczynnika korygującego („cc”)

(**) wypłacane przez pierwsze trzy lata po opuszczeniu stanowiska

9. ZDARZENIA NASTĘPUJĄCE PO DNIU BILANSOWYM

Na dzień przyjęcia niniejszego sprawozdania finansowego, oprócz informacji przedstawionych poniżej, księgowy Komisji nie wiedział ani nie został powiadomiony o żadnych innych istotnych zdarzeniach, które wymagałyby zamieszczenia odrębnych informacji w tej sekcji. Sprawozdanie finansowe i powiązane informacje dodatkowe opracowano wykorzystując najnowsze dostępne informacje, co znalazło swoje odzwierciedlenie w przedstawionych informacjach.

Europejski mechanizm stabilizacji finansowej

W dniu 11 maja 2010 r. Rada przyjęła europejski mechanizm stabilizacji finansowej w celu zachowania stabilności finansowej w Europie (rozporządzenie Rady (UE) nr 407/2010). Mechanizm został oparty na art. 122 ust. 2 Traktatu i umożliwia przyznanie pomocy finansowej państwu członkowskiemu, które ma trudności lub jest istotnie zagrożone poważnymi trudnościami z racji nadzwyczajnych okoliczności pozostających poza jego kontrolą. Pomoc ta może być udzielona w postaci pożyczki lub linii kredytowej gwarantowanej z budżetu UE. W przypadku jego uruchomienia, Komisja jest upoważniona w imieniu UE do zaciągania pożyczek na rynkach kapitałowych lub od instytucji finansowych, a następnie do udostępniania tych środków finansowych państwu członkowskiemu będącemu beneficjentem. Zgodnie z konkluzjami Rady ECOFIN instrument ten jest ograniczony do kwoty 60 mld EUR. Europejski mechanizm stabilizacji finansowej ustanowiono jako uzupełnienie istniejącego instrumentu wsparcia bilansu płatniczego, umożliwiającego udzielenie pomocy państwom członkowskim nienależących do strefy euro.

Warto zauważyć, że mimo, iż nie ma on wpływu ani na rachunkowość UE ani jej budżet, państwa członkowskie strefy euro i inne uczestniczące państwa członkowskie ustanowiły także podobny pakiet pomocy finansowej: Europejski Instrument Stabilności Finansowej. Ta ewentualna pomoc na rzecz państw członkowskich strefy euro ma być udzielana za pośrednictwem spółki celowej (SPV), a uczestniczące państwa członkowskie udzielają tej spółce gwarancji do wysokości 440 mld EUR. Instrument ten wygasa w czerwcu 2013 r.

Ponadto w wymienionych wyżej działaniach brać udział będzie – także bez wpływu na rachunkowość UE i jej budżet - Międzynarodowy Fundusz Walutowy (MFW), którego spodziewany wkład wynosi kolejne 250 mld EUR ewentualnej pomocy.

10. JEDNOSTKI OBJĘTE KONSOLIDACJĄ

A. JEDNOSTKI KONTROLOWANE

1. Instytucje i organy konsultacyjne

Komitet Regionów

Rada Unii Europejskiej

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej

Komisja Europejska

Europejski Trybunał Obrachunkowy

Europejski Inspektor Ochrony Danych

Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny

Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich

Parlament Europejski

2. Agencje UE

Europejska Agencja ds. Bezpieczeństwa i Zdrowia w Pracy

Europejska Agencja Bezpieczeństwa Lotniczego

Europejskie Centrum Zapobiegania i Kontroli Chorób

Europejskie Centrum Rozwoju Kształcenia Zawodowego

Europejska Agencja Środowiska
Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności
Europejska Fundacja na rzecz Poprawy Warunków Życia i Pracy
Europejska Agencja Bezpieczeństwa Morskiego
Europejska Agencja Leków
Europejska Agencja Chemikaliów
Europejskie Wspólne Przedsięwzięcie na rzecz Realizacji Projektu ITER i Rozwoju Energii Termojądrowej
Eurojust ⁽¹⁾
Agencja Praw Podstawowych Unii Europejskiej
Europejska Agencja ds. Bezpieczeństwa Sieci i Informacji (ENISA)
Europejska Fundacja Kształcenia
Europejska Agencja Zarządzania Współpracą Operacyjną na Zewnętrznych Granicach Państw Członkowskich Unii Europejskiej
Centrum Tłumaczeń dla organów Unii Europejskiej
Europejski Organ Nadzoru GNSS
Urząd Harmonizacji Rynku Wewnętrznego (Znaki Towarowe i Wzory)
Europejska Agencja Kolejowa
Wspólnotowy Urząd Ochrony Odmian Roślin
Wspólnotowa Agencja Kontroli Rybołówstwa
Europejskie Centrum Monitorowania Narkotyków i Narkomanii
Europejskie Kolegium Policyjne (CEPOL) ⁽¹⁾
Agencja Wykonawcza ds. Konkurencyjności i Innowacyjności
Agencja Wykonawcza ds. Edukacji, Kultury i Sektora Audiowizualnego
Agencja Wykonawcza Europejskiej Rady ds. Badań Naukowych ⁽²⁾
Agencja Wykonawcza ds. Zdrowia i Konsumentów
Agencja Wykonawcza ds. Transeuropejskiej Sieci Transportowej
Agencja Wykonawcza ds. Badań Naukowych ⁽²⁾

3. *Inne jednostki kontrolowane*

Europejska Wspólnota Węgla i Stali (w likwidacji)

B. **JEDNOSTKI STOWARZYSZONE**

Europejski Fundusz Inwestycyjny
Wspólne przedsiębiorstwo „Czyste niebo” ⁽²⁾
Wspólne przedsiębiorstwo ARTEMIS ⁽²⁾

C. **WSPÓLNE PRZEDSIĘBIORSTWA**

Międzynarodowa Organizacja Energii Termojądrowej (ITER)
Wspólne przedsięwzięcie SESAR
Wspólne przedsiębiorstwo Galileo w likwidacji
Wspólne przedsiębiorstwo IMI ⁽²⁾

⁽¹⁾ Zdecentralizowany organ Unii Europejskiej objęty byłym filarem „Współpraca policyjna i sądowa w sprawach karnych”.

⁽²⁾ objęte konsolidacją po raz pierwszy w 2009 r.

11. JEDNOSTKI NIEOBJĘTE KONSOLIDACJĄ

Chociaż UE zarządza aktywami poniższych jednostek, jednostki te nie spełniają kryteriów pozwalających na ich konsolidację i tym samym nie są objęte sprawozdaniem Unii Europejskiej.

11.1 EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU (EFR)

Europejski Fundusz Rozwoju (EFR) jest głównym instrumentem udzielania pomocy Unii Europejskiej w zakresie współpracy na rzecz rozwoju z krajami Afryki, Karaibów i Pacyfiku (AKP) oraz krajami i terytoriami zamorskimi (KTZ). Traktat rzymski z 1957 r. przewidział utworzenie EFR w celu świadczenia pomocy technicznej i finansowej, ograniczonej początkowo do krajów afrykańskich, z którymi z niektóre państwa członkowskie miały więzi historyczne.

EFR nie jest finansowany z budżetu Unii Europejskiej, lecz bezpośrednio z wkładów państw członkowskich, których wysokość jest ustalana w drodze negocjacji na szczeblu międzyrządowym. Środkami EFR zarządzają Komisja i EBI. Każda edycja funduszu jest ustanawiana zazwyczaj na okres około pięciu. Od czasu zawarcia pierwszej konwencji o partnerstwie w 1964 r., kolejne edycje programowania EFR odpowiadały w zasadzie cyklowi zawieranych umów/konwencji o partnerstwie.

Działalność EFR reguluje dotyczące go rozporządzenie finansowe (Dz.U. L 78 z 19.3.2008), które przewiduje sporządzenie sprawozdania finansowego EFR odrębnego od sprawozdania UE. Roczne sprawozdanie finansowe i zarządzanie zasobami EFR podlegają zewnętrznej kontroli Trybunału Obrachunkowego i Parlamentu. W celach informacyjnych przedstawiono poniżej bilans i rachunek wyniku ekonomicznego 8., 9. i 10. EFR:

Bilans – 8., 9. i 10. EFR

	<i>mln EUR</i>	
	31.12.2009	31.12.2008
AKTYWA TRWAŁE	196	269
AKTYWA OBROTOWE	1 389	957
Aktywa ogółem	1 585	1 226
ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE	(860)	(709)
Zobowiązania ogółem	(860)	(709)
AKTYWA NETTO	725	517
FUNDUSZE I KAPITAŁY REZERWOWE		
Kapitał funduszu, do którego opłacenia wezwano	20 381	17 079
Inne kapitały rezerwowe	2 252	2 252
Wynik ekonomiczny przeniesiony z ubiegłych lat	(18 814)	(15 784)
Wynik ekonomiczny za rok	(3 094)	(3 030)
Aktywa netto	725	517

Rachunek wyniku ekonomicznego – 8., 9. i 10. EFR

	<i>mln EUR</i>	
	2009	2008
PRZYCHODY OPERACYJNE	49	23
KOSZTY OPERACYJNE	(3 192)	(3 066)
DEFICYT Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ	(3 143)	(3 043)

	<i>mln EUR</i>	
	2009	2008
DZIAŁALNOŚĆ FINANSOWA	49	13
WYNIK EKONOMICZNY ZA ROK	(3 094)	(3 030)

11.2 PROGRAM UBEZPIECZEŃ ZDROWOTNYCH

Program ubezpieczeń zdrowotnych zapewnia ubezpieczenie kosztów leczenia pracownikom różnych organów Unii Europejskich. Środki w ramach programu są jego własnością i nie są kontrolowane przez Unię Europejską, choć należącymi do niego aktywami finansowymi zarządza Komisja. Program jest finansowany ze składek jego członków (pracowników) i pracodawców (instytucji/agencji/organów). Wszelkie nadwyżki są zatrzymywane w programie.

Program składa się z czterech odrębnych jednostek – głównego programu, obejmującego pracowników instytucji i agencji Unii Europejskiej oraz trzech mniejszych programów, obejmujących pracowników Europejskiego Instytutu Uniwersyteckiego we Florencji, szkół europejskich i pracowników zatrudnionych poza terytorium EU, tj. pracowników delegatur UE. Na dzień 31 grudnia 2009 r. aktywa programu ogółem wynosiły 297 mln EUR (w 2008 r. 288 mln EUR).

11.3 FUNDUSZ GWARANCYJNY DLA UCZESTNIKÓW (PGF)

Niektóre kwoty zaliczek wypłacone w ramach siódmego programu ramowego w zakresie badań i rozwoju technologicznego (7.PR) są w istocie pokrywane z Funduszu Gwarancyjnego dla Uczestników (PGF). Jest to instrument ukierunkowany na wzajemne korzyści, ustanowiony w celu zabezpieczenia ryzyka finansowego ponoszonego przez UE i uczestników w trakcie realizacji działań pośrednich w ramach 7.PR, przy czym jego kapitał oraz odsetki stanowią zabezpieczenie wykonania. Wszyscy uczestnicy działań pośrednich mających postać dotacji wnoszą - na okres trwania działania - na poczet kapitału PGF wkład stanowiący 5 % łącznego wkładu UE. Uczestnicy są właścicielami PGF, a UE (reprezentowana przez Komisję) działa jedynie jako ich przedstawiciel wykonawczy. Aktywa PGF na dzień 31 grudnia 2009 r. wynosiły ogółem 580 mln EUR (w 2008 r.: 283 mln EUR). Środki PGF są jego własnością i nie są kontrolowane przez Unię Europejską, choć należącymi do niego aktywami finansowymi zarządza Komisja.

CZĘŚĆ II

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z WYKONANIA BUDŻETU UNII EUROPEJSKIEJ
I INFORMACJA DODATKOWA

SPIS TREŚCI

	<i>Strona</i>
A. Skonsolidowane sprawozdanie z wykonania budżetu	
1. Wynik budżetu	96
2. Zestawienie porównawcze kwot ujętych w budżecie z kwotami rzeczywistymi	96
Dochody:	
3. Skonsolidowane zestawienie wykonania dochodów budżetowych	99
Wydatki:	
4. Struktura i zmiany stanu środków na zobowiązania i środków na płatności według działów ram finansowych	100
5. Wykorzystanie środków na zobowiązania według działów ram finansowych	101
6. Wykorzystanie środków na płatności według działów ram finansowych	101
7. Zmiana stanu zobowiązań pozostających do spłaty według działów ram finansowych ...	102
8. Zestawienie zobowiązań pozostających do spłaty według roku powstania zobowiązania i działów ram finansowych	103
9. Struktura i zmiany stanu środków na zobowiązania i środków na płatności według obszarów polityki	103
10. Wykorzystanie środków na zobowiązania według obszarów polityki	105
11. Wykorzystanie środków na płatności według obszarów polityki	107
12. Zmiana stanu zobowiązań pozostających do spłaty według obszarów polityki	109
13. Zestawienie zobowiązań pozostających do spłaty według roku powstania zobowiązania i obszaru polityki	111
Instytucje:	
14. Skonsolidowane zestawienie wykonania dochodów budżetowych z podziałem na poszczególne instytucje	112
15. Wykorzystanie środków na zobowiązania i środków na płatności z podziałem na poszczególne instytucje	113
Agencje:	
16. Dochody agencji: prognozy budżetowe, należności i otrzymane kwoty	115
17. Środki na zobowiązania i środki na płatności w podziale na agencje	116
18. Wynik budżetu z uwzględnieniem agencji	117
B. Informacja dodatkowa do skonsolidowanego sprawozdania z wykonania budżetu:	
1. Zasady budżetowe, struktura budżetu i środki budżetowe	118
2. Wyjaśnienia do sprawozdania z wykonania budżetu	121

SEKCJA A: SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z WYKONANIA BUDŻETU ⁽¹⁾

WYKONANIE BUDŻETU

1: Wynik budżetu za 2009 r.

	mln EUR	
	OGÓŁEM 2009 r.	OGÓŁEM 2008 r.
Dochody za rok budżetowy	117 626	121 584
Płatności ze środków na bieżący rok	(116 579)	(115 550)
Środki na płatności przeniesione na rok N+1	(1 759)	(3 914)
Anulowanie niewykorzystanych środków na płatności przeniesionych z roku N-1	2 791	188
Różnice kursowe w roku budżetowym	185	(498)
Wynik budżetu ⁽¹⁾	2 264	1 810

⁽¹⁾ Z czego środki dotyczące EFTA wynoszą ogółem 11 mln EUR w 2009r. i 14 mln EUR w 2008 r.

Nadwyżka budżetowa Unii Europejskiej zwracana jest państwu członkowskim w następnym roku poprzez odpowiednie pomniejszenie ich kwot należnych za dany rok.

2. Zestawienie porównawcze kwot ujętych w budżecie z kwotami rzeczywistymi dochody

Tytuł	mln EUR						
	Budżet początkowy	Budżet ostateczny	Powstałe należności	Dochody	Różnica budżet ostateczny – kwoty rzeczywiste	Wpływy wyrażone jako % budżetu	Nierozliczone
	1	2	3	4	5=2-4	6=4/2	7=3-4
1. Zasoby własne	114 736	110 238	110 462	110 373	– 135	100,12 %	89
3. Nadwyżki, salda i dostosowania	0	410	330	330	80	80,56 %	0
4. Dochody pochodzące od pracowników instytucji i innych organów Wspólnoty	1 120	1 120	1 033	1 025	94	91,59 %	7
5. Dochody z działalności administracyjnej instytucji	77	85	436	335	– 250	394,05 %	101
6. Składki i zwroty w ramach porozumień i programów wspólnotowych	10	368	4 834	4 559	– 4 191	1 238,97 %	275
7. Odsetki za zwłokę i grzywny	123	757	12 774	933	– 176	123,25 %	11 841
8. Operacje zaciągania i udzielania pożyczek	0	0	80	4	– 4	—	76
9. Dochody różne	30	58	85	66	– 8	114,11 %	19
Ogółem	116 096	113 035	130 032	117 626	– 4 590	104,06 %	12 407

⁽¹⁾ Należy zauważyć, że w związku z zaokrągleniem danych liczbowych do mln EUR może się wydawać, że niektóre dane finansowe w tabelach dotyczących wykonania budżetu nie sumują się.

Wydatki – według działów ram finansowych

mln EUR

Dział ram finansowych	Budżet początkowy	Budżet ostateczny ⁽¹⁾	Zrealizowane płatności	Różnica budżet ostateczny – kwoty rzeczywiste	%	Środki przeniesione	Środki wygasające
	1	2	3	4=2-3	5=3/2	6	7=2-3-6
1. Trwały wzrost	46 000	47 520	44 684	2 837	94,03 %	2 381	456
2. Zarządzanie zasobami naturalnymi i ich ochrona	52 566	57 107	55 877	1 230	97,85 %	986	244
3. Obywatelstwo, wolność, bezpieczeństwo i sprawiedliwość	1 296	2 174	1 993	181	91,66 %	75	106
4. UE jako partner na arenie międzynarodowej	8 324	8 804	7 983	821	90,67 %	220	601
5. Administracja	7 701	8 754	7 615	1 139	86,99 %	857	281
6. Wyrównania	209	209	209	0	100,00 %	0	0
Ogółem	116 096	124 569	118 361	6 208	95,02 %	4 519	1 688

⁽¹⁾ w tym środki przeniesione i dochody przeznaczone na określony cel

Wydatki – Według obszarów polityki

mln EUR

Obszar polityki	Budżet początkowy	Budżet ostateczny ⁽¹⁾	Zrealizowane płatności	Różnica budżet ostateczny – kwoty rzeczywiste	%	Środki przeniesione	Środki wygasające
	1	2	3	4=2-3	5=3/2	6	7=2-3-6
01 Sprawy gospodarcze i finansowe	487	345	327	18	94,82 %	14	4
02 Przedsiębiorstwa	601	705	558	147	79,21 %	89	58
03 Konkurencja	90	107	95	12	88,32 %	10	2
04 Zatrudnienie i sprawy społeczne	11 203	9 929	8 906	1 023	89,70 %	755	268
05 Rolnictwo i rozwój obszarów wiejskich	51 478	56 413	55 209	1 204	97,87 %	954	249
06 Energia i transport	2 481	2 480	2 253	227	90,84 %	177	51
07 Środowisko	496	409	356	52	87,17 %	30	22
08 Badania naukowe	4 960	5 644	4 826	818	85,50 %	789	30
09 Społeczeństwo informacyjne i media	1 356	1 552	1 375	177	88,58 %	173	5
10 Bezpośrednie badania naukowe	366	735	411	324	55,87 %	314	10
11 Gospodarka morską i rybołówstwo	927	715	592	122	82,87 %	19	103
12 Rynek wewnętrzny	66	76	66	10	86,89 %	7	3
13 Polityka regionalna	24 570	26 793	26 740	53	99,80 %	15	38
14 Podatki i unia celna	106	131	120	11	91,54 %	9	3
15 Edukacja i kultura	1 363	1 654	1 495	159	90,38 %	153	6
16 Komunikacja	211	229	204	25	89,22 %	16	8

Obszar polityki	mln EUR						
	Budżet początkowy	Budżet ostateczny ⁽¹⁾	Zrealizowane płatności	Różnica budżet ostateczny – kwoty rzeczywiste	%	Środki przeniesione	Środki wygasające
	1	2	3	4=2-3	5=3/2	6	7=2-3-6
17 Ochrona zdrowia i konsumentów	582	632	526	106	83,25 %	35	71
18 Przestrzeń wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości	678	830	744	86	89,64 %	16	70
19 Stosunki zewnętrzne	3 579	3 805	3 673	131	96,55 %	72	59
20 Handel	79	88	77	10	88,09 %	8	3
21 Rozwój i stosunki z państwami AKP	1 680	1 872	1 698	174	90,68 %	138	37
22 Rozszerzenie	1 661	1 437	1 308	128	91,08 %	18	110
23 Pomoc humanitarna	797	859	800	59	93,13 %	47	12
24 Zwalczanie nadużyć finansowych	74	80	71	9	88,65 %	7	2
25 Koordynacja polityk Komisji i doradztwo prawne	188	212	185	27	87,27 %	20	7
26 Administracja Komisji	986	1 226	1 034	192	84,34 %	164	28
27 Budżet	278	285	271	14	95,19 %	12	1
28 Kontrola	11	12	10	1	90,05 %	1	0
29 Statystyka	101	138	120	18	87,27 %	15	3
30 Emerytury i wydatki pochodne	1 160	1 136	1 117	19	98,36 %	0	19
31 Służby językowe	389	479	422	58	87,91 %	53	5
40 Rezerwy	244	229	0	229	0,00 %	0	229
90 Inne instytucje	2 848	3 334	2 771	563	83,12 %	392	171
Ogółem	116 096	124 569	118 361	6 208	95,02 %	4 519	1 688

(¹) w tym środki przeniesione i dochody przeznaczane na określony cel

3. Zestawienie wykonania dochodów budżetowych w 2009 r.

mln EUR

Tytuł	Dochody przewidziane w budżecie		Powstałe należności			Dochody			Wpływy (% budżetu)	Nierozliczone
	Początkowo	Ostatecznie	Bieżący rok	Przeniesione	Ogółem	Z należności – bieżący rok	Z należności – przeniesione	Ogółem		
1. Zasoby własne	114 736	110 238	109 103	1 358	110 462	109 098	1 275	110 373	100,12 %	89
3. Nadwyżki, salda i dostosowania	0	410	330	0	330	330	0	330	80,56 %	0
4. Dochody pochodzące od pracowników instytucji i innych organów Wspólnoty	1 120	1 120	1 026	7	1 033	1 020	6	1 025	91,59 %	7
5. Dochody z działalności administracyjnej instytucji	77	85	345	90	436	309	26	335	394,05 %	101
6. Składki i zwroty w ramach porozumień i programów wspólnotowych	10	368	4 430	404	4 834	4 277	282	4 559	1 238,97 %	275
7. Odsetki za zwłokę i grzywny	123	757	2 836	9 938	12 774	193	740	933	123,25 %	11 841
8. Operacje zaciągania i udzielania pożyczek	0	0	53	27	80	1	3	4		76
9. Dochody różne	30	58	53	32	85	47	20	66	114,11 %	19
Ogółem	116 096	113 035	118 175	11 857	130 032	115 274	2 351	117 626	104,06 %	12 407

Tytuł 1: Zasoby własne

Rozdział	Dochody przewidziane w budżecie		Powstałe należności			Dochody			Wpływy (% budżetu)	Nierozliczone
	Początkowo	Ostatecznie	Bieżący rok	Przeniesione	Ogółem	Z należności – bieżący rok	Z należności – przeniesione	Ogółem		
10. Opłaty rolne	1 404	0	- 350	350	0	- 350	350	0	—	0
11. Opłaty wyrównawcze od cukru	147	139	104	28	132	104	28	132	94,40 %	0
12. Cła	17 656	14 441	13 505	980	14 485	13 499	897	14 397	99,69 %	89
13. VAT	19 616	13 668	13 743	0	13 743	13 743	0	13 743	100,54 %	0
14. DNB	75 914	81 989	82 413	0	82 413	82 413	0	82 413	100,52 %	0
15. Korekta nierównowagi budżetowej	0	0	- 315	0	- 315	- 315	0	- 315	—	0
16. Obniżka wkładów opartych na DNB dla Niderlandów i Szwecji	0	0	4	0	4	4	0	4	—	0
Ogółem	114 736	110 238	109 103	1 358	110 462	109 098	1 275	110 373	100,12 %	89

Tytuł 3: Nadwyżki, salda i dostosowania										
Rozdział	Dochody przewidziane w budżecie		Powstałe należności			Dochody			Wpływy (% budżetu)	Nierozliczone
	Początkowo	Ostatecznie	Bieżący rok	Przeniesione	Ogółem	Z należności – bieżący rok	Z należności – przeniesione	Ogółem		
30. Nadwyżka z poprzedniego roku	0	1 796	1 796	0	1 796	1 796	0	1 796	100,00 %	0
31. Salda VAT	0	- 954	- 946	0	- 946	- 946	0	- 946	99,17 %	0
32. Salda DNB	0	- 432	- 431	0	- 431	- 431	0	- 431	99,70 %	0
34. Korekta z tytułu nieuczestniczenia w WSiSW	0	0	6	0	6	6	0	6	—	0
35. Rabat brytyjski - dostosowania	0	0	- 6	0	- 6	- 6	0	- 6	—	0
37. Dostosowanie zasobów własnych - decyzja 2007/436/WE	0	0	- 89	0	- 89	- 89	0	- 89	—	0
Ogółem	0	410	330	0	330	330	0	330	80,56 %	0

4. Struktura i zmiany stanu środków na zobowiązania i środków na płatności według działów ram finansowych

mln EUR

Dział ram finansowych	Środki na zobowiązania						Środki na płatności					
	Środki przyjęte	Zmiany (przesunięcia, BK)	Przeniesione	Dochody przeznaczone na określony cel	Ogółem dodatkowo	Ogółem zatwierdzone	Środki przyjęte	Zmiany (przesunięcia, BK)	Przeniesione	Dochody przeznaczone na określony cel	Ogółem dodatkowo	Ogółem zatwierdzone
	1	2	3	4	5=3+4	6=1+2+5	7	8	9	10	11=9+10	12=7+8+11
1 Trwały wzrost	60 196	2 003	19	1 705	1 724	63 923	46 000	- 795	176	2 139	2 315	47 520
2 Zarządzanie zasobami naturalnymi i ich ochrona	56 121	585	0	6 011	6 012	62 718	52 566	- 2 290	829	6 002	6 831	57 107
3 Obywatelstwo, wolność, bezpieczeństwo i sprawiedliwość	1 515	617	83	113	196	2 328	1 296	725	23	131	153	2 174
4 UE jako partner na arenie międzynarodowej	8 104	0	271	339	610	8 714	8 324	- 224	378	326	704	8 804
5 Administracja	7 701	- 100	8	416	424	8 025	7 701	- 101	725	429	1 154	8 754
6 Wyrównania	209	0	0	0	0	209	209	0	0	0	0	209
Ogółem	133 846	3 105	381	8 585	8 966	145 917	116 096	- 2 686	2 132	9 026	11 158	124 569

5. Wykorzystanie środków na zobowiązania według działów ram finansowych

mln EUR

Dział ram finansowych	Zatwierdzone środki na zobowiązania	Zaciągnięte zobowiązania					Środki przeniesione na 2010 r.				Środki wygasające				
		Ze środków na dany rok	Ze środków przeniesionych	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem	%	Dochody przeznaczone na określony cel	Środki przeniesione na mocy decyzji	Ogółem	%	Ze środków na dany rok	Ze środków przeniesionych	Dochody przeznaczone na określony cel (EFTA)	Ogółem	%
1 Trwały wzrost	63 923	61 630	19	796	62 444	97,69 %	908	64	972	1,52 %	505	0	1	507	0,79 %
2 Zarządzanie zasobami naturalnymi i ich ochrona	62 718	56 413	0	5 072	61 484	98,03 %	940	253	1 193	1,90 %	41	0	0	41	0,07 %
3 Obywatelstwo, wolność, bezpieczeństwo i sprawiedliwość	2 328	2 118	83	63	2 264	97,27 %	50	0	50	2,15 %	14	0	0	14	0,59 %
4 UE jako partner na arenie międzynarodowej	8 714	8 038	271	173	8 481	97,34 %	166	0	166	1,91 %	66	0	0	66	0,76 %
5 Administracja	8 025	7 398	8	255	7 662	95,48 %	161	11	172	2,14 %	191	0	0	191	2,38 %
6 Wyrównania	209	209	0	0	209	100,00 %	0	0	0	0,00 %	0	0	0	0	0,00 %
Ogółem	145 917	135 806	381	6 358	142 545	97,69 %	2 225	328	2 553	1,75 %	817	0	2	819	0,56 %

6. Wykorzystanie środków na płatności według działów ram finansowych

mln EUR

Dział ram finansowych	Zatwierdzone środki na zobowiązania	Zrealizowane płatności					Środki przeniesione na 2010 r.					Środki wygasające				
		Ze środków na dany rok	Ze środków przeniesionych	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem	%	Środki przeniesione automatycznie	Środki przeniesione na mocy decyzji	Dochody przeznaczone na określony cel	Ogółem	%	Ze środków na dany rok	Ze środków przeniesionych	Dochody przeznaczone na określony cel (EFTA)	Ogółem	%
1 Trwały wzrost	47 520	43 866	133	684	44 684	94,03 %	129	808	1 443	2 381	5,01 %	401	43	12	456	0,96 %
2 Zarządzanie zasobami naturalnymi i ich ochrona	57 107	50 026	773	5 078	55 877	97,85 %	47	15	924	986	1,73 %	188	56	0	244	0,43 %

Dział ram finansowych	Zatwierdzone środki na zobowiązania	Zrealizowane płatności					Środki przeniesione na 2010 r.					Środki wygasające				
		Ze środków na dany rok	Ze środków przeniesionych	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem	%	Środki przeniesione automatycznie	Środki przeniesione na mocy decyzji	Dochody przeznaczone na określony cel	Ogółem	%	Ze środków na dany rok	Ze środków przeniesionych	Dochody przeznaczone na określony cel (EFTA)	Ogółem	%
3 Obywatelstwo, wolność, bezpieczeństwo i sprawiedliwość	2 174	1 915	15	63	1 993	91,66 %	7	2	67	75	3,46 %	98	7	1	106	4,88 %
4 UE jako partner na arenie międzynarodowej	8 804	7 564	224	195	7 983	90,67 %	43	46	131	220	2,50 %	447	154	0	601	6,83 %
5 Administracja	8 754	6 745	637	233	7 615	86,99 %	651	11	196	857	9,79 %	193	88	0	281	3,21 %
6 Wyrównania	209	209	0	0	209	100,0-0 %	0	0	0	0	0,00 %	0	0	0	0	0,00 %
Ogółem	124 569	110 325	1 782	6 253	118 361	95,02 %	877	882	2 760	4 519	3,63 %	1 326	350	13	1 688	1,36 %

7. Zmiana stanu zobowiązań pozostających do spłaty według działów ram finansowych

Dział ram finansowych	Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec poprzedniego roku				Zobowiązania za rok				
	Zobowiązania przeniesione z poprzednich lat	Umorzenie /aktualizacja wyceny/ anulowanie	Płatności	Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec roku	Zobowiązania za rok	Płatności	Anulowane zobowiązania, których nie można przenieść na następne okresy	Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec roku	Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec roku ogółem
1 Trwały wzrost	119 797	- 647	- 39 892	79 259	62 444	- 4 792	- 10	57 642	136 901
2 Zarządzanie zasobami naturalnymi i ich ochrona	14 123	- 189	- 7 370	6 564	61 484	- 48 507	- 0	12 977	19 541
3 Obywatelstwo, wolność, bezpieczeństwo i sprawiedliwość	1 535	- 144	- 560	830	2 264	- 1 433	0	832	1 662
4 UE jako partner na arenie międzynarodowej	18 840	- 876	- 5 455	12 509	8 481	- 2 528	- 1	5 953	18 462
5 Administracja	750	- 90	- 646	15	7 662	- 6 970	- 1	692	706
6 Wyrównania	0	0	0	0	209	- 209	0	0	0
Ogółem	155 045	- 1 946	- 53 923	99 177	142 545	- 64 438	- 12	78 095	177 272

8. Zestawienie zobowiązań pozostających do spłaty według roku powstania zobowiązania i działów ram finansowych

mln EUR

Dział ram finansowych	< 2003	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	Ogółem
1 Trwały wzrost	626	624	1 268	2 814	18 348	11 584	43 995	57 642	136 901
2 Zarządzanie zasobami naturalnymi i ich ochrona	73	23	27	98	1 912	167	4 264	12 977	19 541
3 Obywatelstwo, wolność, bezpieczeństwo i sprawiedliwość	18	15	36	45	86	257	373	832	1 662
4 UE jako partner na arenie międzynarodowej	991	431	711	1 020	2 632	2 455	4 270	5 953	18 462
5 Administracja	0	0	0	0	0	1	14	692	706
Ogółem	1 709	1 093	2 042	3 977	22 978	14 463	52 915	78 095	177 272

9. Struktura i zmiany stanu środków na zobowiązania i środków na płatności według obszaru polityki

mln EUR

Obszar polityki	Środki na zobowiązania						Środki na płatności					
	Przyjęte środki	Zmiany (przesunięcia, BK)	Przeniesione	Dochody przeznaczone na określony cel	Ogółem dodatkowo	Ogółem zatwierdzone	Przyjęte środki	Zmiany (przesunięcia, BK)	Przeniesione	Dochody przeznaczone na określony cel	Ogółem dodatkowo	Ogółem zatwierdzone
	1	1	3	4	5 = 3 + 4	6 = 1 + 2 + 5	7	8	9	10	11 = 9 + 10	12 = 7 + 8 + 11
01 Sprawy gospodarcze i finansowe	442	- 17	0	20	20	445	487	- 179	16	21	37	345
02 Przedsiębiorstwa	663	- 2	0	96	96	757	601	- 22	20	105	125	705
03 Konkurencja	90	- 0	0	4	4	94	90	- 0	13	4	17	107
04 Zatrudnienie i sprawy społeczne	11 188	51	2	14	16	11 255	11 203	- 1 305	18	13	31	9 929
05 Rolnictwo i rozwój obszarów wiejskich	54 682	586	0	5 993	5 993	61 260	51 478	- 2 030	972	5 993	6 964	56 413
06 Energia i transport	2 740	1 998	1	120	121	4 859	2 481	- 171	21	150	171	2 480
07 Środowisko	483	- 23	0	27	27	488	496	- 126	20	19	39	409
08 Badania naukowe	4 665	70	0	654	654	5 388	4 960	- 411	46	1 049	1 095	5 644
09 Społeczeństwo informacyjne i media	1 512	- 71	0	168	168	1 609	1 356	- 71	16	252	267	1 552
10 Bezpośrednie badania naukowe	371	0	0	424	424	795	366	- 5	38	337	374	735
11 Gospodarka morska i rybołówstwo	1 014	- 35	0	6	6	985	927	- 222	4	6	10	715
12 Rynek wewnętrzny	66	- 0	0	2	2	68	66	- 0	7	2	10	76

Obszar polityki	Środki na zobowiązania						Środki na płatności					
	Przyjęte środki	Zmiany (przesunięcia, BK)	Przeniesione	Dochody przeznaczone na określony cel	Ogółem dodatkowo	Ogółem zatwierdzone	Przyjęte środki	Zmiany (przesunięcia, BK)	Przeniesione	Dochody przeznaczone na określony cel	Ogółem dodatkowo	Ogółem zatwierdzone
	1	1	3	4	5 = 3 + 4	6 = 1 + 2 + 5	7	8	9	10	11 = 9 + 10	12 = 7 + 8 + 11
13 Polityka regionalna	37 901	629	24	6	30	38 560	24 570	2 027	192	3	195	26 793
14 Podatki i unia celna	131	-1	0	3	3	134	106	13	9	3	12	131
15 Edukacja i kultura	1 401	-2	0	292	292	1 691	1 363	-38	17	312	328	1 654
16 Komunikacja	214	-0	0	4	4	217	211	-3	17	3	20	229
17 Ochrona zdrowia i konsumentów	624	49	0	22	22	695	582	-1	30	22	52	632
18 Przestrzeń wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości	924	1	75	31	107	1 032	678	110	14	28	43	830
19 Stosunki zewnętrzne	4 072	-12	0	107	107	4 168	3 579	91	50	84	134	3 805
20 Handel	80	-2	0	2	2	81	79	1	6	2	9	88
21 Rozwój i stosunki z państwami AKP	1 894	93	265	178	443	2 430	1 680	-21	32	180	213	1 872
22 Rozszerzenie	1 081	0	6	45	51	1 132	1 661	-296	16	56	72	1 437
23 Pomoc humanitarna	797	110	0	8	8	915	797	49	6	7	13	859
24 Zwalczenie nadużyć finansowych	78	0	0	0	0	78	74	0	6	0	6	80
25 Koordynacja polityk komisji i doradztwo prawne	188	-2	0	8	8	194	188	-2	18	8	25	212
26 Administracja Komisji	981	12	0	99	99	1 093	986	13	126	101	227	1 226
27 Budżet	278	-9	0	5	5	274	278	-9	10	5	16	285
28 Kontrola	11	-0	0	1	1	11	11	-0	1	1	1	12
29 Statystyka	133	-1	0	11	11	143	101	14	7	16	23	138
30 Emerytury i wydatki pochodne	1 160	-24	0	0	0	1 136	1 160	-24	0	0	0	1 136
31 Służby językowe	389	-10	0	77	77	456	389	-10	24	77	101	479
40 Rezerwy	744	-241	0	0	0	503	244	-15	0	0	0	229
90 Inne instytucje	2 848	-43	8	156	164	2 970	2 848	-43	361	167	528	3 334
Ogółem	133 846	3 105	381	8 585	8 966	145 917	116 096	- 2 686	2 132	9 026	11 158	124 569

10. Wykorzystanie środków na zobowiązania według obszarów polityki

mln eur

Obszar polityki	Zatwierdzone środki na zobowiązania	Zaciągnięte zobowiązania					Środki przeniesione na 2010 r.				Środki wygasające				
		Ze środków na dany rok	Ze środków przeniesionych	Dochody przeznaczone na określony cel	Ogółem	%	Dochody przeznaczone na określony cel	Przeniesienia: Decyzja	Ogółem	%	Ze środków na dany rok	Ze środków przeniesionych	Dochody przeznaczone na określony cel (EFTA)	Ogółem	%
		1	2	3	4	5 = 2 + 3 + 4	6 = 5/1	7	8	9 = 7 + 8	10 = 9/1	11	12	13	= 11 + 12 + 13
01 Sprawy gospodarcze i finansowe	445	421	0	19	440	98,90 %	2	0	2	0,35 %	3	0	0	3	0,76 %
02 Przedsiębiorstwa	757	657	0	41	698	92,12 %	55	0	55	7,32 %	4	0	0	4	0,56 %
03 Konkurencja	94	90	0	2	92	97,29 %	2	0	2	1,96 %	1	0	0	1	0,75 %
04 Zatrudnienie i sprawy społeczne	11 255	11 186	2	8	11 196	99,47 %	6	40	46	0,41 %	13	0	0	13	0,12 %
05 Rolnictwo i rozwój obszarów wiejskich	61 260	54 989	0	5 065	60 054	98,03 %	928	252	1 180	1,93 %	26	0	0	26	0,04 %
06 Energia i transport	4 859	4 727	1	76	4 803	98,86 %	44	0	44	0,91 %	11	0	0	12	0,24 %
07 Środowisko	488	451	0	9	460	94,25 %	19	0	19	3,83 %	9	0	0	9	1,92 %
08 Badania naukowe	5 388	4 732	0	352	5 084	94,35 %	301	0	301	5,59 %	3	0	0	3	0,06 %
09 Społeczeństwo informacyjne i media	1 609	1 440	0	115	1 556	96,68 %	52	0	52	3,25 %	1	0	0	1	0,07 %
10 Bezpośrednie badania naukowe	795	365	0	67	433	54,39 %	357	4	361	45,37 %	2	0	0	2	0,24 %
11 Gospodarka morska i rybołówstwo	985	974	0	2	976	99,07 %	4	1	4	0,45 %	5	0	0	5	0,48 %
12 Rynek wewnętrzny	68	65	0	1	66	96,60 %	1	0	1	1,62 %	1	0	0	1	1,78 %
13 Polityka regionalna	38 560	38 495	24	5	38 523	99,90 %	2	20	22	0,06 %	15	0	0	15	0,04 %
14 Podatki i unia celna	134	125	0	1	126	94,45 %	2	0	2	1,22 %	6	0	0	6	4,33 %
15 Edukacja i kultura	1 691	1 397	0	169	1 566	92,61 %	123	0	124	7,30 %	1	0	0	1	0,08 %
16 Komunikacja	217	212	0	2	214	98,32 %	1	0	1	0,64 %	2	0	0	2	1,04 %
17 Ochrona zdrowia i konsumentów	695	665	0	11	675	97,17 %	11	0	11	1,59 %	9	0	0	9	1,24 %
18 Przestrzeń wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości	1 032	916	75	17	1 008	97,67 %	15	0	15	1,42 %	9	0	0	9	0,91 %

Obszar polityki	Zatwierdzone środki na zobowiązania	Zaciągnięte zobowiązania					Środki przeniesione na 2010 r.				Środki wygasające				
		Ze środków na dany rok	Ze środków przeniesionych	Dochody przeznaczone na określony cel	Ogółem	%	Dochody przeznaczone na określony cel	Przeniesienia: Decyzja	Ogółem	%	Ze środków na dany rok	Ze środków przeniesionych	Dochody przeznaczone na określony cel (EFTA)	Ogółem	%
1	2	3	4	5 = 2 + 3 + 4	6 = 5/1	7	8	9 = 7 + 8	10 = 9/1	11	12	13	= 11 + 12 + 13	15 = 14/1	
19 Stosunki zewnętrzne	4 168	4 052	0	53	4 105	98,51 %	54	0	54	1,29 %	8	0	0	8	0,20 %
20 Handel	81	76	0	1	78	96,18 %	1	0	1	1,63 %	2	0	0	2	2,20 %
21 Rozwój i stosunki z państwami AKP	2 430	1 982	265	78	2 325	95,68 %	100	0	100	4,11 %	5	0	0	5	0,21 %
22 Rozszerzenie	1 132	1 079	6	35	1 120	98,96 %	10	1	10	0,91 %	1	0	0	1	0,12 %
23 Pomoc humanitarna	915	906	0	7	913	99,79 %	1	0	1	0,11 %	1	0	0	1	0,10 %
24 Zwalczanie nadużyć finansowych	78	77	0	0	77	98,64 %	0	0	0	0,00 %	1	0	0	1	1,36 %
25 Koordynacja polityk Komisji i doradztwo prawne	194	183	0	4	187	96,65 %	4	0	4	1,97 %	3	0	0	3	1,38 %
26 Administracja Komisji	1 093	985	0	63	1 048	95,92 %	36	0	36	3,34 %	8	0	0	8	0,74 %
27 Budżet	274	268	0	3	272	99,07 %	2	0	2	0,74 %	1	0	0	1	0,19 %
28 Kontrola	11	10	0	0	11	96,77 %	0	0	0	1,93 %	0	0	0	0	1,30 %
29 Statystyka	143	129	0	4	133	92,73 %	7	0	7	4,94 %	3	0	0	3	2,33 %
30 Emerytury i wydatki pochodne	1 136	1 117	0	0	1 117	98,36 %	0	0	0	0,00 %	19	0	0	19	1,64 %
31 Służby językowe	456	375	0	49	424	93,01 %	28	0	28	6,25 %	3	0	0	3	0,74 %
40 Rezerwy	503	0	0	0	0	0,00 %	0	0	0	0,00 %	503	0	0	503	100,00 %
90 Inne instytucje	2 970	2 659	8	100	2 767	93,16 %	56	10	66	2,22 %	137	0	0	137	4,62 %
Ogółem	145 917	135 806	381	6 358	142 545	97,69 %	2 225	328	2 553	1,75 %	817	0	2	819	0,56 %

11. Wykorzystanie środków na płatności według obszarów polityki

mln EUR

Obszar polityki	Zatwierdzone środki na płatności	Zrealizowane płatności					Środki przeniesione na 2010 r.					Środki wygasające				
		Ze środków na dany rok	Ze środków przeniesionych	Dochody przeznaczone na określony cel	Ogółem	%	Środki przeniesione automatycznie	Środki przeniesione na mocy decyzji	Dochody przeznaczone na określony cel	Ogółem	%	Ze środków na dany rok	Ze środków przeniesionych	Dochody przeznaczone na określony cel (EFTA)	Ogółem	%
		1	2	3	4	5 = 2 + 3 + 4	6 = 5/1	7	8	9	10 = 7 + 8 + 9	11 = 10/1	12	13	14	15 = 12 + 13 + 14
01 Sprawy gospodarcze i finansowe	345	300	15	13	327	94,82 %	6	0	9	14	4,10 %	3	1	0	4	1,08 %
02 Przedsiębiorstwa	705	514	16	28	558	79,21 %	13	0	76	89	12,57 %	52	4	2	58	8,22 %
03 Konkurencja	107	82	11	2	95	88,32 %	8	0	2	10	9,40 %	1	2	0	2	2,28 %
04 Zatrudnienie i sprawy społeczne	9 929	8 886	13	7	8 906	89,70 %	17	732	6	755	7,60 %	263	5	0	268	2,70 %
05 Rolnictwo i rozwój obszarów wiejskich	56 413	49 365	780	5 064	55 209	97,87 %	26	0	929	954	1,69 %	58	192	0	249	0,44 %
06 Energia i transport	2 480	2 177	16	61	2 253	90,84 %	17	75	85	177	7,12 %	41	5	4	51	2,04 %
07 Środowisko	409	328	16	12	356	87,17 %	18	6	7	30	7,40 %	19	3	0	22	5,44 %
08 Badania naukowe	5 644	4 490	36	300	4 826	85,50 %	44	0	745	789	13,97 %	16	10	4	30	0,53 %
09 Społeczeństwo informacyjne i media	1 552	1 268	13	94	1 375	88,58 %	15	0	158	173	11,13 %	2	2	0	5	0,30 %
10 Bezpośrednie badania naukowe	735	321	34	56	411	55,87 %	32	2	280	314	42,73 %	6	4	0	10	1,40 %
11 Gospodarka morską i rybołówstwo	715	588	3	2	592	82,87 %	4	11	4	19	2,69 %	102	1	0	103	14,45 %
12 Rynek wewnętrzny	76	59	6	1	66	86,89 %	6	0	1	7	9,47 %	1	1	0	3	3,64 %
13 Polityka regionalna	26 793	26 564	174	1	26 740	99,80 %	13	0	2	15	0,06 %	20	18	0	38	0,14 %
14 Podatki i unia celna	131	111	8	1	120	91,54 %	7	0	2	9	6,53 %	1	1	0	3	1,92 %
15 Edukacja i kultura	1 654	1 310	15	171	1 495	90,38 %	14	0	140	153	9,27 %	3	2	1	6	0,35 %
16 Komunikacja	229	189	13	2	204	89,22 %	15	0	2	16	7,17 %	5	4	0	8	3,61 %
17 Ochrona zdrowia i konsumentów	632	484	28	14	526	83,25 %	28	0	7	35	5,58 %	68	2	0	71	11,16 %

Obszar polityki	Zatwierdzone środki na płatności	Zrealizowane płatności					Środki przeniesione na 2010 r.					Środki wygasające				
		Ze środków na dany rok	Ze środków przeniesionych	Dochody przeznaczone na określony cel	Ogółem	%	Środki przeniesione automatycznie	Środki przeniesione na mocy decyzji	Dochody przeznaczone na określony cel	Ogółem	%	Ze środków na dany rok	Ze środków przeniesionych	Dochody przeznaczone na określony cel (EFTA)	Ogółem	%
18 Przestrzeń wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości	830	718	7	19	744	89,64 %	6	0	9	16	1,89 %	63	7	0	70	8,47 %
19 Stosunki zewnętrzne	3 805	3 576	38	59	3 673	96,55 %	43	6	24	72	1,90 %	46	12	0	59	1,54 %
20 Handel	88	71	5	1	77	88,09 %	6	0	1	8	8,56 %	2	1	0	3	3,35 %
21 Rozwój i stosunki z państwami AKP	1 872	1 588	27	83	1 698	90,68 %	40	0	98	138	7,37 %	31	5	0	37	1,95 %
22 Rozszerzenie	1 437	1 250	11	48	1 308	91,08 %	9	1	8	18	1,25 %	106	5	0	110	7,67 %
23 Pomoc humanitarna	859	788	5	7	800	93,13 %	6	40	1	47	5,42 %	12	0	0	12	1,45 %
24 Zwalczanie nadużyć finansowych	80	67	4	0	71	88,65 %	7	0	0	7	8,51 %	1	2	0	2	2,84 %
25 Koordynacja polityk Komisji i doradztwo prawne	212	167	14	3	185	87,27 %	15	0	4	20	9,32 %	3	4	0	7	3,42 %
26 Administracja Komisji	1 226	875	108	50	1 034	84,34 %	113	0	51	164	13,35 %	10	18	0	28	2,30 %
27 Budżet	285	259	9	2	271	95,19 %	9	0	3	12	4,29 %	1	1	0	1	0,52 %
28 Kontrola	12	10	0	0	10	90,05 %	1	0	0	1	7,43 %	0	0	0	0	2,52 %
29 Statystyka	138	107	6	7	120	87,27 %	6	0	8	15	10,63 %	2	1	0	3	2,09 %
30 Emerytury i wydatki pochodne	1 136	1 117	0	0	1 117	98,36 %	0	0	0	0	0,00 %	19	0	0	19	1,64 %
31 Służby językowe	479	354	22	45	422	87,91 %	21	0	32	53	11,02 %	3	2	0	5	1,07 %
40 Rezerwy	229	0	0	0	0	0,00 %	0	0	0	0	0,00 %	229	0	0	229	100,00 %
90 Inne instytucje	3 334	2 344	327	100	2 771	83,12 %	315	10	67	392	11,75 %	137	34	0	171	5,13 %
Ogółem	124 569	110 325	1 782	6 253	118 361	95,02 %	877	882	2 760	4 519	3,63 %	1 326	350	13	1 688	1,36 %

12. Zmiana stanu zobowiązań pozostających do spłaty według obszarów polityki

mln EUR

Obszar polityki	Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec poprzedniego roku				Zobowiązania za rok				Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec roku ogółem
	Zobowiązania przeniesione z poprzednich lat	Umorzenie /aktualizacja wyceny/ anulowanie	Płatności	Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec roku	Zobowiązania za rok	Płatności	Anulowane zobowiązania, których nie można przenieść na następne okresy	Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec roku	
01 Sprawy gospodarcze i finansowe	329	- 17	- 129	183	440	- 199	- 0	241	424
02 Przedsiębiorstwa	653	- 25	- 238	390	698	- 321	- 0	377	767
03 Konkurencja	13	- 1	- 11	1	92	- 83	- 0	8	9
04 Zatrudnienie i sprawy społeczne	24 080	- 90	- 8 675	15 315	11 196	- 231	- 0	10 964	26 279
05 Rolnictwo i rozwój obszarów wiejskich	12 408	- 98	- 6 854	5 457	60 054	- 48 355	- 0	11 699	17 155
06 Energia i transport	4 302	- 139	- 1 471	2 692	4 803	- 782	- 0	4 021	6 714
07 Środowisko	682	- 36	- 225	421	460	- 131	- 0	329	750
08 Badania naukowe	8 253	- 103	- 3 319	4 831	5 084	- 1 507	- 7	3 569	8 400
09 Społeczeństwo informacyjne i media	2 255	- 24	- 947	1 283	1 556	- 428	- 1	1 127	2 411
10 Bezpośrednie badania naukowe	146	- 10	- 87	49	433	- 324	- 0	109	158
11 Gospodarka morska i rybołówstwo	1 347	- 99	- 364	884	976	- 229	- 1	747	1 631
12 Rynek wewnętrzny	17	- 2	- 13	2	66	- 53	- 0	13	15
13 Polityka regionalna	81 674	- 225	- 25 542	55 907	38 523	- 1 198	- 0	37 325	93 232
14 Podatki i unia celna	90	- 13	- 54	23	126	- 67	- 1	59	82
15 Edukacja i kultura	563	- 48	- 232	283	1 566	- 1 263	- 0	303	586
16 Komunikacja	88	- 8	- 68	13	214	- 136	- 0	77	90
17 Zdrowie i ochrona konsumentów	614	- 58	- 289	268	675	- 237	- 0	438	706
18 Przestrzeń wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości	866	- 81	- 308	477	1 008	- 436	- 0	572	1 049
19 Stosunki zewnętrzne	8 785	- 183	- 2 492	6 110	4 105	- 1 181	- 0	2 924	9 034
20 Handel	21	- 2	- 14	5	78	- 63	- 0	14	19
21 Rozwój i stosunki z państwami AKP	2 818	- 54	- 790	1 974	2 325	- 908	- 0	1 417	3 391
22 Rozszerzenie	3 905	- 543	- 989	2 373	1 120	- 320	- 0	800	3 173

Obszar polityki	Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec poprzedniego roku				Zobowiązania za rok				Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec roku ogółem
	Zobowiązania przeniesione z poprzednich lat	Umorzenie /aktualizacja wyceny/ anulowanie	Płatności	Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec roku	Zobowiązania za rok	Płatności	Anulowane zobowiązania, których nie można przenieść na następne okresy	Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec roku	
23 Pomoc humanitarna	422	- 23	- 248	151	913	- 551	- 0	362	513
24 Zwalczenie nadużyć finansowych	29	- 3	- 16	10	77	- 55	0	22	32
25 Koordynacja polityk Komisji i doradztwo prawne	21	- 4	- 16	1	187	- 169	- 0	19	19
26 Administracja Komisji	173	- 18	- 136	19	1 048	- 898	- 1	149	168
27 Budżet	10	- 1	- 9	0	272	- 262	- 0	10	10
28 Kontrola	1	- 0	- 0	0	11	- 10	- 0	1	1
29 Statystyka	92	- 4	- 44	45	133	- 77	- 0	56	101
30 Emerytury i wydatki pochodne	0	0	0	0	1 117	- 1 117	0	0	0
31 Służby językowe	24	- 2	- 22	0	424	- 400	- 0	24	24
90 Inne instytucje	366	- 34	- 321	11	2 767	- 2 450	0	317	328
Ogółem	155 045	- 1 946	- 53 923	99 177	142 545	- 64 438	- 12	78 095	177 272

13. Zestawienie zobowiązań pozostających do spłaty według roku powstania zobowiązania i obszaru polityki

mln EUR									
Obszar polityki	<2003	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	Ogółem
01 Sprawy gospodarcze i finansowe	0	0	0	17	93	32	41	241	424
02 Przedsiębiorstwa	12	8	7	19	37	88	219	377	767
03 Konkurencja	0	0	0	0	0	0	1	8	9
04 Zatrudnienie i sprawy społeczne	133	17	28	466	4 283	1 363	9 024	10 964	26 279
05 Rolnictwo i rozwój obszarów wiejskich	35	0	2	26	1 737	4	3 653	11 699	17 155
06 Energia i transport	80	31	100	172	302	743	1 264	4 021	6 714
07 Środowisko	1	7	17	43	66	112	175	329	750
08 Badania naukowe	84	235	238	440	841	1 232	1 761	3 569	8 400
09 Społeczeństwo informacyjne i media	3	16	29	113	195	329	598	1 127	2 411
10 Bezpośrednie badania naukowe	1	1	0	5	8	8	26	109	158
11 Gospodarka morska i rybołówstwo	39	17	9	34	301	32	451	747	1 631
12 Rynek wewnętrzny	0	0	0	0	0	0	2	13	15
13 Polityka regionalna	412	476	1 085	1 825	13 108	7 765	31 235	37 325	93 232
14 Podatki i unia celna	0	0	0	0	1	6	16	59	82
15 Edukacja i kultura	12	8	7	23	43	54	136	303	586
16 Komunikacja	0	0	0	0	0	2	11	77	90
17 Ochrona zdrowia i konsumentów	4	9	14	8	23	45	164	438	706
18 Przestrzeń wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości	5	1	9	19	32	156	256	572	1 049
19 Stosunki zewnętrzne	579	166	330	386	987	1 439	2 222	2 924	9 034
20 Handel	0	0	0	0	0	2	3	14	19
21 Rozwój i stosunki z państwami AKP	131	56	103	215	346	442	682	1 417	3 391
22 Rozszerzenie	174	45	62	164	561	566	801	800	3 173
23 Pomoc humanitarna	2	0	0	0	4	25	120	362	513
24 Zwalczanie nadużyć finansowych	0	0	0	0	0	4	5	22	32
25 Koordynacja polityk Komisji i doradztwo prawne	0	0	0	0	0	0	0	19	19
26 Administracja Komisji	0	0	0	0	0	5	13	149	168
27 Budżet	0	0	0	0	0	0	0	10	10
28 Kontrola	0	0	0	0	0	0	0	1	1
29 Statystyka	1	0	0	3	7	9	25	56	101
30 Emerytury i wydatki pochodne	0	0	0	0	0	0	0	0	0
31 Służby językowe	0	0	0	0	0	0	-0	24	24
90 Inne instytucje	0	0	0	0	0	0	11	317	328
Ogółem	1 709	1 093	2 042	3 977	22 978	14 463	52 915	78 095	177 272

14. Zestawienie wykonania dochodów budżetowych z podziałem na poszczególne instytucje

mln EUR

Instytucja	Dochody przewidziane w budżecie		Powstałe należności			Dochody			Wpływy (% budżetu)	Nierozliczone
	Początkowo	Ostatecznie	Bieżący rok	Przeniesione	Ogółem	Z należności – bieżący rok	Z należności – przeniesione	Ogółem		
Parlament Europejski	99	99	164	86	250	137	4	141	142,54 %	109
Rada	53	53	96	12	108	90	12	102	192,94 %	6
Komisja	115 869	112 808	117 818	11 758	129 576	114 950	2 335	117 285	103,97 %	12 291
Trybunał Sprawiedliwości	38	38	41	0	41	41	0	41	106,26 %	0
Trybunał Obrachunkowy	19	19	19	1	19	18	0	19	98,50 %	0
Komitet Ekonomiczno-Społeczny	10	10	16	0	16	16	0	16	164,23 %	0
Komitet Regionów	7	7	20	0	20	20	0	20	309,74 %	0
Rzecznik Praw Obywatelskich	1	1	1	0	1	1	0	1	112,93 %	0
Europejski Inspektor Ochrony Danych	1	1	1	0	1	1	0	1	78,73 %	0
Ogółem	116 096	113 035	118 175	11 857	130 032	115 274	2 351	117 626	104,06 %	12 407

15. Wykorzystanie środków na zobowiązania i środków na płatności z podziałem na poszczególne instytucje

Środki na zobowiązania

mln EUR

Instytucja	Zatwierdzone środki na zobowiązania	Zaciągnięte zobowiązania					Środki przeniesione na 2010 r.				Środki wygasające				
		Ze środków na dany rok	Ze środków przeniesionych	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem	%	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Środki przeniesione na mocy decyzji	Ogółem	%	Ze środków na dany rok	Środki przeniesione	Dochody przeznaczone na określony cel (EFTA)	Ogółem	%
1	2	3	4	5 = 2 + 3 + 4	6 = 5/1	7	8	9 = 7 + 8	10 = 9/1	11	12	13	14 = 11 + 12 + 13	15 = 14/1	
Parlament Europejski	1 596	1 418	8	42	1 467	91,94 %	16	10	26	1,65 %	102	0	0	102	6,42 %
Rada	642	551	0	41	593	92,33 %	38	0	38	5,88 %	12	0	0	12	1,80 %
Komisja	142 947	133 147	373	6 258	139 779	97,78 %	2 169	318	2 487	1,74 %	680	0	2	682	0,48 %
Trybunał Sprawiedliwości	318	311	0	1	313	98,50 %	1	0	1	0,37 %	4	0	0	4	1,14 %
Trybunał Obrachunkowy	188	173	0	0	173	92,19 %	0	0	0	0,21 %	14	0	0	14	7,59 %
Komitet Ekonomiczno-Społeczny	122	117	0	3	120	98,02 %	0	0	0	0,33 %	2	0	0	2	1,65 %
Komitet Regionów	88	75	0	12	87	98,37 %	0	0	0	0,08 %	1	0	0	1	1,56 %
Rzecznik Praw Obywatelskich	9	8	0	0	8	91,98 %	0	0	0		1	0	0	1	8,02 %
Europejski Inspektor Ochrony Danych	7	5	0	0	5	81,44 %	0	0	0		1	0	0	1	18,56 %
Ogółem	145 917	135 806	381	6 358	142 545	97,69 %	2 225	328	2 553	1,75 %	817	0	2	819	0,56 %

Środki na płatności

mln EUR

Instytucja	Zatwierdzone środki na płatności	Zrealizowane płatności					Środki przeniesione na 2010 r.					Środki wygasające				
		Ze środków na dany rok	Ze środków przeniesionych	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem	%	Środki przeniesione automatycznie	Środki przeniesione na mocy decyzji	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem	%	Ze środków na dany rok	Ze środków przeniesionych	Dochody przeznaczone na określony cel (EFTA)	Ogółem	%
1	2	3	4	5 = 2 + 3 + 4	6 = 5/1	7	8	9	10 = 7 + 8 + 9	11 = 10/1	12	13	14	15 = 12 + 13 + 14	16 = 15/1	
Parlament Europejski	1 799	1 237	186	43	1 466	81,50 %	180	10	22	212	11,78 %	102	19	0	121	6,72 %
Rada	762	510	108	41	659	86,44 %	41	0	42	83	10,86 %	12	9	0	21	2,70 %
Komisja	121 235	107 981	1 455	6 154	115 590	95,34 %	562	872	2 693	4 127	3,40 %	1 189	316	13	1 517	1,25 %
Trybunał Sprawiedliwości	332	293	13	1	307	92,47 %	18	0	1	19	5,84 %	4	2	0	6	1,69 %
Trybunał Obrachunkowy	200	112	11	0	123	61,35 %	61	0	0	62	30,76 %	14	2	0	16	7,89 %
Komitet Ekonomiczno-Społeczny	128	110	4	3	117	91,69 %	6	0	1	8	5,95 %	2	1	0	3	2,37 %
Komitet Regionów	95	69	5	12	86	90,09 %	6	0	1	6	6,75 %	1	2	0	3	3,17 %
Rzecznik Praw Obywatelskich	10	8	1	0	8	84,57 %	1	0	0	1	7,57 %	1	0	0	1	7,86 %
Europejski Inspektor Ochrony Danych	8	4	1	0	5	64,24 %	1	0	0	1	15,02 %	1	0	0	2	20,75 %
Ogółem	124 569	110 325	1 782	6 253	118 361	95,02 %	877	882	2 760	4 519	3,63 %	1 326	350	13	1 688	1,36 %

16. Dochody agencji: prognozy budżetowe, należności i otrzymane kwoty

mln EUR

Agencja	Prognozowane dochody – budżet	Powstałe należności	Otrzymane kwoty	Nierozliczone	Finansowanie – obszar polityki Komisji
Europejska Agencja Bezpieczeństwa Lotniczego	122	102	92	10	06
Frontex	89	80	80	0	18
Europejskie Centrum Rozwoju Kształcenia Zawodowego	19	18	17	1	15
Europejskie Kolegium Policyjne	9	7	7	0	18
Europejska Agencja Chemikaliów	70	71	71	0	02
Europejskie Centrum ds. Zapobiegania i Kontroli Chorób	51	49	49	0	17
Europejskie Centrum Monitorowania Narkotyków i Narkomanii	15	16	15	0	18
Europejska Agencja Środowiska	40	42	42	0	07
Europejska Agencja Kontroli Rybołówstwa	10	10	10	0	11
Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności	69	65	65	0	17
Organ Nadzoru Europejskiego GNSS	44	41	41	0	06
Fusion for Energy	174	174	143	31	08
Eurojust	28	28	28	0	18
Europejska Agencja ds. Bezpieczeństwa na Morzu	53	51	51	0	06
Urząd Harmonizacji Rynku Wewnętrznego	225	194	194	0	12
Europejska Agencja Leków	194	198	196	1	02
Europejska Agencja ds. Bezpieczeństwa Sieci i Informatyki	8	8	8	0	09
Agencja Praw Podstawowych Unii Europejskiej	17	13	13	0	18
Europejska Agencja Kolejowa	21	21	21	0	06
Europejska Agencja Bezpieczeństwa i Zdrowia w Pracy	14	13	13	0	04
Centrum Tłumaczeń dla Organów Unii Europejskiej	63	52	45	7	31
Europejska Fundacja Kształcenia	20	19	19	0	15
Wspólnotowy Urząd Ochrony Odmian Roślin	13	12	12	0	17
Europejska Fundacja na rzecz Poprawy Warunków Życia i Pracy	20	20	20	0	04
Agencja Wykonawcza ds. Edukacji, Kultury i Sektora Audiowizualnego	48	48	48	0	15
Agencja Wykonawcza ds. Konkurencyjności i Innowacyjności	13	13	13	0	06
Agencja Wykonawcza Europejskiej Rady ds. Badań Naukowych	14	13	13	0	08
Agencja Wykonawcza ds. Badań Naukowych	22	22	21	0	08
Agencja Wykonawcza Programu Zdrowia Publicznego	6	6	6	0	17
Agencja Wykonawcza ds. Transeuropejskiej Sieci Transportowej	9	9	9	0	06
Ogółem	1 501	1 415	1 363	52	

mln EUR

Rodzaj dochodów	Prognozowane dochody – budżet	Powstałe należności	Otrzymane kwoty	Nierozliczone
Dotacje z Komisji	824	796	796	– 0
Dochody z tytułu opłat	415	399	388	11
Pozostałe dochody	262	220	179	41
Ogółem	1 501	1 415	1 363	52

17. Agencje: środki na zobowiązania i środki na płatności w podziale na agencje

mln EUR

Agencja	Środki na zobowiązania			Środki na płatności		
	Środki	Zaciągnięte zobowiązania	Przeniesione na 2010 r.	Środki	Zrealizowane płatności	Przeniesione na 2010 r.
Europejska Agencja Bezpieczeństwa Lotniczego	136	107	27	150	96	52
Frontex	90	82	2	119	77	25
Europejskie Centrum Rozwoju Kształcenia Zawodowego	21	19	1	22	18	2
Europejskie Kolegium Policyjne	13	10	2	14	6	5
Europejska Agencja Chemikaliów	70	67	0	83	57	20
Europejskie Centrum ds. Zapobiegania i Kontroli Chorób	51	48	0	67	44	18
Europejskie Centrum Monitorowania Narkotyków i Narkomanii	16	16	0	17	15	1
Europejska Agencja Środowiska	42	42	0	48	40	7
Europejska Agencja Kontroli Rybołówstwa	10	10	0	11	10	1
Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności	71	69	0	87	67	10
Organ Nadzoru Europejskiego GNSS	145	119	26	120	68	52
Fusion for Energy	404	400	4	206	133	60
Eurojust	28	26	1	31	23	6
Europejska Agencja ds. Bezpieczeństwa na Morzu	49	46	0	57	46	2
Urząd Harmonizacji Rynku Wewnętrznego	338	146	0	367	140	31
Europejska Agencja Leków	194	185	0	230	181	40
Europejska Agencja ds. Bezpieczeństwa Sieci i Informacji	8	8	0	10	8	2
Agencja Praw Podstawowych Unii Europejskiej	17	17	0	24	17	7
Europejska Agencja Kolejowa	21	21	0	25	20	5
Europejska Agencja Bezpieczeństwa i Zdrowia w Pracy	15	13	1	19	13	5
Centrum Tłumaczeń dla Organów Unii Europejskiej	63	36	0	66	36	4
Europejska Fundacja Kształcenia	21	20	2	23	20	2
Wspólnotowy Urząd Ochrony Odmian Roślin	14	12	0	14	12	0
Europejska Fundacja na rzecz Poprawy Warunków Życia i Pracy	21	21	1	26	20	6
Agencja Wykonawcza ds. Edukacji, Kultury i Sektora Audiowizualnego	48	46	0	54	46	6
Agencja Wykonawcza ds. Konkurencyjności i Innowacyjności	13	12	0	15	12	1
Agencja Wykonawcza Europejskiej Rady ds. Badań Naukowych	14	13	0	21	17	2
Agencja Wykonawcza ds. Badań Naukowych	22	23	0	22	18	4
Agencja Wykonawcza Programu Zdrowia Publicznego	6	6	0	7	5	1
Agencja Wykonawcza ds. Transeuropejskiej Sieci Transportowej	9	8	0	10	8	1
Ogółem	1 972	1 647	68	1 964	1 272	377

mln EUR

Rodzaj wydatków	Środki na zobowiązania			Środki na płatności		
	Środki	Zaciągnięte zobowiązania	Przeniesione na 2010 r.	Środki	Zrealizowane płatności	Przeniesione na 2010 r.
Personel	547	508	0	561	500	15
Koszty administracyjne	246	238	0	331	232	83
Koszty operacyjne	1 179	901	67	1 072	540	279
Ogółem	1 972	1 647	68	1 964	1 272	377

18. Wynik budżetu z uwzględnieniem agencji

mln EUR

	UNIA EUROPEJSKA	AGENCJE	Eliminacja dotacji dla agencji	OGÓŁEM
Dochody za rok budżetowy	117 626	1 363	(796)	118 193
Płatności ze środków na bieżący rok	(116 579)	(1 082)	796	(116 865)
Środki na płatności przeniesione na rok N+1	(1 759)	(377)	0	(2 136)
Anulowanie niewykorzystanych środków przeniesionych z roku N-1	2 791	188	0	2 979
Różnice kursowe w roku budżetowym	185	(5)	0	180
Wynik budżetu	2 264	87	0	2 351

SEKCJA B: INFORMACJA DODATKOWA DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA Z WYKONANIA BUDŻETU

1. ZASADY BUDŻETOWE, STRUKTURA BUDŻETU I ŚRODKI BUDŻETOWE

1.1 PODSTAWA PRAWNA I ROZPORZĄDZENIE FINANSOWE

Konta budżetowe prowadzone są zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE, Euratom) nr 1605/2002 z dnia 25 czerwca 2002 r. (Dz.U. L 248 z 16.9.2002) w sprawie rozporządzenia finansowego mającego zastosowanie do budżetu ogólnego Unii Europejskiej oraz zgodnie z rozporządzeniem Komisji (WE, Euratom) nr 2342/2002 z dnia 23 grudnia 2002 r. ustanawiającym szczegółowe zasady wykonania ww. rozporządzenia finansowego. Budżet ogólny jest głównym instrumentem polityki finansowej UE, przy pomocy którego przewiduje i zatwierdza się wszelkie dochody i wydatki UE na każdy rok budżetowy.

Co roku Komisja szacuje dochody i wydatki wszystkich instytucji na dany rok oraz sporządza wstępny projekt budżetu, który przedkłada władzy budżetowej. Na podstawie wstępnego projektu budżetu Rada sporządza projekt budżetu, który następnie stanowi przedmiot negocjacji między obydwoma organami władzy budżetowej. Przewodniczący Parlamentu Europejskiego ogłasza, że budżet został ostatecznie uchwalony, co oznacza, że podlega on wykonaniu. Za wykonanie budżetu odpowiedzialna jest głównie Komisja.

1.2 ZASADY BUDŻETOWE

Budżet ogólny Unii Europejskiej podlega podstawowym zasadom wymienionym poniżej:

- **zasadzie jedności i rzetelności budżetowej:** wszelkie dochody i wydatki muszą być ujęte w jednym budżecie, w pozycji budżetowej, a wydatki nie mogą przekroczyć zatwierdzonych środków;
- **zasadzie uniwersalności:** która obejmuje dwie zasady:
 - zasadę nieprzeznaczania dochodów na określone cele, zgodnie z którą dochody budżetowe nie powinny być przeznaczane na poszczególne pozycje wydatków (suma dochodów pokrywa sumę wydatków);
 - zasadę budżetu brutto, zgodnie z którą dochody i wydatki zapisuje się w budżecie w pełnej wysokości bez dokonywania jakichkolwiek korekt między nimi;
- **zasadzie jednoroczności:** środki są zatwierdzane na okres jednego roku budżetowego i muszą zostać wykorzystane w tym okresie;
- **zasadzie równowagi:** dochody i wydatki zapisane w budżecie muszą znajdować się w równowadze (szacowane dochody muszą być równe środkom na płatności);
- **zasadzie specyfikacji:** poszczególne środki przeznaczane są na określone cele;
- **zasadzie jednostki rozliczeniowej:** budżet sporządza się i wykonuje w euro; również sprawozdania finansowe sporządza się w euro;
- **zasadzie należytego zarządzania finansami:** środki budżetowe wykorzystuje się zgodnie z zasadą należytego zarządzania finansami, tj. gospodarności, efektywności i skuteczności;
- **zasadzie przejrzystości:** budżet i budżety korygujące oraz sprawozdanie finansowe publikuje się w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

1.3 STRUKTURA BUDŻETU

Na budżet składają się:

- (a) ogólne zestawienie dochodów;
- (b) odrębne sekcje zawierające zestawienia dochodów i wydatków każdej instytucji: Sekcja I: Parlament; Sekcja II: Rada; Sekcja III: Komisja; Sekcja IV: Trybunał Sprawiedliwości; Sekcja V: Trybunał Obrachunkowy; Sekcja VI: Komitet Ekonomiczno-Społeczny; Sekcja VII: Komitet Regionów; Sekcja VIII: Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich; Sekcja IX: Europejski Inspektor Ochrony Danych.

Pozycje dochodów i wydatków każdej instytucji klasyfikuje się zgodnie z ich rodzajem lub przeznaczeniem w ramach tytułów, rozdziałów, artykułów i pozycji. Część funduszy EWWiS w likwidacji została oddana do dyspozycji budżetu operacyjnego EWWiS w likwidacji. Wyżej wymieniony budżet operacyjny był przyjmowany co roku przez Komisję po konsultacjach z Radą i Parlamentem Europejskim. Ostatni budżet został sporządzony na okres od dnia 1 stycznia do 23 lipca 2002 r. Od dnia 24 lipca 2002 r. dochody i wydatki związane z budżetem operacyjnym są ujmowane w rachunku dochodów i wydatków EWWiS w likwidacji. Pozostałe zobowiązania do realizacji ujmuje się w bilansie po stronie pasywów.

1.4 STRUKTURA KONT BUDŻETOWYCH

1.4.1. *Przegląd*

Jedynie budżet Komisji zawiera środki administracyjne i środki operacyjne. Pozostałe instytucje mają jedynie środki administracyjne. Ponadto w budżecie występują dwa rodzaje środków: środki niezróżnicowane i środki zróżnicowane. Środki niezróżnicowane są wykorzystywane na finansowanie operacji rocznych (zgodnych z zasadą jednoroczności). Obejmują one wszystkie administracyjne rozdziały budżetu w sekcji „Komisja” oraz całość pozostałych sekcji, środki EFOGR o charakterze rocznym oraz niektóre środki techniczne (zwroty, gwarancje na zaciągnięte i udzielone pożyczki itp.). W przypadku środków niezróżnicowanych kwota środków na zobowiązania jest równa kwocie środków na płatności.

Środki zróżnicowane zostały wprowadzone w celu pogodzenia zasady jednoroczności z koniecznością zarządzania działaniami wieloletnimi. Mają one finansować działania wieloletnie i obejmują wszystkie pozostałe środki we wszystkich rozdziałach z wyjątkiem rozdziału 1 sekcji „Komisja”.

Środki zróżnicowane składają się ze środków na zobowiązania i środków na płatności:

- **środki na zobowiązania:** pokrywają łączną kwotę wydatków z tytułu zobowiązań prawnych zaciągniętych na bieżący rok budżetowy w odniesieniu do działań realizowanych przez wiele lat. Jednakże zgodnie z art. 76 ust. 3 rozporządzenia finansowego zobowiązania budżetowe z tytułu działań trwających dłużej niż jeden rok budżetowy można rozbić na roczne raty, w przypadku gdy przewiduje to akt podstawowy;
- **środki na płatności:** pokrywają wydatki wynikające ze zobowiązań zaciągniętych w bieżącym roku budżetowym lub w ubiegłych latach budżetowych.

1.4.2 *Pochodzenie środków*

Głównym źródłem środków jest budżet UE na bieżący rok. Z przepisów rozporządzenia finansowego wynikają też inne rodzaje środków. Są to środki z wcześniejszych lat budżetowych lub środki ze źródeł zewnętrznych:

- początkowe środki budżetowe przyjęte na bieżący rok mogą być uzupełniane **przesunięciami** środków między poszczególnymi pozycjami zgodnie z zasadami określonymi w art. 22–24 rozporządzenia finansowego (nr 1605/2002 z dnia 25 czerwca 2002 r.) i poprzez budżety korygujące (objęte art. 37 i 38 rozporządzenia finansowego).
- Środki przeniesione z poprzedniego roku budżetowego lub ponownie udostępnione także uzupełniają budżet na bieżący rok. Są to:
 - niezróżnicowane środki na płatności, które mogą zostać przeniesione automatycznie jedynie na następny rok budżetowy zgodnie z art. 9 ust. 4 rozporządzenia finansowego;
 - środki przeniesione decyzją instytucji w jednym z dwóch przypadków: jeżeli zakończono większość wstępnych etapów (art. 9 ust. 2 lit. a) rozporządzenia finansowego) lub gdy podstawa prawna została przyjęta późno (art. 9 ust. 2 lit. b)). Przenosić można zarówno środki na zobowiązania, jak i środki na płatności (art. 9 ust. 3) oraz

- środki udostępnione ponownie w wyniku umorzenia: wiąże się to z ponownym udostępnieniem środków na zobowiązania związanych z funduszami strukturalnymi, które zostały umorzone. Kwoty mogą zostać ponownie udostępnione w drodze wyjątku, w przypadku błędu Komisji lub gdy są one niezbędne w celu zakończenia programu (art. 157 rozporządzenia finansowego).
- Dochody przeznaczone na określony cel, w skład których wchodzi:
 - zwroty, w przypadku, gdy kwoty te są dochodami przeznaczonymi na określony cel w pozycji w budżecie, z której poniesiono początkowe wydatki, i mogą być przenoszone bez ograniczeń;
 - środki EFTA: porozumienie o Europejskim Obszarze Gospodarczym przewiduje wkład finansowy państw EOG w niektóre działania uwzględnione w budżecie UE. Odpowiednie pozycje budżetu oraz przewidywane kwoty są publikowane w załączniku III do budżetu UE. Kwoty w tych pozycjach powiększa się o wkład EFTA. Środki niewykorzystane na koniec roku są anulowane i zwracane państwom EOG;
 - dochody od osób trzecich/innych państw, które zawarły z Unią Europejską umowy przewidujące wkład finansowy w działania UE. Uzyskane kwoty uznaje się za dochody od osób trzecich, które przypisuje się do odpowiednich pozycji w budżecie (często w obszarze badań naukowych) i które mogą być przenoszone bez ograniczeń (art. 10 i art. 18 ust. 1 lit. a) i d) rozporządzenia finansowego);
 - dochody z prac na rzecz osób trzecich: w ramach działań naukowo-badawczych ośrodki badawcze UE mogą wykonywać prace na rzecz podmiotów zewnętrznych (art. 161 ust. 2 rozporządzenia finansowego). Podobnie jak dochody od osób trzecich, dochody z prac na rzecz osób trzecich przypisywane są do poszczególnych pozycji w budżecie i mogą być przenoszone bez ograniczeń (art. 10 i art. 18 ust. 1 lit. d) rozporządzenia finansowego) oraz
 - środki udostępnione ponownie w wyniku zwrotu płatności na rachunek: są to środki UE, które zostały zwrócone przez beneficjentów i mogą być przenoszone bez ograniczeń. W przypadku funduszy strukturalnych ponowne udostępnienie oparte jest na decyzji Komisji (art. 18 ust. 2 rozporządzenia finansowego i art. 228 przepisów wykonawczych do tego rozporządzenia).

1.4.3 **Struktura dostępnych środków**

- *Ostateczne środki budżetowe* = początkowo przyjęte środki budżetowe + środki z budżetu korygującego + przesunięcia;
- *Środki dodatkowe* = dochody przeznaczone na określony cel (zob. wyżej) + środki przeniesione z poprzedniego roku budżetowego lub ponownie udostępnione w wyniku umorzenia;
- *Zatwierdzone środki ogółem* = ostateczne środki budżetowe + środki dodatkowe;
- *Środki na rok budżetowy* (wykorzystywane w celu obliczenia wyniku budżetowego) = ostateczne środki budżetowe + dochody przeznaczone na określony cel.

1.5 **WYKONANIE BUDŻETU**

Wykonanie budżetu odbywa się zgodnie z rozporządzeniem finansowym, którego art. 48 ust. 1 stanowi, że: „Komisja realizuje dochody i wydatki budżetu zgodnie z niniejszym rozporządzeniem, na własną odpowiedzialność i w granicach zatwierdzonych środków”. Zgodnie z art. 50 Komisja przyznaje innym instytucjom odpowiednie kompetencje do wykonywania działań budżetu ich dotyczących.

1.6 **ZOBOWIĄZANIA POZOSTAJĄCE DO SPŁATY (RAL)**

W wyniku wprowadzenia środków zróżnicowanych powstaje luka między zaciągniętymi zobowiązaniami a zrealizowanymi płatnościami. Luka ta, odpowiadająca zobowiązaniom pozostającym do spłaty, odnosi się do okresu między zaciągnięciem zobowiązań a realizacją odpowiadających im płatności.

2. WYJAŚNIENIA DO SPRAWOZDANIA Z WYKONANIA BUDŻETU

2.1 WYNIK BUDŻETU ZA ROK (tabela 1)

2.1.1 Część ogólna

Kwoty zasobów własnych ujęte w sprawozdaniu to kwoty przekazane w ciągu roku na rachunki otwarte w imieniu Komisji przez rządy państw członkowskich. Dochody obejmują także, w przypadku nadwyżki, wynik budżetu za poprzedni rok budżetowy. Pozostałe dochody ujęte w sprawozdaniu stanowią kwotę faktycznie uzyskaną w ciągu roku.

Do celów obliczenia wyniku budżetu za dany rok przyjęto, że wydatki obejmują płatności zrealizowane ze środków na płatności na ten rok oraz wszelkie środki na ten rok przeniesione na rok następny. Płatności zrealizowane ze środków na płatności na dany rok oznaczają płatności zrealizowane przez księgowego do dnia 31 grudnia danego roku budżetowego. W przypadku Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji płatności obejmują płatności zrealizowane przez państwa członkowskie między dniem 16 października 2008 r. a dniem 15 października 2009 r., pod warunkiem że księgowy został poinformowany o zobowiązaniu i autoryzacji do dnia 31 stycznia 2010 r. Wydatki dotyczące EFRG mogą podlegać decyzji w sprawie zgodności wydanej w wyniku kontroli przeprowadzonych w państwach członkowskich.

Wynik budżetu obejmuje dwa elementy: wynik Unii Europejskiej oraz wynik udziału państw EFTA należących do EOG. Zgodnie z art. 15 rozporządzenia Rady (WE, Euratom) nr 1150/2000 w sprawie środków własnych wynik ten stanowi różnicę między:

- wszystkimi dochodami otrzymanymi za dany rok budżetowy
- a kwotą płatności dokonanych ze środków na ten rok budżetowy, zwiększoną o kwotę środków na ten rok budżetowy przeniesionych na następny rok.

Różnicę tę powiększa się lub pomniejsza o:

- saldo netto anulowanych środków na płatności przeniesionych z ubiegłych lat budżetowych oraz wszelkich płatności, które ze względu na zmiany kursu euro przekraczają środki niezróżnicowane przeniesione z poprzedniego roku budżetowego,
- saldo wynikające z dodatnich i ujemnych różnic kursowych w ciągu roku budżetowego.

Nadwyżka budżetowa Wspólnot Europejskich zwracana jest państwom członkowskim w następnym roku budżetowym poprzez odpowiednie pomniejszenie ich kwot należnych za ten rok.

Środki przeniesione z poprzedniego roku budżetowego, które odnoszą się do wkładów osób trzecich i prac na rzecz osób trzecich oraz które z zasady nigdy nie wygasają, ujmuje się jako środki dodatkowe na rok budżetowy. Wyjaśnia to różnicę między kwotami przeniesionymi z poprzedniego roku budżetowego ujętymi w sprawozdaniu z wykonania budżetu na 2009 r. a ujętymi w sprawozdaniu z wykonania budżetu na 2008 r. kwotami przeniesionymi na następny rok. Środki na płatności do ponownego wykorzystania oraz środki ponownie udostępnione w wyniku zwrotu płatności na rachunek nie są uwzględniane przy obliczaniu wyniku za dany rok.

Przeniesione środki na płatności obejmują przeniesienia automatyczne i przeniesienia na mocy decyzji. Anulowane niewykorzystane środki na płatności przeniesione z poprzedniego roku obejmują anulowane środki przeniesione automatycznie lub na mocy decyzji. Dotyczy to również zmniejszenia w stosunku do 2008 r. środków z tytułu dochodów przeznaczonych na określony cel przeniesionych na następny rok.

2.1.2 Uzgodnienie wyniku budżetu z wynikiem ekonomicznym

Wynik ekonomiczny za rok oblicza się w oparciu o zasadę memoriałową. Wynik budżetu opiera się natomiast na zmodyfikowanej metodzie kasowej, zgodnie z rozporządzeniem finansowym. Ponieważ oba wspomniane wyniki bazują na tych samych podstawowych transakcjach, ich uzgodnienie stanowi przydatny rodzaj kontroli. W poniższej tabeli przedstawiono to uzgodnienie, z wyróżnieniem istotnych dla uzgodnienia kwot w podziale na pozycje dochodów i wydatków.

Uzgodnienie: wynik ekonomiczny — wynik budżetu za 2009 r.

	<i>mln EUR</i>	
	2009	2008
WYNIK EKONOMICZNY ZA ROK	4 457	12 686
Dochody		
Zobowiązania ustalone w bieżącym roku, ale jeszcze niepobrane	(2 806)	(4 685)
Zobowiązania ustalone w poprzednich latach i pobrane w bieżącym roku	2 563	3 485
Naliczone dochody (netto)	436	(724)
Wydatki		
Rozliczenia międzyokresowe bierne (netto)	5 381	6 353
Wydatki poprzedniego roku poniesione w bieżącym roku	(432)	(219)
Efekt netto zaliczkowania	(9 458)	(16 446)
Środki na płatności przeniesione na następny rok	(1 759)	(3 914)
Płatności dokonane z przeniesionych środków i z anulowanych niewykorzystanych środków na płatności	4 573	1 182
Zmiany stanu rezerw	(329)	4 316
Inne	(153)	(88)
Wynik ekonomiczny agencji i EWWiS	(209)	(136)
WYNIK BUDŻETU ZA ROK	2 264	1 810

Pozycje uzgadniane – Dochody

Faktyczne dochody budżetowe za dany rok budżetowy odpowiadają dochodom pobranym z tytułu należności ustalonych w ciągu tego roku oraz kwotom otrzymanym z tytułu należności ustalonych w ubiegłych latach. Dlatego **zobowiązania ustalone w bieżącym roku, ale jeszcze nie pobrane**, odlicza się od wyniku ekonomicznego na użytek uzgodnienia, jako że nie są one częścią dochodów budżetowych. Z kolei **zobowiązania ustalone w poprzednich latach i pobrane w bieżącym roku** dolicza się do wyniku ekonomicznego na użytek uzgodnienia.

Na **naliczone dochody netto** składają się głównie naliczone dochody z tytułu opłat rolnych, zasobów własnych oraz odsetek i dywidend. Uwzględnia się jedynie efekt netto, tj. naliczone dochody za bieżący rok pomniejszone o wpływy z tytułu naliczonych dochodów z poprzedniego roku.

Pozycje uzgadniane – Wydatki

Na **rozliczenia międzyokresowe bierne netto** składają się głównie rozliczenia międzyokresowe bierne dokonane na użytek procedur zakończenia księgowania na koniec roku (tzw. procedur *cut-off*), tj. wydatki kwalifikowalne poniesione przez beneficjentów środków unijnych, które nie zostały jeszcze zgłoszone UE.

Rozliczeń międzyokresowych biernych nie uważa się za wydatki budżetowe, natomiast płatności dokonane **w bieżącym roku powiązane z fakturami ujętymi we wcześniejszych latach** stanowią część wydatków budżetowych bieżącego roku.

Efekt netto zaliczkowania obejmuje (1) nowe kwoty zaliczek wypłacone w bieżącym roku i ujęte jako wydatki budżetowe tego roku i (2) rozliczenie zaliczek wypłaconych w bieżącym roku lub we wcześniejszych latach poprzez zatwierdzenie kosztów kwalifikowalnych. Te ostatnie stanowią wydatek zgodnie

z zasadą memoriałową, jednak nie jest on ujmowany na kontach budżetowych, jako że płatność początkowych zaliczek została już uwzględniona jako wydatek budżetowy w momencie jej dokonania.

Oprócz płatności dokonanych ze środków na dany rok, przy obliczaniu wyniku za ten rok należy uwzględnić także środki na ten rok **przeniesione na rok następny** (zgodnie z art. 15 rozporządzenia Rady (WE, Euratom) nr 1150/2000). To samo podejście stosuje się do płatności budżetowych dokonanych w bieżącym roku ze **środków przeniesionych oraz niewykorzystanych środków na płatności, które zostały anulowane**.

Zmiany stanu rezerw odnoszą się do szacunków na koniec roku dokonanych na kontach rozliczeń międzyokresowych (głównie świadczenia pracownicze), które nie mają wpływu na konta budżetowe. **Pozostałe uzgadniane kwoty** obejmują rozmaite elementy, takie jak amortyzacja aktywów, nabycie aktywów, opłaty z tytułu leasingu (część kapitałowa) oraz udziały finansowe, które są różnie traktowane w rachunkowości budżetowej i rachunkowości memoriałowej.

Ponadto należy wykluczyć wyniki ekonomiczne **agencji i EWWiS**, uwzględnione w skonsolidowanym wyniku ekonomicznym, ponieważ wykonanie budżetu przez te jednostki nie jest uwzględniane w skonsolidowanym wyniku budżetu.

2.2 ZESTAWIENIE PORÓWNAWCZE KWOT UJĘTYCH W BUDŻECIE Z KWOTAMI RZECZYWISTYMI (tabela 2)

Kwotę środków na płatności w początkowo przyjętym budżecie, podpisanym przez Przewodniczącego Parlamentu Europejskiego w dniu 18 grudnia 2008 r., ustalono na 116 096 mln EUR, która to kwota miała zostać sfinansowana z zasobów własnych w wysokości 114 736 mln EUR. Należy zauważyć, że szacunki dotyczące dochodów i wydatków w początkowym budżecie podlegają korekcie w trakcie roku budżetowego, przy czym tego rodzaju zmiany przedstawia się w budżetach korygujących. Korekty płatności na poczet zasobów własnych opartych na DNB państw członkowskich gwarantują, że dochody przewidziane w budżecie dokładnie odpowiadają zapisanym w budżecie wydatkom. Zgodnie z zasadą równowagi dochody i wydatki budżetowe (środki na płatności) muszą się równoważyć.

Dochody:

W 2009 r. przyjęto dziesięć budżetów korygujących. Wpływ tych budżetów na dochody budżetu na 2009 r. był taki, że ostateczne dochody ogółem wyniosły 113 035 mln EUR. Zostały one sfinansowane z zasobów własnych w wysokości 110 238 mln EUR (zatem o 4 498 mln EUR mniej niż początkowo prognozowano), a w pozostałej części z innych dochodów. Zmniejszone zapotrzebowanie na zasoby własne wynikało przede wszystkim z włączenia kwoty 1 796 mln EUR powiązanej z nadwyżką z poprzedniego roku oraz ze zmniejszenia środków na płatności i zwiększenia przewidywanych dochodów w budżecie korygującym nr 10/2009. To ostatnie doprowadziło do dodatkowego zmniejszenia zasobów własnych o 2 888 mln EUR.

W odniesieniu do zasobów własnych należy zauważyć, że kwota pobrana na poczet tradycyjnych zasobów własnych była bardzo zbliżona do kwoty przewidywanej. Jest to związane z faktem, że szacunki budżetowe zostały zmienione w momencie ustanawiania budżetu korygującego nr 6/2009 (zmniejszono je o 5 226 mln EUR), a następnie ponownie w momencie ustanawiania budżetu korygującego nr 10/2009 (wówczas zwiększono je o 600 mln EUR). Korekty te wynikały z uwzględnienia nowych, mniej optymistycznych niż wcześniejsze, prognoz makroekonomicznych z wiosny 2009 r., a także ze zmian wysokości faktycznie pobranych składek.

Także ostateczne płatności państw członkowskich z tytułu VAT i DNB są bardzo zbliżone do ostatecznych szacunków budżetowych. Różnica między szacowanymi kwotami a kwotami faktycznie wpłaconymi wynika z różnic między kursem euro stosowanym dla celów budżetowych i kursem obowiązującym w dniu faktycznego dokonania płatności przez państwa członkowskie nienależące do UGW.

Wydatki:

W 2009 r. budżet UE nadal znajdowała się w fazie przejściowej w związku z przejściem z poprzednich wieloletnich ram finansowych do obecnych. Środki na zobowiązania odzwierciedlały kierunki wydatków uzgodnione na nowy okres programowania obejmujący lata 2007-2013, natomiast część wniosków o płatność dotyczących ram finansowych na lata 2000-2006 wynosiła niespełna 12 %.

W odniesieniu do środków na zobowiązania budżet początkowy, a co za tym idzie i wyznaczone cele polityczne wykonano właściwie zgodnie z planem. Wskaźnik wykorzystania środków z wyłączeniem niewykorzystanej rezerwy (447 mln EUR na Fundusz Dostosowania do Globalizacji i 56 mln EUR na pomoc nadzwyczajną) osiągnął 99,6 % budżetu, który był nieznacznie korygowany w ciągu roku. W dziale 2 – zasoby naturalne – kwotę środków na zobowiązania zwiększono o 259 mln EUR (na co składało się zwiększenie o kwotę 600 mln EUR środków na plan naprawczy na rzecz rozwoju obszarów wiejskich, zmniejszenie środków na koniec roku o kwotę 390 mln EUR i zwiększenie o 49 mln EUR środków w związku z chorobą niebieskiego języka). W dziale 5 – administracja – środki zmniejszono o 55 mln EUR. Łącznie stanowi to zwiększenie o jedynie 0,15 % w stosunku do budżetu początkowego, jeśli nie brać pod uwagę zwiększenia o 615 mln EUR środków na rzecz Europejskiego Funduszu Solidarności (ze względu na to, że jest to rezerwa na wydatki o charakterze nieprzewidywalnym).

Wskaźnik wykorzystania środków na płatności – z wyłączeniem niewykorzystanej rezerwy na pomoc nadzwyczajną – wyniósł 95 % budżetu początkowego i 97 % budżetu ostatecznego. Przy pomocy budżetów korygujących dokonano głównych zmniejszeń środków na płatności w dziale 1a – Konkurencyjność – ogółem 738 mln EUR (z czego środki na badania stanowiły 448 mln EUR), w dziale 2 – Zasoby naturalne – 2 632 mln EUR (rozwój obszarów wiejskich – 2 192 mln EUR) i rozszerzenie – 244 mln EUR.

Niewykorzystane zatwierdzone środki – oprócz rezerw – wyniosły 2 395 mln EUR i składały się na nie głównie: Europejski Fundusz Społeczny (konwergencja – 674 mln EUR i konkurencyjność regionów – 248 mln EUR) Instrument Pomocy Przedakcesyjnej (142 mln EUR), administracja Komisji (394 mln EUR) i konkurencyjność (377 mln EUR rozdzielone w ramach działu 1a).

Bardziej szczegółowa analiza dostosowań budżetowych, ich właściwego kontekstu, uzasadnienia i wpływu znajduje się w sprawozdaniu Komisji z zarządzania budżetem i finansami za rok budżetowy 2009: w części A zawierającej ogólny przegląd na poziomie budżetu oraz w części B dotyczącej poszczególnych działów ram finansowych.

2.3 DOCHODY (tabela 3)

Dochody budżetu ogólnego Unii Europejskiej można podzielić na dwie główne kategorie: zasoby własne i inne dochody. Wynika to z art. 311 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, zgodnie z którym: „bez uszczerbku dla innych dochodów budżet jest finansowany całkowicie z zasobów własnych”. Większość wydatków budżetowych jest finansowana z zasobów własnych. Inne dochody stanowią jedynie niewielką część finansowania ogółem.

Wyróżnia się trzy kategorie zasobów własnych: tradycyjne zasoby własne, zasoby oparte na VAT oraz zasoby oparte na DNB. Tradycyjne zasoby własne obejmują opłaty wyrównawcze od cukru i cła. Częścią systemu zasobów własnych jest również mechanizm odnoszący się do Zjednoczonego Królestwa oraz obniżka brutto rocznych składek Niderlandów i Szwecji opartych na DNB.

Podział zasobów własnych przeprowadzany jest zgodnie z zasadami określonymi w decyzji Rady 2007/436/WE, Euratom z dnia 7 czerwca 2007 r. w sprawie systemu zasobów własnych Wspólnot Europejskich (DZW z 2007 r.). DZW z 2007 r. weszła w życie w dniu 1 marca 2009 r. Obowiązywać zaczęła jednak już w dniu 1 stycznia 2007 r. W związku z czym jej wpływ z mocą wsteczną uwzględniono w roku budżetowym 2009.

2.3.1 Tradycyjne zasoby własne

Tradycyjne zasoby własne: wszelkie ustalone kwoty tradycyjnych zasobów własnych należy ująć na jednym z rachunków prowadzonych przez właściwe organy.

- na rachunku zwyczajnym określonym w art. 6 ust. 3 lit. a) rozporządzenia Rady (WE, Euratom) nr 1150/2000 ujmuje się: wszelkie kwoty odzyskane lub objęte zabezpieczeniem.
- na odrębnym rachunku określonym w art. 6 ust. 3 lit. b) rozporządzenia Rady (WE, Euratom) nr 1150/2000 ujmuje się: wszelkie kwoty jeszcze nieodzyskane lub nieobjęte zabezpieczeniem; na rachunku tym mogą też zostać ujęte kwoty objęte zabezpieczeniem, lecz kwestionowane.

Państwa członkowskie przesyłają Komisji kwartalne sprawozdanie dotyczące odrębnych rachunków, obejmujące:

- saldo do odzyskania w poprzednim kwartale,
- kwoty odzyskane w danym kwartale,
- korekty podstawy (poprawki/anulowania) w danym kwartale,
- kwoty umorzone,
- saldo pozostające do odzyskania na koniec danego kwartału.

Tradycyjne zasoby własne należy zapisać na rachunku Komisji otwartym przez administrację finansową lub organ wyznaczony przez państwo członkowskie najpóźniej w pierwszym dniu roboczym następującym po 19. dniu drugiego miesiąca następującego po miesiącu, w którym należności ustalono (lub odzyskano, w przypadku odrębnego rachunku). Państwa członkowskie zatrzymują — na poczet kosztów poboru — 25 % tradycyjnych zasobów własnych. Warunkowe należności na poczet zasobów własnych są korygowane w oparciu o stopień prawdopodobieństwa ich odzyskania.

2.3.2 Zasoby własne oparte na VAT oraz zasoby własne oparte na DNB

Zasoby własne oparte na VAT wynikają z zastosowania obowiązującej wszystkie państwa członkowskie jednolitej stawki do zharmonizowanej podstawy VAT określonej zgodnie z przepisami art. 2 ust. 1 lit. b) DZW z 2007 r. Jednolitą stawkę ustalono na 0,30 %, z wyjątkiem okresu 2007-2013, w którym stawka poboru dla Austrii wynosi 0,225 %, dla Niemiec: 0,15 %, a dla Niderlandów i Szwecji: 0,10 %. Podstawa VAT nie może przekraczać 50 % DNB dla każdego państwa członkowskiego.

Zasoby własne oparte na VAT wynikają z zastosowania jednolitej stawki, obowiązującej dla wszystkie państw członkowskich, do zharmonizowanej podstawy VAT określonej zgodnie z przepisami art. 2 ust. 1 lit. c) decyzji Rady z dnia 29 września 2000 r. Podstawa VAT nie może przekraczać 50 % DNB dla każdego państwa członkowskiego.

Zasoby oparte na DNB to zasoby zmienne, mające zapewnić dochody wymagane w danym roku w celu pokrycia wydatków przekraczających kwotę uzyskaną z tradycyjnych zasobów własnych, zasobów opartych na VAT i dochodów różnych. Dochody te wynikają z zastosowania jednolitej stawki do sumy DNB wszystkich państw członkowskich. Zasoby oparte na VAT i DNB ustala się na podstawie prognoz podstaw VAT i DNB sporządzonych w momencie opracowania wstępnego projektu budżetu. Następnie prognozy te dostosowuje się; dane liczbowe aktualizuje się w danym roku budżetowym w ramach budżetu korygującego.

Rzeczywiste kwoty podstaw VAT i DNB znane są w roku następującym po danym roku budżetowym. Komisja oblicza różnice między kwotami należnymi od państw członkowskich według rzeczywistej podstawy a kwotami faktycznie zapłaconymi na podstawie (zaktualizowanych) prognoz. Komisja żąda od państw członkowskich uregulowania salda VAT i DNB (dodatniego lub ujemnego) na pierwszy dzień roboczy miesiąca grudnia roku następującego po danym roku budżetowym. W ciągu kolejnych czterech lat nadal można wprowadzać korekty do rzeczywistej podstawy VAT i DNB, o ile nie wydane zostaną zastrzeżenia. Salda obliczone wcześniej są korygowane, a różnica staje się wymagalna w tym samym czasie co salda VAT i DNB za poprzedni rok budżetowy.

Podczas prowadzonych kontroli sprawozdań VAT i danych dotyczących DNB Komisja może zgłaszać państwu członkowskiemu zastrzeżenia dotyczące kwestii, które mogą mieć konsekwencje dla ich składek na poczet zasobów własnych. Kwestie te mogą na przykład wynikać z braku zadowalających danych lub potrzeby opracowania odpowiedniej metodyki. Zastrzeżenia te należy postrzegać jako potencjalne roszczenia względem państw członkowskich o niepewnych kwotach, ponieważ nie można dokładnie oszacować ich wpływu finansowego. Kiedy możliwe jest określenie dokładnej kwoty, odpowiednie zasoby oparte na VAT i DNB stają się wymagalne w powiązaniu z saldami VAT i DNB lub jako indywidualne wezwania do wpłacenia środków.

2.3.3 **Rabat brytyjski za 2010 r.**

Mechanizm ten polega na redukcji płatności Zjednoczonego Królestwa na poczet zasobów własnych proporcjonalnie do tzw. „nierównowagi budżetowej” Zjednoczonego Królestwa i powoduje odpowiedni wzrost płatności innych państw członkowskich na poczet zasobów własnych. Mechanizm korekty nierównowagi budżetowej na rzecz Zjednoczonego Królestwa ustanowiono na posiedzeniu Rady Europejskiej w Fontainebleau (w czerwcu 1984 r.) oraz na mocy wynikającej z niego decyzji w sprawie zasobów własnych z dnia 7 maja 1985 r. Mechanizm ma na celu ograniczenie nierównowagi budżetowej Zjednoczonego Królestwa poprzez redukcję jego płatności na rzecz UE. Niemcy, Austria, Szwecja i Niderlandy korzystają ze zmniejszonego wkładu w finansowanie rabatu (ograniczonego do jednej czwartej ich należnego wkładu na ten cel).

2.3.4 **Obniżka brutto na rzecz Niderlandów i Szwecji**

Zgodnie z DZW z 2007 r. Niderlandy i Szwecja korzystają z obniżki brutto swoich rocznych składek opartych na DNB w latach 2007-2013. Obniżkę brutto, wynoszącą 605 mln EUR w przypadku Niderlandów i 150 mln EUR w przypadku Szwecji (w cenach z 2004 r.) dostosowuje się do cen bieżących przez zastosowanie deflatora PKB dla UE wyrażonego w euro; udziela się jej po obliczeniu i sfinansowaniu rabatu na rzecz Zjednoczonego Królestwa.

2.3.5 **Korekty dotyczące wykonania DZW z 2007 r. w odniesieniu do 2007 i 2008 r.**

Artykuł 11 DZW z 2007 r. stanowi, że po wejściu tej decyzji w życie obowiązuje ona z mocą wsteczną od dnia 1 stycznia 2007 r. Oznacza to, że finansowanie na 2007 r. i 2008 r. musiało zostać ponownie obliczone zgodnie z nowymi zasadami. Korektę (różnicę między starą a nową DZW w odniesieniu do 2007 i 2008 r.) ujęto w budżecie korygującym nr 3/2009 i przeprowadzono za pomocą pojedynczej płatności w dniu 1 czerwca 2009 r.

Dodatkowe informacje na temat wykonania dochodów można znaleźć w sprawozdaniu z zarządzania budżetem i finansami za rok budżetowy 2009.

2.4 **WYDATKI (tabele 4-13)**

2.4.1 **Ramy finansowe na lata 2007–2013**

W niniejszej części przedstawione są główne kategorie wydatków UE według działów ram finansowych na lata 2007–2013. Rok budżetowy 2009 był trzecim rokiem objętym ramami finansowymi na lata 2007–2013. Ogólny pułap środków na zobowiązania na 2009 r. wynosi 134 722 mln EUR, co stanowi 1,13 % DNB. Odpowiedni pułap środków na płatności wynosi 120 445 mln EUR, czyli 1,01 % DNB. W powyższej tabeli przedstawiono ramy finansowe według cen bieżących prognozowane na 2013 r.

	<i>mln EUR</i>						
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
1. Trwały wzrost	53 979	57 653	61 696	63 555	63 974	66 964	69 957
2. Zarządzanie zasobami naturalnymi i ich ochrona	55 143	59 193	56 333	59 955	60 338	60 810	61 289
3. Obywatelstwo, wolność, bezpieczeństwo i sprawiedliwość	1 273	1 362	1 518	1 693	1 889	2 105	2 376
4. UE jako partner na arenie międzynarodowej	6 578	7 002	7 440	7 893	8 430	8 997	9 595
5. Administracja	7 039	7 380	7 525	7 882	8 334	8 670	9 095
6. Wyrównania	445	207	210	0	0	0	0
Środki na zobowiązania:	124 457	132 797	134 722	140 978	142 965	147 546	152 312
Środki na płatności ogółem:	122 190	129 681	120 445	134 289	134 280	141 360	143 331

Dział 1 — Trwały wzrost

Dział ten obejmuje dwa oddzielne, ale powiązane ze sobą komponenty:

- 1a. Konkurencyjność na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia — komponent ten obejmuje wydatki na badania i innowacje, edukację i szkolenia, sieci transeuropejskie, politykę społeczną, rynek wewnętrzny i powiązane programy polityczne.
- 1b. Spójność na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia — komponent mający na celu poprawę konwergencji najmniej rozwiniętych państw członkowskich i regionów, w celu uzupełnienia strategii UE na rzecz trwałego rozwoju poza mniej zamożnymi regionami i wspierania współpracy transgranicznej.

Dział 2 — Zarządzanie zasobami naturalnymi i ich ochrona

Dział 2 obejmuje wspólną politykę rolną i rybołówstwa, środki w obszarze rozwoju obszarów wiejskich i środki środowiskowe, w szczególności program Natura 2000. Kwota przeznaczona na wspólną politykę rolną jest związana z porozumieniem osiągniętym podczas posiedzenia Rady Europejskiej w Brukseli w październiku 2002 r.

Dział 3 — Obywatelstwo, wolność, bezpieczeństwo i sprawiedliwość

Nowy dział 3 (Obywatelstwo, wolność, bezpieczeństwo i sprawiedliwość) jest dowodem na to, że coraz większą wagę przywiązuje się do takich obszarów, jak sprawiedliwość i sprawy wewnętrzne, ochrona granic, polityka imigracyjna i azyłowa, zdrowie publiczne i ochrona konsumentów, kultura, młodzież, polityka informacyjna i dialog z obywatelami, w których to dziedzinach powierzono UE nowe zadania. Obejmuje on dwa komponenty: 3a. Wolność, bezpieczeństwo i sprawiedliwość i 3b. Obywatelstwo

Dział 4 — UE jako partner na arenie międzynarodowej

Dział 4 obejmuje wszystkie działania zewnętrzne, w tym instrumenty przedakcesyjne. Komisja proponowała włączenie Europejskiego Funduszu Rozwoju do ram finansowych, jednak Rada Europejska i Parlament Europejski nie przychyliły się do tej propozycji.

Dział 5 — Administracja

Dział ten obejmuje wydatki administracyjne wszystkich instytucji, emerytury oraz szkoły europejskie. W przypadku instytucji (z wyjątkiem Komisji) koszty te stanowią sumę ich wydatków, natomiast w przypadku agencji oraz innych organów — koszty administracyjne i operacyjne.

Dział 6 — Wyrównania

Zgodnie z porozumieniem politycznym, według którego nowe państwa członkowskie nie powinny być płatnikami netto budżetu UE na samym początku członkostwa, przewidziano w ramach tego działu środki na wyrównania. Kwota ta będzie dostępna w formie transferów na rzecz tych państw na wyrównanie różnicy pomiędzy wysokością wpłacanych przez nie składek do budżetu i kwot z niego uzyskiwanych.

2.4.2 Obszary polityki

W ramach stosowania przez Komisję koncepcji zarządzania kosztami działań (ABM) Komisja wprowadziła w swoich procesach planowania i zarządzania metodę sporządzania budżetu zadaniowego (ABB). Z budżetem zadaniowym związana jest struktura budżetu, w której tytuły budżetu odpowiadają obszarom polityki, a rozdziały budżetu działaniom. Celem metody ABB jest zapewnienie przejrzystych ram umożliwiających przełożenie celów politycznych Komisji na konkretne działania przy wykorzystaniu środków legislacyjnych, finansowych bądź innych środków polityki publicznej. Uporządkowanie pracy Komisji

w podziale na poszczególne działania pozwala na uzyskanie klarownego obrazu przedsięwzięć Komisji, a jednocześnie tworzy wspólne ramy do wyznaczania priorytetów. Zasoby rozdzielane są zgodnie z priorytetami w toku procedury budżetowej, przy czym odnośne zadania stanowią podstawę tworzenia założeń budżetowych. Poprzez powiązanie działań z przydzielonymi im zasobami metoda ABB ma na celu zwiększenie efektywności i skuteczności korzystania z zasobów Komisji.

Obszar polityki można zdefiniować jako jednorodny zbiór działań składających się na pracę Komisji, które są istotne w procesie podejmowania decyzji. Każdy obszar przyporządkowany jest do określonej dyrekcji generalnej oraz obejmuje średnio około sześciu lub siedmiu pojedynczych działań. Obszary polityki mają głównie charakter operacyjny, ponieważ główne działania podejmowane w ich ramach są skierowane do osób trzecich, odpowiednio w ich zakresie tematycznym. Budżet operacyjny uzupełniany jest o niezbędne wydatki administracyjne dla każdego obszaru polityki.

Dodatkowe informacje na temat wykonania wydatków można znaleźć w sprawozdaniu Komisji z zarządzania budżetem i finansami za rok budżetowy 2009.

2.5 INSTYTUCJE I AGENCJE (tabele 14-18)

Skonsolidowane sprawozdanie z wykonania budżetu ogólnego Unii Europejskiej obejmuje, podobnie jak w latach poprzednich, wykonanie budżetu wszystkich instytucji, ponieważ w ramach budżetu UE ustanowione są oddzielne budżety dla poszczególnych instytucji. Agencje nie mają oddzielnych budżetów w ramach budżetu UE i są częściowo finansowane z dotacji z budżetu Komisji.

W celu uwzględnienia wszelkich istotnych danych budżetowych dotyczących agencji w części budżetowej skonsolidowanego sprawozdania finansowego zawarto oddzielne sprawozdanie dotyczące wykonania indywidualnych budżetów tradycyjnych agencji objętych konsolidacją.
